

Fólkið

Fjöllin

Fjörðurinn

Meðal efnis:

Vatnslitamyndir Collingwoods
frá Grundarfirði 1897

Örnefni og örnefnaskráning

Örnefni í Kirkjufelli, myndir og skýringar

Nokkur sögubrot úr Eyrarsveit á síðustu öld

Ljóð og lag um Grundarfjörð

Gamlar myndir

Nokkrar vísur frá hagarðingum í Eyrarsveit

Grundarfjarðarhöfn

Um jarðfræði Eyrarsveitar

Annáll 2000

Fiskimið og kort

Manntöl Eyrarsveitar 1901, 1910, 1920 og 1930

**Fólkið, fjöllin,
fjörðurinn**

Fólkið, fjöllin, fjörðurinn

Safn til sögu Eyrarsveitar

2. ár

2001

Fólkið, fjöllin, fjörðurinn – Safn til sögu Eyrarsveitar 2

© 2001 Eyrbyggjar – Hollvinasamtök Grundarfjarðar

Umbrot og myndvinnsla: Mál og mynd ehf.

Prófarkalestur: Uggi Jónsson

Hönnun kápu: Freyja Bergsveinsdóttir

Ljósmynd á kápu: Páll Cecilsson

Prentun og bókbund: Steindórsprent – Gutenberg ehf.

Greinar í riti þessu má ekki afrita með neinum hætti, svo sem ljósmyndun,
prentun, hljóðritun eða á annan sambærilegan hátt, að hluta til
eða í heild, án skriflegs leyfis höfunda og útgefanda.

ISSN 1607-0747

Efnisyfirlit

Gísli Karel Halldórsson, formaður Eyrbyggja: Formáli	7
Ingi Hans Jónsson: Góður gestur	9
Guðmundur Steinbach, verkfræðingur: Myndir Collingwoods	17
Jón frá Ljárskógum: Heim til Breiðafjarðar	22
Hildur Sæmundsdóttir, ljósmóðir: Örnefni í Kirkjufelli	23
Svavar Sigmundsson, forstöðumaður Örnefnastofnunar:	
Um örnefnasöfnun fyrr og nú	26
Valgerður Haraldsdóttir: Vísur um kvenfélagskonur	33
Ásgeir Guðmundsson, sagnfræðingur: Viðtal við Guðmund Runólfsson	36
Árni M. Emilsson, útibússtjóri: Halldór Finnsson	45
Bára Bergmann Pétursdóttir: Vísur um tískuna 1974	62
Gamlar ljósmyndir frá Grundarfirði	64
Gunnar Kristjánsson: Höfnin í Grundarfirði	67
Jóhannes Þorgrímsson, kennari: Ljóðið Grundarfjörður	82
Bára Grímsdóttir, tónskáld: Lag við ljóðið Grundarfjörður	84
Pétur Jósefsson: Frá Setbergi, með kveðju	90
Kristján E. Guðmundsson, félagsfræðingur: Kristlaugur Bjarnason	100
Sigríður Finsen, oddviti: Fjarnám í Grundarfirði	109
Sunna Njálisdóttir, bókavörður: Bókasafnið okkar laðar og lokkar	113
Laufey Bryndís Hannesdóttir, jarðfræðingur: Áhugaverð jarðfræði í Eyrarsveit	118
Björg Ágústsdóttir, sveitarstjóri: Af sveitarstjórnarmálum, Annáll 2000	125
Samþykktir Eyrbyggja, hollvinasamtaka Grundarfjarðar	133
Elís Guðjónsson, fyrrv. verkstjóri og Guðjón Elísson, sjómaður:	
Gömul fiskimið	136
Manntöl frá 1901, 1910, 1920 og 1930	140
Manntal 1. nóv. 1901	141
Manntal des. 1910	152
Manntal 1. des 1920	164
Manntal 2. des 1930	178

Formáli

Eyrbyggjar, hollvinasamtök Grundarfjarðar, og sögunefnd Eyrarsveitar standa saman að útgáfu þessa rits. Ritið er annað heftið í flokki sem við köllum „Safn til sögu Eyrarsveitar“.

Mjög vel hefur gengið að fá fólk til að skrifa greinar eða vinna að ákveðnum verkefnum fyrir hollvinasamtökin. Ýmsar vinnunefndir eru starfandi hjá Eyrbyggjum og er hér birt efni frá þeim.

Örnefnanefnd hefur sett sér það markmið að safna örnefnum og koma þeim inn á kort eða ljósmyndir. Mjög öflugt starf hefur verið hjá nefndinni. Útbúnar hafa verið tölvumyndir með örnefnum. Í þessu hefti eru birtar þrjár skemmtilegar myndir sem sýna sín hverja hlið Kirkjufells. Inn á myndirnar hafa verið færð örnefni. Guðjón Elísson hefur verið okkur hjálplegur við gerð tölvumynda. Gunnar Magnússon frá Kirkjufelli þekkir örnefnin mjög vel og hefur hjálpað okkur við að skrá þau rétt. Hildur Sæmundsdóttir heldur utan um starfið og hefur verið mjög áhugasöm við örnefnaskráninguna. Einnig hefur verið útbúin samfelld mynd af fjallahringnum umhverfis Grundarfjörð og færð inn á hana örnefni. Myndin var hengd upp í vigtarskúrnum við höfnina. Ýmsar athugasemdir og ábendingar hafa komið fram um hvað mætti betur fara. Í framhaldi af því var ákveðið að vinna myndina betur og stefna að prentun og útgáfu á myndinni sumarið 2002.

Vísnanefnd Eyrbyggja hyggst safna gömlum vísnum og sögum um Eyrarsveitunga. Í þessu hefti eru birtar vísur um kvenfélagskonur eftir Valgerði Haraldsdóttur og vísur um tiskuna 1974 eftir Báru Bergmann Pétursdóttur. Í vísnanefndinni eru Halldór Páll Halldórsson, Páll Cecilsson og Vigdís Gunnarsdóttir.

Í heftinu er áhugaverð frásögn af ferðum Collingwoods um Snæfellsnes árið 1897 eftir Inga Hans Jónsson, myndir sem Collingwood málaði í Grundarfirði

og frásögn Guðmundar K. Steinbach, verkfræðings, af ættingjum sínum í Danmörku og myndum í þeirra eigu frá Grundarfirði sem Collingwood málaði.

Starf Eyrbyggjana er ekki mjög formlegt og byggist fyrst og fremst á áhuga þeirra sem taka þátt. Eins og áður sagði eru nokkrar vinnunefndir starfandi hjá Eyrbyggjum. Þar á meðal er nefnd um söfnun og skráningu ljósmynda. Í þeirri nefnd eru Sveinn Arnórsson, Guðjón Elísson, Magnús Soffaníasson, Sunna Njálisdóttir og Hermann Breiðfjörð Jóhannesson. Síðast þegar fréttist voru þeir frændur Sveinn og Guðjón búnir að skanna um 9000 myndir yfir á tölvutækt form. Í nefnd um skráningu fiskimiða eru þeir feðgar og sjómenn Elís Guðjónsson og Guðjón Elísson. Í starfsnefnd um sögu bátanna eru bræðurnir Gunnar Hjálmarsson og Ólafur Hjálmarsson. Einnig hafa höfundar greina í bókinni lagt mikla vinnu í ýmiskonar gagnaöflun, nöfn þeirra koma fram í undanfarandi efnisyfirliti. Í bókinni er birt gamalt ljóð um Grundarfjörð eftir Jóhannes Þorgrímsson, kennara, með nýju lagi eftir tónskáldið Báru Grímsdóttur.

Eyrbyggjar og sögunefnd Eyrarsveitar standa saman að útgáfunni á þessu öðru hefti í flokknum „Safn til sögu Eyrarsveitar“. Í sögunefndinni eru Dóra Haraldsdóttir, Gunnar Kristjánsson og Ólafur Guðmundsson. Í stjórn Eyrbyggja, hollvinasamtaka Grundarfjarðar eru Elínbjörg Kristjánsdóttir, Gísli Karel Halldórsson, Guðlaugur Þór Pálsson, Hermann Breiðfjörð Jóhannesson, Hildur Mósesdóttir, Magnús Þórarinsson og Ólafur Hjálmarsson.

Síðast en ekki síst vil ég geta þess að sveitarstjórinn í Grundarfirði, Björg Ágústsdóttir, hefur stutt starf hollvinasamtakanna mjög ákveðið, bæði með jákvæðri afstöðu sem hefur hvatt fólk til starfa og með fyrirgreiðslu við bókarútgáfuna.

Ég vil þakka öllum greinarhöfundum, samstarfsfólki í Eyrbyggjum og sögunefnd Eyrarsveitar fyrir góða samvinnu við útgáfu þessarar bókar.

Gísli Karel Halldórsson,
formaður Eyrbyggja starfsárið 2000–2001

Ingi Hans Jónsson

Góður gestur

Á ferð með hreppstjórasyningnum í Grundarfjarðarkaupstað

Sumarið 1897 kom til Íslands merkur Engendingur, William Gersholm Collingwood. Hann var vel menntaður heimspekingur og listfræðingur sem hafði mikinn áhuga á fornleifafraeðum og sögu. Collingwood var fæddur í Liverpool 6. ágúst 1854 og var afburða námsmaður og myndlistamaður. Í gegnum list

Collingwood á hesti sínum Flugni á ferð um Snæfellsnes 1897.

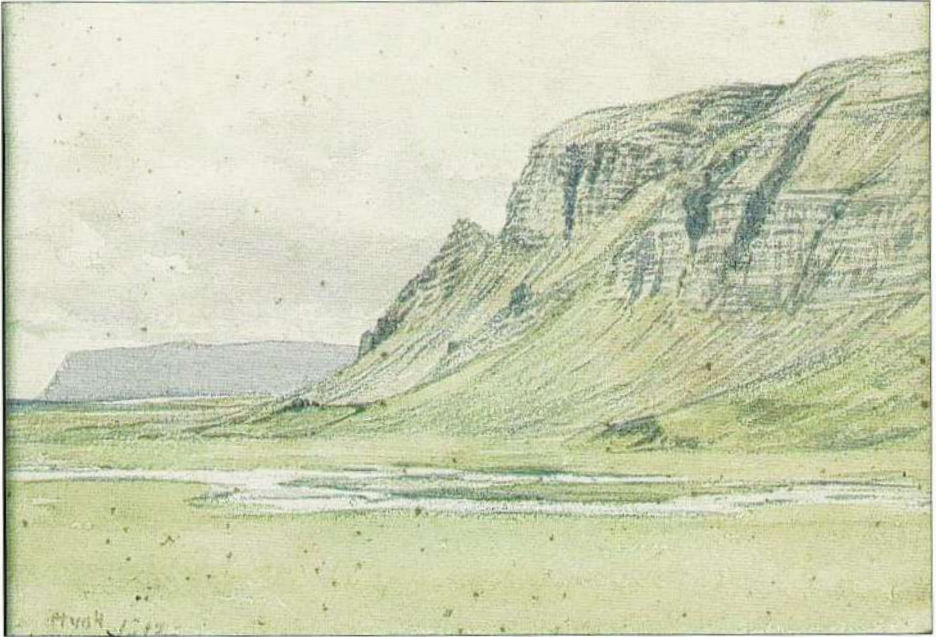
Dr. Jón Stefánsson hreppstjórasonur í Grundarfjarðarkaupstað var fylgdarmaður Collingwoods á ferðalagi hans um Ísland 1897.

sína fékk hann áhuga á þeim norræna menningararfi sem svo víða má finna í Vatnalöndum í Englandi. Eftir að hafa kynnst einu ástsælasta skáldi Englendinga, William Morris, fékk Collingwood mikinn áhuga á íslenskri sögu. Morris var mikill aðdáandi íslenskra sagna en þeim hafði hann kynnst hjá íslenskum fræðimönnum í Oxford og Cambridge, þeim Guðbrandi Vigfússyni prófessor og Eiríki Magnússyni bókaverði. Morris vann að þýðingu Íslendingasagna með Eiríki og þar kynntust þeir Eiríkur

og Collingwood. Enn einn andans maður að auki kom fljótlega í hóp þessara fræðimanna en það var hreppstjórasonurinn úr Grundarfjarðarkaupstað, dr. Jón Stefánsson. Margt var það því sem hvatti Collingwood til Íslandsfarar og varð að ráði að dr. Jón gerðist fylgdarmaður hans á Íslandi. Um Íslandsför þeirra félaga má lesa í mjög vandaðri bók, *Fegurð Íslands*, sem Örn og Örlygur gáfu út 1988. Þar eru 163 myndir Collingwoods auk fjölda ljósmynda og rissmynda. Flest af því sem þar er birt er í eigu þjóðarinnar en einnig tókst útgefanda að fá dálítið af myndum sem vitað var um í einkaeigu. Hér verður því aðeins lýst ferð þeirra dr. Jóns Stefánssonar og Collingwoods um Snæfellsnes og birtar þær myndir sem við höfum fundið hjá ættingjum dr. Jóns og ekki hafa birst fyrr en á heimasíðu minni (ingihans.is).

Á Eyrbyggjuhlóð

Eftir skamma dvöl í Reykjavík héldu þeir félagar með póstskipinu Thyru til Stykkishólms og lögðust við Elliðaey þann 13. júní. Þar urðu þeir að bíða um hríð vegna þess að skipið gat ekki athafnað sig í Stykkishólmshöfn strax. Coll-

Önnur myndanna sem er í eigu fjölskyldunnar og ekki hefur tekist að finna út hvaðan er. Ábendingar eru vel þegnar.

ingwood hefur verið ákafur maður og því nennti hann ekki að hanga um borð í Thyru og lét róa þeim félögum í land þann 14. júní og þar komu þeir sér fyrir á Hótelinu. Það vakti athygli þeirra félaga að hótelið hét einfaldlega Hótelið eins og það væri það eina í heiminum. Í Stykkishólmi dvöldu þeir svo næstu daga og ferðuðust upp á Þórsnes og skoðuðu þar sögustaði og þar málaði Collingwood nokkrar myndir sem vel eru þekktar. Það er hinsvegar nokkurt umhugsunarefni að ekki skuli vera þekktar neinar myndir eftir hann úr Stykkishólmi. En þar hlýtur hann að hafa málað allmargar myndir því á þeim tíma er Stykkishólmur orðinn myndarlegur bær og einn fárra slíkra héraendis. Þann 19. júní yfirgáfu þeir Stykkishólm að sinni og héldu út Helgafellssveit með viðkomu á Kóngsbakka, Hrauni og Bjarnarhöfn. Síðan var farið inn Hraunsfjörð yfir Tröllaháls og niður í Eyrarbotn. Þekktar eru margar myndir frá þessu ferðalagi en um kvöldið þegar þeir nálguðust Grund hafa þeir farið eitthvað áleiðis upp á Mön, því þaðan er máluð ein nýfundinna mynda af kvöldroðanum. Þessi

Hin óþekkta myndin úr safni fjölskyldunnar.

mynd er örugglega máluð þann 19. júní, því í bréfi sem Collingwood sendir ættingjum sínum segir hann að þarna hafi hann málað fallega mynd af kvöldroðanum.

Í Grundarfirði

Næstu þrem dögum eyddi hann á Grund, þreyttur og lasinn eins og hann segir sjálfur í fyrrnefndu bréfi. Einhverja fótavist hefur hann haft, því hann virðist hafa málað nokkrar meðfylgjandi myndir á þessum tíma. Í bréfi sem Collingwood skrifaði dóttur sinni Ursulu lýsir hann ferðalagi sínu um Snæfellsnes og um dvöl sína í Grundarfirði segir hann: „En hvað sem því líður komumst við til Grundarfjarðar um kvöldið. Faðir dr. Jóns Stefánssonar, sem heitir Stefán Daníelsson, varð alveg undrandi þegar hann sá okkur. Hann er oddviti og var nýbúinn að halda hreppsnefndarfund. Það varð auðvitað uppi fótur og fit þegar við komum, því að við þurftum að fá eitthvað að eta og drekka. Húsið er

Stefán Jónsson (Daníelsson), síðasti hreppstjóri í Grundarfjarðarkaupstað.

örlítill torfbær rétt úti við sjávarströndina og umluktur háum fjöllum á alla vegu. Húsmóðirin var fjarverandi, einhvers staðar í heimsókn. Húsbóndinn er hár og grannur maður með yfirvararskegg og alveg eins og Svisslend-ingur í útliti. Hann kunni svolítið í frönsku, hafði lært hana af frönskum sjómönnum sem vöndu komur sínar á fiskimiðin við fjörðinn hans. Hann á mikið land, mest móa og fjöll, kindur, kýr og hesta, en engan kálgarð. Fólkið hér stundar búskap á írsku vísu. Þú skilur sjálfsgat ekki hvað við er átt, en

tilgangurinn er sá að gera eins lítið og framast er unnt. Um fólkið er það annars helst að segja, að mér finnst það líkjast töluvert Martindalesfólkinu heima. Móðir þín skilur áreiðanlega hvað ég á við. Það virðist ánægt með allt sem það á og hreykið af því að vera eins og það er.

Okkur var boðið upp á brennivín, viskí, portvín og bjór. Svo fengum við mjólk og kaffi og lúðu með kartöflum. Ég svaf á sófa í herbergi þar sem allir höfðu reykt og hrækt á gólfið, en lét það ekki á mig fá.

Næsti dagur var sunnudagur. Ég var ákaflega þreyttur og kaldur. Fólkið kom með tvö börn sem áttu heima á bænum. Vinnufólkið, þrjár konur og tveir karlmenn, býr hjá húsbændunum og hefur börnin með sér. Nú bað það mig að mála myndir af börnunum eins og ég hafði gert af barninu í Bjarnarhöfn. Mér tókst þetta með erfðismunum, en varð svo lasinn að ég varð að leggjast fyrir í rúmi húsbóndans. Hélt ég kyrru fyrir í tvo daga og var með hita og einhvers konar blóðkreppusótt. Mér fannst ég vera mjög veikur og nærðist á engu nema flóaðri mjólk. Hið eina, sem ég gat gert var að reyna að halda á mér hita undir gríðarstórri æðardúnsæng.“

Collingwood þótti Grundarfoss ákaflega tilkomunikill og málaði a.m.k. tvær myndir af honum.

Ekki er að undra þó Collingwood hafi verið eftir sig af þeirri vínblöndu sem hann lýsir hér framar í bréfinu og láti honum hver sem vill og fá síðan mjólk og kaffi ofan í það allt saman og loks lúðu. Síðar í bréfinu segir Collingwood: „Á þriðjudeginum skreið ég fram úr rúminu og málaði foss sem er afar tilkomunikill. Ég horfði á miðnætursólina af hæðinni handan við bæinn, umvafna undursamlegu fagurrauðum, gullnum skýjum.

Þetta var hátíðisdagur drottningar sem var mjög ánægjulegur, enda var mér farið að líða betur. Mér var hugsað heim til Lanehead og hvað væri að gerast í Coniston. Við fengum anísbrennivín, skáluðum fyrir drottningunni úr örlytlum staupum og vorum staðráðnir í því að halda ferðinni áfram næsta dag.“

Enn lagt af stað

Í framhaldi bréfsins lýsir Collingwood ferð sinni út til Ólafsvíkur, suður um Jökulháls og dvöl sinni á Búðum og þeim fornleifarannsóknem sem hann

sinnti í Breiðuvík og loks ferðinni til baka til Grundarfjarðar um Arnardals-skarð. Ég hef reynt að dagsetja þessa ferð í ljósi þeirrar lýsingar og virðast þeir félagar hafa komið í Grundarfjörð að kvöldi 19. júní og dvalið þar uns þeir lögðu af stað til Ólafsvíkur að morgni 23. júní. Þar dvöldu þeir hjá sóknarprestinum eina nótt og fóru daginn eftir yfir Jökulháls til Búða. Á Búðum hafa þeir dvalið frá kvöldi þess 24. og þvælst um Breiðuvík næstu tvo daga og halda svo aftur til Grundarfjarðar þann 27. júní um Arnardalsskarð. Ferðinni um skarðið lýsir Collingwood skemmtilega í bréfi sínu: „Daginn eftir fórum við yfir Arnardalsskarð sem er enn hærra uppi í fjöllum. Við fengum leiðsögumann að skarðinu. Þarna liggur leiðin um ógurleg björg og meðfram snarbröttum gljúfrum. Allt var snævi hulið. Flestir réðu okkur frá því að fara þessa leið, hún væri of hættuleg. Mér finnst Íslendingar óttast fjöllin þótt þau séu heimkynni þeirra. Þeir klífa þau aldrei, en halda sig að dölunum.

Við vorum hinir fyrstu þetta árið sem fóru þessa leið ríðandi. Einn maður hafði áður farið gangandi. Við þurftum að teyma hestana yfir marga snjóskafla. Sjáðu myndina! [Þarna fylgdi teikning í bréfinu.]

Þegar komið er niður úr skarðinu eru alls engar reiðgötur sjáanlegar og urðum við að fikra okkur áfram niður snarbrattan hrikalegan dalinn sem allur var hulinn snjó. Mér tókst að koma mínum hesti slysaust niður með ýmiss konar eftirgangsmunum, en hinn datt, sleit hnakkgjörðina og skar sig á fæti.“

*Stefán
Daníelsson við
bæ sinn á Grund
sem virðist í
byggingu því
verið er að tyrfa
þakið. Greinilegt
er á bréfinu að
það var ekki
þetta hús sem
þeir gistu í.*

Aftur í Grundarfirði

Stefán hreppstjóri var að vonum undrandi yfir þessari glæfracör þeirra féлага en fagnaði þeim ákaflega. Þessum endurfundum lýsir Collingwood svo í bréfinu: „Við komumst þó klakklaut til Grundarfjarðar um tíuleytið og var faðir dr. Jóns Stefánssonar ekki lítið undrandi þegar hann heyrði að við hefðum farið einir yfir Arnardalsskarð, báðir gersamlega ókunnugir þessari fjallaleið. Það sem hjálpaði okkur var að hesturinn, sem ég reið og kallaður var Skjóni, hafði áður farið yfir skarðið og virtist að minnsta kosti á sumum stöðum vita hvað hann var að fara. Á hinn bóginn var hann sýnu verri þegar kom að slæmum snjósköflum. En þegar við vorum komnir niður í dalbotn, þar sem landið var blautt og ömurlegt, var eins og hann þekkti hverja þúfu og ratvísir var frábær.

Faðir dr. Jóns Stefánssonar hafði útvegað okkur aðra hesta og héldum við af stað aftur daginn eftir (28. júní). Áður var ég búinn að mála mynd af húsinu þar sem hann stóð sjálfur fyrir framan ásamt tveimur hestum.“

Ættingjar leggja sögunni lið

Í eftirfarandi grein segir Guðmundur Steinbach frá þeim atburðum, sem leiddu til þess, að nokkrar myndir enska málaraans og vísindamannsins W. G. Collingwood eru nú kynntar okkur hér heima á Fróni.

Það er okkur Grundfirðingum mikið happ að hafa fengið vitneskju um þessar myndir og geta birt þær í þessu ágæta riti Eyrbyggja. Eitt er víst að mikill fengur er að þeim og ljóst er að það er spennandi verkefni að grennslast fyrir um hvort þær kunna að vera fleiri og er liðsinni Guðmundar Steinbach mikilvægt í þeirri leit. Í hinni geysivönduðu bók, *Fegurð Íslands*, sem Örn og Örlygur gáfu út, eru birtar um 160 myndir og eru 38 þeirra af Snæfellsnesi. Af þeim 8 myndum sem Guðmundur hefur aflað eru 5 frá Grundarfirði, 1 er merkt Geirþjófsfjörður og ekki hefur tekist að greina hvaðan 2 eru. Vitað er að þegar Collingwood kom í Stykkishólm, eftir þá ferð sem hér er rakin, lauk hann við gerð 60 mynda, auk þess er líklegt að hann hafi gefið eitthvað af myndum í ferðinni svo það kann að vera eftir miklu að slægjast.

Heimildir:

Bréf Collingwoods til Ursulu dóttur hans er birt í heild sinni ásamt öðrum bréfum í *Fegurð Íslands* í þýðingu Haraldar Hannessonar.

Guðmundur Steinbach, verkfræðingur

Myndir Collingwoods

Það var í sumarbyrjun árið 2000 að frænka mín Anne Klauber, augnlæknir, skrifar mér og segist ætla að sækja þing norrænna augnlækna í Reykjavík um mitt sumarið. Vilji hún gjarnan nota tækifærið og kynnast hinum íslensku skyldmönnum sínum. Hún er barnabarn afabróður míns heitins, Stefáns Stefánssonar læknis í Aars á Jótlandi, og dóttir Ingibjargar Gowers Lund, læknis í Kaupmannahöfn, sem lést s.l. haust hálftríð að aldri, fædd 1905. Afi minn var Óli Steinbach (Stefánsson), tannlæknir á Ísafirði, og erum við Anne því þremenningar. Ég hafði aðeins hitt hana einu sinni hjá móðurinni Ingibjörgu. Anne starfaði mörg sumur sem augnlæknir í Grænlandi og hafði oft millilent á Íslandi án þess að gefa sér tíma til að heimsækja land og þjóð. Á Grænlandi starfaði einnig systir hennar, Susan Misfelt, í mörg ár. Hún er einnig læknir og er gift Jens Misfelt, sem var landlæknir í Grænlandi, og komu þau oft hingað. Gladdi þetta okkur mjög og í lok ráðstefnunnar buðu dóttir mín, Auðbjörg Steinbach, og eiginmaður hennar, Kristján Loftsson, fjölskyldunni í snemmbúinn hádegisverð og voru þar auk Anne samankomnir nær allir hérlendir afkomendur Stefáns (Jónssonar) Daníelssonar, hreppstjóra í Eyrarsveit, og konu hans Jakobínu Árnadóttur Thorsteinsson.

Í lok fjölskyldusamkomunnar lögðum við af stað, Anne, kona mín Kamilla Guðbrandsdóttir, Ólsari og ég og var ferðinni heitið á Snæfellsnes.

Til upprunans

Farið var fyrir Hvalfjörð, kaffi drukkið í veiðihúsi Jóhannesar á Borg, sem vinur minn var að gera klárt fyrir opnunina. Aftur var áð á Arnarstapa og svo

Grundarfjarðarkaupstaður á sínu síðasta ári, búið að löggilda verslunarstað í Grafarnesi og uppbygging hafin á bæjarhúsum á bænum Grund.

keyrt fyrir Jökul og nokkrir staðir skoðaðir. Farið var að Vaðstakkaheiði og tóftir myndaðar. Þar var Þorsteinn Runólfsson forfaðir okkar fæddur en hann mun vera Grundfirðingum að góðu kunnur. Áfram var haldið og eftir stutt stopp í Ólafsvík var komið að Krossnesi þar sem þau bjuggu langafi okkar og langamma, þau Árni Þorsteinsson (Thorsteinsson) og Christensa Benedichte Andreasdóttir Steinbach og aftur voru tóftir myndaðar.

Næsti viðkomustaður var svo Grundarfjörður og var bankað upp á hjá sóknarprestinum, séra Karli V. Matthíassyni, og fengnir að láni lyklnir að Setbergskirkju en þar í kirkjunni eru geymdir legsteinar þeirra Árna og Christensu. Hafa eflaust margir Grundfirðingar skoðað þá. Næstsíðasti og mikilvægasti áfangastaðurinn var svo Grund. Teknar voru myndir og haft var til hliðsjónar sjónarhorn Collingwoods, er hann málaði myndir sínar, en við vissum bæði um tilvist þeirra. Aftur voru það tóftir einar af húsinu, sem afar okkar ólust upp í, sem myndaðar voru. Höfðum við meðferðis tölvuskannað eintak af

Kvöldroðinn, mynd sem Collingwood málaði af Grundarmön og sést yfir að Setbergi og fram í sveit. Takið eftir seglskipunum á firðinum, þau hljóta að vera frönsk.

mynd Collingwoods af húsinu þar sem langafi okkar Stefán stendur í dyragættinni. Allt stemmdi þetta.

Síðasti viðkomustaðurinn var svo Bjarnarhöfn, þar sem sem frændi okkar, Óli Steinbach yngri, er grafinn. Þó að komið væri fram undir miðnætti var Hildibrandur Bjarnason bóndi enn á ferli og fékk frænka mín því hákarl og brennivín. Henni fannst hvorttveggja vont. Komið var til Reykjavíkur um miðja nótt og voru allir glaðir eftir velheppnaða ferð. Anne fór svo utan á öðrum degi.

Aftur til Danmerkur

Víkur nú sögunni til Danmerkur og því, að ljósmyndir frá Setbergskirkju sýndu ekki hvað stóð letrað á legsteinana og aftur er ég virkjaður. Hringi ég í

Grundarfoss.

séra Karl, sem heitir aðstoð sinni. Eftir nokkra bið hringi ég aftur en miklar embættisannir og fleira höfðu tafið fyrir séra Karli og sagði hann sem svo: En hjá mér er staddur maður, sem verður snöggur að leysa vanda þinn, hann Ingi Hans Jónsson og gef ég þér samband við hann. Reyndist séra Karl sannspár. Í framhaldi af beiðni minni tókum við Ingi Hans tal saman og eftir að hafa gert grein fyrir sér vildi hann vita öll deili á mér. Talið barst um síðir að dr. Jóni Stefánssyni, afabróður mínum

og fylgdarmanni Collingwoods á ferð hans um landið. Spurði Ingi Hans mig m.a. hvort ég vissi hvar mynd Collingwoods yfir Grundarkampinn að Kirkjufellinu, sem væri að finna í bók Jóns, *Úti í heimi*, væri niðurkomin. Ég hélt það nú. Hún væri upp á vegg í stofu hjá Ingibjörgu frænku minni í Kaupmannahöfn ásamt fleiri myndum. Einnig væri til mynd af bænum Grund hjá annarri frænku minni, henni Guðrúnu Hvidberg Jensen, systur Ingibjargar, á heimili hennar í Kaupmannahöfn. Taldi Ingi Hans þetta merkar upplýsingar og spurði hvort ég gæti aflað ljósmynda af verkunum. Hafði ég nú samband við frænku mína Anne og taldi hún, að eiginmaður sinn Valdemar Klauber, sem auk þess að vera læknir væri tölvu- og ljósmyndaáhugamaður, færi létt með

Þetta. Nokkrum dögum síðar fékk ég sendar í tölvupósti þær sjö myndir, sem voru í eigu móður hennar Ingibjargar, og kom þeim strax áleiðis til Inga Hans. Myndina af Grund vantaði og hafði ég því samband við enn einn lækinn í fjölskyldunni, hann Jesper Hvidberg Hansen, son Guðrúnar, og brást hann einnig skjótt við. Nokkrum dögum síðar kom sú mynd einnig hingað sömu leið og þær fyrri.

Spurningar vakna

Varðandi þessar myndir er ýmislegt að segja og má þar margs spyrja. Hvernig komust þær í eigu afabróður míns Stefáns og svo afkomenda hans? Hafði dr. Jón átt þær og gefið bróður sínum, er hann kom í heimsókn frá London, þar sem hann bjó í um fimmtíu ár? Í London bjó einnig systir hans, Kristín Blount. Eru myndirnar fleiri? Nokkuð víst er að Ingibjörg átti aðeins þessar tilgreindu sjö myndir. Á Guðrún fleiri myndir? Hún er nú háöldruð, fædd 1906 og minnið farið að gefa sig. Það er þó aðeins rétt ár síðan hún hætti að hjóla út í „Brugs-en“, þ.e. kaupfélagið. Eru til myndir í eigu erfingja bróður þeirra Árna Stefáns-sonar, læknis í Brøndstrup við Grenå á Jótlandi, sem eru dreifðir víða? Átti Kristín myndir og hvar eru þær? Collingwood kom oft á heimili hennar og Jón var þar ætíð með annan fótinn. Einnig telja þau frændsystkini mín sig vita, en vantar á því staðfestingu, að Collingwood hafi dvalið hjá afa þeirra Stefáni. Greiddi hann fyrir upphaldið með myndum? Hann gerði það hér, teiknaði með meiru andlitsmyndir af börnum. Maðurinn var bæði fljótvirkur og vandvirkur. Eignaðist afi minn Óli eða systir hans Kristensa, sem var gift Stefáni Kristjánssyni, skógarverði að Vöglum, myndir og hvar eru þær þá? Víst er að þau hittust. Allt þetta og fleira til verður athugað í fyllingu tímans. Það tekur þó lengri tíma en svo, að það nái í fyrirhugaða útgáfu rits nú í júlí. Vissulega hefði ég fyrr átt að gera mér grein fyrir mikilvægi þessa menningararfs fyrir byggðarlagið, sem ég rek ættir mínar til að hluta, en ég gerði það ekki, því miður.

Þess skal svo getið, að síðastliðin fimmtán til tuttugu ár hefur fjöldi frændsystkina minna komið til Íslands og oftast en ekki hafa þau farið pílgrímsferð til Grundarfjarðar. Nú er sú hugmynd í skoðun að halda ættarmót allra afkomenda Stefáns Stefáns-sonar í Grundarfirði sumarið 2002 og ætli við sláumst þá ekki í för, afkomendur Óla Steinbach.

Jón frá Ljárskógum

Heim til Breiðafjarðar

Svíf þú með mér, vinur vænn,
vestur yfir fjöllin,
þegar sumargróður grænn
glitar heima-völlinn!
Ævi þessar unaðsvor
á hér dýpstu rætur
– sjást hér ekki ennþá spor
eftir litla fætur?

Kannske finnst þér fyrst um stund
feiknin öll um muninn:
mýrin orðin gróin grund, gamli bærinn hruninn!
Þó er reyndar flest sem fyr,
fornar leiðir kunna;
þú átt alltaf opnar dyr:
auðlegð náttúrunnar!

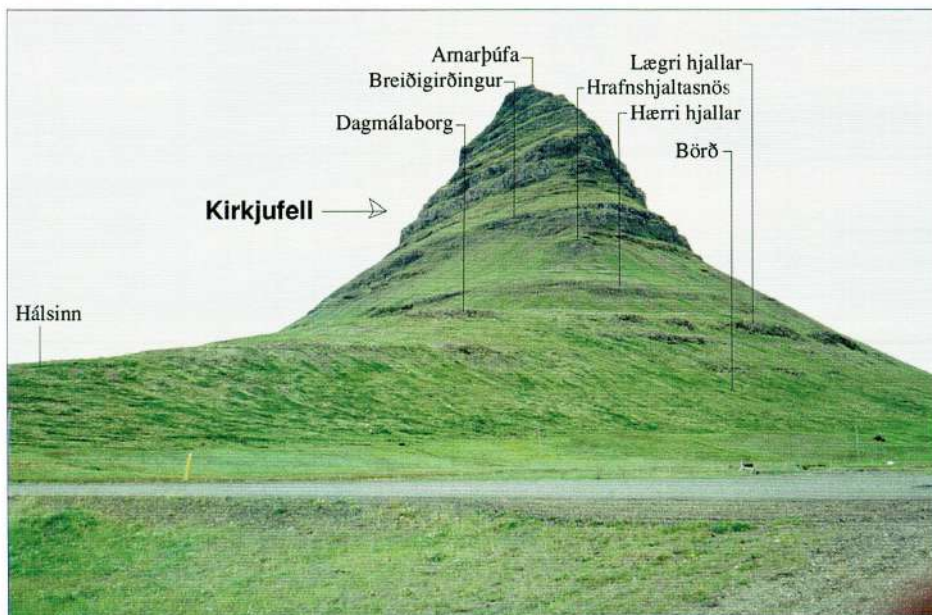
Hljóma mitt í hversdagsönn
hreimar svana-lagsins
– aldrei máir tímans tönn
töfra æskudagsins:
Þegar sumarsólin heið
signir gróður jarðar,
flýgur hugur heim á leið
– heim til Breiðafjarðar!

Hildur Sæmundsdóttir, ljósmóðir

Örnefni í Kirkjufelli

Í Sóknarlýsingum Setbergssóknar frá árinu 1873 segir sr. Helgi Sigurðsson prestur á Setbergi svo frá: „Kirkjufell liggur millum Grundarfjarðar og Hálsvaðals, á litlu nesi þar, með grasgefnu undirlendi. Fellið kallast Sukkertoppen á dönskum sjókartum vegna líkingu þess. Sjálft fellið er fremur graslítið, upp-dregið, allhátt og aflangt frá austri til vesturs, og er það, meir að austan- en vestanverðu, á að líta sem uppmjótt, hvasst saumhögg. Það er bratt og klettótt, og því á fárra færi að komast hátt í það eða ná sauðkindum úr því, hrapa þær þaðan stundum sjálfar, en stundum verður að fleygja þeim ofan úr því. Fellið er allt í kring, eða ummáls fullkomnar tvær bæjarleiðir.“

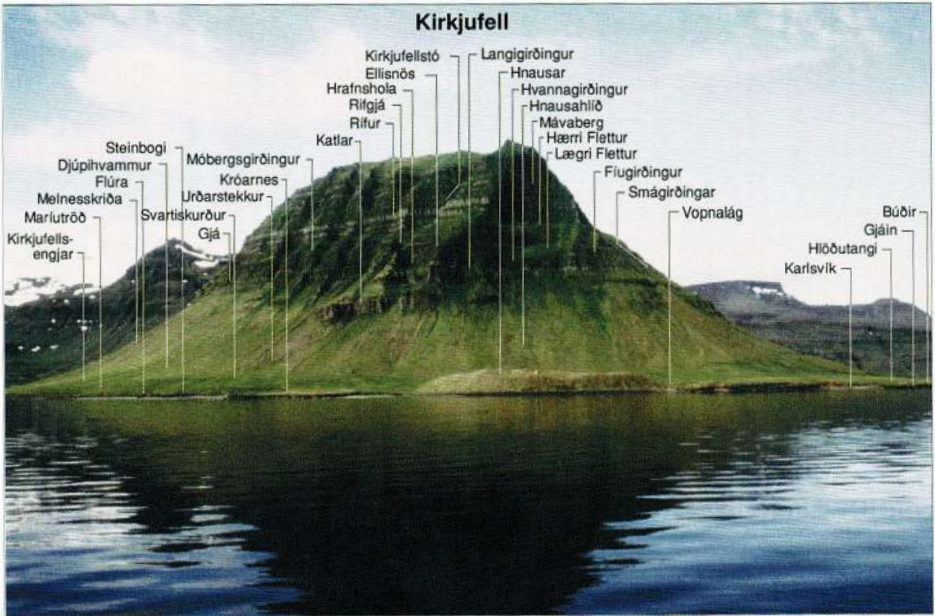

Okkur þykir tilhlýðilegt að fyrsta opinbera sýningin á vinnu örnefnanefndarinnar fjalli um Kirkjufellið, sem hefur haldist óbreytt í manna minnum og eru fegurð þess og tíguleiki rómuð víða um lönd. Ekki er víst að allir Grundfirðingar þekki þau örnefni sem prýða Kirkjufellið og sjá má á meðfylgjandi myndum.

Kirkjufellið var ekki talið árennilegt til fjallgöngu til forna en var þó mikil matarkista á vorin þegar egg bjargfuglsins voru í hömrinum, og á hann eflaust sinn þátt í hinum sígræna lit fellsins. Aðeins var talið kleift að fara upp á fellið á tveimur stöðum, í Rifgjá og Röndina upp af bænum Hálsi, þar þykir nú mun öruggari leið eftir að settir hafa verið kaðlar til að handstyrkja sig upp erfiðustu hjallana, engum er þó ráðlagt að fara á Kirkjufellið nema vönnum fjallgöngumönnum eða með leiðsögumanni og hefur Guðmundur Pálsson í Hálsi farið margar ferðir með hópa á fjallið og á fyrstu hátíðinni „Á góðri stund“ fóru 32 fjallgöngumenn saman. Ekki má gleyma alþekktum gönguafrekum Bærings Cecilssonar sem ólst upp á Búðum, en hann hefur sagt frá því í viðtölum að hann hafi farið a.m.k. 300 sinnum upp Rifgjána.

Nefndin hefur á liðnu ári unnið upp úr gögnum frá Örnefnastofnun örnefnaskrár í tölvutækt form til að geta komið þeim inn á landslagsmyndir teknar úr

lofti og einnig strandlengjumyndir teknar af sjó. Öll þessi vinna er eins konar undirbúningsvinna því enn vantar okkur góðar sumarmyndir af allri strandlengjunni og einnig vantar Framsveitina á loftmyndum. Vonandi rætist úr því næsta sumar.

Með þeirri tækni sem orðin er í tölvuheiminum munum við eftir 5 ár geta farið inn á grundarfjardur.is og kallað fram leiðina yfir Arnardalinn t.d. og fengið hana alla myndrænt með örnefnum.

Tölvumaður örnefnanefndar er Guðjón Elísson en án hans værum við áratugum á eftir. Hann hefur verið óþreytandi að skanna inn myndir og taka nýjar raðir af landslagsmyndum og skrá örnefnin inn á myndir.

Örnefnanefnd Eyrbyggja skipa Gísli Karel Halldórsson, Gunnar Magnússon og Hildur Sæmundsdóttir. Auk nefndarinnar hefur fjöldi manns lagt hönd á plóg við að setja örnefnin á réttan stað á myndunum og óskum við eftir því að allir sem áhuga hafa á örnefnum sveitarinnar setji sig í sambandi við nefndina og skoði vinnuna sem er í gangi og segi okkur til. Margar hendur vinna létt verk!

Svavar Sigmundsson

Um örnefnasöfnun fyrr og nú

Hið íslenska fornleifafélag (sem stofnað var 1879) hafði m.a. það á stefnuskrá sinni að safna íslenskum örnefnum. Elstu örnefnaskrárnar í örnefnasafni þess eru úr austurhluta Árnessýslu, eftir Brynjúlf Jónsson frá Minnanúpi, frá því um 1910. Hann var fornfræðingur og rannsakaði minjar víða um land. Á þeim tíma var stuðst við örnefnin í rannsóknum á fornleifum og þau voru höfð til hliðsjónar við kannanir á sögustöðum. Brynjúlfur skráði örnefnin án staðsetningar, gerði einungis skrár um þau bæ frá bæ, og gat aðeins um landamerkjaörnefni og eyðibýli. Síðar fóru menn að skrifa lýsingu jarða í samfelldu máli með örnefnin sem uppistöðu. Segja má að langmestur hluti örnefnaskráa þeirra sem Örnefnastofnun Íslands á í förum sínum sé af þeirri gerð.

Stundum voru gerðir lauslegir uppdrættir af landi hveirrar jarðar með örnefnunum, annars staðar hafa loftmyndir verið fengnar og númer örnefnis skrifað inn á myndina. Stundum hafa þær verið stækkaðar og örnefnin þá skrifuð inn á sjálfa myndina. Sumir hafa dregið upp kort af landareigninni eftir loftmyndum og fært inn á þau. Í einhverjum mæli hafa stækkuð landakort verið notuð sem grunnur undir örnefnakort. Skortur á góðum kortum í þessu skyni hér á landi, t.d. í mælikvarðanum 1:10.000, veldur því að ekki er til samræmt kortasafn um landið með þorra örnefna. Það er því tilviljun hvað til er af slíku efni í Örnefnastofnun.

Um árabíl safnaði Fornleifafélagið örnefnum með stuðningi hins opinbera en síðan fékk Þjóðminjasafn Íslands öll gögn félagsins til varðveislu og söfnuninni var haldið áfram á vegum þess. Árbók félagsins var líka lengi vel aðalvettvangur greina um íslensk örnefni. Á miðju ári 1969 ákvað Menntamálaráðu-

neytið að setja á fót sérstaka örnefnastofnun sem deild í Þjóðminjasafninu en með eigin fjárhag og aðskilið reikningshald. Þórhallur Vilmundarson prófessor var skipaður forstöðumaður. Stofnunin tók til starfa síðla vetrar 1970 og fékk í hendur örnefnaskrár og uppdrætti sem Þjóðminjasafnið hafði varðveitt. Hlutverk Örnefnastofnunar skyldi vera að safna íslenskum örnefnum og rannsaka þau og birta um þau skrár. Söfnunin hélt áfram eftir hefðbundnum leiðum þannig að örnefnaskrár voru samdar eða eldri skrár endurskoðaðar og vélritaðar en ekki gerðar spjaldskrár.

Söfnun örnefna og endurskoðun örnefnaskráa hefur verið stöðug en þó misjafnlega mikil frá ári til árs. 1972 voru til í stofnuninni örnefnaskrár um meira en 90% af jörðum í landinu. Á árabílinu 1979–1991 voru endurskoðaðar 1905 skrár um einstakar jarðir og þar að auki 70 önnur svæði. Jafnframt hafa uppdrættir með örnefnum verið gerðir af allmörgum jörðum og öðrum svæðum. Einnig hafa miðanöfn verið endurskoðuð að einhverju marki. 1987 gaf Lúðvík Kristjánsson Örnefnastofnun safn sitt af miðanöfnum, 2197 að tölu, en hluta þeirra birti hann á kortum í riti sínu *Íslenskir sjávarhættir*, Reykjavík 1980–1986.

Þann 16. mars 1998 voru samþykkt á Alþingi lög um Örnefnastofnun Íslands, sem tók til varðveislu öll örnefna- og heimildasöfn sem þá voru geymd í Örnefnastofnun Þjóðminjasafns og allar eignir þeirrar stofnunar. Menntamálaráðherra skipar stjórn stofnunarinnar til fjögurra ára í senn og forstöðumann til fimm ára að fenginni umsögn stjórnar. Lögin tóku gildi 1. ágúst 1998 og lagðist Örnefnastofnun Þjóðminjasafns þá af.

Leiðbeiningar um örnefnaskráningu voru fyrst gefnar út á prenti 1933, þegar Margeir Jónsson á Ögmundarstöðum í Skagafirði lét prenta „Leiðbeiningar um örnefnasöfnun og atburðasagnir“, á einni blaðsíðu. Kristján Eldjárn tók saman „Nokkrar leiðbeiningar um örnefnasöfnun“, og birtust þær í *Skinfaxa*, blaði ungmennafélaganna, 1944, og einnig sérprentaðar 1945. Þórhallur Vilmundarson tók saman hefti með leiðbeiningum um örnefnaskráningu 1972, en styttri gerð var fjölrituð síðar og hafa þær verið sendar þeim sem við söfnun hafa fengist að undanförmu.

Örnefnasöfnun í Eyrarsveit

Örnefnalýsingar úr Eyrarsveit sem varðveittar eru í Örnefnastofnun eru að stofni til eftir Þorleif J. Jóhannesson í Stykkishólmi. Handrit hans er á 74 blöð-

Þorleifur J. Jóhannesson. Ljósmynd í eigu bókasafnsins í Stykkishólmi.

um í A 4-broti, og er líklega skrifað 1933–34 eða –35, skv. tveimur bréfum sem varðveitt eru; annað er dagsett 7. okt. 1933 og hitt 17. febr. 1934. Sérstakt handrit er að lýsingu jarðanna Krossness og Grundar og um „Fornar tóftir í Lá í Eyrarsveit“. Þorleifur var fæddur 1878 í Dagverðarnesseli á Skarðsströnd í Dalasýslu en fluttist árs-gamall í Stykkishólmi. Hann var lengi sjómaður og verkamaður í Stykkishólmi og barnakennari í Helgafellssveit 1905–07. Síðan vann hann sem verkstjóri á árunum 1905–30 hjá Sæmundi kaupmanni Halldórssyni, og við byggingu og starfrækslu

spítalans í Hólminum. Hann lagði einnig stund á þjóðleg fræði, safnaði fornminjum fyrir Þjóðminjasafnið og rannsakaði sögustaði með þjóðminjaverði, auk þess að annast örnefnasöfnun. Hann hélt dagbækur um áratugi, sem eru varðveittar í Amtsbókasafninu í Stykkishólmi. Hann lést 1944.

Fróðlegt er að lesa bréf það sem Þorleifur skrifaði Matthíasi Þórðarsyni þjóðminjaverði 7. okt. 1933, sem sýnir við hvaða aðstæður hann var að safna og með hvaða hugarfari. Hann skrifaði:

„Yður mun, að vonum, vera farið að þykja langur tími sem jeg hefi ekki lát-ið til mín heyra. Jeg þakka peninga sem þjer senduð mjer. Jeg hefi nú reynt að vinna fyrir eitthvað af þeim. Í sumar fór jeg um Miklaholtshrepp fyrir utan Straumfjarðará, Staðarsveit, Eyrarsveit og Fróðárhrepp. ... Á þessu svæði skrifaði jeg upp örnefni á öllum bæjum sem jeg gat fengið upplýsingar á. ... Síðan að jeg kom heim hefi jeg verið í vinnu og því gengur mjer seint að hreinskrifa. Sendi yður nú örnefnalýsingu á Grund í Eyrarsveit, væri gott að fá að vita hvernig yður líkar hún. Um leið og jeg skrifaði örnefnið reyndi jeg að fá að vita um dagsmörk, á mörgum bæjum eru þau nú þegar glötuð, víða benda örnefni

til um sum þeirra. Einnig grófst jeg eftir sögusögnum viðvíkjandi örnefnum, álagablettum o.þ.h.

Sendi yður nú og lýsingu á fornum tóftum í Lá í Eyrarsveit og Fróðá o.fl. Það væri gaman að róta í rústunum á Fornu-Fróðá, mætti vera að forna langelds-stæðið, þar sem selshausinn kom upp, findist, en líklega finnst holan eftir hann ekki. Kjartan mun hafa lamið hana svo rækilega saman.

Að gamni mínu, meir en til gagns býst jeg við, fór jeg að teikna tóft þá í Lá sem kölluð er Bænhústóft og læt það listaverk! fylgja með.

Fyrir nokkrum árum átti að fara að plægja þar sem stykki það er sem tóftirnar í Lá eru í, en þegar komið var upp undir tóftirnar brotnaði plóghnífurinn, sem betur fór, og síðan hafa þær fengið að vera í friði, en hve lengi verður það? Mundi ekki vera rétt að friðlýsa þeim?

Mjer þætti vænt um ef dragast mætti að senda örnefnalýsingarnar fram í desember, því þetta er allmikið safn, en eins og jeg gat um, er jeg fremur latur á kvöldin, eftir grjótvinnuna á daginn.

...

Jeg keypti kort herföngjaráðsins yfir mest allt Snæfellsnes og hefi bætt á það mörgum nöfnum og geri þegar jeg næ í menn sem kunnugir eru á því og því svæði, hefi gert það á þann hátt, að draga strik frá þeim stað á kortinu út á spássíuna og ritað nafnið þar. Einnig þar sem nöfnin hafa verið röng, sem eru nokkur, eða sett á ranga staði, þá hefi jeg haft sömu aðferð, ritað rjettu nöfnin á spássíuna en dregið yfir hin.“ (Varðveitt í Örnefnastofnun Íslands.)

Síðan hefur verið farið yfir skrár Þorleifs og þær endurbættar og hreinritaðar á Örnefnastofnun. Stafrófsskrár hafa verið gerðar við skrárnar til að auðvelda aðgang að örnefnunum. Kort Þorleifs eru a.m.k. að einhverjum hluta varðveitt í Örnefnastofnun. Þorleifur birti ekki örnefnaskrár sínar á prenti en ýmsar greinar birti hann um fornleifarannsóknir sínar í *Árbók fornleifafélagsins*.

Líklegt er að búið sé að ná saman langflestum örnefnum í Eyrarsveit, en ýmislegt getur þó leynst ennþá. Mikilvægt er nú við nýja skráningu örnefnanna að ná til elstu heimildamanna sem staðkunnugir eru og geta þá enn einhver örnefni bæst við. Einnig er mikilvægt að skrá ný örnefni, sem orðið hafa til á síðari tímum. Það geta verið nöfn á tünnum eða öðrum landskikum, og nöfn sem tengjast atvinnulífi eða atburðum.

Nýjar aðferðir við skráningu og birtingu

Miklar breytingar hafa orðið á skráningu og birtingu örnefna á síðustu árum. Þessi nýja skráning örnefna sem nú fer fram í Eyrarsveit er nafnsetning allra þekktra örnefna á uppréttar loftmyndir (myndkort frá Loftmyndum ehf.) eða ljósmyndir með því að staðsetja þau eins nákvæmlega og unnt er. Besta ráðið er auðvitað að hnitsetja örnefnin, þ.e. ákvarða lengd og breidd staðarins sem þau eiga við. Unnið verður að því við *Landsskrá fasteigna*, sem verið er að koma á fót, að hnitsetja öll landamerki fasteigna, en að öðru leyti verður ekki á landsvísu unnið að hnitsetningu allra örnefna eins og sakir standa. Landmælingar Íslands vinna að því að gera stafræn kort þar sem mikill fjöldi örnefna kemur fram, þ.e.a.s. þau örnefni sem birtast á kortum þeirra, en auðvitað eru það langt frá því öll örnefni í landinu.

Á undanförunum árum hafa bæst í safn Örnefnastofnunar loftmyndir með innfelldum örnefnum úr nokkrum sveitum. Þar er ekki síst að nefna verk Sigurgeirs Skúlasonar landfræðings, sem hóf að skrá örnefni á slíkar myndir fyrir sveitarfélögin í Austur-Skaftafellssýslu 1990, og hefur síðan skráð í Biskups-tungum, Grafningi og víðar með sama hætti. (Sbr. grein hans í *Sveitarstjórnarmálum*, „Landslag yrði lítilsvirði, ef það hétu ekki neitt“, 6. tbl. 1994.) Mikill fengur er að þessum örnefnamyndum þó að ekki fylgi neinar skýringar eða upplýsingar frá hans hendi.

Einstaka félagasamtök hafa einnig látið gera örnefnamyndir, stundum ljósmyndir, sem örnefnin hafa verið felld inn á með skýrum hætti svo að staðurinn sem örnefnið á við, sést greinilega. Sem dæmi má nefna ljósmynd með örnefnum sem Lionsklúbbur Nesþinga hefur látið gera af Hellissandi og nágrenni. Einnig hafa þeir Páll Lýðsson í Litlu-Sandvík í Flóa og Oddur Hermannsson, landslagsarkitekt á Selfossi, gert örnefnakort um fyrrum Sandvíkurhrepp í Flóa, nú í sveitarfélaginu Árborg. Þar hefur verið skannað inn kort ameríska hersins í mælikvarðanum 1:50.000 og örnefnin færð inn á, fyrst með hendi en síðan í endanlegri gerð í tölvu. Örnefni Sandvíkurhrepps tók Páll saman á árunum 1960-65 í rituðu máli, en nú fyrst hafa þau verið staðsett á korti. (Sbr. grein mína, „Örnefnaskráning á vegum sveitarfélaga“, í *Sveitarstjórnarmálum*, 5. tbl. 2000.)

Örnefni einstakra jarða er nú orðið hægt að setja inn í gagnagrunn og skrá þau stafrænt eftir ýmsum sérkennum, uppruna, eðli og gerð staðarins og

Þannig er hægt að birta þau í ýmsum „lögum“ svo að segja. Þá er hægt að velja til birtingar hvert lag sem vill hverju sinni. Ef notaðar eru svokallaðar uppréttar loftmyndir (myndkort), þ.e. myndir sem búið er að leiðrétta fyrir landfræðilegum mælingaskekklum, þarf ekki að fara á staðinn með staðsetningartæki (GPS) heldur er hægt að lesa hnit af myndinni í tölvu. En til þess að benda á hvar örnefnið er á myndinni þarf samt sem áður staðkunnugan mann. Þannig er unnið að staðsetningu örnefna í fyrrum Hörgslandshreppi í V-Skaftafellssýslu sem er hluti stærra verkefnis á vegum Kirkjubæjarstofu sem hlotið hefur heitið ARFUR 2000. Þar með er komin fullkomin skráning örnefnis, þ.e. hnitaður eða hnitmældur staður, heiti hans, þ.e. örnefnið, og lýsing á honum í örnefnaskrá.

Örnefni hafa verið notuð í landamerkjalyðsingum frá örófi alda og menn segja að svo verði áfram. Engin vissa er þó fyrir því. Eins er víst að landamerkjapunktur verði eingöngu skráðir sem tölur í framtíðinni en gömlum og grónum landamerkjanöfnum verði varpað fyrir róða. Vonandi verður þó ekki svo. Örnefni eru hluti af búsetulandslagi og menningarlandslagi okkar í meira en ellefu hundruð ár. Þeir sem enn þekkja þau og geta staðsett þau fyrir okkur eru ómetanlegir varðveislumenn aldagamallar hefðar sem við megum ekki glutra niður.

Á vegum Þjóðminjasafns er nú starfræktur gagnagrunnur sem nefndur er Sarpur og á að rúma allar skrár safnsins og skrár byggðasafnanna í landinu og fleiri safna, um minjar og muni, myndir o.fl. o.fl. Örnefnastofnun er aðili að Sarpi og verður örnefnasafnið vistað þar. Síðar mun verða veittur einhvers konar aðgangur að örnefnunum um Netið. Í sambandi við þessa skráningu í Sarp er til athugunar að taka upp ákveðið flokkunarkerfi örnefna, sem notað hefur verið í Noregi, þar sem þau eru flokkuð eftir náttúrueinkennum (natur) og notkun (kultur). Ekki er hægt að ætlast til að þessi flokkun fari fram á þessu stigi málsins þar sem eftir er að aðlaga kerfið að íslenskum aðstæðum. En það kallar á að ítarlega sé spurt um einkenni staða og það sem vitað er um notkun þeirra. Þetta er eitt af því sem vitneskja er líka að tapast um. Þess vegna er ekki nóg að þekkja örnefni ein og sér sem orðmyndir, hlutverk þeirra í búsetulandslaginu skiptir líka miklu máli.

Vísur um kvenfélagskonur

Á hjónamóti á vegum kvenfélagsins Gleym-mér-ei, rétt um 1970, flutti Valgerður Haraldsdóttir brag eftir sig um kvenfélagskonur. Oft er vitnað til þessa flutnings Valgerðar sem er mörgum ógleymanlegur. Í upphafi hvers erindis er nafn þeirrar kvenfélagskonu sem erindið vísar til.

Áslaug Pétursdóttir

Ása hún ber léttu lund,
leiða burtu hrekur.
Hvar sem er hún hverja stund
kæti og gleði vekur.

Erla Stefánsdóttir

Enginn hefur um það spurt
hvort ekta sé hún perla.
Fljót er líka að fljúga burt
fyrst hún heitir Erla.

Sveinfríður Jóhannesdóttir

Hefur Fríða hjarta heitt
hlotið í vegarnesti.
Alltaf getur yfir breitt
annarra manna bresti.

Ingibjörg Kristjánsdóttir

Ingu er oft í geði gramt
þó gull hún beri hjarta.
Ég held hún hafi ekki samt
yfir neinu að kvarta.

Svava Axelsdóttir

Svava hún ber sólskinslund,
sæt er bara fljóðið.
Aldrei er hún eina stund
með æsing, það er lóðið.

Dóra Haraldsdóttir

Dóru hól ég til það tel
takmörk fól sér eigin.
Í ströngum skóla stóð sig vel
stöðugt sólarlæginn.

Sigríður Elísdóttir

Tindilfætt og tillitsfull
töltir lífs á flúðum.
Sigríður sín gömlu gull
geymir á Skallabúðum.

Helga Árnadóttir

Sýnt hefur bæði dáð og dyggð
og djörfung mun ei spara.
Helga hefur tröllatryggð
tekið við Sigurfara.

Guðbjörg Kristjánsdóttir

Guðbjörg hún er grönn og há
geðug mjög er svanninn.
Þarf sér vart að tylla á tá
til að kyssa manninn.

Valgerður Haraldsdóttir

Valgerður til vinnu fús
vekur mörgum létti.
Ævinlega eins og mús
undir fjalaketti.

Rósa Árnadóttir

Er hún Rósa eins og rós,
ung á björtu vori.
Kring um hana loga ljós
og lýsa í hverju spori.

Elna Bárðarson

Um Elnu stendur alltaf rok
af efsta lífsins tindi.
Hún er eins og fjaðrafok
sem fýkur í hvössum vindi.

Áslaug Sigurbjörnsdóttir

Áslaug skilið allt á hrós
ég það hiklaust segi.
Hún er eins og leiðarljós
lífs á dimmum vegi.

Þórdís Þorbjarnadóttir

Segist vera sífellt þreytt
svona hraustleg kona.
Ekki er Dísu lífið leitt,
hún lætur bara svona.

Guðrún Björnsdóttir

Ekki er Gunna ennþá flak,
örlög þráðinn spinna.
Tekur á sitt breiða bak
beiskju vina sinna.

Ólöf Þorleifsdóttir

Ólafar er höndin hlý,
hún er kvennaljómi.
Sagt er að hennar höfði í
heilinn vel sér sómi.

Pálína Gísladóttir

Prúðust er hún Pálína,
þen og glaðleg kona.
Eiginkonur oddvita
eiga að vera svona.

Jódís Björnsdóttir

Alltaf er hún eins að sjá
þó eitthvað vilji á bjáta.
Henni Dísu mikið má
maðurinn af státa.

Guðrún Árnadóttir

Ósköp er hún Gunna góð
sem gæfu til er borin.
Harla eru fá þau fljóð
sem feta hennar sporin.

Jónína Kristjánsdóttir

Augu Nínu eru blá,
oft sem stjörnur skinu.
Ef hún bara brosir þá
birtir í skammdeginu.

Elísabet Helgadóttir

Eins og drottning er að sjá
ýmsir segja að vonum.
Þegar Beta fer oss frá
fækkar vöskum konum.

Ásgeir Guðmundsson, sagnfræðingur

Viðtal við Guðmund Runólfsson

Skráð 1985

Ég er fæddur 9. október 1920 í Stekkjartröð, Eyrarsveit, hjáleigu rétt hjá Setbergi. Foreldrar mínir voru Runólfur Jónatansson oddviti á Spjör og móðir mín Sesselja Gísladóttir ekkja, sem bjó þá á Jaðri í Bárarplássi. Foreldrar mínir fluttu með mig hálfis árs gamlan hingað í Grundarfjörð, sem þá nefndist Grafarnes. Þjuggu þau hér saman svo til óslitið, þar til að ég var orðinn fullorðinn maður. Hér í Nesinu var ekki nema eitt íbúðarhús, er kallað var Neshús, gamalt timburhús, byggt í dönskum stíl. Smávegis verslun var þá hér sem Pétur A. Ólafsson sá um, minnir mig, en um 1927–28 flyst hingað Sigurður Þorsteinsson kaupmaður, vestan af fjörðum. Hefur hann hér útgerð og fiskverkun og þá fer að safnast hingað eitthvað fólk í vinnu, því að hann reyndi að ná í fisk hingað. Sigurður þessi lét bera grjót úr fjörinni upp á bakkann þar sem Hraðfrystihús Grundarfjarðar stendur núna. Grjótið var borið á handbörum þangað og búnir til grjótreytar þar.

Sá fiskur, sem bátarnir lönduðu í plássunum í kring, var fluttur hingað að verulegu leyti og verkaður hér, vaskaður og þurrkaður á þessum reitum. Var þetta sú fyrsta vinna, sem ég man eftir að hafa tekið þátt í. Byggð myndaðist engin hér, fyrri heldur en um 1929–30. Þá er farið að byggja hér nokkur hús. Fyrst er það pabbi minn, sem byggir timburhús hér uppi á bakkanum er kallað var Götuhús. Þorkell Runólfsson hálfbróðir minn, flutti frá Búðum og byggði sér hús uppi á Fagurhóli, mjög nærri því sem kirkjan stendur nú og ári síðar byrjar Sigurður Þorsteinsson að byggja sér steipt hús, sem kallað var Sól-

Guðmundur Runólfsson.

vellir og stendur hér enn við Nesveginn. Það er eina húsið, sem stendur hér enn í Nesinu frá þessum tíma. Um svipað leyti fær Sigurður Þorsteinsson bát, sem heitir Valný frá Ísafirði, en ég man ekki nú sögu þessarar útgerðar. Var hér þá engin bryggja, en Sigurður Þorsteinsson var upphafsmaður að því að gera hér bryggju. Hann byrjar á því að gera hana fram af smá skansi, sem kallaður var, og var mjög fallega hlaðinn og notaði til þess fjörugrjótið eins og það kom fyrir, en það var vel lagað til hleðslu. Þetta var mjög fallett mannvirki, þó að ekki væri það stórt, en aukið var við það smátt og smátt. En þegar að útgerðin óx og menn fóru að hugsa stærra, var þá farið að steypa bryggjuna.

Næsta byggð við Grafarnes á þessum tíma var Gröf, þar bjuggu Bárður Þorsteinsson og Björn Jón Lárússon. Voru kallaðar m.a. Bárðar-Gröf og Jóns-Gröf. Næsta byggð hér fyrir utan var Hellnafell og var þar líka tvíbýli. Voru þessir menn frumbyggjarnir í þessu byggðarlagi og hafa haldið tryggð við það enn. Það voru nokkur börn í Gröf, t.d. börn Lárúsar og Halldóru, strákarirnir voru á svipuðum aldri og ég, Björn og Jóhann. Þetta var náfrændfólk mitt og þau

hjónin mikið sómafólk. Fátaektin var hér mikil og talsverð hjá foreldrum mínum og man ég það vel að þau gáfu pabba og mömmu alltaf eina mjólkurflösku handa mér, því að þau áttu enga kú, höfðu aðeins nokkrar kindur og svo sjóninn sér til framfæris. Sömuleiðis voru þau hjónin í Bárðar-Gröf, Bárður og Jóhanna kona hans mikið indælisfólk.

Mataræði hér í sveit, þegar að ég var að alast upp, mun hafa verið frekar fábrotið og á köflum með því knappasta. Þau heimili sem höfðu búskap, eins og Grafarheimilin, voru betur stödd og mikil búbót var í sjávarfanginu.

Ég man nú eftir því, að einhvern tímann hafði ekki verið mikið um nýmeti og sjófang, því að mamma sagði mér svo glöggt frá því, að það var farið að bera á beinkröm í mér. Ég var orðinn ansi hjólbeinóttur og þá var það fyrsta sælgætið, er ég fékk, var bræðingur, sem mamma hafði búið til úr fyrstu lifrinni, sem komið hafði úr fiskinum, þegar að bátarnir fóru að róa aftur eftir langt hlé. Umskiptin urðu svo mikil, að eftir fáar vikur fór ég að ganga beinn og beinin virtust réttast vel við, finn ég ekki fyrir því, að beinkrömin hafi neitt þjád mig meir. Hygg ég að þarna sé ekki um einsdæmi að ræða, heldur hafi þetta verið nokkuð rikjandi, að fólk varð að ná í nýmeti úr sjónum, til þess að mataræðið væri nokkurn veginn viðunandi. Þá var þetta haft í smjör- og feitmetisleysinu, var mikil búbót að gera bræðing, sem kallaður var, úr þorskalýsinu til helminga og tólg á móti. Sparaði þetta mjög mikið annað feitmeti og var sennilega hollt um leið. Finnst mér bræðingur enn þann dag í dag mjög góður.

Hæst ber af þeim heiðursmönnum og sjögörpum á þessum tímum, sem héldu hér uppi atvinnulífinu, Pál Þorleifsson frá Hömrum. Hann átti þá 9 tonna bát ásamt pabba og fleirum félögum sínum, eins og segir í bókinni *Breiðfirskir sjómenn* eftir Jens Hermannsson. Þessum báti var haldið úti nokkuð stíft og ýsan, sem fiskaðist á hann, var öll borin heim á bæina hingað og þangað. Bjargaði það mjög miklu í mataræði fólksins, en hér var mikil samhjálpa á þessum tíma meðal íbúanna.

Eyrarsveit var lengi frekar einangruð frá öðrum sveitum og þurfti að sækja flest til annarra kaupstaða, t.d. Stykkishólms, því reyndi oft á samhjálpinu hér í sveitinni.

Skólaganga mín byrjaði um 10–11 ára aldur, þá var kennt á þremur stöðum í Eyrarsveit, er ég man eftir. Ég gekk fyrst í Þinghúsið, sem kallað var, en það var lítið timburhús, sem stóð á bakkanum rétt við Grundarána, þegar komið er

niður Þinghúsbrekkuna. Var þar kennt þrisvar til fjórum sinnum á vetri hálfan mánuð í einu, en farkennarinn fór á þrjá staði í sveitinni og kenndi 2 vikur samfelld á hverjum stað. Úti á Kvíabryggju var kennt í litlu steinhúsi, en í Framsveitinni ýmist í Móabúð eða Nýjubúð. Kennslan var þó lengri fermingarveturinn, en þá fékk maður að fylgja kennaranum, var mér komið fyrir bæði úti á Kvíabryggju og í Framsveitinni. Svona var skólaganga mín, en eini kennarinn er ég hafði var Jóhannes Þorgrímsson, sem bjó í Krossnesi. Annarrar skólaveru nauð ég ekki, fyrr en er ég fór á námskeið til Stykkishólms ásamt fleirum hédan. Þar kenndi Skúli Skúlason, mikill hagleiksmaður og siglingafróður, er hafði lært fræðin í Danmörku. Var voðalega gaman í tímum hjá honum, en stundum gleymdi hann sér og fór að tala dönsku við okkur! Í Stýrimannaskólann í Reykjavík fór ég síðar, þá giftur maður kominn með stóra fjölskyldu.

Sjósóknarar hédan úr Eyrarsveit hafa löngum verið annálaðir, auk Páls Þorleifssonar frá Hömrum, voru þeir Finnur Sveinbjörnsson frá Spjör og Ásmundur Jóhannsson á Kverná. Urðu þessir menn fyrirmyndir okkar yngri manna og lærðum við margt varðandi sjósókn af þeim. Útgerð var ekki stunduð hédan úr sveitinni allt árið fyrr en um og eftir 1930. Eftir komu stærri bátanna, þeirra Svans og Sindra, þá er farið að stunda hér vertíð. Um 1927–28, þá er aðeins einn bátur hér, Svanur, sem stundar hér sjóinn allt árið, en einungis var um að ræða haust- og vorróðra. Áður fyrr hafði verið reynt að stunda hédan róðra á arabátum og litlum trillum, en mistekist. Menn urðu því að fara á vetrarvertíðir í aðra landshluta og fór oft hédan stór kjarnahópur til vertíðar á Suðurlandi árlega, ýmist á línubáta eða togara. Ég veit, að það eru enn lifandi menn hér, sem að gengu alla leið suður til Grindavíkur af Snæfellsnesi, t.d. Valdimar Jóhannsson frá Kljá og Pétur Konráðsson. Var þetta auðvitað mikið útstreymi úr sveitunum og viðkvæmt, voru konurnar einar heima til að annast bú og börn, en margir vertíðarmennirnir áttu ekki afturkvæmt. Reyndist þetta ógurleg blóðtaka oft og ákaflega sorglegt fyrir mannmarga sveit með mikið af manndómsmönnum, að eiga engin tæki til þess að sjá sér og sínum farboða á heimaslóðum. Leiddi þetta líka til þess, að fólk flutti úr sveitinni suður á land. Varð þetta eins og alltaf vill verða, að kjarkmesta fólkið færir sig til fyrst til betri lífskjara og er þetta öllum byggðarlögum hvað allra hættulegast. Viðgengst þetta enn í dag, þegar eitthvað hallar undan fæti. Út frá þessu öllu saman spinnst það, að menn fara að hugsa til þess að kaupa sér stærri báta, sem gætu verið vertíðar-

bátar og þá þarf líka einhverja aðstöðu í landi til þess að verka aflann. Það verður úr að Hrannarfélagið er stofnað af Finni Sveinbjörnssyni, skipstjóra, o.fl. til þess að kaupa 24 tonna bát, sem Sindri hét, en fyrir var Svanurinn. Síndu þeir mjög góðan árangur og sönnuðu jafnframt að það væri hægt að gera héðan út vertíðarbáta. Komið var upp aðstöðu til að salta fiskinn í húsi, en stundum söltuðu þeir fiskinn í bátana og fóru með hann inn í Stykkishólm, þegar báturinn var orðinn fullhlaðinn, þannig óx þetta hvað af hverju.

Kom þá í ljós, að það var óhemju mikil lúðuveiði hérna á haustin frammi í Álnum og svo mikil var veiðin, að umfram var þegar búið var að láta heimilin fá, sem þau gátu nýtt. Voru þá erfiðleikar að koma henni á markað, en eitthvað af aflanum komst í skip, sem voru á línuveiðum hér nærindis, er fluttu lúðuna á erlendan markað. Ég veit nú ekki, hvað þetta hefur gefið af sér, en einhver búbot var þetta fyrir útgerðirnar.

Kreppuárin komu sjálfsagt talsvert mikið við fólkíð hérna, einsog víða og var áreiðanlega ákaflega erfitt uppdráttar. Einhvern tíma á þessum árum koma þeir sér upp litlu frystihúsi, er stóð hér inn á Grafarkampi og var kallað Íshúsið, ætli það hafi ekki verið upp úr 1928. Hægt var m.a. að geyma þar beitu og við það voru reistir skúrar, sem að fénu var slátrað í á haustin, en áður þurfti að reka það inn í Stykkishólm. Það hafði nú áður verið að vísu eitthvað slátrað úti á Kvíabryggju í sláturhúsi á vegum verslunarinnar í Stykkishólmi. Áður en Íshúsið kom til sögunnar í Gilósnum, hafði ekkert verið hægt að gera annað við kjötið en að salta það niður í tunnur.

Ég er nú ekkert viss um að það hafi aukist mikið fátæktin hér á kreppuárunum, vegna þess að það gat ekki versnað meira. En fjárhagur allra manna þrengdist auðvitað. Þá varð hagur Íshússins svo erfiður að það fór á hausinn eftir fárra ára rekstur.

Ég fór fyrst til sjós með pabba 9–10 ára gamall á skakskútu frá Stykkishólmi í tvö sumur, þá náði ég restinni af skútuöldinni. Síðan fór ég í sveit, hvarf frá sjónum og ætlaði mér frekar að gerast bóndi, en á þessum tíma fer að lifna yfir þorpsmyndinni hér í Grundarfirði í kringum þessa báta, sem ég nefndi. Strax upp úr kreppunni er kominn mikill dugnaður í útgerðina og það er farið að verða álitlegt að stunda sjó frá Grundarfirði.

1931 er fyrsta fjárveitingin samþykkt á fjárlögum Alþingis til Grundarfjarðarhafnar en 1937 er fyrst hafist handa við hafnargerðina. Framkvæmdirnar

strönduðu á því, að framlag heimamanna var ekki fyrir hendi og þess vegna var ekki hægt að nýta þá fjárveitingu fyrir. Fyrsta hafnarnefndin í Grundarfirði er svo kosin 15. janúar 1942 og í henni voru Páll Þorleifsson á Hömrum, Bárður Þorsteinsson í Gröf og Finnur Sveinbjörnsson frá Spjör. Stækkun og lenging á litlu bryggjunni svokölluðu, sem ég hef áður minnst á, mun hafa byrjað af einhverjum krafti 1939.

Fyrir nokkrum árum var tekinn upp sá háttur hér í Grundarfirði að halda Sjómannadaginn hátíðlegan og hefur tekist að gera hann að talsverðri hátíð, þannig að hann hefur verið nokkurs konar þjóðhátíð Grundfirðinga. Hafa þá verið heiðraðir mennirnir, sem staðið hafa mest upp úr og lögðu grunninn að þessu byggðarlagi og uppbyggingu þess. Fyrstu sjómennirnir, sem voru heiðraðir, voru Ásmundur Jóhannsson á Kverná, Finnur Sveinbjörnsson frá Spjör og Sigurjón Halldórsson kenndur við Bár, en hann var þá enn í fullu fjöri sem aflamaður og dugandi skipstjóri. Má nefna fleiri í þessu sambandi, ekki síst Kristján Jónsson frá Móabúð, sem var mikill atorkumaður í Framsveitinni á árabátaöldinni og langt fram á trilluöldina. Ég man eftir því, hvað hann sagði mér sérstaklega skemmtilega sögu um það, hvað það hefði verið gaman, þegar leið á sumar og heyannir voru langt komnar, nýmeti lítið og ekkert um mat, en þá fór hann ásamt fleirum út í Melrakkaeyju til að ná í kofu. Hann fyllti bátinn af henni og kom líka með 3 eða 4 stórflyðrur aftan í bátinum til lands, því að það var ekkert pláss fyrir lúðurnar í bátinum. Börnin hans stóðu öll í fjörunni, þegar að hann kom með fenginn og var mikil hátíð fyrir börnin að fá þarna nýmeti, bæði kofu og heilagfiski. Líka má tiltaka Guðjón Elísson frá Skallabúðum, ættföður fjölmargra hér, Gunnar Stefánsson frá Eiði og Pétur Konráðsson, svo einhverjir séu nefndir. Þessir menn hafa allir verið heiðraðir og er það alveg vert að halda á lofti minningu þeirra, þegar skráð er saga byggðar Grundarfjarðar. Það má sjálfsgat tilnefna fleiri, en við verðum að biðjast afsökunar á því, ef við gleymum einhverjum, sem eiga það fyllilega skilið að vera nefndir í þessari upptalningu. Upphaf útgerðar minnar og útgerðarþáttur minn í byggðarlaginu hefst sennilega með 39 tonna bát, Runólfi sem byggður er á Norðfirði 1947. Hann er þá langstærsti báturinn hér í byggðarlaginu og er ég með hann til 1955. Síðan er ég skipstjóri hjá öðrum dálítinn tíma, á Hring frá Siglufirði, sem gerður er út frá Grundarfirði alltaf á veturnum og er ég með hann til 1960, en þá er byggður fyrir mig annar Runólfiur í Noregi sem er 120 tonn. Er þá komin hér

betri og meiri hafnaraðstaða og byggðin að stækka, þannig að þá þótti það ekki eins mikið stökk að fá 120 tonna bát eins og að fá 39 tonna bát 1947. Ég er með þennan Runólf fram yfir 1970, en þá fer ég að huga að því að láta byggja skuttogara. Í millitíðinni hafði ég keypt annan bát norskbyggðan, er hét Pétur Sigurðsson RE 331, en við skírðum upp og nefndum Ásgeir Kristjánsson og var SH 235. Runólfarnir hafa alltaf verið með einkennisstafina SH 135.

Árið 1975 rætist sá draumur að fyrsti skuttogari Breiðfirðinga kemur til Grundarfjarðar og hefst þar með skuttogaraöldin hér við Breiðafjörð. Ekki gekk það átakalaust að fá þennan skuttogara í byggðarlagið, allar nýjungar eiga alltaf erfitt uppdráttar, ekkert síður við sjávarútveginn heldur en við annað. Orkar allt tvímælis þá gert er og að vera á undan sinni samtíð er alltaf dálítið erfiðara, heldur en að fara í fótspor annarra. Hef ég oft orðið að takast á við byrjunarörðugleikana, því að mér hefur legið svo mikið á, en allt hefur þetta blessast afar vel. Getum við verið mjög lukkulegir og sömuleiðis má byggðarlagið vel við una, því að þessi skuttogari hefur verið sérstaklega farsæll og aflasælt skip.

Ég hef ekki einungis fengist við útgerð, heldur líka fiskverkun. Núna í nokkur ár höfum við tekist á við rekstur á smá frystihúsi, en fiskverkun hef ég verið aðili að dálítið lengur. Sennilega er upphafið að því, að við stofnuðum Verslunarfélagið Grund upp úr útgerð og verslun Sigurðar Ágústssonar frá Stykkishólmi 1954, en það varð svo síðar fiskverkun Soffaníasar Cecilssonar. Soffanías keypti síðar minn hlut og um tíma var ég eingöngu í útgerðinni. Núna í nokkur ár höfum við rekið frystihúsið Sæfang, er við stofnuðum synir mínir, bróðursonur Móses, með Júlíusi Gestssyni, Bjarna Magnússyni o.fl. Frystihúsið framleiðir fyrir um 70–100 miljónir á ári. Samsvarar það því að framleiða 1/3 partinn af allri sjávarframleiðslu í Grundarfirði, sem er komin eitthvað yfir 300 milljóna króna útflutningsverðmæti, er þetta byggðarlag flytur út, miðað við árið 1984.

Ég minntist áðan á Sigurð Ágústsson og umsvif hans hér í byggðarlaginu, en þýðing hans fyrir uppbyggingu þess var áreiðanlega allmikil. Hann á hér í útgerð með heimamönnum og styður þá og hvetur með ráðum og dáð. Sömuleiðis þegar byrjar að byggjast hér þessi þorpsmyndun, þá er Sigurður Ágústsson aðalhvatamaður að því af þeim mönnum, sem ekki teljast til byggðarlagsins. Allflestir leituðu til Sigurðar, t.d. um byggingarefni, þegar þeir fóru að reisa sér hús, til þess að setjast hér að í Nesinu.

Margir fluttu frá Kvíabryggju, sem var þá dálítið fjölmennt byggðarlag, sömuleiðis úr Vatnabúðar- og Eyrarplássum út í Nes. Þá er árabáta- og trilluöldinni að ljúka, en það eru auðvitað allnokkur átök að koma sér og sínum fyrir og þar var þáttur Sigurðar Ágústssonar mjög stór í því að hjálpa þessum frumbyggjum þessa byggðarlags. Hann átti einnig mikinn þátt í að hjálpa mönnum til að eignast báta og fyrsta Runólfinn, sem ég eignaðist, er hann hluthafi í að 1/5. Hann átti líklega 1/3 í Hamra-Svani og 1/5 í Fylki, sem þeir Páll á Hömrum, Sigurður o.fl. áttu í félagi um tíma, er það rétt fyrir þann tíma er ég kaupði Runólf 1947.

Í uppbyggingu þessa pláss hafa skipst á skin og skúrir, eins og gengur og gerist víða við sjóinn. Það eru misjöfn aflaár og árferði, en að mestu byggðist þetta á aflanum. Árferðið er líka ekki alltaf jafn hagstætt blessuðum sjávarútveginum. Þetta gekk nú allnokkuð vel, þangað til að voðalegur aflabrestur og kreppa datt yfir okkur 1967–1969. Þá hreinlega tel ég, að hafi brostið á flótti í þetta byggðarlag, af því að aflinn var svo hræðilega lélegur og á þeim sama tíma fór síldin að bregðast og vetravertíðaraflinn brást þá í 2–3 vertíðir. Jafnaði þetta sig ekki aftur til fullnustu, fyrr en eftir að skuttogarinn Runólfur kom 1975. Kemur þá aftur blómaskeið og gott tímabil, en í dag getum við kannske sagt, að sé dálítið dimmra yfir, því að nú virðist eitt tímabilið vera að sliga okkur. Núna er erfiðleikatímabil, að minnsta kosti stærri togaraútgerðar, en það eru greinileg kreppueinkenni sem stendur, sem vonandi stendur stutt.

Eins og hefur komið fram áður, að þegar foreldrar mínir flytja með mig hingað í Grafarnes, sem ég kalla ennþá, er hér ekkert hús og engin byggð komin, þar sem að byggðin stendur núna. Ég hafði fáa leikfélaga, nema að fara upp í Gröf, sem var dálítill spotti þá, neðan úr Nesi og sömuleiðis út í Hellnafell, en þar voru krakkarnir yngri en ég. Þannig að ég man eftir allri þessari uppbyggingu og hef tekið líka talsverðan þátt í henni. Ég verð að segja, að hún hefur verið og er mjög ánægjuleg og er gaman að taka þátt í svona örri, mikilli og frjósamri uppbyggingu. Hér hafa skipst á skin og skúrir, en það gleðilegasta af þessu öllu saman er það, að harðgerðasta og dugmesta fólkíð stendur þetta af sér, þannig að ég hef trú mikla á þessu kjarnafólki, sem kemur til með að standa af sér smá hretin og smá krepputímabilin.

Mér finnst margt hafa tekist mjög ágætlega hér í Grundarfirði og er ég sérstaklega ánægður með þá hlið málanna í sjávarplássinu. Hér hefur tekist að

byggja upp mjög myndarlegt og fallett skólahús og skólaaðstöðu, sundlaug og í uppbyggingu er íþróttahús.

Sömuleiðis er hér falleg og glæsileg kirkja, sem íbúarnir hér hafa byggt upp á 20 árum og það er svo gleðilegt til þess að vita, að við eigum aðra kirkju, Setbergskirkju, sem er haldið í mjög sómasamlegu ástandi. Það eru fáir söfnuðir sem getað státað sig af því, að eiga tvær kirkjur í ágætu ástandi. Meira að segja er fjárhagur nýju kirkjunnar svo góður, að hún er svo til skuldlaus eign safnaðarins ásamt pípuorgeli, sem nú á næstu dögum verður sett upp í Grundarfjarðarkirkju.

Þetta kalla ég mjög ánægjulega þróun, þannig að fólkíð hér er ekki bara að hugsa um fisk, peninga og líkamlegt strit. Það hugsar líka um hina andlegu hlið lífsins.

Árni M. Emilsson, útibússtjóri

Halldór Finnsson

Af vettvangi sveitarstjórnar

Þeir þurftu oft að tala saman í síma Halldór Finnsson og faðir minn Emil Magnússon. Þetta fundarform notuðu þeir gjarnan, þegar þeim þótti henta að bera saman bækur sínar um ýmislegt er varðaði svokölluð þjóðþrifamál, sem voru til úrlausnar á hverjum tíma í okkar litla samfélagi Grundarfirði. Nú eru þeir báðir gengnir á fund feðra sinna með stuttu millibili. Ef að líkum lætur gefst tími til að halda því áfram, þar sem frá var horfið og má þá einu gilda hvern veg símamálum er háttað þar um slóðir, enda báðir vanir vondu síma-sambandi.

Halldór dvaldi alla ævi sína í Eyrarsveit, nema þann tíma sem hann stundaði nám, fyrst í Héraðsskólanum Reykholti 1941–1943 og síðan í Samvinnuskólanum 1943–1945 undir handleiðslu hins merka þjóðskörungs Jónasar Jónssonar frá Hriflu. Skúli Guðjónsson frá Ljótunnarstöðum felldi fyrir löngu þann dóm um Jónas að hann hefði verið „umdeildasti Íslendingur 20. aldarinnar“. Sá dómur stendur líklega enn og má nærri geta hvort slíkur maður hafi ekki haft áhrif á Halldór rétt tvítugan með opinn huga fyrir að tileinka sér allt, sem til heilla horfði fyrir land og lýð, enda er þjóðin upptendruð um þessar mundir, þegar sjálft lýðveldið er stofnað á Þingvöllum 1944.

Halldór Finnsson var Grundfirðingur að ætt og uppruna, fæddur í Stykkishólmi 2. maí 1924. Foreldrar hans voru Halla Halldórsdóttir og Finnur Sveinbjörnsson, skipstjóri, sem létu muna um sig alla sína löngu ævi í Grundarfirði. Þeir sem kynntust þessum greindu og gjörvilegu hjónum átta sig auðveldlega á því að Halldór kom vel nestaður að heiman og undirbúinn til þess að takast

á við þau verkefni, sem biðu hans. Halldór átti afar hægt með að veita öðrum ráð og eins að þiggja ráð þeirra, sem hann treysti vel og tilbúinn að hafa það heldur, sem sannara reyndist.

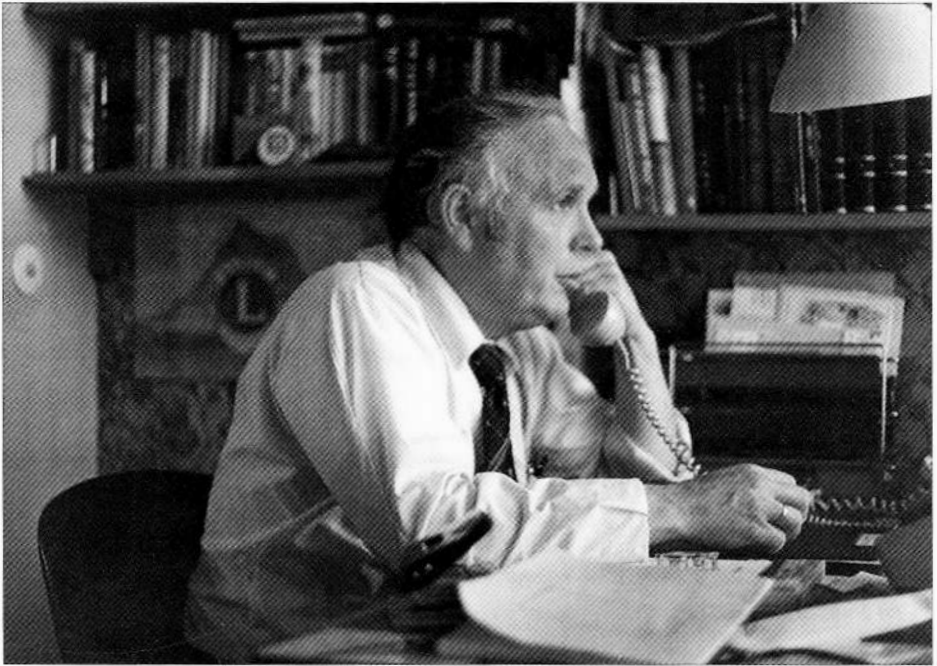
En á engan er hallað, þótt fullyrt sé að besta ráðunautinn átti Halldór vísan í eiginkonu sinni Pálinu Gísladóttur, en þau gengu í hjónaband árið 1947 og hafa komið upp átta börnum, sem öll eru mikið myndarfólk, vel menntuð og dugnaðarforkar. Flest þau ár sem Halldór annaðist framkvæmdastjórn sveitarfélagsins var ekkert hótél í Grundarfirði og því kom það jafnan í hlut Pálinu að taka á móti öllum þeim fjölda manna, sem áttu erindi við Halldór og má nærri geta, að það hefur verið mikið álag á heimili þeirra og mikið starf lagt af mörkum fyrir enga þóknun.

Sá, sem hér heldur á penna, kynntist Halldóri fyrst að einhverju ráði 1970, þegar hann var ráðinn sveitarstjóri í Grundarfirði, óþjakaður af reynslu og þurfti því oft að fara í smiðju til Halldórs Finnssonar og þiggja af honum góð ráð. Hér er ætlunin að reyna gera sveitarstjórnarferli Halldórs nokkur skil, enda er hlutur hans á þeim vettvangi í Grundarfirði harla merkilegur.

Halldór Finnsson var í senn mikill samvinnumaður og íhaldsmaður í bestu merkingu þess orðs og vildi umfram aðra menn leggja meiri rækt við varðveislu þeirra verðmæta, sem fyrir voru frekar en að einblína einlægt á eitthvað nýtt. Hann var sveitarstjórnarmaður í víðustu merkingu og lagði hönd á að hrinda í framkvæmd alls konar velferðarmálum, sem lágu langt utan hinna hefðbundnu verkefna sveitarstjórna. Líklega er óhætt að fullyrða að ekkert mannlegt hafi verið honum óviðkomandi í Eyrarsveit í nokkra áratugi.

Halldór var aldrei heilsuhraustur og því höfðu menn oft áhyggjur af því að hann færðist of mikið í fang. Jón Þorláksson, sem hafði um árabil kennt vanheilsu, þegar hann varð borgarstjóri í Reykjavík, sagði: „Störf mín eru einkum fólgin í því að koma af mér störfum.“ Þetta var öndvert hjá Halldóri, því að það hlóðust á hann störfin jafnt og þétt, enda alltaf leitað til hans fyrst, því hann var maður glöggur og vel menntaður og honum var treyst til að gæta hagsmuna annarra.

Halldór er fyrst kosinn í hreppsnefnd fyrir Sjálfstæðisflokkinn 1954 og átti víst sæti þar til ársins 1978, í nær aldarfjórðung eða 24 ár. Hann er oddviti 1958 til 1970 en þá tapar Sjálfstæðisflokkurinn meirihluta sínum, en vinnur hann aftur 1974 og þá verður Halldór enn oddviti til 1978 að hann gefur ekki kost á sér í sveitarstjórn. Á tímabilinu 1958–1970 fer Halldór með framkvæmdastjórn

Halldór Finnsson 1986.

hreppsins eins og þá tíðkaðist um oddvita, þar sem ekki var ráðinn sérstakur sveitarstjóri.

Óhætt er að segja að með Halldóri gangi í garð nútíma stjórnarhættir í Eyrarsveit, enda hafði hann aflað sér allrar þeirrar þekkingar og menntunar, sem þurfti til að setja upp bókhald, opna skrifstofu og útvega önnur þau gögn, sem nauðsynleg eru til þess að fullnægja þeim kröfum, sem þá voru gerðar til ört vaxandi sveitarfélags.

Halldór er snemma áhugasamur um að efla skólahald í Grundarfirði og er hann kosinn í skólanefnd með sr. Jósepi Jónssyni á Setbergi í júlí 1950.

Árið 1951, 29. maí, kemur hreppsnefnd Eyrarsveitar saman í Samkomuhúsinu, m.a. til þess að bregðast við bréfi frá félagsmálaráðuneytinu þess efnis, að lagt er til við sveitarstjórn, að hún hlutist til um stofnun sjúkrasamlags fyrir Eyrarsveit. „Var sjúkrasamlaginu sett samþykkt og var hreppsnefnd sammála um að benda Tryggingarstofnuninni á Halldór Finnsson, Grafarnesi, sem for-

mann samlagsstjórnarinnar.“ Hér með hefst hið mikla starf, sem Halldór átti eftir að inna af höndum fyrir samborgara sína.

Nokkrum árum síðar eða 1954 var stofnaður Sparisjóður Eyrarsveitar, sem Emil Magnússon hafði undirbúið um nokkurt skeið og þeir Halldór síðan sam- an, þar til hann komst á laggirnar. Var það samdóma álit þeirra, sem lögðu hér til mála, að hinn nýi Sparisjóður væri best kominn undir forsjá og stjórn Hall- dórs Finnssonar og gekk það eftir, enda þekktur af því að honum þótti meira um vert að gæta fengings fjár en að afla. Mikil nauðsyn var að fá bankastofnun í héraðið, þó ekki væri nema til þess að launafólk gæti með góðu móti skipt launaávísunum sínum. Þetta leiddi til þess að sparnaður hófst hjá almenningi, því fólk lagði launin sín inn á sparisjóðsbók og tók síðan út peninga jöfnum höndum eins og þörf var á hverjum tíma. Halldór var sparisjóðsstjóri allt frá öndverðu og allar götur þar til sjóðurinn var sameinaður Búnaðarbankanum 1982 og hann gerðist skrifstofustjóri og styrkti þannig starfið í bankanum fyrstu skrefin.

Sparisjóðurinn gjörbreytti kjörum manna í Grundarfirði, veitti fyrirtækjun- um á staðnum nauðsynlega þjónustu og lagði einkum húsbýggjendum lið, sem voru æði margir á þessum árum þegar staðurinn var að breytast í átt til þess sem nú er, öflugt og fallett sjávarkauptún.

Hreppsnefndarmaður

Í sveitarstjórnarkosningunum vorið 1954 buðu sjálfstæðismenn fram lista með Bárð Þorsteinsson í Gröf, þá miklu kempu, í broddi fylkingar. Annað sætið skipaði Halldór Finnsson og Emil Magnússon það þriðja. Leikar fóru þannig að þessir þrír náðu kjöri en af B-lista þeir Pétur Sigurðsson, kaupfélagsstjóri, og Þorkell Gunnarsson, bóndi á Akurtröðum. Þriðji listinn, A-listi, var mjög nærri því að ná inn manni, svo aðeins munaði tveimur atkvæðum, að meirihluti sjálf- stæðismanna félli.

Á fyrsta fundi nýkjörinnar hreppsnefndar 30. júní voru þeir kjörnir með fjór- um atkvæðum, Bárður oddviti og Emil til vara. Halldór var kosinn í heilbrigð- isnefnd ásamt þeim Birni Lárussyni og Ásgeiri Kristjánssyni í Ásgarði. Og hafnarnefnd var skipuð annáluðum aflaskipstjórum- og dugnaðarmönnum, þeim Guðmundi Runólfssyni, Sigurjóni Halldórssyni og Finni Sveinbjörnssyni.

Strax á þessum fundi er tekið til við að ræða úrræði til að bæta höfnina og ákvörðun tekin um að ljúka við grunninn á verbúðunum, sem voru í smíðum. Verða meginverkefni hreppsnefndar næstu árin að bæta höfnina, reisa nýjan skóla, bæta vatnsveituna og síðast en ekki síst að berjast fyrir bættum samgöngum til Grundarfjarðar, enda vegir ekki annað en troðningar sem urðu kolófærir í fyrstu snjóum og nær allar ár óbrúaðar svo sæta þurfti sjávarföllum til þess að komast yfir sumar þeirra. Sjálfur hefur Halldór gert þessum kafla góð skil á þessum sama vettvangi og vísast til þess (útg. 2000).

Ári síðar berst hreppsnefnd erindi frá Soffaníasi Cecilssyni um að hann fái meðmæli hreppsnefndar, til þess að hann fái til bátakaupa það fé, sem ríkið veitti til Grundarfjarðar í atvinnubótaskyni á því ári.

Samþykkt var að verða við þessari beiðni 31. maí 1955, enda treysti hreppsnefndin því að hún fengi frekara fé til samskonar ráðstöfunar á næsta ári. Hér var lagður grunnur að kaupum á Grundfirðingi II, sem reyndist mikið happafley og bar mikinn afla að landi alla tíð.

Á þessum fundi eru Halldóri þegar falin verkefni eins og að skrifa landlækni og þingmanni Snæfellinga, Sigurði Ágústssyni, og biðja þá „að hlutast til um að ráðin verði bót á því vandræðaástandi, sem hér ríki í heilbrigðismálum, sem m.a. stafi af samgöngu- og læknisleysi“.

Ennfremur er þeim Bárði og Halldóri falið að skrifa vegamálastjóra um vegaframkvæmdir í sveitarfélaginu. Þegar hér er komið sögu fara ýmis mál að mæða allmikið á Halldóri, enda Bárður mjög tekinn að reskjast og menn þykjast hafa séð framtíðarleiðtögann í Halldóri Finnssyni.

Öll kennsla fór fram í Samkomuhúsinu í tveimur stofum og var þröngt setinn bekkurinn og því einkar brýnt orðið að stækka húsnæði skólans.

Á fjárhagsáætlun sveitarsjóðs 1956 er gert ráð fyrir því að veita kr. 100.000.- til barnaskólabyggingar og öðrum kr. 100.000.- til hafnarframkvæmda. Voru þetta meginviðfangsefni sveitarfélagsins eins og lengi síðan. Heildarniðurstaða fjárhagsáætlunar þetta árið var kr. 833.000.- þannig að ljóst er að ekki var úr miklu að móða eins og löngum fyrr og síðar.

Annað veifið ber atvinnumál á góma og einkum sá vandi, sem stöðjaði að rekstri Hraðfrystihúss Grundarfjarðar hf. En ýmislegt fleira skemmtilegt kemur á borð hreppsnefndar eins og 28. okt. 1957 ber Halldór fram tillögu um að skipuð verði 3ja manna nefnd, til þess að velja götuheiti í þorpinu. Samþykkt

var að velja í nefndina þá sr. Magnús Guðmundsson, Halldór Finnsson og Emil Magnússon.

Þá er samþykkt á sama fundi að leita eftir því við Dómsmálaráðuneytið að hingað komi um n.k. áramót einn lögreglumaður, sem dvelji hér yfir vetrarverftíðina. Ennfremur að freista þess að fá hingað 3 lögreglubúninga, sem menn hér beri og valdir eru í samráði við sýslumann.“

Oddvitinn

Sunnudaginn 29. júní 1958 eru hreppsnefndarkosningar og eru enn á ný boðnir fram þrír listar. Kosningu í hreppsnefnd hlutu af A-lista þeir Björn Lárusson, verkstjóri í Hraðfrystihúsi Grundarfjarðar hf., og Njáll Gunnarsson, bóndi í Suður-Bár. Af D-lista hlutu kosningu þeir Halldór Finnsson, Hörður Pálsson, bóndi á Hömrum, og Kristlaugur Bjarnason, athafnamaður í Grundarfirði. B-listinn fékk engan mann kjörinn.

Halldór er þegar valinn til að fara fyrir sínum mönnum og því kom ekki á óvart að á fyrsta fundi nýkjörinnar hreppsnefndar 5. júlí er hann kosinn oddviti með þrem atkvæðum en tveir sátu hjá. Kristlaugur Bjarnason hlaut samskonar kosningu í varaoddvitaembættið.

Á þessum fyrsta fundi, þar sem Halldór er oddviti eru tvö mál til umfjöllunar, sem eru sennilega mjög ný af nálinni, því það er annars vegar ákveðið að bjóða út sorphirðu í þorpinu og hins vegar að ljúka við frárennislögn, sem lá frá Grundargötu í opnum skurði allar götur niður að verbúðum.

Fundur var í hreppsnefnd 25. júlí 1958 þar sem upplýst er að enn hafi enginn sýnt áhuga á sorphreinsuninni og var oddvita falið að reyna betur. Þá er honum falið að ræða við skepnueigendur og reyna að komast að samkomulagi við þá um að þeir reki skepnur sínar úr plássinu. Mörg fleiri athyglisverð mál eru á dagskrá þessa fundar, m.a eru hafnarnefndarmenn, þeir Bárður Þorsteinsson og Karl Stefánsson forstjóri HG hf., mættir á fundinn. Lögð er fram kostnaðaráætlun frá Hafna- og vitamálskrifstofunni um smíði á steinkeri, 10x12m, til lengingar á hafskipabryggjunni í Grafarnesi. Ákveðið er að sækja nú þegar um lán úr Atvinnuleysisstryggingarsjóði og Atvinnuaukningarsjóði. Á þessum árum var hlutur sveitarfélaganna miklu stærri í hafnarframkvæmdum en nú er. Í grein sem Halldór Finnsson skrifar um Grundarfjörð í tímaritið

Sveitarstjórnarmál, 2. tbl. 1978, segir um þetta m.a.: „Höfnin hefur alltaf verið það mál, sem mest hefur kallað að, enda öll afkoma byggðarlagsins byggst á hafnaraðstöðunni. Fyrstu árin, sem unnið er að hafnarbótum í Grundarfirði, er byggingarkostnaði skipt þannig, að sveitarfélagið greiðir 2/3 hluta, en ríkissjóður 1/3 hluta. Síðan breytist þetta og hefur lengst af verið þannig, að sveitarfélagið hefur greitt 60% en ríkissjóður 40%. Það er fyrst nú við nýju höfnina í Gröf að ríkissjóður greiðir 75% en sveitarsjóður 25%.“ Við þetta er svo að bæta, að nú greiðir ríkissjóður 90% af kostnaði, þegar um ytri hafnarmannvirki er að ræða, svo ljóst er, að mikið hefur áunnist í gegnum tíðina.

Litlu fyrir kosningar eða 14. maí var ákveðið á hreppsnefndarfundum að fela Kaupfélaginu að útvega byggingarefni í nýtt skólahús uppi á holti og tilboð berst frá þeim Birni Guðmundssyni og Stefáni Helgasyni, smiðum í Grundarfirði, 1. september þar sem þeir bjóðast til að byggja grunn undir skólahúsið fyrir kr. 55.000.-

Á fundi 21. september er fallið frá tilboðinu, en þeim félögum boðið að vinna verkið eftir uppmælingu.

Varðveist hefur á spólu frásögn Halldórs um mikið reiptog sem varð um það, hvort ætti að vera í fyrirrúmi skólabyggingin eða höfnin. Í hjarta sínu vildi Halldór frekar koma skólanum áfram, ef annað verkefnið þyrfti að víkja fyrir hinu, enda eindreginn málsvari þess að efla allt skólahald eins og mest hann mátti. Hins vegar voru fyrirferðarmiklir útgerðarmenn, vinir Halldórs, á öndverðri skoðun. Þá brá Halldór á það ráð að hringja í vin sinn Emil Magnússon og spurði hann ráða. Það stóð ekki á svarinu: „Þú skalt fara þínu fram, þeir frændur Guðmundur Runólfsson og Soffanías og aðrir frekjuhundar í flokki útgerðarmanna munu ekki liggja á liði sínu til að fá peninga í höfnina ef nokkuð skortir.“ Þetta þótti Halldóri þjóðráð og hélt sínu striki, enda gekk allt eftir, bæði höfnin og skólinn skiluðu sér í tæka tíð.

Árið 1958, sem er fyrsta ár Halldórs í starfi oddvita, virðist vera mikil gróska í Grundarfirði, margir fundir haldnir, ýmist heima hjá oddvita, í Samkomuhúsinu eða úti í Verbúðum.

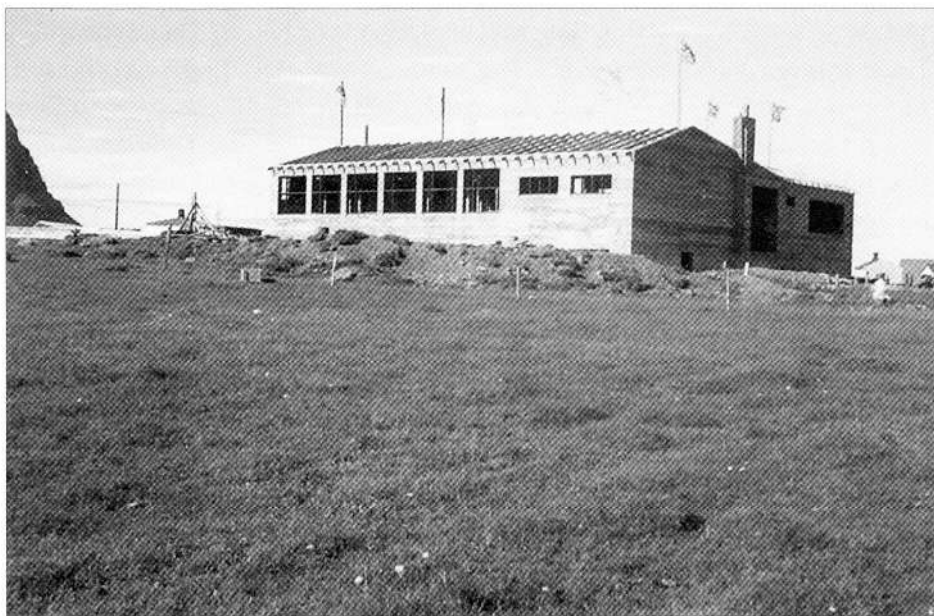
29. sept. er ákveðið að smíða ker fyrir höfnina, 12x12m, og 25. okt. er samþykkt tilboð frá Jeremíasi Kjartanssyni um sorphirðingu í þorpinu.

Kjördæmabreytingin 1959 hefur í för með sér nýjar áherslur og samvinna á milli sveitarfélaga fer vaxandi. Sveitarstjórnin á við fimm þingmenn að eiga í

stað eins áður. Oddvitinn skrifar þeim öllum, sem er nýlunda og kynnir efni bréfsins á hreppsnefndarfundi. Þar er lögð megináhersla á fjárveitingar til vegagerðar í sveitinni, en þó einkum í Búlandshöfða, og brúar yfir Hraunsfjörð, sem er fyrsti fjörðurinn á Íslandi, sem er brúaður. Á þessu ári er Norðurgarðurinn lengdur um 20m og fremsti hlutinn eða hausinn breikkaður úr 10 í 12m. Áfram eru bornar fram óskir um fjárveitingar til frekari hafnargerðar og nauðsyn þess rökstudd.

Skólabygging er hafin fyrir alvöru og menn gera sér vonir um að unnt verði að ljúka framkvæmdum á næsta ári og óska eftir fjárveitingum í samræmi við það.

Á næstsíðasta degi ársins 1959 koma hreppsnefnd og hafnarnefnd til fundar í Verbúðunum og þar gerir oddviti fundarmönnum grein fyrir því að hafnarframkvæmdirnar hafi staðist áætlun og kostnaðurinn hafi verið rúmar kr. 1.800.000.- Daginn eftir koma sömu menn saman á skrifstofu HG hf. og að auki nokkrir skipstjórar, sem ákváðu að næstu framkvæmdir við höfnina fælust í því að gera garð út af Fuglasnaga. Þetta gekk þó ekki eftir.

Nýr barnaskóli var tekinn í notkun um áramótin 1961–62. Ljós m.: Halldór Finnsson.

Sömu viðfangsefnin eru til úrlausnar árið 1960. Á fundi hreppsnefndar 17. mars er ákvörðun tekin um að oddviti Halldór Finnsson og Kristlaugur Bjarnason varaoddviti fari suður til að hitta þingmenn, vegamálastjóra og aðra ráðamenn og bera fram eftirfarandi kröfur hreppsnefndar um fjárveitingar til margvíslegra framkvæmda:

1. kr. 600.000.- til vegagerðar í Búlandshöfða,
2. kr. 400.000.- í Eyrarsveitarveg,
3. kr. 150.000.- í Framsveitarveg,
4. kr. 500.000.- til hafnargerðar,
5. kr. 200.000.- til byggingar barnaskóla.
6. Að þegar verði hafin smíði brúar yfir Mjósund og því lokið um sumarið.

Um áramótin 1961–1962 rennur upp sú langþráða stund, að nemendur barnaskólans og skólastjóri og kennaralið hans ganga í skróðfýlkingu frá Samkomuhúsinu, eins og leið liggur í nýja skólahúsið, sem lengi hafði verið beðið eftir. Urðu mikil umskipti til hins betra með allt skólalald, þótt ekki liði langur tími þar til nýja húsið var orðið of lítið, því mikil fólksfjölgun var í Grundarfirði á þessu og næstu árum.

Í sveitarstjórnarkosningunum 1962 hafði Halldór unnið sér þann sess, að hann mátti heita sjálfsagður leiðtogi sjálfstæðismanna.

Kosningu hlutu af A-lista Njáll Gunnarsson, bóndi, Suður-Bár, og Sigurður Lárusson, formaður verkalýðsfélagsins Stjörnunnar. En af D-lista þeir Halldór og Hörður Pálsson og Aðalsteinn Friðfinnsson, verkstjóri.

Halldór er kosinn oddviti á fyrsta fundi nýkjörinnar hreppsnefndar 25. júní og hlaut 3 atkv. en 2 sátu hjá. Hörður Pálsson er kosinn varaoddviti með sama hætti.

Á næsta fundi hreppsnefndar eða 29. júní er samþykkt í fyrsta skipti að veita kr. 25.000.- til smíði nýrrar kirkjubyggingar í Grafarnesi. Þá er einnig ákveðið framlag til Byggingarsjóðs verkamanna, kr. 40.- á íbúa. Og til leikvalla kr. 20.000.- Eru þetta ný verkefni, sem verða í mörg næstu ár fastur liður á fjárhagsáætlun hreppsins.

7. nóv. er skýrt frá því að hreppsnefnd hafi skrifað bankaráði Útvegsbanka Íslands, þar sem farið er fram á að bankinn stofni útibú í Grundarfirði, sem er ætlað að þjóna öllu Nesinu.

Hreppsnefnd 1962–66. Aðalsteinn Friðfinnsson, Hörður Pálsson, Halldór Finnsson, Sigurður Lárusson og Njáll Gunnarsson. Ljósni.: Bæring Cecilsson.

Hörður Pálsson flytur tillögu á sama fundi um að fenginn verði tannlæknir til að sinna skólabörnum.

Hér gera vart við sig nýjar áherslur hjá hreppsnefnd, og reynt er að hlýða kalli tímans, þótt gömlu verkefni eins og höfnin séu alltaf á dagskrá.

Og enn eru ný mál á ferðinni á fundi hreppsnefndar 18. júní 1963, því á hann er mættur Bjarni Óskarsson byggingafulltrúi Vesturlands, til að aðstoða heimamenn við að koma betri skipan á öll byggingamál staðarins. Kosin var bygginganefnd og skipaður byggingafulltrúi fyrir Grafarnes, sem var Guðbjartur Benediktsson, múrarameistari.

Þá voru mættir Þorsteinn Einarsson, íþróttafulltrúi ríkisins, og Gísli Halldórsson, arkitekt og forseti ÍSÍ, þeirra erinda að huga að stækkun Samkomuhússins og lögðu þeir fram uppdrátt af íþróttavelli í Ölkeldudal.

Á miðju ári 1964 samþykkir hreppsnefnd að kaupa af Þorkeli Runólfssyni erfðafestulandið Fagurhól með öllu því, sem fylgir og er kaupverðið kr. 55.000.-

Hafnarbætur eru á ný aðalviðfangsefnið 1965 og er samþykkt á fundi hreppsnefndar 15. júní að lengja bátabryggjuna (Litlu-bryggju) um 28m með nýrri aðferð, sem var fólgin í því að nota strengjasteypu á milli kers og bryggju. Halldóri Finnssyni og Soffaníasi Cecilssyni var falið að fara til Reykjavíkur til að véla um málið við Vita- og hafnamálaskrifstofuna.

Tekjur sveitarsjóðs fara nú mjög vaxandi á milli ára. Þannig hækka tekjur samkv. fjárhagsáætlun fyrir árið 1965 í kr. 3.710.000.- úr kr. 2.525.000.- árið áður og þjónustan við íbúanna verður fjölbreyttari og kostnaðarsamari, en yfirstjórnin er í neðstu mörkum, aðeins kr. 250.000.-, og því einungis 4% af tekjunum.

Á hreppsnefndarfundi 15. janúar 1966 eru talin atkvæði, sem höfðu verið send út til íbúanna í þeim tilgangi að velja nafn á kaupúnið. Af 220 seðlum skiluðu sér 145 seðlar og kusu 141 nafnið Grundarfjörður og 2 nafnið Framnes, en einn seðill var auður. Eftir þessa eindregnu kosningu var óskað eftir því við ráðuneyti félagsmála, að tekið yrði upp nafnið Grundarfjörður.

Halldór óskaði eftir því á þessum fundi að hreppurinn greiddi skrifstofustúlkun hálf laun næstu 3–4 mánuði og var það samþykkt. Fram að þessum tíma hefur Halldór unnið öll störf á skrifstofunni einn.

Fjárhagsáætlun fyrir árið 1966 er afgreidd á fundi 7. maí og hækka tekjur enn frá fyrra ári og eru komnar í kr. 5.000.000.- Hér gefur að líta framlög eins og kr. 100.000.- til kirkjubyggingar og jafn háa upphæð til bíósins.

Enn rennur upp kosningaár og er kosið sunnudaginn 22. maí. Voru nú eins og áður þrjár listar í boði.

Halldór var sjálfkjörinn foringi sjálfstæðismanna eftir gott gengi og vaxandi hag þorra manna á því kjörtímabili, sem var að líða og hlaut listinn afgerandi og glæsilega kosningu. Kosningu hlutu af B-lista Jónas Gestsson, sem var endurkjörinn. Af D-lista Halldór og Aðalsteinn Friðfinnsson, sem voru endurkjörnir og Guðmundur Runólfsson, sem var nýr og varð fljótt gustmikill eins og vænta mátti og hann var kunnur fyrir.

Og loks af hinu nýja framboði G-lista Björn Guðmundsson húsasmíðameistari. Þrem dögum eftir kosningar kom ný hreppsnefnd saman og kaus Halldór oddvita og Guðmund varaoddvita. Athyglisvert er að Björn, annar minnihlutamaðurinn, stendur að þessu kjöri en Jónas situr hjá.

Þegar tekur að líða á þetta ár fara erfiðleikar Hraðfrystihússins aftur að koma á borð hreppsnefndar og eru málefni fyrirtækisins til umfjöllunar á fundi

Hreppsnefnd 1966–70. Aðalsteinn Friðfinnsson, Guðmundur Runólfsson, Halldór Finnsson, Jónas Gestsson, Björn Guðmundsson. Ljósni.: Bæring Cecilsson.

29. október og aftur á sérstökum fundi 10. nóvember, þar sem mættir eru, auk hreppsnefndarmanna, framkvæmdastjóri HG hf. og stjórnarmenn allir nema einn.

Halldór leitar eftir svörum um fjárhagserfiðleika fyrirtækisins og möguleika þess til að rétta úr kútnum og hefja vinnslu á ný eftir að það hefur verið lokað um tíma.

Húnbogi Þorsteinsson, kaupfélagsstjóri og formaður stjórnar, kvað enga skjóta úrlausn vera í sjónmáli, nema ef Atvinnuöfnunarsjóður hlupi undir bagga. Halldór E. Sigurðsson alþingismaður tók undir þetta.

En Guðmundur Runólfsson sá þennan vanda frá öðrum sjónarhóli og gagnrýndi það að yfirstjórnin væri meira og minna komin úr höndum heimamanna og hefði þar af leiðandi enga yfirsýn á reksturinn og taldi það ekki góðri lukku stýra.

Umræðan þessa myrku haustdaga var því miður aðeins vísirinn að því, sem í vændum var, því þótt rífandi gangur hafi verið í atvinnulífinu lungann úr árinu, þá skipaðist skjótt veður í lofti.

Erfið ár

Eftir mörg uppgangsár og stöðugar framfarir, fólksfjölgun, miklar húsbyggingar og alls konar opinberar framkvæmdir, þar sem fólkið í Grundarfirði gekk yfirleitt götuna til góðs fram eftir veg, fór nú að syrta í álinn. Erfiðleikar gerðu vart við sig hvarvetna um landið, enda lækkaði verð á sjávarafurðum gífurlega, síldin var horfin og hver gengisfellingin rak aðra. Á þessum árum var ugður í mönnum, því í kjölfar þessara atburða féll kaupmáttur launa meira en um einn tíunda og rauntekjur enn meira vegna minnkandi atvinnu. Atvinnuleysi hafði tvöfaldast í landinu á skömmum tíma og framleiðsla hafði víða stöðvast og sum fyrirtæki urðu gjaldþrota.

Þessar aðstæður voru síst betri í Grundarfirði en annars staðar á landinu, nema síður væri, og er gleggsta vitnið um þetta, eins og getið er í fundargerðarþingbók hreppsnefndar, að afli í Grundarfirði hafi árið 1967 verið 62% minni en árið 1965. En auk þess hafði verðfallið á sjávarafurðum enn frekari áhrif til hins verra. Það er í fyrsta skipti á árinu 1967 að fólk skráir sig á atvinnuleysissskrá, en þar eru um þessar mundir 23 einstaklingar.

Halldór Finnsson var ekki öfundsverður af því að vera oddviti á þessum tíma, því allt gerist í senn, tekjur sveitarfélagsins minnka, einnig fyrirtækja og einstaklinga og sífellt verður örðugra að ná inn þeim litlu tekjum, sem þó voru til staðar. Öll járn standa á hreppsnefndinni og þó einkum oddvitanum, sem sífellt fær erindi um að auka hlutfé hreppsins í Hraðfrystihúsinu, leggja fram ábyrgðir fyrir lánnum til atvinnurekstrarins á staðnum og þar fram eftir götunum. Í árslok eða 21. des. er samþykkt á hreppsnefndarfundi að ábyrgjast stórt lán til HG hf. frá Sambandi ísl. samvinnufélaga.

Borgarafundir voru haldnir og menn tókust á víða í þessu litla og að öðru jöfnu friðsæla samfélagi um hvern veg skyldi leysa atvinnumálin og erfiðan fjárhag sveitarfélagsins. Skiptust menn einkum í tvær fylkingar og vildi önnur slá striki yfir skuldasöfnun HG hf. og hefja nýjan rekstur. En hin taldi að ekki væri takandi sú áhætta, að fyrirtækið, sem var burðarásinn í atvinnulífinu á staðnum, yrði stöðvað, því mikil hætta væri á að það kæmist ekki af stað aftur með ófyrirsjáanlegum afleiðingum. Fyrir utan þennan ágreining blönduðust stjórn málin og aðrir hagsmunir inn í deiluna, þar sem einstaklingshyggjumennirnir voru annars vegar og samvinnumenn og vinstrimenn hins vegar, þótt rétt sé að taka fram að engin skýr skil voru til í þessum deilum.

Eftir góða veiði í Svartá 1962.

Enginn vafi leikur á því að þessi núningur allur fór mjög illa með Halldór Finnsson og var heilsa hans og þrek mjög þverrandi, þegar hér var komið sögu, því hann fann mjög fyrir þeirri ábyrgð, sem á honum hvíldi og skoðanir hans fóru í bága við vilja margra bestu vina hans. Hann vildi í engu, ekki frekar en Kolskeggur forðum, níðast á því, sem honum var trúað fyrir og lét eigin dómgreind og samvisku sína ráða för og gekk í lið með þeim, sem vildu enn reyna á það að HG hf. næði vopnum sínum með stuðningi og fjárframlagi hreppsins.

Nú var þröngt í búi sveitarsjóðs og góð ráð dýr. Varaoddvitinn, Guðmundur Runólfsson, flytur djarfa tillögu á fundi hreppsnefndar 22. okt. 1968 í fjarveru Halldórs Finnssonar, en án nokkurs vafa í samráði við hann.

Lagt er til að leggja á 20% aukaútsvar og fá síðan kr. 1.200.000.- aukaframlag úr Jöfnunarsjóði sveitafélaga. Slík hækkun útsvars var ófrávíkjjanleg forsenda fyrir aukaframlaginu og því ill nauðsyn.

Borgarafundur felldi þessa tillögu með miklum mun skömmu síðar eða 5. nóv. og átti þessi tillaga formælendur fáa á fundinum, enda lítt til vinsælda fallin. En engu að síður hélt hreppsnefndin sínu striki og þetta gekk eftir, en slík

aðgerð undirstrikar þá miklu erfiðleika, sem var við að fást á þessum tíma, og sýnir þann mikla kjark, sem var vissulega til staðar í hreppsnefnd, til að höggva á þennan Gordíónshnútt, sem örlögin höfðu riðið þessu litla sjávarplássi.

Það er fyrst árið 1968, sem Halldór fær föst laun fyrir störf sín, því á hreppsnefndarfundi 10. febrúar það ár flutti Elís Guðjónsson varamaður tillögu um þetta efni, sem er síðan samþykkt á fundi 5. júní og voru launin ákveðin kr. 22.000.- á mánuði. Fram að þessu voru launin reiknuð viss hundradshluti af innheimtum tekjum.

Næsta ár líður þannig að sveitarfélagið og allt samfélagið heldur sjó, en heldur batna aðstæður frekar en hitt. Áfram er unnið við ýmis smáverkefni og hafin smíði á skólastjórabústað og ýmislegt fleira er gert. Hugsað er til framtíðar og skipulag kaupsins fær til nútíma horfs. Allar lóðir eru mældar upp og gerður nákvæmur uppdráttur af þeim og varð Grundarfjörður fyrsti þéttbýlisstaður á öllu landinu til að koma sínum skipulagsmálum í þetta horf. Verkið unnu Sveinn Torfi Sveinsson verkfræðingur og aðstoðarmaður hans, Guðjón Torfi Guðmundsson verkfræðingur. Sveinn Torfi dáðist mikið að skilningi Halldórs á þessum málum og var þetta góður og reyndar nauðsynlegur undirbúningur fyrir þá miklu gatnagerð, sem síðar varð.

Þetta ár verður Eyrarsveit þátttakandi í stofnun Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi og eru þeir kosnir fulltrúar á aðalfund, Halldór, Aðalsteinn Friðfinnson og Jónas Gestsson.

Meirihlutinn fellur 1970

Kosningar gengu í garð 1970 með öllum sínum undirbúningi og kryddi í tilveruna eins og þeir einir þekkja, sem kynnst hafa því starfi í Grundarfirði.

Þannig fór, sem margir þóttust sjá fyrir, að meirihluti sjálfstæðismanna féll og var það sögulegur atburður í Eyrarsveit. Vissulega var þetta Halldóri mikið áfall, þótt hann hafi allt eins getað reiknað með þessum úrslitum, því mikil þreyta var farin að gera vart við sig í stjórn hreppsins.

Kosningu hlutu af B-lista Jónas Gestsson, útibússtjóri, og Sigurberg Árnason, smiður. Af D-lista Halldór Finnsson og Aðalsteinn Friðfinnsson, verkstjóri, og af G-lista Sigurvin Bergsson, fiskmatsmaður.

Nú skyldi maður ætla að minnihlutinn, sem áður var, tæki nú höndum saman og myndaði langþráðan og nýjan meirihluta. En þannig gekk það ekki fyrir sig. Halldór gerir þau meginmistök að taka kosningu í oddvitakjöri, þótt heilsa hans og úrslit kosninganna hafi hreint ekki boðið upp á það, en líklega hefur hann talið það skyldu sína, að skorast ekki undan kjöri.

En allt eins er líklegt að það hafi verið svo brennt inn vitund æði margra að Halldór væri einn fær um að sinna þessu starfi og því væri rétt að hann héldi því áfram, þrátt fyrir allt og allt. Það sagði undirrituðum ágætur maður og andstæðingur Halldórs í pólitík, að það væri ómögulegt að koma því inn hjá sínu fólki að einhver annar en Halldór Finnsson gæti verið oddviti.

En svo fór að Halldór sagði af sér á fundi 12. ágúst 1970 og sjálfstæðismenn og framsóknarmenn mynduðu meirihluta með Jónas Gestsson fyrir oddvita. Sigurvin Bergsson, sem var varaoddviti óskaði eftir því að verða leystur frá því embætti. Halldór var kjörinn varaoddviti og samkomulag var gert um það meðal meirihlutans að ráða Árna Emilsson í starf sveitarstjóra og á sama fundi er samþykkt reglugerð fyrir sveitarstjóra í Eyrarsveit, sem hreppsnefnd samþykkti samhljóða. Ennfremur hafði meirihlutinn nýi þegar lagt drög að því hvern veg ráðið skyldi í önnur veigameiri störf hjá sveitarfélaginu.

Segja má að þessi mál hafi tekið aðra vendingu en ráða hefði mátt af úrslitum kosninganna, en staðfesti hins vegar það, að illt er að ráða í spilverk stjórnmálanna.

Nú kom kærkomið tækifæri fyrir Halldór að draga sig í hlé og hvíla sig og eða sinna starfi sparisjóðsstjóra, sem var sífellt meira og meira krefjandi. Hann mætir ekki á hreppsnefndarfundum frá 12. okt. 1970 til 10. maí árið eftir, sem undirstrikar að hann þurfti svo sannarlega á hvíld að halda. Í raun kastaði hann mæðinni þetta kjörtímabil en lét til sín taka, þegar honum þótti ástæða til og var ævinlega tilbúinn að veita óreyndum sveitarstjóra alla aðstoð, þegar eftir var leitað. Þetta kjörtímabil leið þannig að Halldór lét yngri mönnum eftir að fást við ný viðfangsefni, en var sjálfur til taks, þegar menn vildu njóta víðtækra reynslu hans.

Nú fóru í hönd gjöfulli ár og hjól atvinnuveganna tóku að snúast með eðlilegum hætti og hagur manna tók að vænkast á ný.

Meirihlutinn endurheimtur

Að fjórum árum liðnum er Halldór Finnsson enn á ný kjörinn til að leiða lista sjálfstæðismanna í sveitarstjórnarkosningunum 1974. Hann hafði þá safnað þreki og kröftum og var albúinn að gefa sig í þetta þjark í eitt kjörtímabil í viðbót, enda aðeins fimmtugur að aldri og hættur í hinu daglega amstri, en er tákn hins trausta og virðulega manns, sem menn treystu fyrir forsjá sinni, ekki síst þeir, sem voru á miðjum aldri og eldri.

Halldór Finnsson var ekki mælskumaður, sem kallað er. En hann hafði þekkinguna ætíð sín megin og var því meiri og öflugri fundarmaður en margir áttuðu sig á. Því sóttu fáir gull í greipar hans, sem hugðu þar auðsótt.

Halldór fór fyrir sínu liði, sem hafði glæstan sigur og sjálfstæðismenn endurheimtu meirihluta sinn á ný.

Halldór Finnsson lýkur að kalla sveitarstjórnarferli sínum þetta kjörtímabil 1974–1978. Hann er kjörinn oddviti á ný og er þátttakandi af lífi og sál á einhverju mesta framfaraskeiði í Grundarfirði fyrr og síðar og endar sitt starf sem oddviti með mikilli reisn.

Eins og veðráttan er pólitíkin sviptivindasöm í Grundarfirði. Maður í stöðu Halldórs komst ekki hjá því að fá sinn skerf af þeim núningi sem myndaðist í kringum þá, sem fara með völd og þurfa að taka ákvarðanir. En Halldór komst vissulega heilskinna frá þeim hildarleik, ekki síst vegna þess að Grundfirðingar vissu hvern mann hann hafði að geyma.

Halldór kom víða við og lét muna um sig hvarvetna, sem hann lagði hönd á plóg. Hér er aðeins stiklað á stóru og reynt að varpa nokkru ljósi á störf hans á vettvangi sveitarstjórnar eins og þau komu mér fyrir.

Með Halldóri Finnssyni er genginn merkilegur sveitarstjórnarmaður, sem vann byggðarlagi sínu allt. Við andlát hans fannst mér eins og Grundarfjörður hefði brugðið lit.

Garðabæ, júní 2001,

Árni M. Emilsson

Bára Pétursdóttir

Vísur um tískuna 1974

Sérhvert ár í Eyrarsveit á sína fatatísku. Gera má ráð fyrir að þannig hafi verið ár og síð um heim allan. Árið 1974 er þar engin undantekning. Báru Pétursdóttur varð það að yrkisefni á þeim tíma.

Tískan hefur töfrað marga sál,
tekjur manna víst hún rýrir.
Mörgum manni hleypir hún í bál.
Margri konu alla ævi stýrir.

Pilsin okkar aldrei lét í ró,
upp og niður vill hún með þau rokka .
Stundum ná þau alveg niður á skó
og stundum upp fyrir allra hæstu sokka.

Eitt sinn þótti ósiðlegt að sjá
ökklá fríða undan faldi kjóla.
Niður á læri naumast nú þau ná
næðingssöm þó um þig blási gjóla.

Ef yngismey fór út að ríða þá
aðskorin var treyja um mitti svanna.
Með lærapoka laglegt þótti að sjá
og leggina svo nettvaxna og granna.

Hér áður fyrr var ullin talin holl
á innri fatnað kvenna jafnt og karla.
Nú klæðast þau frá tám og upp á koll,
klæðnaði sem skjólgóður er varla.

Og náttkjólarnir náðu niður á tær
svo nálega þeir máttu konu hylja.
Í baby-doll nú blundar yngismaer
og best er að sem minnst það fái að dylja.

Og gegnsæ eru alveg eins og gler,
þau gerast núna fötin okkar fínu.
Í tisku ef nógu mikið nakið er
og nógu mikið sést af holdi þínu.

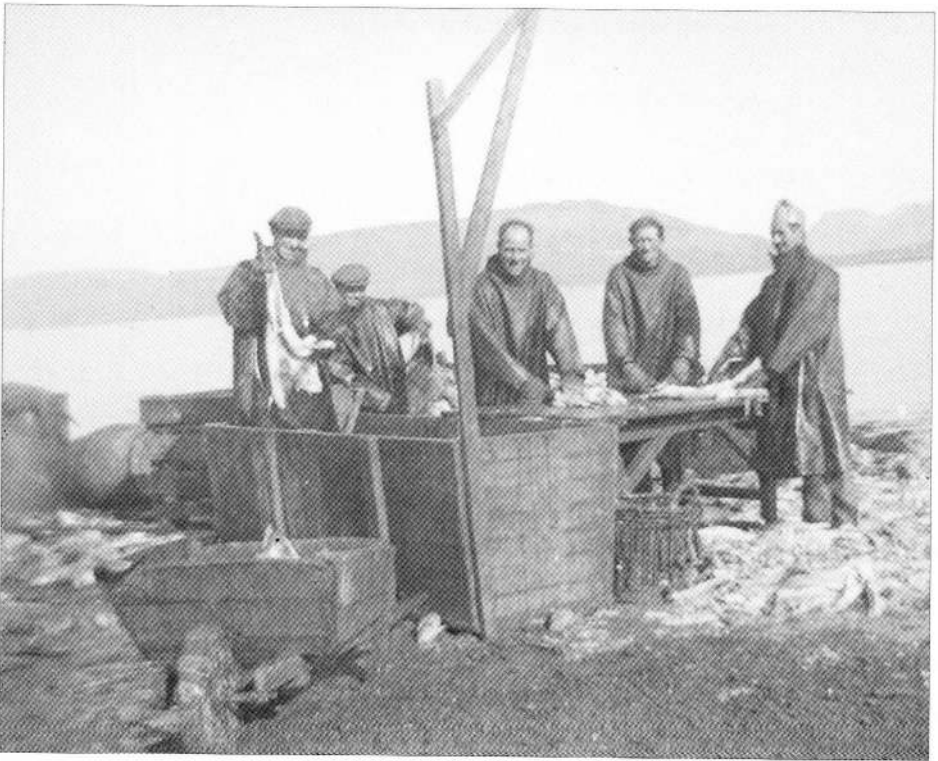
Og fyrr á árum þótti fínt og flott,
ferleg pilsin krínólíni að þenja.
Að sitja í þeim sýndist ekki gott,
svo lagðist niður þessi pilsavenja.

En oftast nær þá auðvelt var að sjá
hvort þar fór yngismeyja eða drengur.
En nú er ekki mikill munur á
og mikið ef það sér það nokkur lengur.

Því táningarnir fóru að taka sér
tisku upp úr gömlum kokkabókum.
Með litrík bindi og lausa skyrtu er
en lokka síða og níðapröngum brókum.

En ætli komi ekki brátt að því,
áður en nokkurn tískufrömuð varir,
að öll við viljum spóka okkur í því
er Adam og Eva höfðu fyrir spjarir.

Gamlar ljósmyndir frá Grundarfirði

Myndin er tekin á útmánuðum 1943 við Litlu-bryggjuna. Frá vinstri: Olíver Bárðarson, Gröf, Jón Jónsson (nefndur stutti), sonur Jóns Helgfellings, Kristján Jónsson, Eiði, Þorkell Runólfsson, Fagurhól og Núi Jónsson, Vindási. Ljósma.: Sigríður Pálsdóttir.

*Grafarnes 1943. Ljós.: Ása
Fimmsdóttir.*

*Grafarnes 1943. Ljós.: Ása
Fimmsdóttir.*

Grafarnes 1932. Ljós.: óþekktur.

Við suðurgafli Hraðfrystihúss Grundarfjarðar standa Ingjalður Sigurðsson, Sigurður Stefánsson og Björn Lárusson. Ljós.: Jón Hansson.

Stakkasund á sjómannaþinginu. Óvíst hvenær myndin er tekin eða hver tók. Takið eftir íshúsinum í Gilósi.

Gunnar Kristjánsson

Höfnin í Grundarfirði

- uppspretta mannlífs á staðnum

**Ágrip af sögu hafnargerðar í Grundarfirði
fram til ársins 1959**

Upphaf

Til að lenda báti og landa fiski þótti betra að hafa einhverja viðlegu. Oft var það fjörusteinn eða klettur í fjöruborði með nokkru aðýpi. Þegar slíku var ekki til að dreifa eða framkvæmdasamir menn vildu hafa áhrif á lendingarstað var útbúin viðlega af manna höndum. Í Grafarnesi hafði ekki verið hugað að slíkum lendingarbótum fyrr en á árunum 1906–10 en á þessum árum byggir Jóhannes Jónsson Neshúsin svokölluðu og skans til löndunar á fiski. Jóhannes þessi keypti lóðina af Pétri A. Ólafssyni frá Skarðsstað á Skarðsströnd. Pétur hafði áður keypt hluta úr Grafarlandi 1897 eða sama ár og verslunarstaðurinn er fluttur af Grundarkampi í Grafarnes. Pétur mun hafa keypt með það í huga að norskir hvalveiðimenn hefðu þar aðstöðu en af því varð reyndar aldrei. Lítið varð úr áformum Jóhannesar og seldi hann lóðina með mannvirkjum aftur árið 1914 til Péturs A. Ólafssonar sem þá býr á Patreksfirði. Pétur þessi reyndi fyrir sér með verslun á staðnum og var Benedikt Benediktsson, afi Óttars verslunarmanns í Blómsturvöllum á Hellissandi, verslunarstjóri hér um hríð. Árið 1920 er Grafarnesið með öllum húsum og mannvirkjum selt Jóni Hallgrímssyni frá Bakka í Arnarfirði. Sjö árum síðar kaupir Sigurður Þorsteinsson útgerðarmaður Grafarnesið ásamt Hannesi Jónssyni dýralækni af syni Jóns er Gísli hét og síðar var alþingismaður. Sigurður Þorsteinsson hóf hér útgerð með tveimur litlum vélbátum og rak auk þess einhverja verslun. Sigurður byggir hér skans árið 1931 sem hlaðinn var úr grjóti og þar mun vera fyrsti vísirinn að núverandi Litlu-bryggju. Þegar unnið var að framkvæmdum við höfnina fyrir

Fyrsta bryggjan var hlaðin. Greinilega má sjá hleðsluna á þessari mynd sem Ingi Hans Jónsson tók.

nokkrum árum var grafið niður á þessa grjóthleðslu skammt vestan og norðan við núverandi Hafnarhús (vigtarskúr) sem að öllum líkindum stendur á mjög svipuðum stað og gömlu Neshúsin.

Landamerki Grafarness

Til að átta sig örlítið betur á því hvaða land er verið að tala um, sem gekk þarna kaupum og sölum, er rétt að líta á mörk þessa lands og í leiðinni nokkur örnefni.

Sá hluti sem keyptur var úr landi Grafar 1897 markast að austan af Kattarsnaga frá læk sem rann norðan við Götuhús en til vesturs nær landið að Gildrutanga sem er vestan við Torfabót. Land þetta náði síðan upp að sýsluveginum sem þá lá þvert yfir nesið, örlítið neðan við núverandi Grundargötu. Landspildunni fylgdi einnig hluti af Grafarkampi. Landspilda þessi kemst í eigu Ríkissjóðs 1939 þegar Sigurður og Hannes selja og hefur verið það síðan.

Staðreyndir frá Vita- og hafnamálastofnun

Í skýrslu frá Atvinnutækjanefnd til Vita- og hafnamálastofnunar í tengslum við gerð 10 ára hafnaráætlunar árið 1960, er fjallað um gerð hafnarmannvirkja í Grundarfirði. Atvinnutækjanefnd þessa skipuðu Gísli Guðmundsson, Birgir

Finsson og Tryggvi Helgason. Þar kemur fram að skýrslan var að stærstum hluta unnin af Sigurði Ingvasyni stud. polyt. En hér koma nokkrar staðreyndir skýrslunnar sem varða hafnargerð í Grundarfirði.

Árið 1932 var byggður í Grafarnesi bryggjustúfur, sem ekki var hægt að leggja við nema á flóði. Bryggja þessi var gerð úr grjóti og steypu, og var 8x14 metrar að flatarmáli (112 fermetrar). Árið 1934 var bryggjustúfurinn lengdur um 19 metra en breidd framlengingarinnar var 5m. Útveggirnir eru úr steinsteypu með grjótfyllingu á milli og steyptri þekju.

Árið 1934 var bryggjan lengd um 10 metra á sama hátt og náði þá nokkuð fram fyrir stórstraumsfjöruborð og síðan aftur um 10 metra árið 1946 og náði þá fram á eins metra dýpi.

Árið 1954 var svo bryggjan lengd um 5,5 metra en jafnframt breikkuð öll til suðurs í 8 metra. Veggir eru úr steinsteypu en undirstöður neðan við fjöruborð úr pokasteypu. Þekja var steipt. Þetta sama ár var hafin smíði verbúða í Grafarnesi. Lokið var við þá byggingu árið 1957. Húsið er úr steinsteypu, 3 hæðir og 322 fermetrar. Var í verbúðunum gert ráð fyrir aðstöðu fyrir 8 báta og seinna meir gistiaðstöðu og mótuneyti fyrir vertíðarfólk. Þar er nú Hótel Framnes í Grundarfirði.

Hafskipabryggjan

Árin 1942–43 voru framkvæmdir við fyrsta áfanga hafskipabryggjunnar í Grafarnesi. Er hún byggð austar úr nesinu um 40 metrum norðan við bátabryggjuna. Í þessum fyrsta áfanga varð hún 64 metrar á lengd og 7 metrar á breidd. Bryggjan var þannig gerð að hliðarveggir voru steiptir en grjótfylling á milli þeirra. Þekjan var síðan steipt. Árið 1946 er hafskipabryggjan lengd um 22 metra eða fram á 3 metra dýpi. Var það nú gert á þann hátt að steinsteypukeri 7x7 metra, var sökkt 15 m frá bryggjuenda og steiptir útveggir þar á milli. Holrúm voru síðan fyllt af grjóti og þekja steipt yfir. 1953 er enn bætt á sama hátt og áður 15 metrum við hafskipabryggjuna og nú með 10x10 metra keri og breikkaði þar með fremsti hluti bryggjunnar um 3 metra. 1959 er enn bætt við bryggjuna og nú 20 metrum með 12x12 metra kari og í leiðinni er hluti bryggjunnar breikkaður í 12 metra þannig að eftir þær framkvæmdir eru 40 metrar af fremsta hluta bryggjunnar 12 metra breiðir.

Neshúsin og Litla-bryggja. Hér er horft til norðurs á Neshúsin og Litlu-bryggju og heimildir herma að sá sem stendur á bryggjunni sé Guðmundur Runólfsson.

Hreppsnefndarfundir

Við skulum líta aðeins í fundargerðir hreppsnefndar frá þessum tíma bryggjuframkvæmda í Grafarnesi. Fundargerðir hvers tíma eru miklar samtímaheimildir og í þeim leynist mikill fróðleikur en það getur oft verið ærin vinna að finna út hvort samþykktir og bókanir hafi náð fram að ganga. Það var því mikils virði að fá áðurgreinda samantekt um hafnarframkvæmdir í Grundarfirði frá Vita- og hafnamálastofnun.

23. nóv. 1932 er Hannes Jónsson dýralæknir í Reykjavík mættur á fund hreppsnefndar sem fulltrúi eigenda þess lands þar sem hafnarframkvæmdir skulu gerðar. Hafði hann um það góð orð að leggja fram fé móti sveitarsjóði til framkvæmdanna en 3000 kr. voru á fjárlögum ríkisins þetta árið til bryggju-gerðarinnar í Grafarnesi og til þess ætlast að sveitarfélagið og landeigendur leggðu jafnháa upphæð að mörkum. Hafði Hannes hug á því að fá á móti tekjur af höfninni til hálfis á móti sveitarsjóði. En í bókun séra Jósefs Jónssonar sóknar-

prests á Setbergi og ritara hreppsnefndar frá þessum tíma segir: „... býðst Hannes til að leggja fram jafnt á móti hreppnum, bæði í þetta sinn og í framtíðinni.“ Hannes skuldbatt sig reyndar einnig til að selja hreppnum sinn hluta bryggjunnar ef til sölu á landareign hans kæmi. Í hreppsnefndinni á þessum tíma eru auk séra Jósefs: Bárður Þorsteinsson, Gröf, oddviti, Páll Þorleifsson, Hömr-um, og Ásmundur Jóhannsson, Kverná. Ljóst er af fundargerðinni þegar hún er skrifuð að lendingarbætur hafa þá þegar verið gerðar og ber því saman við það sem segir um framkvæmdir í skýrslu Atvinnutækjanefndar en í fundargerð hreppsnefndar frá þessum tíma má lesa þetta: „Nefndinni duldust ekki að lendingarbætur þær sem þegar eru komnar væru til mikilla bóta, en ekki væru þær fullnægjandi ...“ og það er sr. Jósef sem stýrir pennanum og heldur áfram: „Stærri mótorbátar geta eins og nú er komið lagst þar að ef hátt er sjávað en annars ekki.“ Af hálfu hreppsnefndar var því ákveðið að knýja á um meira fjármagn. Var oddvita falið að skrifa Alþingi og knýja á þingmanninn sem þá var Halldór Steinsson í Ólafsvík. Svo virðist sem Hannesi dýralækni hafi ekki gengið vel að reiða af höndum fjármagnið sem hann lofaði til framkvæmdanna 1932 því 11. janúar 1933 fer hann fram á að hreppurinn láni honum sinn hluta framlagsins eða kr. 1500 gegn veði með 1. veðrétti í Grafarnesi, þ.e. jörð og eignum sem á landinu standi. Hreppsnefndarmenn samþykktu þetta gegn móttakvæði sr. Jósefs sem vildi ekki að hreppurinn tæki lán til að lána Hannesi.

Fyrsta gjaldskrá verður til

Hinn 14. mars 1934 er samin og samþykkt af hreppsnefnd Eyrarsveitar gjaldskrá fyrir höfnina í Grafarnesi. Í samþykkt hreppsnefndar frá þessum tíma stendur: „Þeir mótorbátar sem stunda fiskiróðra og nota bryggjuna til að kasta upp á hana fiski til aðgerðar eina vertíð eða lengur á hverju ári skulu greiða gjald til Bryggjusjóðs Eyrarsveitar sem hér segir:

1. gr.

1. Bátar frá	20–40 rúmlestir	kr. 50
2. Bátar frá	10–20 rúmlestir	kr. 25
3. Bátar frá	5–10 rúmlestir	kr. 10
4. Opnir trillubátar		kr. 5

Neshúsin stóðu á svipuðum stað og vígtarskúrinn stendur nú. Elsti hluti þeirra (háa húsið til vinstri) er fyrsta húsið sem byggt var í byggðarlaginu 1906–1910. Til hægri sést Svartiskáli sem brann 3. júní 1952. Svartiskáli átti sér nokkuð merka sögu en húsið var flutt í Grafarnes af Kvíabryggju 1931 eða 1932. Áður hafði það staðið á Grundarkampi en þangað hafði það verið flutt úr Reykjavík. Mennirnir tveir í forgrunni myndarinnar eru Jens Kjartansson og Sigurjón Guðlaugsson. Myndin er tekin 1948. Ljósni.: Jón Hansson.

2. gr.

Af öllum vörum bæði innlendum og útlendum sem fluttar eru eftir bryggjunni skal greiða gjald sem hér segir:

1. af kolum	kr. 50 hverri smálest
2. af sementi	kr. 50 hverri smálest
3. af salti	kr. 50 hverri smálest“

Áfram haldið með bryggjuna

Þann 13. júní 1934 erum við stödd á fundi hreppsnefndar og þar skrifar sr. Jósef: „... ræddi hreppsnefnd um lendingarbætur þær sem nú er verið að gera í Graf-

arnesi, stækkun bryggjunnar þannig að hún verði fullkomin bátabryggja.“ Vitnar hann í fyrri samning við Hannes dýralækni sem lofaði greiðslu til jafns við hreppinn og óskar eftir efndum hans. Því má skjóta inn til gamans að á sama fundi er tilkynnt um að ljósmóðir hafi verið ráðin til Grafarness. Þar var komin Bergþóra Sigurðardóttir sem átti eftir að hjálpa mörgum Eysrveit- ungunum og verðandi sjómanni í heiminn í mörg ár upp frá því.

Vísir að bæjarútgerð?

Útgerð er mönnum hugleikin en fjármagn er afl alls sem þarf til að hrinda hug- myndum í framkvæmd.

Á almennum hreppsfundi þann 29. desember 1934, en sá fundur er haldinn í Þinghúsinu að Grund, koma atvinnumál til umræðu ásamt öðrum þjóðþrifa- málum sveitarinnar, s.s. vegamálum. Á þessum fundi var m.a. kosið í nefnd til að kanna möguleika á stofnun samvinnufélags um bátaútgerð og hrinda því í framkvæmd ef hægt væri eins og segir í fundargerðinni. Í nefndina voru kosnir skipstjórnarnir Finnur Sveinbjörnsson, Spjör, Ásmundur Jóhannsson, Kverná og Bergur Þorsteinsson, bóndi, Krossnesi. Eins og fram kom í fundargerð hreppsnefndar 13. júní 1934 var mönnum hugleikin frekari stækkun báta- bryggjunnar en ýmsar ástæður, aðallega fjárhagslegar á krepputímum, réðu því að ekkert varð af frekari framkvæmdum um nokkurra ára skeið þrátt fyrir áskoranir og bónarbréf hreppsnefndar til Alþingis. Þann 29. maí 1939 skrifar Bjarni Sigurðsson, hreppstjóri á Berserkseyri og ritari hreppsnefndar, um frestun framkvæmda: „... þangað til að ástæður eru fyrir hendi í sveitinni til að hefja verkið sem vænta má að verði tímanlega á árinu 1940.“

Hraðfrystihús í burðarliðnum

Ósagt skal látið hvort sú hugmynd sem fram kom á desemberfundinum 1934 var undanfari eða hafði eitthvað með að gera þátttöku hreppsins í stofnun hlutafélags um byggingu hraðfrystihúss í Grafarnesi en á fundi hreppsnefndar 31. mars árið 1940 „urðu allmiklar umræður um hvort, eða á hvaða hátt, sveit- arfélagið sem slíkt eigi að taka þátt í stofnun og framkvæmdum þess fyrirtæk- is“ (þ.e. Hraðfrystihússins og nú er það Bjarni á Berserkseyri sem stýrir penn- anum). „Fundurinn samþykkir að fela hreppsnefndinni að leita fyrir sér um

Steinkeri sleppt. Hér má sjá þegar steinkeri er rennt niður og skuggarnir koma skemmtilega fram á kerinu. Myndasmíðurinn er Halldór Finnsson.

lántöku handa sveitarsjóði Eyrarsveitar að upphæð allt að kr. 12.000.00 ...“ og nokkru síðar: „... verði fé þetta ekki fánlegt heimilar hreppsnefndin að taka á sveitarsjóð Eyrarsveitar ábyrgð á sömu upphæð ef með þarf.“ Á þessum sama fundi var gerður sérstakur stofnsamningur um rekstur og uppbyggingu hraðfrystihúss í Grafarnesi. Það varð síðan raunin að þau hús sem þá voru nefnd Grafarneshús voru seld Hraðfrystihúsinu árið 1942 en hús þessi eignaðist Eyrarsveit árið áður. Andvirði húsanna varð hlutur sveitarfélagsins í hinu nýja hlutafélagi auk viðbótarframlags í reiðufé.

Ljóst er að Hraðfrystihúsið var aflvaki og undirstaða aukinnar byggðar í Grafarnesi, framundan voru tímar uppgangs og kreppan að baki.

Á fundi sínum 15. jan. 1942 ræðir hreppsnefndin um þau plön sem þá liggja fyrir frá „Vitamálaskrifstofunni“ um hafnarmannvirki í Grafarnesi sem framkvæmdir hófust síðan við um vorið. Í fyrsta sinn er á þessum fundi farið að tala um stofnun sérstaks hafnarsjóðs fyrir höfnina í Grafarnesi. Árið eftir, 1943, þann 20. apríl, er í hreppsnefnd kosið í fyrstu hafnarnefndina en hana skipa

þeir: Finnur Sveinbjörnsson, Spjör, Páll Þorleifsson, Hömrum, og Bárður Þorsteinsson, Gröf.

Þetta sama ár er Pétur Sigurðsson í Bár ráðinn hafnarvörður, sá fyrsti í sögu hafnarinnar.

Kaup og kjör til umræðu

Hafnarframkvæmdirnar þörfnuðust mannafla og nú var kominn tími verkalýðsfélagsins sem vildi gæta hagsmuna umbjóðenda sinna. Á fundi sínum þann 24. maí 1943 samþykkti meirihluti hreppsnefndar að greiða „... fullgildum verkamönnum við umrædda vinnu kr. 1,75 á klst. í dagvinnu, miðað við 60 stunda vinnuviku. Umframvinna greiðist með 25% álagi. Náist ekki samkomulag um þetta verði vinna við hafnarbæturnar ekki framkvæmdar frekar en orðið er á þessu ári,“ skrifar Bjarni á Berserkseyri.

Árið 1945 tekur hafnarsjóður Grafarness að sér afgreiðslu fyrir Skipaútgærd ríkisins og ræður hreppsnefndin Bárð Þorsteinsson í Gröf til að annast um hana. Þetta sama ár er ákveðið í hreppsnefnd að taka kr. 15 á klst. fyrir „rafmagnslyftuna á hafskipabryggjunni“.

Hreppsnefndin íhugar kaup á vörubifreið

Það var kominn hugur í menn varðandi hafnarframkvæmdir og á tímabili voru áform uppi hjá hreppsnefndinni um kaup á vörubifreið til að annast grjóftlutninga en þann 22. maí 1945 má lesa í fundargerð að oddviti, Bárður Þorsteinsson, hafi gert sér ferð til Reykjavíkur til viðræðna við vitamálstjóra og í framhaldi af því samtali var ákveðið að hætta við kaup á vörubifreið. Það var hins vegar ákveðið að ganga til samninga við Ásgeir Kristmundsson, sem síðar var gjarnan nefndur vegaverkstjóri, að gera veg út á Nes en þar var nóg grjót í uppfyllingu bryggjunnar.

Ekki gengur sem skyldi

Þrátt fyrir mikinn hug heimamanna gekk á ýmsu í framkvæmdunum við höfnina. Í hreppsnefndinni var deilt á verkstjórn og fjármunastjórn þess aðila sem

Stóra-bryggjan. Hér sér fram eftir Stóru-bryggju. Maðurinn sem horfir móti myndavélinni er Sveinbjörn Hjartarson. Hver skyldi eiga baksvipinn? Ljósni.: Jón Hansson.

ráðinn var til að stýra verkinu. Ýmislegt þótti dragast úr hömlu og Verkalýðsfélagið Stjarnan sendi sinn mann, Jóhann Ásmundsson, á fund hreppsnefndar með samþykkt í farteskinu þar sem meðal annars mátti lesa: „... skorar fundurinn á hreppsnefnd Eyrarsveitar að hefja þegar hafnarvinnuna með eins mörgum mönnum og hægt er að koma að vinnunni.“ Þarna voru menn að mótmæla því hversu hægt undirbúningsvinna framkvæmdanna gekk. Þar var einkum um að ræða starf kafara sem var einn við sína undirbúningsvinnu. Í fundargerð hreppsnefndar frá 11. júní 1946 má lesa: „Þá er það ljóst að verði ekki tafarlaust, hafin vinna af fullum krafti, munu þeir verkamenn sem ráðnir voru til vinnunnar, og eru búnir að bíða vinnulausir nú í fullan mánuð, leita sér að vinnu annarstaðar ...“ og síðar í fundargerðinni skrifar Bjarni á Berserkseyri „... leyfum við (hreppsnefndin) okkur að skora á vitamálastjórnina, að taka tafarlaust í taumana á þann hátt að senda hingað, verkfróðan mann, til að yfirlíta, það sem þegar hefir verið framkvæmt og segja fyrir um hvernig framhaldsframkvæmdum verði hagað“.

Þetta sama sinn eða þann 11. júní 1946 er upplasin áskorun Verkalýðsfélagsins til hreppsnefndar um að hreppsnefndin láti byggja verðbúðir fyrir 5-10 báta og til þess ætlast að þær væru tilbúnar þegar á næstu vertíð. Framkvæmdir við verðbúðirnar hófust hins vegar ekki fyrr en átta árum síðar eða árið 1954 og lauk smíði þeirra árið 1957 og var þar aðstaða fyrir 8 báta.

Möguleiki á landshöfn og togaraútgerð

Á þessu ári (1946) var komin í gang umræða hjá hafnarmálayfirvöldum um landshöfn við Snæfellsnes og horft mjög til Rífs í því sambandi. Hreppsnefndin í Eyrarsveit boðaði til almenns hreppsfundar um málið og sendi frá sér áskorun þar sem þess var farið á leit við „... hið háa Alþingi, að láta fara fram mjög ýtarlega rannsókn á hafnarskilyrðum fyrir landshöfn við Snæfellsnes á fleiri stöðum en nú hafa verið athugaðir, áður en hafin er hafnargerð í Rífi“. Það er ekki hægt að segja annað en hugur hafi verið í mönnum varðandi uppbygginguna í Grundarfirði. Á árunum 1947–1949 og ber hafnarbætur oft á góma í hreppsnefnd og tillögur og áskoranir sendar til stjórnvalda og þingmanna en hægar gengur með framkvæmdir en heimamenn kjósa. Á fundi í hreppsnefnd 1949 ræða menn um kaup á togara til Grundarfjarðar í tengslum við smíði nýsköpunartogara á vegum ríkisstjórnarinnar. Smíði 32 slíkra togara var hafin í Bretlandi 1945. Þorsteinn Ásmundsson á Kverná hafði ritað hreppsnefnd bréf þar sem hann telur sig geta útvegað 500 þúsund krónur til kaupanna sem var samkvæmt fundargerðinni um það bil það fjármagn sem sveitarfélagið myndi hafa þurft að leggja fram til togarakaupanna. Þarna kom þó berlega í ljós að þáverandi hafnaraðstæður myndu ekki leyfa slíka togaraútgerð en hreppsnefndin var einhuga um að sækja samt um kaup á slíkum togara þó það væri ekki nema til þess að þrýsta á um fjárveitingu til mannvirkjagerðar við höfnina.

Hafnarnefnd kosin og hafnarvörður

Á fundi sínum 1. júlí 1950 kýs nýkjörin hreppsnefnd í ýmsar nefndir á vegum hreppsins þar á meðal í hafnarnefnd en hana skipa: Finnur Sveinbjörnsson, Soffanías Cecilsson og Guðmundur Runólfsson, allir búsettir í Grundarfirði

Kattarsnagi. Tanginn sem gengur fram í fjöruna neðan við Grundargötu 8 mun vera Kattarsnagi og þar liggja austurmörk Grafarnesslandsins.

eins og segir í fundargerðinni. Þar er jafnframt bókað að kosinn hafi verið hafnarvörður Bárður Þorsteinsson í Gröf.

Hin nýja hafnarnefnd lét fljótlega til sín taka og sendi erindi til hreppsnefndar og leggur til að „... skorað verði á þingmann kjördæmisins, (sem þá er Sigurður Ágústsson í Stykkishólmi), að fylgja því fast fram að fá ríflegt framlag til hafnarbóta í Grafarnesi.“ Nefndin lagði jafnframt til að kannaðir væru möguleikar á því að kaupa steinker til lengingar á hafskipabryggjunni. Þá vildi nefndin að gerðar væru lagfæringar viðvíkjandi löndunarskilyrðum og lýsingu á hafnarbryggjunum. Var þessu erindi vel tekið af hreppsnefnd sem samþykkti að skrifa þingmanni bréfið. Ári síðar er enn rætt um að skrifa þingmanni bréf út af sama máli og líka árið þar á eftir en lítið gerist hjá fjárveitingarvaldinu. Samhliða endurtekinni umræðu um framkvæmdir við höfnina koma gjaldskrármál til umfjöllunar, því hreppsnefnd vill sjá mannvirkin skila einhverju til baka. Hafnarnefndin leggur fram tillögur sínar um gjaldskrá sem teknar eru til

umræðu 17. janúar 1953 en frestaði afgreiðslu „... þar sem nokkrir liðir þörfnuðust nánari athugunar ...“, segir í fundargerðinni. En þetta ár er loksins ráðist í lengingu hafskipabryggjunnar um 15 metra og hugmyndin um steinsteypt ker fær að rætast. Því fer fjarri að þar þyki mönnum nóg að gert en árið 1956 þegar ekkert hefur þokast áfram má lesa í fundargerð sem Emil Magnússon skrifar þann 6. nóv.: „Síðastliðin tvö ár hefur ekkert verið bætt við þau hafnarmannvirki sem hér eru fyrir. Á sama tíma hefur útgerð báta tvöfaldast og nú er svo komið að til fullkominna vandræða horfir með aðstöðu þessara báta í höfninni. Vill hreppsnefndin benda á þá staðreynd að útflutningsverðmæti sjávarafurða héðan úr hreppnum hefur numið allt að 12 millj. króna hvort ár, 1955 og 1956.“

Atvinnuaukningarláni úthlutað

Á árinu 1954, þann 26. maí, er hreppsnefnd saman komin á fund í Grafarnesi og þar er verkefnið að úthluta til útgerða væntanlegu atvinnuaukningarláni að upphæð kr. 100 þús. sem vilyrði var þá fyrir að ríkissjóður myndi láta sveitarfélaginu í té. Fyrir lágu beiðnir frá þremur útgerðarfélögum sem öll fóru fram á 100 þús. krónur hvert og hreppsnefndin gat á þessum fundi ekki tekið fullnaðarákvörðun og frestaði úthlutun til næsta fundar. Þá eru í hreppsnefnd: Bárður Þorsteinsson, Bjarni Sigurðsson, Pétur Sigurðsson, Soffanías Cecilsson og Kristlaugur Bjarnason. Á næsta fundi, þann 3. júní sama ár, er ákvörðun tekin um lánveitinguna þannig að Hamrar hf. fái 50 þús., Grundfirðingur hf. sömuleiðis 50 þús. en á hinn bóginn er samþykkt að takist Hjálmari Gunnarsyni að festa kaup á báti fyrir komandi síldarvertíð fái hann þau 50 þúsund en Grundfirðingi hf. verði þá útveguð jafnhá upphæð að láni á annan hátt segir í fundargerðinni.

Kaffihús við höfnina?

Þann 29. nóv. 1954 liggur fyrir hreppsnefndinni nokkuð nýstárleg beiðni. Þar var á ferðinni ósk Jóns Þorvaldssonar um að fá að reisa og reka kaffistofu í nágrenni hafnarinnar. Hreppsnefndin samþykkti þessa beiðni Jóns með þeim skilyrðum að þar yrði selt kaffi og brauð og að „... allur aðbúnaður fullnægi því að geta talist veitingastofa.“

Gildrutangi. Hér eru vesturmörkin, Gildrutangi við Törfabót neðan við hús Sigurjóns Halldórs-sonar og Hildar Sæm.

Fundað í Verbúðunum

Á árinu 1958 eru hafnarframkvæmdir og mál sem þeim tengjast rædd á fundum hreppsnefndar og hafnarnefndar og fundarstaðurinn er Verbúðirnar sem þá eru nýbyggðar. Þá eru í hafnarnefnd Karl Stefánsson, Soffanías Cecilsson og Bárður Þorsteinsson en í hreppsnefndinni Halldór Finnsson, Björn Lárusson, Hörður Pálsson, Njáll Gunnarsson og Kristlaugur Bjarnason. Á tveimur fundum, þann 29. september og 15. nóvember, er rætt um lengingu á hafskipa-bryggjunni og m.a lögð fram áætlun frá Vitamálastjóra um lengingu um 20 metra. Hafnarnefnd lagði til að viðbótin yrði 12x12 metra kar eða 2 metrum breiðara en gert var ráð fyrir í áætlun Vitamálastjóra. Á þessum tíma er farið að þrengjast heldur betur um legupláss og af þeim sökum er ákveðið að fá legustreng fyrir 5 báta nú þegar en bæta öðrum við síðar en jafnframt ákveðið að fá ekki löndunarkrana í þetta sinn. Þann 2. febrúar 1959 eru teikningar klárar að lengingu um 20 metra með 12x12 metra steinsteypukari og þær samþykktar af

hreppsnefnd og hafnarnefnd. Á sama fundi er samþykkt ný gjaldskrá fyrir höfnina með þeim fyrirvara að taka ekki nema hálf t Hafnargjald af skipum sem væru 2000 brúttólestir „... og stærri meðan hafnarmannvirki væru ekki betri en þau eru nú“.

Betri höfn sem alltaf má þó bæta

Það er komið að lokum þessarar samantektar. Það er ágætis tímarpunktur að láta staðar numið eftir þær framkvæmdir sem unnar voru á árinu 1959. Þar var ákveðið skref stigið en framkvæmdum við höfnina var fjarri því lokið og enn þann dag í dag er þeim ekki lokið. Það er vel við hæfi að enda þessi skrif með úrdrætti úr fundargerð hreppsnefndar Eyrarsveitar frá 23. nóvember 1959 en á þeim fundi lagði oddviti hreppsnefndar, Halldór Finnson, fram bréf til umræðu sem hann hafði skrifað um helstu framfara- og áhugamál Eyrarsveitunga og vildi fá um það umræðu í hreppsnefndinni áður en það yrði sent til þingmanna Vesturlands. Við grípum niður í kaflann um hafnarmál: „Á þessu ári var unnið að lengingu hafnargarðsins í Grundarfirði (Stóru-bryggju) um 20 metra og fremsti hluti hans breikkaður í 12 metra. Hafnargarðurinn þarf að lengjast um 30–40 metra svo öruggt sé fyrir öll skip að liggja við hann í vondum veðrum. Lenging þessi yrði til mikils hagræðis við útskipun og uppskipun, einkum þegar tekið er tillit til þess að vegur mun á næstunni verða opnaður til Ólafsvíkur og á milli staðanna verða ekki nema rúm 20 km. Gætu þá Ólafsvíkingar notað höfnina í Grundarfirði þegar ekki er lendandi í Ólafsvík. Ann að verkefni og það aðkallandi við höfnina í Grundarfirði er að gera skjólgarð fyrir sunnanátt svo bátalægi geti orðið öruggt í höfninni. Þegar báðar þessar framkvæmdir eru komnar í framkvæmd verður höfnin orðin einhver hin besta á landinu.“

Heimildir:

Fundargerðir hreppsnefndar Eyrarsveitar 1932–1959.

Byggðir Snæfellsness, bls. 187–197; útg. 1977 af Búnaðarsambandi Snæfellinga.

Skýrslur Atvinnutækjanevndar, útg. 1961 af Vita- og hafnamálastofnun.

Alþingismannatal.

Jóhannes Ólafur Þorgrímsson

Grundarfjörður

Ég þekki fjörð svo fagur bláan
við fótiskör draums og stuðlalags.
Og hversu löngum sæll ég sá hann
við sólarris hins nýja dags
með daggarbros á grundum grænum
og geislablik á sléttum sænum.

Þar hefjast fjöll í vorsins veldi
með vættasöng og fossaskrúð
og ljósroðin á lygnu kveldi
þau lyfta höfði frjáls og prúð.
Hvar eygist fegri fjallaröðin
en Fellið, Mönin, Hyrnan, Stöðin?

Sér unir byggð við brekkur háar
og búðarrúst við salta dröfn
og svana vötn og víkur bláar
og vinjar kringum lukta höfn.
En út um leiðir unnir hjala,
um unna dáð og hetjur tala.

Nú tækni rís og torgsins angan
og tvílyft hús með þökin rauð.
Og skipin fljóta fyrir tangann
og færa að landi hafsins auð.
Og fjöll og sund í aftaneldi
svo yndisleg á lygnu kveldi.

Jóhannes Ólafur Þorgrímsson

Fæddur 20. nóv. 1900 – dáinn 15. des. 1975

Jóhannes Ólafur Þorgrímsson fæddist að Miklhóli í Viðvíkursveit í Skagafirði 20. nóv. 1900. Foreldrar hans voru Þorgrímur Helgason og Salbjörg Jónsdóttir. Hann var þriðji yngstur af sjö systkinum.

Jóhannes Ólafur útskrifaðist frá Menntaskólanum á Akureyri árið 1921. Hann fluttist í Eyrarsveit árið 1928 og gerðist kennari á Bryggju. Hann kenndi í Eyrarsveit 1928–1943. Jóhannes Ólafur kvæntist Skúlínu Hlíf Guðmundsdóttur frá Krossnesi í Eyrarsveit. Hún var fædd 10. nóv. 1898 en lést 18. mars 1986. Jóhannes Ólafur stundaði líka búskap á Fornu-Krossnesi í Eyrarsveit 1929–1975.

Jóhannes Ólafur og Skúlína Hlíf áttu 4 börn en þau eru: Arnór Björgvin, f. 10. maí 1930, Guðmundur Lárus, f. 18. des. 1931, Guðrún Kristín, f. 7. júní 1933 og Kristín Salbjörg, f. 7. ágúst 1937, d. 7. nóv. 1990.

Jóhannes Ólafur Þorgrímsson ásamt nemendum sínum. Myndin er tekin um 1933–1934. Frá vinstri: Þorsteinn Ólafsson, Bryggju, Gísli Ólafsson, Geirakoti í Fróðárhreppi, Pétur Sigurjónsson, Suður-Bár, Sigurður Hallgrímsson, Vík, Halldóra Guðmundsdóttir, Sæbóli, Guðrún Júlíusdóttir, Sæbóli, Jóhannes Ólafur, Gummar Þorvaldsson, Skerðingsstöðum, Stella (var á Bryggju), Ragnheiður Þorvaldsdóttir, Skerðingsstöðum, Sveinbjörn Hjartarson, Mýrum, Þórunn Helgadóttir, Lárkoti, Guðmundur Bergsson, Krossnesi og Sigurvin Bergsson, Krossnesi. Ljós.: Sigurður Guðmundsson, Reykjavík.

Bára Grímsdóttir, tónskáld

Lag við ljóðið Grundarfjörður

Bára Grímsdóttir fæddist á Blönduósi 24. apríl 1960. Þjó fyrstu fjögur árin í Grímsstungu í Vatnsdal, en fluttist þá á mölina til Reykjavíkur með foreldrum og systkinum. Tónlistarnám hóf hún 7 ára í Barnamúsíkskóla Reykjavíkur og lærði þar á píanó frá 9 ára aldri. Seinna lágu leiðir hennar í Tónlistarskólann í Reykjavík í áframhaldandi píanónám, hún útskrifaðist úr Tónmenntakennara-deildinni vorið 1983 og Tónfræðideildinni 1989 frá sama skóla. Voru kennarar hennar í tónsmíðum Karólína Eiríksdóttir, Atli H. Sveinsson og Hjálmar H. Ragnarsson. Á árunum 1989 og 1994 nam hún tónsmíðar í Hollandi fyrst í Conservatorium í Utrecht, síðan í Konunglega Conservatorium í Den Haag og voru kennarar hennar Tristan Keuris, Louise Andriessen og Ron Ford.

Verk hennar hafa verið flutt á Íslandi, Norðurlöndunum, í Hollandi, Þýskalandi, Austurríki og USA. Hún var staðartónskáld í Skálholti sumarið 1988 og 2000. Hefur þrisvar sinnum fengið úthlutað starfslaunum úr Tónskáldasjóði Menntamálaráðuneytisins. Bára býr núna í Vestmannaeyjum og starfar þar auk tónsmíða við tónlistarkennslu, stjórnar Kór Hamarsskóla og Samkór Vestmannaeyja.

Grundarfjörður

lag: Bára Grímsdóttir
ljóð: Jóhannes Þorgrímsson

$\text{♩} = 80$

Alto

Piano

A.

Ég þekk - i fjörð svo fag - ur-blá-an við fót - skór draums og

Pno.

A.

stuð - a-lags. Og hvers - u löng- um sæll ég sá hann við sól - ar-ris hins

Pno.

A.

nýj - a dags með dagg - ar- bros á grund-um græn um og geisl- a - blik á slétt-um

Pno.

A. sæn - urn.

Pno.

A. þar hefj - ast fjöll i vors - ins veld-i með vætt - a - söng og

Pno.

A. foss - a - skruð, og ljós - röð - in á lygn - u kveld-i þau lyft - a höfð - i

Pno.

A. frjáls og þrúð. Hvar eyg - ist fegr - i fjall - a - röð - in en Fell-ið, Mön - in, Hyrn-an,

Pno.

A.

Stoð in?

Pno.

A.

Sér un - irbyggð við brekk - ur há-ar og búð - ar-rúst við

Pno.

A.

salt - a dröfn og svan - a vötn og vik - ur blá-ar og vinn - arkring - um

Pno.

A.

lukt - a höfn. En út um leið - ir unn - ir hjál - a, um unn - a dáð og hetj - ur

Pno.

A.
 tal - a.

Pno.

A.
 Nú tækni - ris og

Pno.

A.
 torgs - ins ang - an og tví - lyft hús með þök - in rauð. Og

Pno.

A.
 skip - in fljót - a fyr - ir tang - ann og fær - a að land - i

Pno.

A. hafs - ins auð. Og fjöll og sund í aft - an - eld - í svo

Pno.

A. ynd- is - leg á lygn- u kveld - í

Pno.

A.

Pno.

A.

Pno.

Pétur Jósefsson

Frá Setbergi, með kveðju

Með þessum línunum er ætlunin að reyna að fara allt að 60 ár til baka en fyrir einhvern sem hefur jafn slæmt barnsmíni og ég hef þá er þetta ekkert grín. En á dögnum fékk ég senda bókina um fjörðinn, fólkið og fjöllin og sá að þar höfðu ýmsir lagt hönd á plóg og ýmsar skemmtilegar frásagnir litu dagsins ljós. Og því ekki að vera með.

Ég fæddist á Setbergi 13. júlí 1937 en þann dag byrja hundadagar samkv. nýja tímatalinu. Þann atburð man ég ekki og raunar afskaplega lítið fyrstu ár ævinnar. Ég ætla þó að koma mín í þennan heim hafi ekki verið samkvæmt áætlun foreldra minna en þau voru bæði hátt á fimmtugsaldri er þau eignuðust mig. Pabbi átti 25 ára stúdentsafmæli þetta vor en mamma hafði allmörgum árum áður orðið fyrir því að missa barn í fæðingu. Pabbi vildi ekki fara af bæ þegar mín var von og vegna komu minnar í þennan heim á öndverðum hundadögum varð hann af gleðskap þeim sem félagar hans höfðu uppi í tilefni af 25 ára stúdentsafmæli.

Ég þykist þó muna ofurlítið eftir sumrinu 1939 sem ku hafa verið eitt hlýjasta og sólríkasta sumar á Íslandi fyrr og síðar. Ég held að ég hafi farið beint úr rúminu á morgnana á náttfötunum í stígvélin og út – mamma hafði víst engar áhyggjur af mér í hlýjunni og sólinni. Þetta var ekki líkt mömmu sem hafði ákveðnar hugmyndir um klæðnað við hæfi.

Setberg var prestsetur en pabbi var prestur í Setbergssókn í hartnær 35 ár. Pabbi og mamma fluttu að Setbergi vorið 1919 með tvö elstu systkini mín, þau Halldór sem látinn er fyrir nokkrum árum og Kristjönu sem fæddist í Reykjavík árið áður. Skafti bróðir minn fæddist að Setbergi árið 1920 og Jón fimm árum síðar en þeir eru einnig báðir látnir. Þá ólu foreldrar mínir upp Ásu

Setberg um 1920.

Gunnarsdóttur sem var bróðurdóttir mömmu og var þremur árum yngri en Jón. Ég hafði þá hastarlegu sérstöðu meðal bræðra minna að vera langtum yngstur og þess vegna tæplega talinn með og alls ekki talinn maður með mönnum (enda fæddur í stríðinu!) þegar rætt var um Setberg og gamla daga fyrir vestan. Líklega áttu þeir við Spánarstríðið.

Lífið á Setbergi mótaðist af því að þetta var prestsetur. Pabbi og mamma höfðu alltaf vinnumenn og vinnukonur þar til allra síðustu árin þegar bústofninn var enginn orðinn. Soffía Jóhannesdóttir sem starfaði sem kennari í Eyrarsveit var oft hjá okkur á sumrin og að mig minnir einhvern tíma um vetur. Soffía var skemmtileg manneskja og hláturmildur húmoristi og hundurinn okkar hann Lappi, sem var minn helsti trúnaðarvinur, hafði mikla matarást á Soffíu enda lét hún sér annt um hann og hafði vanið hann á að grípa á lofti ýmsa matarafanga, brauðbita og fleira þegar hún var að ganga frá eftir matinn.

Eitt sinn var Soffía í eldhúsinu að vaska upp eftir kvöldmatinn. Hún fann oftast einhverja afganga sem hún henti til Lappa sem aldrei lét sig vanta þegar von var um mat og greip á lofti af mikilli kúnst. En nú kom æringinn upp í Soffíu og hún notfærði sér það takmarkalausa traust sem Lappi bar til hennar en dálítill biti af kryddsíld hafði orðið eftir á disk. Í stað þess að láta hann til baka í krukkuna greip hún kryddsíldarbitann og henti til Lappa sem óðara greip hann á lofti en lét hann samstundis út úr sér, hóstandi, fór að vatnsdallinum til

Hólifríður Halldórsdóttir.

Þess að ná óbragðinu úr kjaftinum, leit ásökunaraugum á Soffíu og labbaði út. Það liðu margar vikur áður en hann vogaði sér að bera hið minnsta traust til Soffíu aftur.

Og oft var gestkvæmt á Setbergi. Þegar messað var komu oft næstum allir kirkjugestir inn eftir messu, fengu kaffi og spjölluðu. Á sumrin komu ótal gestir, bæði úr fjölskyldunni og vinir og kunningjar pabba og mömmu. Ég man eftir fólki eins og systkinum mínum og þeirra fólki, frænkum og frændum, vinum og kunningjum pabba og mömmu, t.d. séra Jóni N. Johannessen, Helga Hjörvar, Þórbergi Þórðarsyni, Sigurði Birkis, sem þá var söngmálastjóri Þjóðkirkjunnar, Ólafi Magnússyni, konunglegum hirðljósmyndara, o.fl. o.fl.

EKKI var maður látinn hafa sig mikið í frammi þegar svoleiðis gestir komu en hins vegar man ég eftir því að hafa oftsinnis heyrt frá mömmu þessa setningu síðla sumars: – Æ, Pitti minn (mamma kallaði mig ævinlega Pitta), skrepptu nú fyrir mig upp í Græfur og tíndu svolítið af berjum handa (honum Sigurði eða einhverjum) til að hafa með sér suður. – Því fór ég æði oft með

Sr. Jósef Jónsson.

berjatínu og fötu eða tvær fötur eða bala til þess að tína krækiber sem mamma síðan setti í pappakassa og fólkið fékk með sér.

Svo þurfti mamma að senda systkinum mínum ber, frænkum sínum og vin-konum og Guð má vita hverjum. Ég hlýt að hafa verið ægilega duglegur að tína krækiber en reyndar var berjalandið í Græfunum afskaplega gott. Bláber tíndi maður helst í hlíðum Klakks. Mamma bjó sjálf til einhver ósköp af krækiberja-saft sem brúkuð var út á grauta á Setbergi – þetta var herramannsmatur.

Mamma hét Hólmfríður Halldórsdóttir og var Reykvíkingur, fædd og upp-alin við Suðurgötuna. Hún hafði mikla tónlistarhæfileika. Hún hafði lært á píanó hjá frú Ástu Einarsson í Reykjavík og síðan sigldi hún til Kaupmanna-hafnar og stundaði nám í píanóleik og einnig í Hamborg en þar var hún um tíma. Þetta mun hafa verið árunum 1910–1912. Mamma hafði það sem kallað er „fullkomið tóneyra“ sem er mjög sjaldgæft en það fólgið í því að geta greint tóna og þekkt tóntegundir án þess að nota til þess tónkvísl eða hljóðfæri. Hún hafði líka þann hæfileika að geta hlustað á tónverk einu sinni og spilað það síð-

Setberg 1940.

an sjálf eftir minni. Hún reyndi að kenna mér á píanó – það gekk ekki vel. Ég var ekki nógu áhugasamur nemandi en henni tókst að vekja hjá mér þá ást á tónlist sem ætíð hefur fylgt mér síðan.

Pabbi, séra Jósef Jónsson, var Húnavetningur. Alinn upp við sveitastörf, fór fátækur piltur til náms í Menntaskólanum í Reykjavík. Hann var ekki lengi í skólanum, veiktist hastarlega af mislingum, taugaveiki og gulu og lá á Landakoti í 40 vikur og var innan við 50 kíló þegar hann kom af spítalanum. Ég held að hann hafi aldrei náð sér eftir þau veikindi. En stúdent varð hann vorið 1912 og guðfræðingur 1915 og gerðist prestur á Setbergi vorið 1919 eftir að hafa þjónað um stuttan tíma á Barði í Fljótum, á Sauðanesi og í Dalasýslu. Pabbi var stjórnsamur og ör, ákafamaður um það sem hann hafði áhuga á. Hann hafði heitt hjarta og lét sér annþ um velferð sveitarinnar en ef til vill líkaði ekki öllum stjórnsemi hans.

Sá sem ég man bezt eftir úr barnæsku minni er Guðmundur Runólfsson sem var vetrarmaður hjá pabba og ég mátti fara með honum í fjósið að gefa kúnum. Líklega hef ég verið 4–5 ára. Ég þóttist auðvitað vera að hjálpa honum þótt sjálfsagt hafi ég frekar verið fyrir honum en hitt. Nokkuð þótti Guðmundi ég

málgefinn því að einhvern tíma þreyttist hann á malinu í mér og og spurði mig hvort ég vildi ekki þegja í fimm mínútur. Ég var til í það og mér þótti það takast vel hjá mér en í stað þess að tala þá fór ég að syngja! Ég er ekki viss um að Guðmundur hafi viðurkennt söng minn sem þögn!

Guðmundur var voðalega stór, sterkur og traustur maður sem ég bar takmarkalitlega virðingu fyrir. Svo söng hann líka svo hátt! Mamma settist stundum við píanóið á kvöldin og Guðmundur og hún sungu upp úr Fjárlögunum en það er virðulegt safn íslenskra sönglaga og voru kölluð Fjárlögin vegna þess að framan á bókinni var mynd af fjárrekstri. Ég fékk stundum að syngja með. Maður var nú karl í krapinu, strákpattinn, sem ekki stóð fram eða aftur úr hnefa, og var við hliðina á mömmu þar sem hún sat og spilaði á píanóið og söng með henni og Guðmundi.

Mig minnir að Guðmundur hafi verið hjá okkur í tvo vetur. Seinna kvæntist hann. Konan hans hét Ingibjörg og var frá Þingvöllum. Ja, maður lifandi! Maður bar nú ennþá meiri virðingu fyrir Guðmundi sem hafði eignast konu frá Þingvöllum. Og maður sá fyrir sér dramatískt líf hennar á Þingvöllum við Öxará og stórfenglegt bónorð Guðmundar er hann bað sér konu frá þeim helga stað. Það var ekki fyrr en löngu síðar og ég kominn yfir fermingu að ég uppgötvaði að hún var frá Þingvöllum í Helgafellssveit. En þá var það löngu hætt að skipta máli.

Helgi Hjörvar las *Bör Börsson* í útvarpið veturinn 1943–1944 að ég held. Ég hlustaði með heimilisfólkinu. Allir hlustuðu. Allir Íslendingar hlustuðu. Ég held að bíóstjórar í Reykjavík hafi meira að segja gefist upp á að hafa bíósýningar á miðvikudagskvöldum. Stræti höfuðborgarinnar voru auð og tóm. Og þótt ég væri ekki hár í loftinu þá hlustaði ég með fólkinu á Helga lesa *Bör*. Það var ógleymanlegt. Ég gleymi því aldrei hvað ég hló mikið þegar Bör dró mótorhjólíð upp alla stigana upp á ljósmyndastofuna á 4. hæð til að láta mynda sig sitjandi á því og þegar Óli Hansen var settur í steininn og var þó sá eini sem saklaus var.

Seinna las Helgi *Dalalíf* eftir Guðrúnu frá Lundi. Það var líka óskaplega vinsælt þótt ekki væri ég jafn duglegur að hlusta á allar upphællingarnar í sögu Guðrúnar (það var nefnilega alltaf verið að hella upp á könnuna í sögunum hennar) en sá eilífi snillingur í upplestri, Helgi Hjörvar, gerði þó einu sinni eftirminnilega skyssu í upplestri sínum og sennilega án þess að taka eftir því sjálfur

Því að á öldum ljósvakans hljómaði dásamleg setning frá Helga eitthvað á þessa leið: – Þegar Guðrún kom norður um vorið var Sigurður með barni! og mælt fram með þessari mögnuðu, tæru og hljómmiklu rödd sem Helgi hafði. En Guðrún kunni að segja sögu og upplestur Helga var sá lúxus sem maður ólst upp við. Útvarpið skipti miklu máli fyrir folkið í sveitinni.

Friðardagurinn rann upp í maí 1945 og ég fékk að fara með einhverjum upp á kirkjuloft og hringja kirkjuklukkunum eins og gert var um allt land. Ekki fór mikið fyrir hernum í Grundarfirði en þó man ég eftir mörgum kafbátaleitarflugvélum sem flugu fram og aftur yfir firðinum þegar Goðafossi var sökkt. Svo heyrði maður um flugslysið þegar flugvél breska flughersins fórst annaðhvort í fjallinu upp af Hrafnkelsstaðabotni eða Eyrarbotni. En það var mjög sjaldan sem maður sá hermenn. En útvarpsfréttirnar sáu fyrir því að maður kunni skil á Hitler, Stalín og Rósvelt en það var svo erfitt að bera fram Churchill að maður hafði hann helst ekki með.

Á sumrin voru oft margir krakkar í sveit heima á Setbergi og glatt á hjalla. Við vorum höfð í heyskapnum, slógum úr, rifjuðum, fönguðum, sættum og tókum heyið saman og fórum með það í hlöðuna. Rákum kýrnar í hagann á morgnana, sóttum þær á kvöldin, sóttum hesta, rákum féð úr túninu ef það slapp inn fyrir girðingu o.s.frv. Þetta var stundum erfitt en samt var næstum alltaf gaman á sumrin þegar maður var krakki. Í frístundum reyndum við stundum að veiða smásílunga í bæjarlæknum með höndunum.

Það var líka gaman að fara út í eyju (Melrakkaey) og taka dún og æðaregg. Farnar voru nokkrar eyjaferðir á hverju vori. Í fyrstu ferðinni sem var að mig minnir fyrir miðjan maí – gat þó líklega eitthvað farið eftir árferði – þá tókum við egg frá svartbaknum, máfnum og einhverjum svartfugli, litum eftir æðarkollunum og fengum okkur dálítið af eggjum frá þeim líka. Síðan voru farnar tvær eða þrjár ferðir og tekinn æðardúnn og egg. Þetta var gott búsilag og skemmtilegar ferðir. Gunnar á Akurtröðum fór með oftast með okkur á trillunni sinni en einnig stundum Gústi í Norður-Bár. Þetta voru dýrðardagar. Mig minnir að dúntekjan hafi numið um 20 pundum í sæmilegu ári (þegar talað var um dúninn var aldrei talað um kíló heldur pund) sem mér skilst að svari til þess að 500–600 kolluhreiður hafi verið í eyinni.

Einnig var heyjað í eyinni. Ég held að ég hafi verið í mesta lagi 10 ára þegar ég man síðast eftir eyjatöðunni þegar hún var flutt í land og breidd á túnið.

Eyjataðan var safarík og seinþurrkuð en ekki man ég til þess að hún hafi verið gefin kúnum sem einungis fengu lúxustöðu af túninu heldur líklega kindunum. Allt um það. Eyjataðan var síðan sett í tóft sem var efst í túninu í Garðshorni og geymd þar. Þetta var síðla sumars og farið að beita kúnum á hána.

Kýr eru gáfaðar skepnur. Ekki mátti af þeim líta á túninu þá voru þær komnar suður í Garðshorn og farnar að gæða sér á eyjatöðunni. Pabbi sagði mér að fara og passa að kýrnar færu ekki í tóftina í Garðshorni þar sem eyjataðan var. Þetta var eiginlega hið versta verkefni því að maður var aldrei í friði – ekki fyrr búinn að reka kýrnar úr eyjatöðunni og kominn inn í bæ þegar einhver leit út um gluggann og minnti mig á embætti mitt. Þetta var óþolandi – enginn friður fyrir kúnum.

Jæja, pabbi þurfti að bregða sér af bæ en áður en hann fór lagði hann ríkt á við mig að gæta þess að kýrnar færu ekki í eyjatöðuna. Ég játti því og síðan fór hann. Kýrnar héldu uppteknum hætti – það var engin leið að treysta þeim. Þá datt mér ráð í hug. Ég fór út á tún, náði í kýrnar og rak þær að tóftinni þar sem eyjataðan var og sagði við þær: – Gjörrið þið svo vel. Má bjóða ykkur eyjatöðu! Þær voru dálítið undrandi, fengu sér eina tuggu eða svo, stönguðu stabbann í hálf tíma en fóru síðan að bíta hána eins og almennilegar kýr og höfðu gjörsamlega misst áhugann á eyjatöðunni. Það var ekki nauðsynlegt lengur að passa tóftina. Þetta var eins og kennslustund í nautgripasálfræði. Ég ræddi niðurstöður mínar í þeirri fræðigrein aldrei við pabba.

Ég var fjórtán ára þegar ég fór að heiman 2. janúar 1952 og var settur í læri hjá séra Þorgrími á Staðastað. Landspróf tók ég síðan í Reykholti í Borgarfirði um vorið og var síðan ekki mikið heima eftir það.

Vorið 1954 ákváðu pabbi og mamma að flytja suður og pabbi hætti prestskap. Veturinn 1953–1954 hafði verið mjög erfiður og illviðrasamur. Það var þá sem Edda frá Hafnarfirði fórst á Grundarfirði og varð af mikið sjóslys. Þau voru orðin ein eftir á Setbergi.

Við fórum vestur fimm, bræður mínir, Skafti og Jón, Óttar Halldórsson, bróðursonur mömmu, sem stundum hafði verið hjá okkur á sumrin og Kristjana systir mín var einnig með í för. Það var mikið verk að pakka og flytja suður eftir 35 ára búskap á Setbergi. Ég held að við höfum verið í tíu daga að ganga frá, pakka og þrifa útihús og íbúðarhúsið. Við höfðum þetta eins og gert var í Valhöll – börðumst við þrif og þökkun alla daga en spiluðum bridds á kvöldin

Séra Jósef Jónsson, Setbergi og Ásgeir Kristjánsson, Fornu Grund. Myndin er tekin 17. júlí 1951 að Kverná. Ljósni.: Sigríður Pálsdóttir.

og fram eftir nóttu eða fórum í fjallgöngu. Veðrið var dýrðlegt þennan tíma og okkur félögum gekk illa að nýta nætur til hvíldar og klukkan var æði oft farin að ganga fimm eða sex þegar við fórum í rúmið. Skafti fór einna verst út úr þessu því að pabbi var morgunhani og fór á fætur milli klukkan sex og sjö og vakti þá Skafta því að hann var sannfærður um að garðyrkjubóndinn Skafti færi auðvitað alltaf eldsnemma á fætur og ekki nema sjálfsagt að vekja hann í bítíð til þess að hafa einhvern til að spjalla við. Við hinir fengum að lúra fram eftir morgni. Ég held að Skafti hafi þessa tíu daga náð svona klukkutíma til þriggja tíma svefni á nóttu!

Grundfirðingar héldu pabba og mömmu veislu í skólahúsinu úti í Grundarfirði áður en við fórum. Eftir 35 ár hafði fólk margs að minnast og þau voru leyst út með gjöfum.

Dagarnir liðu og loks kom að því að Gústi í Norður-Bár kom á hálfkassabílnum sínum og við hlóðum hann og snemma í júní vorum við ferðbúin. Æfistarf foreldra minna varð eftir á Setbergi. Þau yfirgáfu staðinn með söknuði en mamma fór til baka til Reykjavíkur þaðan sem hún hafði komið 35 árum áður. Pabbi var lengi með hugann fyrir vestan eftir að þau fluttu. Síðan eru liðin 46 ár. Þau létust bæði á áttunda áratugnum, komin á níraðisaldur.

Ég hef komið einstöku sinnum vestur síðan við fórum en ekki að ráði fyrr en á síðasta áratug. Það eru ræturnar sem toga í mann – fjallahringurinn, lognið á firðinum, spegilsléttur sjórinn, Græfurnar, Stórhóll, Bergið og Klakkurinn, berjalandið, lækurinn, fjaran, kirkjugarðurinn, Kirkjufellið sem mér þykir fegurst fjalla og ekki síst séð frá kaupúninu Grundarfirði, eyjan úti á firðinum, Flanginn á sínum stað með skarfana sem alltaf þurfa að þurrka vængina, sandlóan, krían og æðarkollan sem verpir í fjörunni fyrir neðan Suður-Bár.

Hvílík forréttindi að hafa mátt eiga sín fyrstu spor í jafn fögru landi og Grundarfjörðurinn er – og hvílík forréttindi að mega koma aftur og aftur og mega reiða sig á að dýrðin er enn á sama stað með sama hætti. Þegar þú lesandi góður kemur úr austurátt upp á hálsinn fyrir ofan Vindás þá breiðir fjörðurinn faðminn á móti þér – þessi dýrðlegi fjallahringur með Lambahnjúk og Mönina í suðri, Helgrindur í suðvestri, Kirkjufellið í vestri og Brimlárhöfða sem markar hvar fjörðurinn endar. Og í fjarðarmynninu er Melrakkaey sem stendur vörð um þessa fegurð sem aldrei glatast.

Kristján E. Guðmundsson, félagsfræðingur

Kristlaugur Bjarnason

Ævi og störf

Upphaf 20. aldar markar djúp spor í sögu þessarar þjóðar. Þjóðin hefur öðlast sjálfstjórn sinna mála og ný öld tækni er að halda innreið sína. Tilkoma stærri og vélknúinna fiskiskipa er að valda byltingu í búskaparháttum fólks, þó að sjálfsþurftarbúskapurinn loði lengi við fram eftir öldinni. Fiskveiðar og vinnsla verða nú að sjálfstæðri atvinnugrein á sama tíma og mikil framleiðniaukning verður í landbúnaði. Það myndast byggðarkjarnar í kring um útveginn og fólk flytur úr sveitinni. En engin byggð vex af sjálfu sér. Í fararbroddi er alltaf brautryðjandinn, hann sem hefur hugsjónina, framsýnina og kjarkinn. Öll byggðarlög áttu og eiga slíka menn þó sjaldnast hafi þeir verið einfarar. Það gildir líka um kaupstaðinn Grundarfjörð. Mér er ljúft að minnst hér í nokkrum orðum ævi og starfs eins þessara sona Grundarfjarðar, föðurbroður míns, Kristlaugs Bjarnasonar.

Æskuár í Eyrarsveit

Kristlaugur Bjarnason er fæddur í Suður-Bár í Eyrarsveit 11. mars 1904. Hann var sonur Bjarna Jónssonar bónda í Suður-Bár og Herdísar Einarsdóttur, konu hans.

Hann var einn sjö systkina er komust á legg, en það voru þau Björgvin, Sigríður og Guðmundur, sem voru eldri, en yngri voru Einar, Lilja og Helgi.

Þau hjónin eignuðust 11 börn en misstu 4 á unga aldri.

Árið 1911 ræðst Bjarni, faðir Kristlaugs, í það stórvirki þess tíma að kaupa mótorbát, þann fyrsta í Eyrarsveit. Fyrir kaupunum lagði hann eignarjörð sína, Suður-Bár, að veði. Hann fór svo til Reykjavíkur við annan mann að sækja bátinn. Á leiðinni á Faxaflóa gerði mikið óveður og hröktust þeir undan veðri og

Kristlaugur Bjarnason um tvítugt.

vindum þar til þeim var bjargað um borð í strandferðaskip. Báturinn var settur í tog en er veður versnaði þurfti að höggva bátinn frá skipinu. Þetta var fyrir daga trygginga og varð þetta því mikið áfall fyrir fjölskylduna þar sem hún missti jörðina og tóku nú við erfið ár.

Árið 1914 neyðast þau til að fara frá Suður-Bár og flytja að Kotum við Kvía-bryggju. Þar bjuggu þau í nokkur ár þar til að þau fluttust að Naustál í framsveit. Þar andaðist Bjarni en Herdís flutti síðar í Grafarnes, í „Lengju“ sem kallað var, en það hús byggði Björgvin, elsti sonur hennar.

Þegar fjölskyldan missir Suður-Bár, 1914, er Kristlaugi komið fyrir í fóstur hjá Gísla Jónssyni í Tröð. Kristlaugur er þá 10 ára gamall og ólst hann síðan upp í Tröð hjá Gísla sem reyndist honum afar vel. Með Gísla fór hann að stunda sjóróðra úr framsveit strax er hann komst á unglingsaldur.

Snemma bar á miklum hagleik hjá Kristlaugi og var sem léki allt í höndum hans.

Reyndist hann afbragðssmiður, jafnt á tré sem járn. Er vélaöldin hélt innreið sína setti hann sig inn í allt er viðkom vélum. Hjálpaði hann Gísla, fósra sínum að vélvæða báta hans.

Söðlasmíði

Um 1922 fór Kristlaugur til náms í söðlasmíði í Reykjavík. Að námi loknu kom hann sér upp verkstæði til söðlasmíði í Tröð og smíðaði sjálfur öll verkfæri er með þurfti.

En söðlasmíðin varð aldrei að aðalatvinnu hjá Kristlaugi enda hafði hann mörg járn í eldinum eins og síðar verður vikið að. Þó mun hann hafa smíðað fyrir allmarga í Eyrarsveit svonefnda „púða“ en það voru nokkurs konar hnakkar án víravirkja.

Sjómennska og útgerð

Eins og áður sagði byrjaði Kristlaugur sem unglingur að stunda sjó á litlum bátum með fósra sínum frá Tröð. Er hann var kominn á fullorðinsár stöð hugurinn til sjómennsku á stærri skipum. Hann flytur í Grafarnes um 1926 og fer um það leyti að stunda sjó á skútum. Tveim árum síðar flytur í nesið Sigurður nokkur Þorsteinsson og kemur með tvo litla dekkbáta. Hann byggir íbúðarhús á Sólvöllum, sem er eitt fyrsta íbúðarhúsið á þessu nesi er varð grundvöllur þess sem síðar átti eftir að verða kaupstaðurinn Grundarfjörður. Með Sigurði byrjar Kristlaugur fiskverkun í Grafarnesi. Um svipað leyti gerist hann umboðsmaður Ríkisskipa fyrir Eyrarsveit og annaðist í því sambandi alla vöruflutninga úr og í strandferðaskipin. Á þessum árum fór megnið af vöruflutningum til og frá sveitinni sjóleiðis. Engin bryggja var þá enn komin í Grafarnesi og þurfti að flytja allar vörur á litlum bátum milli fjöru og skips.

Árið 1938 kemur í Eyrarsveit Björn nokkur Gíslason. Hafði hann með sér bát að nafni Ásgeir sem var gamall nótabátur, 11 tonn, og hafði verið breytt og sett á dekk.

Þennan bát kaupir Kristlaugur af Birni og gerir út frá Grafarnesi. Hann var þó lítið sjálfur á bátnum en það voru hins vegar bræður hans, Björgvin og Helgi. Skipstjóri var um tíma Finnur Sveinbjörnsson (faðir Halldórs, síðar oddvita sveitarinnar). Litlu af afla bátsins var þó landað í Grafarnesi heldur var farið með hann inn í Stykkishólm þar sem komið var hraðfrystihús. Ásgeir mun hafa verið fyrsti bátur til að hefja snurvoðaveiðar inn á Grundarfirði. Kolinn er þar veiddist var síðan fluttur til vinnslu í Stykkishólmi. Hefur þetta ástand eflaust orðið kveikjan að því að Kristlaugur tók frumkvæði að því að byggt yrði hraðfrystihús í Grafarnesi sem síðar verður vikið að.

Kristlaugur seldi Ásgeir til Reykjavíkur um 1943 og keypti um það leyti uppskipunarbát (Melsted) frá Hellissandi sem lengi var í notkun áður en hafskipabryggja var byggð í Grundarfjarðarhöfn.

Vörubílaútgærd

1936 tekur Kristlaugur sig upp og fer til Reykjavíkur og gerist háseti á togaranum Þórólfi sem þaðan var gerður út. Fyrir þénustu sína á togaranum kaupir hann í Reykjavík 1937 gamlan Chevrolet sem var pallbíl með nokkur farþega-sæti og gat því þjónað bæði til vöru- og farþegaflutninga. Með þennan bíl, sem fljótlega fékk gælunafnið „Skruggublesi“ lagði hann af stað til Grundarfjarðar. Lítið var um bílvegi um norðanvert Snæfellsnes þegar hér er komið sögu. Gamlar slóðir lágu yfir Kerlingaskarð og búið var að ryðja veg í Berserkjahrauni sunnanvert að Hraunfirði.

Í Eyrarsveit var hafin vegagerð og búið að gera frumstæðan veg frá Grafarnesi út fyrir Kolgrafir er Kristlaugur mætir með Skruggublesa. Engar brýr voru komnar yfir ár og varð að fara með bílinn eftir fjörum og sæta sjávarföllum. Í leirum á botni Hraunfjarðar festist t.d. Skruggublesi og varð að sækja hesta til að ná honum upp áður en flæddi að. En í Grafarnes komst hann, eftir þriggja sólarhringa ferð frá Reykjavík og byrjaði þegar að nýttast við vegagerð í sveitinni. Skruggublesa hefur áður verið minnst í þessum heftum og skal ekki fjölyrt meira um hann en þessi fyrsti bíll í Eyrarsveit var mikið undratæki í augum ungra Eyrarsveitunga og nýttist sveitinni vel, bæði til vöru- og fólksflutninga. Kaupin á Skruggublesa og það ævintýri að komast á honum yfir vegleysur til Eyrarsveitar lýsa vel Kristlaugi, framsýni hans, kjarki og þrautseigju. En þetta var aðeins upphafið að vörubílaekstri hans.

1942 kaupir hann ásamt Pétri Sigurjónssyni gamlan Studebaker, árg. '34. Bíll þessi hafði verið notaður til fólks- og mjólkurflutninga og tók 10 manns í sæti. Pétur og Kristlaugur breyttu bílnum, þar sem sæti voru fyrir 6 farþega og pallurinn stækkaður og settar á hann sturtur. Hann var notaður í vegavinnu í mörg ár en síðar keypti hreppurinn bílinn til ýmissa nota innansveitar og ók honum þá lengstum Sigurjón Guðlaugsson. Kristlaugur átti síðar fleiri vörubíla allt fram á efri ár, síðast tékkneskan bíl af tegundinni Prague.

Bygging Hraðfrystihúss

Um 1930 gekk mikil og góð síld inn á Grundarfjörð. Íslendingar höfðu þá komist upp á lag með að nota síld til beitu en til þess þurfti hún að vera fersk. Frystitækni er þá komin til sögunnar. Nokkrir aðilar úr Reykjavík stofnuðu hlutafélag

og byggðu frystihús við Grundarfjörð til að frysta síldina sem þar veiddist. Hús þetta var kallað „Íshúsið“ og stóð við Gilós skammt frá Gröf. (Það er nú löngu horfið og þjóðvegur kominn yfir þar sem húsið stóð.) Síldin hvarf úr firðinum skömmu síðar og „Íshúsið“ varð gjaldþrota. Stóð það lengi svo og var álma úr því notuð sem skólastofa og síðar til íbúðar. Ekki voru uppi ráðagerðir um að endurreisa það og í lok fjórða áratugarins var byrjað að selja úr því vélbúnað.

Eins og áður er getið var komið hraðfrystihús í Stykkishólmi og setti Kristlaugur megnið af afla báts síns, Ásgeirs, í vinnslu þar. Þótti nú mörgum tími til kominn að Eyrsvaitungar eignuðust eigið frystihús.

1938 óskaði hreppsnefndin eftir því við fiskimálanefnd að rannsókn færi fram á möguleikum þess að byggt yrði í sveitinni hraðfrystihús. Kristlaugi fannst hlutirnir helst til seint ganga og taldi að frumkvæðið yrði að koma frá heimamönnum sjálfum.

Hann gengst fyrir því ásamt Runólfi Jónatanssyni að boða til almenns borgarafundar um málið í ársbyrjun 1940. Var fundurinn haldin í Þinghúsinu að Grund og var fjölsóttur. Þar fékk hann því framgengt að kosin var 7 manna undirbúningsnefnd að byggingu hraðfrystihúss og í því sambandi að athuga með ráðstöfun á vélbúnaði úr gamla íshúsinu. Var Kristlaugur kosinn formaður þessarar nefndar. Fóru nú hjól að snúast því aðeins tæpum þrem mánuðum síðar er boðað til almenns hreppsfundar á sama stað þar sem samþykkt er að stofna hlutafélag um byggingu hraðfrystihússins.

Þetta var mikið fyrirtæki fyrir lítið og fátækt sveitarfélag og aðeins gert með almennri þátttöku íbúanna. Lítið var um peninga hjá fólki á þessum tíma þar sem búskaparhættir byggðust að miklu leyti á sjálfsþurftarbúskap. En Kristlaugur og félagi hans, Runólfur Jónatansson, voru óþreytandi við að fara á milli manna og bæja og safna hlutafé fyrir félagið. Varð það eðlilega mikið í formi vinnuframlags og var þátttaka almenn. En upp komst hraðfrystihúsið og tók Kristlaugur sæti í fyrstu stjórn þess.

Hafskipabryggjan

Kristlaugur var umboðsmaður Ríkisskipa og annaðist vöruflutninga milli fjöru og skips. Honum var það mikið kappsmál ásamt fleirum að í Grafarnesi þar sem byggðarkjarni var óðum að myndast, kæmi hafskipabryggja. Barðist hann

mjög fyrir þessu máli. Hann tók þetta mál upp á borgarafundinum í janúar-byrjun 1940 þar sem skorað var á sveitarstjórnina að undirbúa byggingu hafskipabryggju. Tveim árum síðar þótti honum lítið hafa verið gert og stóð þá fyrir almennum hreppsfundi um málið í skólastofunni í gamla „Íshúsinu“. Mikil nauðsyn var orðin á byggingu slíkrar bryggju, sérstaklega eftir að hraðfrystihúsið tók til starfa. Upp frá því fóru hjólin að snúast í þessu máli.

Í sveitarstjórn

Það var að vonum að slíkur framkvæmda- og hugsjónamaður sem Kristlaugur var ætti sæti í stjórn sveitarfélagsins. En Kristlaugur var hlédrægur maður og hafnaði því yfirleitt að nafn hans væri nefnt í því sambandi. Þetta var fyrir daga listakosninga og þeir helst nefndir sem oftast komu við sögu í daglegu lífi fólks, s.s. hreppstjórinn, oddvitinn og presturinn í sveitinni. Fyrir kosningarnar 1950 taka sig til nokkrir ungir menn og skora á Kristlaug að gefa kost á sér. Hann lætur tilleiðast og er kosinn í sveitarstjórn. Hann sat þar eitt kjörtímabil, til 1954, en þá var í fyrsta skipti listakosning í Eyrarsveit. Fram komu 3 listar. Kristlaugi hafði verið boðið sæti á einum listanum en hann hafnaði því boði.

Húsbyggingar

Um miðjan 5. áratuginn kemst nokkur skriður á uppbyggingu þess byggðarkjarna sem var að myndast á Grafarnesi. Sá litli byggðarkjarni sem myndast hafði á Kvíabryggju flyst nú óðum í Grafarnes, jafnframt aðkomnu fólki, bæði utansveitar sem innan frá nærliggjandi bæjum. Það hefur myndast mikil eftirspurn eftir húsnæði.

Kristlaugur Bjarnason hugsar stórt að vanda. Honum finnst fáránlegt að vera að byggja smákofa hér og þar þegar þetta fólk getur rúmast allt í einni góðri blokk.

Kristlaugur hafði eignast landskika á Grafarnesi (erfðafestuland) er náði frá sjó upp að núverandi Grundargötu (þar sem fiskvinnsluhús Soffoníasar Cecilssonar standa nú).

Þar byrjar hann nú að byggja blokk um 1954. Eins og fyrr er getið var hann afbragðs smiður. Hann annaðist því nánast alla smíði sjálfur, flutti öll aðföng á eigin bíl og múrhúðaði sjálfur allar íbúðirnar. Þó áætlanir hafi verið um miklu

Blokkarbygging að Grundargötu 6.

stærri blokk urðu íbúðirnar aldrei fleiri en 6. En engu að síður varð þetta fyrsta blokkinn í Grundarfirði og liðu mörg ár þar til Grundfirðingar lögðu í aðra blokkarsmiði.

Kristlaugur seldi allar íbúðirnar nema eina kjallaraíbúð sem hann átti lengi. Hann bjó þó aldrei þar sjálfur. Hluti hennar hefur gegnt ýmsum hlutverkum, verið skrifstofa Sparisjóðs Eyrarsveitar, skrifstofa sveitastjórnar og nú síðast söluturn og vídeoleiga.

Flutt að Grund

Þó Kristlaugur hafi á stundum haft mikið umleikis og staðið í ýmsum framkvæmdum var hann einstaklega hógvær í eigin neyslu. Þegar Björgvin bróðir hans byggði nýtt hús í Grafarnesi (Björgvinshús, að Grundargötu 24), fluttu þeir bræður til hans, Kristlaugur og Helgi. Þar deildu þeir saman svefnherbergi, Björgvin og Kristlaugur. Auk þeirra bjó þar lengi með þeim móðursystir þeirra.

Helgi hafði verið með nokkurn búskap, mikið á hrakhólum þar sem hann var jarðlaus.

Árið 1958 losnar úr ábúð jörðin Grund, en hún var í eigu Stefáns kaupmanns í Verðandi. Þeir bræður, Kristlaugur og Helgi fá jörðina til ábúðar. Jörðin var nánast húslaus, gripahús fallin og gamalt íbúðarhús, mikið til torfbyggt, illa farið, nánast að hruni komið. Að sjálfsögðu var fyrsta verkefnið að byggja þar

nýtt íbúðarhús og fjárhús. Kristlaugur fann það út að gamla bæjarhúsið, en þar höfðu þeir komið sér fyrir, væri staðsett á besta bæjarstæðinu. Hann byggði því nýja húsið, sem var tvílyft hús öllu stærra en það gamla, utan um gamla húsið og þegar það var upp komið var hafist handa við að rífa það gamla.

Kristlaugur kom sér upp góðu vélaverkstæði á Grund og hélt áfram rekstri vörubíls fram á efri ár. Hann var einstaklega uppfinninga- og útsjónarsamur og fljótur að sjá fyrir sér lausn vandamála. Þegar þeir bræður fluttu að Grund keyptu þeir Zetor-dráttarvél. Kristlaugur var fljótur að sjá möguleika í notkun slíks verkfæris og smíðaði ámoksturtæki við dráttarvélinu, það fyrsta og eina í sveitinni sem var notað í mörg ár.

Þeir bræður bjuggu á Grund til æviloka og eru gjarnan kenndir við þann bæ.

Náttúrulækningar

Kristlaugur hafði á unga aldri fengið mikinn áhuga á náttúrulækningum og þó sérstaklega forvarnaráhrifum góðs mataræðis á heilsu manna. Hann hélt fram heilsumlegum áhrifum ýmissa jurta og var óþreypandi við að stunda tilraunir í þessu skyni. T.d. var arfi fastur þáttur í mataræði hans. Hann varð enda einn af stofnendum Náttúrulækningafélags Íslands. Mér hefur stundum verið hugsað til þess að ekkert sé nýtt undir sólinni er ég sé yfirlýsingar frá Manneldisráði Íslands er ég hafði áður heyrt hjá Kristlaugi Bjarnasyni, frænda mínum, fyrir mörgum árum.

Persónueinkenni

Kristlaugur var meðalmaður á vöxt og alla tíð grannvaxinn. Hann var hæglátur, ljúflyndur og jafnlyndur maður. Hann hafði ákveðnar skoðanir á málum og stóð fastur á þeim, en aldrei tróð hann illsakir við menn. Hann var ávallt mál-efnalegur og hafði góð áhrif á fólk. Menn hafa sagt að þegar Kristlaugur tók til máls á fundum þögðu aðrir og hlustuðu.

Hann var afskaplega víðlesinn og hafði gaman af að ræða allt heimsins gagn og nauðsynjar og aldrei missti hann flugið. Ávallt horfði hann fram á veginn og sá aldrei fortíðina í hillungum. Fram á síðasta dag var hann með nýjar hugmyndir á lofti til að betrumbæta sitt nánasta umhverfi og umheiminn.

*Íbúðarhús og
fjárhús að Grund.*

Kristlaugur kvæntist aldrei og varð ekki barna auðið.

Hann var heilsuhraustur mestan hluta ævi sinnar. Hann fékk hjartaslag nokkrum árum áður en hann dó og í kjölfar þess átti hann erfitt með mál síðustu árin auk þess sem hann missti nokkurn mátt í hægri hendi. En þar var honum lifandi lýst að þá fékk hann sér ritvél til að geta þannig með vinstri hendi tjáð sig skriflega.

Kristlaugur lést á sjúkrahúsinu í Stykkishólmi 9. mars 1990, rétt að verða 86 ára að aldri.

Ég vil hér sérstaklega þakka þeim Guðmundi Runólfssyni og Péttri Sigurjónssyni fyrir gagnlegar ábendingar við samantekt þessa um ævi Kristlaugs Bjarnasonar.

Sigríður Finsen, oddviti sveitarstjórnar í Grundarfirði

Fjarnám í Grundarfirði

Skólaárin 1999–2000 og 2000–2001 hefur í Grundarfirði farið fram tilraun með að kenna unglingum á framhaldsskólaaldri bóklega áfanga eingöngu í fjarnámi Verkmenntaskólans á Akureyri. Þetta er brautryðjendaverk í hreinu fjarnámi því hvergi annars staðar er hópi ungs fólks kennt jafn mikið í fjarnámi.

Áður en þessi möguleiki kom til sögunnar hafa unglingarnir þurft að fara í burtu til náms og burt frá fjölskyldum sínum, með tilheyrandi kostnaði og álagi á unglunga og fjölskyldur. Í mörgum tilfellum hafa fjölskyldurnar flutt um leið og börnin, og einnig er alltaf ákveðinn hópur sem ekki fer í burtu. Stærð byggðarlagsins gaf ekki tilefni til að setja upp sérstaka framhaldsdeild eins og gert hefur verið annars staðar. Því leitaði sveitarstjórnin nýrra lausna. Hugmynd sveitarstjórnarinnar í Grundarfirði var að nýta nýjustu tækni og fá þannig kennslu fyrir unglingana.

Það varð úr að menntamálaráðuneytið, Verkmenntaskólinn á Akureyri, Fjölbautaskóli Vesturlands og sveitarstjórnin í Grundarfirði tóku höndum saman um að hrinda verkefninu í framkvæmd. Íðulega er fjarnám þannig að nemandinn getur lært þá og þegar honum hentar. Þannig, þ.e. óháð tíma og stað, er þetta ekki framkvæmt í Grundarfirði, þar hefur verið útbúið fjarnámsver með tölvum, einni tölvu fyrir hvern nemanda. Þar eru nemendur skyldugir til að mæta á hverjum morgni og læra. Fjarnámið í Grundarfirði er útfært með þessum hætti því reynslan hafði sýnt það að yngri nemendur ættu erfiðara með að aga sig og stunda námið sjálfir. Einnig var það veigamikill þáttur til að koma í veg fyrir félagslega einangrun að nemendur kæmu saman og væru ekki alltaf að vinna einir og sér. Í fjarnámsverinu er umsjónarmaður sem veitir nemendum stuðning og hvatningu og leysir úr einstökum vandamálum. Umsjónar-

maður gegnir mjög veigamiklu hlutverki við námið og kemur til viðbótar við aðra kennara.

Námið fer þannig fram að kennari sendir vikulega verkefni með tölvupósti eða verkefnin eru jafnvel aðgengileg á Netinu. Nemandinn leysir verkefnið, sendir kennaranum úrlausn sína og fær skjótt ábendingar til baka. Í mörgum námsgreinum er búið að aðlaga námsefnið að tölvum en í sumum námsgreinum líkist kennslan mest því sem var í bréfaskóla. En það er að breytast eftir því sem nemendum fjölgar í fjarnámi og kennarar öðlast meiri þekkingu.

Nemendum í Grundarfirði hefur yfirleitt líkað vel þessi kennsluháttur. Það sem er öðruvísi er það að nemandi situr ekki í tíma og hlustar á kennarann. Í fjarnámi eiga nemendur að leysa verkefni og fá til þess ákveðnar leiðbeiningar. Þetta örvar og styrkir nemandann í sjálfstæðum vinnubrögðum, sem á að koma honum til góða þegar út á vinnumarkaðinn er komið. Einnig er óumdeilt að fjarnámsnemandinn lærir vel á ritvinnslu og samskiptabúnað tölvunnar. Víða um heim hafa stjórnvöld áhyggjur af því að gjá sé að myndast milli þeirra sem hafa kunnáttu í tölvunotkun og annarra. Það er óþarfi að hafa þær áhyggjur vegna fjarnámsnemans.

Það er tímasparnaður í fjarnámi, nemendur fá verkefni með einföldum hætti, samanbúið við hefðbundinn skóla. Kennarinn vinnur verkefni, prentar út, fær ritara skólans til að ljósrita, fer í tíma og dreifir til nemenda. Nemandinn fer svo heim í tölvuna sína, það má ganga að því sem vísu að stór hluti nemenda hafi aðgang að tölvum og byrjar að slá inn hluta af því sem kennarinn var að láta hann fá á pappírformi. Með fjarnáminu verða þessi vinnubrögð markvissari og minni tími fer í endurtekningar. Eftir því sem fram líða stundir og fartölvur verða algengari í framhaldsskólum má búast við að fleiri og fleiri verkefni verði send og þeim skilað með rafrænum hætti, nákvæmlega eins og í fjarnáminu.

Kennarar hafa útbúið heimasíður þar sem hægt er að lesa kynningu á þeim sem eru í sama áfanga, öll kennslubríf í áfanganum, og jafnvel hægt að fylgjast með verkefnaskilum. Einn kennari í VMA hefur einnig útbúið sérstakt náms efni sem er aðgengilegt á vefnum og ekki gefið út í pappírformi. Nemendur hafa fengið senda gíróseðla heim með ósk um að borga. Það er ekki ólíklegt að útgáfa námsbóka muni breytast heilmikið í þessa veru á næstu árum.

Þetta er ekki aðeins tímasparnaður fyrir nemandann, heldur líka fyrir kenn-

arann. Hjá VMA hafa verið tekin í notkun forrit, t.d. WebCT, sem halda sjálfvirkt utan um verkefnaskil og fara jafnvel sjálf yfir verkefni, svo sem í stærðfræði. Þetta kennsluumhverfi á Netinu ætti að gera kennaranum kleift að sinna mun fleiri nemendum en áður.

Ein af forsendum þess að hægt hefur verið að leggja út á þessa braut er gott fjarskiptasamband. Í byrjun voru notaðar ISDN-línur, en með auknum nemendafjölda var það farið að vera til trafala. Eftir að Landssíminn breytti gjaldskrá sinni árið 2000 hefur fjarnámið nú aðgang að 2mb tengingu. Það er mikið hagsmunamál að slíkar tengingar séu á sanngjörnu verði. Fjarnám mun þróast á næstunni og krefjast öflugri tenginga, m.a. með NetMeeting og fjarfundabúnaði samtímis notkun á Netinu.

Óvæntur en mjög ánægjulegur ávinningur verkefnisins hefur verið áhugi fullorðinna á að hefja fjarnám. Fyrsta veturinn, þ.e. 1999–2000, stunduðu tuttugu fullorðnir Grundfirðingar fjarnám við VMA og sumir kunnu vart á tölvu þegar þeir byrjuðu. Haustið 2000 hófu 32 Grundfirðingar fjarnám, og eru hlutfallslega fjölmennasti nemendahópurinn við fjarnám VMA sé tekið mið af íbúafjölda.

Þó verkefnið hafi almennt gengið vel má sjá að fjarnámið höfðar ekki til allra. Þannig er ennþá einhver hluti nemenda sem vill fara í burtu, og stúlkurnar virðast síður sækja í fjarnám. Einnig getur það vafist fyrir mörgum að hafa ekki kennarann við hlið sér til að svara spurningum. Umsjónarmaðurinn á staðnum getur augljóslega ekki verið alvitur. Þá þarf að senda fyrirspurn til kennara og bíða eftir svari. Einnig er umhugsunarefni hversu lengi ungir nemendur eigi að vera í fjarnámi. Svo lengi sem námsframboð hentar nemandanum getur hann haldið áfram, en einnig er æskilegt að nemendur séu innan um stærri hóp í stærri skóla.

Það liggur fyrir að í skólastarfi eru margir möguleikar til umbóta samfara aukinni notkun tölvutækninnar. Eina spurningin er hversu hraðar breytingarnar verða. Í verkefnaáætlun menntamálaráðuneytisins í rafrænni menntun, „Forskot til framtíðar 2001-2003“, er framtíðarsýn ráðuneytisins lýst: „Hún felst í því að nýta kosti Netsins sem upplýsingaveitu fyrir skólastarf. Þar verði námsefni miðlað markvisst og samskiptum komið á milli nemenda, kennara, skólastjórnenda, foreldra, atvinnurekenda og allra sem tengjast menntun. Í þessari sýn felst að hefðbundnir kennsluhættir þróist yfir í það sem kallast má dreifmenntun og nemendur stundi þá nám í dreifskólum.“

Dreifskóli er stofnun sem krefst ekki nauðsynlega hefðbundinna bygginga, er ekki með fasta stundatöflu og þar eru kennarar og nemendur ekki alltaf samtímis á sama stað. Í þessum skóla er nemandinn miðpunktur og sækir nám sitt eftir ýmsum leiðum og úr ólíkum áttum. Í dreifskóla er ekki gerður greinarmunur á staðbundinni kennslu og fjarkennslu heldur samtvinnað þessir kennsluhættir í dreifkennslu þar sem jöfnum höndum er notuð hefðbundin kennsla og þekkingu miðlað með notkun Netsins. Þannig getur nemandi stundað dreifnám við einn skóla eða marga í senn, verið í staðbundnu námi og fjarnámi eða blöndu af þessu tvennu. Hann getur sótt stærstan hluta af námi sínu í staðbundinn skóla sem notar ýmist staðbundna kennsluhætti eða fjarkennslu í ákveðnum þáttum námsins. Aðra hluta námsins sækir hann í fjarkennslu frá einhverjum tilteknum skólum eða frá dreifskólanum sjálfum.“

Að undanfögnu hafa sveitarfélögin á Snæfellsnesi staðið saman að athugun á því að setja upp sameiginlega framhaldsskóla fyrir svæðið, Framhaldsskóla Snæfellsness. Þar sem um tiltölulega fámennan skóla verður að ræða er ljóst að fjarnám mun gegna veigamiklu hlutverki í námsframboði skólans. Þá skiptir sú reynsla sem Grundfirðingar eru að afla miklu máli.

Að lokum, þegar litið er til baka sést að Grundfirðingar eru að stíga veigamikil skref í framfaraátt, unglíngarnir okkar eru að læra, ekki bara íslensku, ensku, og stærðfræði, heldur vinnubrögð sem munu gagnast þeim á næstu áratugum, hvort sem er við vinnu eða áframhaldandi menntun síðar á lífsleiðinni. Þegar upp er staðið eru ný vinnubrögð eitt það mikilvægasta veganesti sem unglíngarnir fá, hvort sem þeir munu halda áfram langskólanámi eða láta staðar numið fyrr. Þeir munu verða í stakk búnir til að njóta þess sem upplýsingasamfélagið lætur þeim í té. Fyrir Grundarfjörð er mjög mikils virði að unga fólk hafi þekkingu til að nýta þá miklu möguleika sem felast í upplýsingatækninni og vera þannig gjaldgengir á vinnumarkaðnum.

Sunna Njálsdóttir, bókavörður

Bókasafnið okkar laðar og lokkar

Lestrarfélag Eyrarsveitar

Árið 1923 var stofnað lestrarfélag hér í sveitinni. Þá bjuggu tæp 500 manna á bæjum og í hinum ýmsu plássum. Þar voru fjölmennust plássin á Kvíabryggju og í Bár, Eyrarpláss og Vatnabúðaplássíð. Verslunin hafði þá nokkrum árum fyrr færst frá Grundarkampi út í Nes þar sem þéttbýli myndaðist smám saman og nefndist Grafarnes. Runólfur Jónatansson frá Spjör vann meðal annarra að stofnun lestrarfélagsins en þau voru þá sem óðast að spretta upp út um allt land. Borgarbókasafnið var t.d. stofnað þetta sama ár. Þegar Runólfur fluttist frá Spjör settist hann að í Neshúsum í Grafarnesi og síðar í Götuhúsi. Á heimili hans og konu hans Sesselju Gísladóttur var bókasafnið starfrækt fyrstu árin.

Árið 1939 var ákveðið að Ungmennafélagið tæki að sér rekstur safnsins og var það í umsjá þess til ársins 1946.

Það er nokkuð víst að bækurnar hafa verið hluti af heimilislífi þessara fjölskyldna. Fólk hefur komið eftir bókum á öllum tímum bæði úr sveitinni og þéttbýlinu sem óðum var að myndast. Áður voru bækur og blöð til á sæmilega efnuðum heimilum og gjarnan lánuð milli manna en þessi viðbót á lefni hefur verið kærkomin öllum sem unnu bóklestri og fræðum. Og ekki hefur skaðað að eiga rétt til bókanna til jafns við hina efnameiri.

Það var mikil framför fyrir samfélagið í Eyrarsveit að eignast félagsheimili. Þar var stór salur sem lengi rúmaði allar stærri samkomur og var notaður sem leikfimisalur þegar barnaskóli sveitarinnar tók til starfa á efri hæð hússins. Þangað var bókasafnið einnig flutt og hafði Elimar Tómasson sem var þá

Horft suður Grundargötu. Myndin er tekin um eða upp úr 1950. Ljós m.: Bæring Cecilsson.

skólastjóri umsjón með bókum Bókasafns Grundarfjarðar eins og það hét þá. Árið 1956 tók Eyrarsveit við rekstrinum og var það eftir það nefnt Bókasafn Eyrarsveitar.

Upp úr 1962 var safnið flutt upp í nýbyggðan barnaskóla ofan við byggðina. Þá tók við umsjón þess Kristján Jónsson frá Eiði en hann var þá vigtarmaður hér í Nesinu. Hann sá um bókasafnið með aðstoð Helgu Þóru Árnadóttur og þegar hann féll frá 1969 tók hún alveg við.

Hugsjón ungmennahreyfingarinnar frá fyrri hluta 20. aldar entist bókasafninu vel og því var búinn staður í hjarta byggðarinnar hverju sinni. Það var ekki tilviljun að skólahúsin hýstu það. Fyrst Samkomuhúsið og svo nýi barnaskólinn. Menntun var nátengd bókum og það var ekki fyrr en kom fram á seinni hluta 20. aldar að tæknin bauð upp á útvarps- og segulbandstæki og svo sjónvarpið 1966. Í hraðri uppbyggingu samfélagsins varð eitthvað undan að láta og um tíma trúðu menn því að bókin yrði leyst af hólmi með nýrri tækni.

Myrkir tímar

Smám saman fjölgaði nemendum í Barnaskóla Eyrarsveitar og 1969 var bókasafnið sett í kassa og flutt upp í kirkju sem þá var nýbyggð, vígð 1966. Þar var reynt að lána út bækur við þröngar aðstæður inn af skrifstofu prestsins. Helga Þóra var þar í sjálfböðavinnu eins og áður. 1974 voru allar bækur komnar niður í kassa og geymdar uppi á kirkjulofti. Menn sáu að við svo búið mátti ekki standa og 1975 var kosin bókasafnsnefnd, sú fyrsta frá upphafi, hreppsnefnd og safnverði til ráðuneytis og aðstoðar.

Þegar byggt var við grunnskólann var ákveðið að bókasafnið skyldi vera í miðrými nýja skólans og var það opnað þann 6. nóvember 1978. Bókasafnsnefndin, sem í voru þau Helga Þóra Árnadóttir, Guðlaug Pétursdóttir og Ástþór Ragnarsson unnu á safninu í sjálfböðavinnu þann vetur og var það opið tvisvar í viku, einn og hálfan tíma í senn.

Það varð mikið áfall fyrir alla sem að safninu höfðu komið og sérstaklega Helgu Þóru, sem hafði unnið svo lengi við slæmar aðstæður, að bókasafnið eyðilagðist í eldi 14. maí árið 1979. Þá skemmdist einnig nýstofnaður leikskóli Rauða Krossins og öll stjórnunar- og vinnuaðstaða kennara.

Uppbygging – stöðnun – uppbygging

Næstu tvö ár fór fram uppbygging safnsins með stuðningi fyrirtækja í þorpinu og riflegu framlagi frá Eyrarsveit. Skólastjórinn sem þá var Jón Egill Egilsson gekk í uppbygginguna af krafti ásamt bókasafnsnefnd. Fjölmargar gjafir bárust frá einstaklingum og einnig kom sending frá Bókasafni Vestmannaeyja.

Árið 1984 kom til starfa bókasafnsfræðingur, Súsanna S. Flygenring og skráði hún allt safnið og var langt komin með skólabókasafnið þegar hún flutti sig til Reykjavíkur aftur tveimur árum seinna.

Skólabókasafn Grunnskólans var á tímabili orðið eitt af þeim best búnu á Vesturlandi. Smám saman fór því að þrengjast um söfnin þar sem þau voru í sama húsnæði í miðrými nýja skólans. Byrjað var að setja bækur í kassa og flytja í geymslu um 1988 en þá var safnkostur almenningsbókasafnsins kominn yfir 5000 eintök. Í bókasafnsnefnd þau árin voru Helga Gunnarsdóttir, Suður-Bár, Sigrún Davíðsdóttir og Matthildur Guðmundsdóttir og var næsta áratuginn leitað leiða til að koma safninu á stærri og hentugri stað í þorpinu en

Borgarbraut 16 er nú aðsetur Bókasafns Eyrarsveitar og fjarnáms í Grundarfirði en á neðri hæð er áhaldahúsið og slökkviliðstöðin. Myndin er tekin 4. júlí 2001. Ljósni.: Guðjón Elísson.

fjárhagur sveitarfélagsins leyfði það ekki. Mannaskipti urðu smám saman í bókasafnsnefnd og tóku við þær Bryndís Theodórsdóttir, Sigríður Guðmundsdóttir, Nýjubúð, og Alda Björnsdóttir.

Í apríl 1998 var Bókasafn Eyrarsveitar flutt til bráðabirgða að Borgarbraut 18, Fögruvöllum, en þá hófust framkvæmdir við stækkun skólans. Þá voru 2000 bækur komnar í geymslu og opnunartími takmarkaður. Íbúar voru nú að nálgast 1000 og var Eyrarsveit með hæsta hlutfall barna undir 16 ára aldri.

Það kom því fljótlega í ljós að stækkun skólahússins yrði of lítil og var þá leitað leiða til að finna bókasafninu framtíðarhúsnæði utan hans. Á endanum var ákveðið að byggja hæð ofan á vélsmiðjuhús að Borgarbraut 16 en það var byggt af Bæring Cecilssyni vélsmið og myndasmið með meiru á sjöunda áratugnum. Á neðri hæðinni er aðstaða fyrir slökkviliðið og áhaldahús sveitarinnar.

Efri hæðin stendur hátt og er útsýni gott yfir byggðina og fjörðinn. Þar fær bókasafnið að njóta sín í því sem getur í framtíðinni orðið hjarta byggðarinnar.

Tölvuvæðing

Á árinu 1999 var bókasafnið tölvuvætt og tengt interneti og sameiginlegu bókaskrárkerfi sem mun í framtíðinni tengja öll söfn í landinu. Það gerir

viðskiptavinum bókasafna betur kleift að leita þeirra upplýsinga sem vantar. Nú orðið eru bókasöfnin í landinu að verða meiri upplýsingamiðstöðvar en áður var þegar helsta starfsemin var geymsla og útlán bóka. Á Norðurlöndunum er símenntun og fjarkennsla farin að tengjast bókasöfnunum meira og er líklegt að sú verði þróunin hér á landi líka. Fullorðnum nemendum í fjarnámi í Grundarfirði hefur fjölgað mjög undanfarin ár og sést það glögg í aðsókn þeirra að þjónustu safnsins.

Ljósmyndadeild bókasafnsins var stofnuð árið 2001 og tekur við gömlum myndum fólks til skráningar og geymslu og verða þær aðgengilegar á skönnuðu formi í tölvum safnsins. Þeir félagar Sveinn Arnórsson og Guðjón Elísson hafa lyft Grettistaki í söfnun og skönnun mynda frá liðinni tíð en einnig úr samtímanum. Hvatning Eyrbyggja, hollvinafélags Eyrarsveitar, hefur sannarlega stutt þetta átak og er það von þeirra að áhugi á ljósmyndunum dragi að ferðamenn og burtflutta Eyrarsveitunga.

Á sömu hæð og bókasafnið, í hinu nýja húsnæði, er tölvuver fyrir nemendur í fjarnámi á framhaldsskólastigi í Grundarfirði. Þar er einnig fjarfundabúnaður sveitarfélagsins sem er notaður til fjarkennslu og fundahalda um Byggðabruna. Segja má því að þarna líti dagsins ljós allsherjar menningar- og menntasetur með áherslu á tækni nútímans í fjarvinnslu og upplýsingatækni.

Bókavörður frá 1986 er Sunna Njálisdóttir.

Áhugaverð jarðfræði í Eyrarsveit

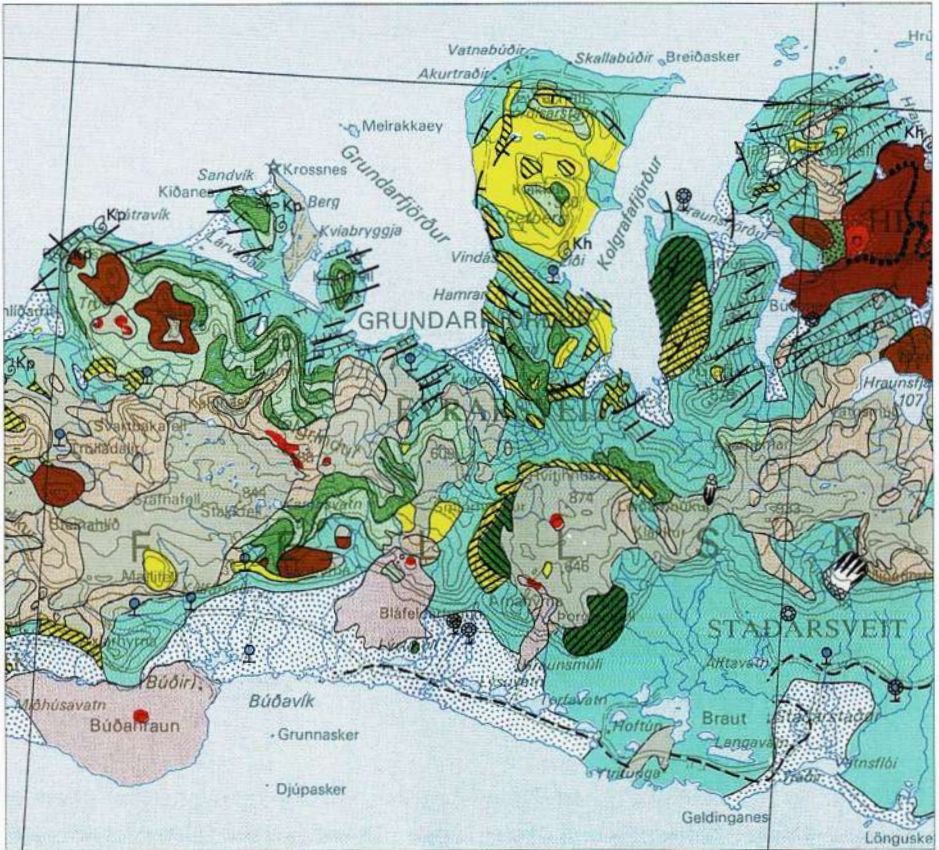
Jarðfræði í Eyrarsveit er flókin og þar er mikil fjölbreytni í jarðmyndunum. Mig langar með þessum skrifum að benda á nokkur jarðfræðifyrirkæri sem auðvelt er að koma auga á, jafnvel út um bílglugga. Ekki geri ég tilraun til að fjalla vísindalega um fyrirbærin en leitast við að lýsa tilurð þeirra með almennum orðum til að varpa ljósi á hvernig þau hafa orðið til.

1. Setbergseldstöðin

Það fer vel að kenna eldstöðina við bæinn og fjallið Setberg enda standa þau nálægt miðju hennar. En hvaða eldstöð? Ekki er hún áberandi í landslaginu. Eða hvað? Skyggnumst aðeins nær.

Setbergseldstöðin er gömul, hún var virk frá því fyrir um 8 milljónum ára þar til fyrir um 6 milljónum ára. Síðan þá hafa náttúruöflin lagt sig fram við eyða ummerkjum eftir hana. Einnig hefur gosið úr öðrum eldstöðvum og eyðingaröfl vatns, veðurs og jökla mótað hana. Á jarðfræðikortinu einkennist Setbergseldstöðin af gulum og grænum lit sem merkja súr og ísúr jarðlög og svigum með haki sem merkja keiluganga. Súr og ísúr jarðlög eru mynduð af fremur seigfljótandi kviku sem storknar ekki langt frá upprunastað. Keilugangar eru hringlaga eða sveigðir gangar sem halla frá öllum áttum inn að eldstöð.

Til þess að koma auga á Setbergseldstöðina í náttúrunni þurfum við að vita að hverju við eigum að leita í náttúrunni. Setbergseldstöð er svokölluð megineldstöð þar sem gosið hefur lengi á sama stað. Dæmi um aðrar slíkar eru Hekla,

Hluti af jarðfræðikorti af Íslandi, blaði 2, Mið-Vesturland. Haukur Jóhannesson, 1994, Náttúrufræðistofnun Íslands og Landmælingar Íslands.

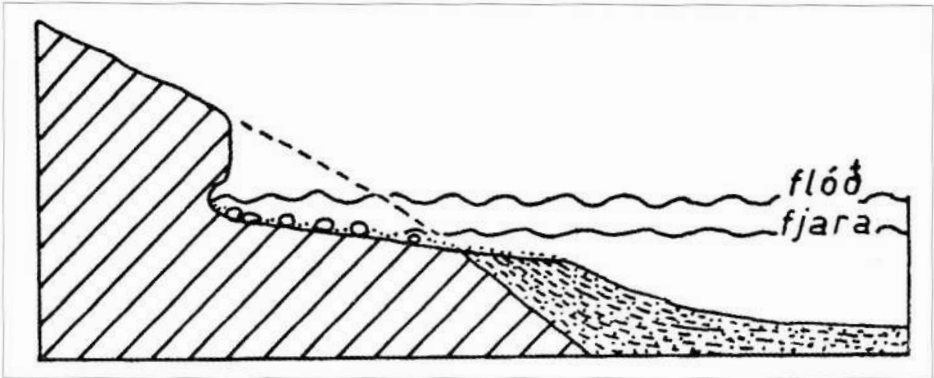
Ljósufjöll og Askja í Dyngjufjöllum. Einkenni slíkra eldstöðva sem mig langar að draga fram er askja eða sigdæld sem oft myndast. Talið er að í jarðskorpunni tiltölulega ofarlega, á 4-6 km dýpi, undir megineldstöðvum sé kvikuþró full af kviku sem í eldgosum kemur upp á yfirborðið. Kvikan er upphaflega komin dýpra að úr jörðinni. Eftir mikil eldgos er kvikuþróin nær tóm og jarðlögin yfir henni gefa eftir og hrynja niður og myndast þá askja eða sigdæld.

Við erum svo heppin að jarðfræði Setbergseldstöðvarinnar er allvel þekkt. Jarðfræðin er í stórum dráttum sú, að á nesinu milli Grundarfjarðar og Kolgrafar-

Bjarnarhafnarfjall frá Berserkseyri. Jarðlögum lengst til vinstri hallar bratt til suðvesturs en jarðlög sem sjást efst í fjallinu á miðri mynd og til hægri eru nær lárétt.

arfjarðar er sjálf eldstöðin, en ganga- og misgengisþyrping liggur gegnum hana og stefnir norðaustur-suðvestur. Megineldstöðin sjálf einkennist af öskju- eða sigkatli, sem nú er full af gosefni. Hún er um 10 km í þvermál. Öskjubrú- in sést nokkuð vel. Í suðvestanverðu Bjarnarhafnarfjalli sést hún þó einna best. Vestan brotsins hallar jarðlögum um 30° í suðvestur inn í öskjuna en austan þess eru þau nær lárétt. Brotið liggur suður eftir Berserkseyrardal og sveigir þar í vestur milli Kolgrafarmúla og Gjafa. Þá má sjá brotið handan Kolgrafar- fjarðar, bak við Gunnólfsfjall og þaðan í vestur bak við Grundarmön. Það ligg- ur síðan líklega út í Grundarfjörð austan þorpsins. Norðurbrúin er að því er virðist norðan undir Eyrarfjalli. Innan öskjunnar ber mest á brotabergi ýmiss konar, sem myndast hefur við gos í öskjuvatni, og hefur það að lokum barma- fyllt öskjuna.

Brimstallar. Stríklínan sýnir upphaflega hlíð. Lóðrétti veggurinn nefnist brimklif, en lárétti pallurinn brimþrep. Fyrir framan það myndar bergmylsnan skálögóttan marbakka.

2. Marbakkar frá ísöld

Ísland var að mestu hulið jökli á ísöld og lýsir nafn landsins því vel á þeim tíma.

Jökullinn var þykkastur inn til landsins og lá þar á landinu með mestum þunga. Jarðskorpan undir landinu svignaði lítillega undan þunganum þannig að yfirborð landsins undir jöklinum var lægra en er í dag. Jökullinn fór að hopa fyrir um 10 þúsund árum og á stuttum tíma bráðnaði hann. Jarðskorpan fylgdi ekki bráðnuninni eins hratt eftir þannig að sjór flæddi upp á láglandið en smám saman lyftist landið og sjávarstaða náði núverandi stöðu. Meðan sjávarstaða var hærri en í dag mynduðust brimstallar í flæðarmálinu. Marbakki er sá hluti brimstallsins sem er neðansjávar.

Í Eyrarsveit sjást víða merki eftir háa sjávarstöðu. Í lok ísaldar var einnig mikill efnivíður til að mynda marbakka sem var framburður jökuláa og jökulruðningur sem skriðjökurnir skildu eftir sig. Melarnir í Hrafnkelsstaðabotni þar sem var urðað til skamms tíma eru leifar af jökulgarði og seti eftir skriðjökla frá þessum tíma. Sama er að segja um melana í Framsveitinni. Í malaránámunni milli Vindáss og Eiða má sjá mjög falleg skálög þar sem skiptast á misgróf malarlög. Ekki er ljóst hvort þau hafa myndast í sjó eða í jökullóni. Mjög skýrt dæmi um marbakka er rétt norðan við Eiði. Þráðbein lína er í hlíðinni sem markar efstu hæð marbakkanna. Við Dysjarholt er bakkinn í 55–60 m

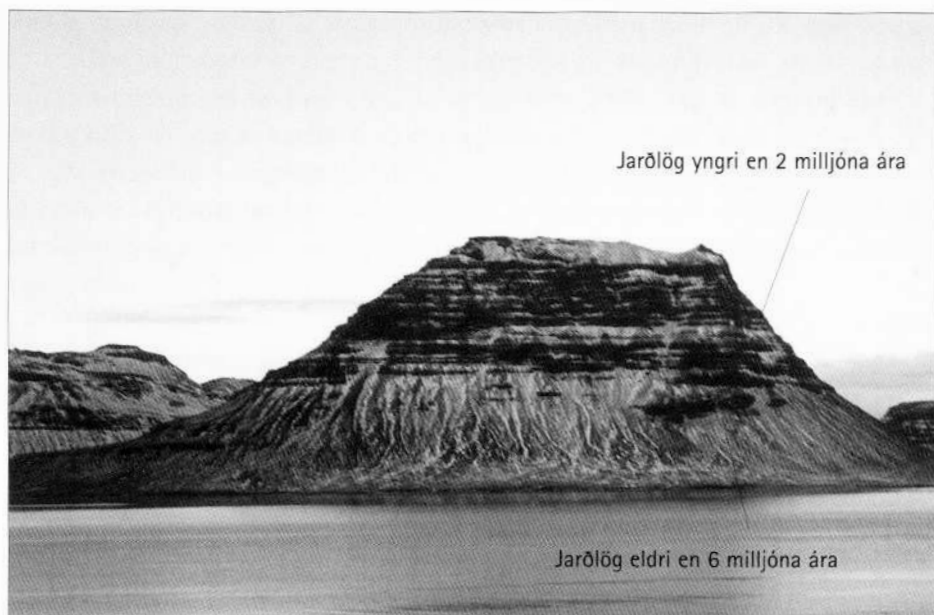
Klakkur og Eyrarfjall frá Kolgrafarfirði. Vinstra megin á myndinni koma mörk hæstu sjávarstöðu fram sem þráðbein lína neðarlega í hlið Klakks skammt norðan við bæinn Eiði. Lengra til hægri hverfur línan í skriðu en kemur aftur fram ofan við Hjarðarból.

hæð yfir sjávarmáli og í sömu hæð er bakkinn í hliðinni milli Markgils að Hjarðarbólsbænum. Í leirlögum neðan við marbakkann hafa fundist sjávarskeljar sömu tegunda og lifa við landið í dag.

3. Mislægið í Kirkjufellinu

Mislægi kalla jarðfræðingar þar sem mætast jarðlög sem halla ekki eins en mynduðust þó lárétt. Víða í Eyrarsveit má sjá mislægi en áður en ég segi ykkur frá mislæginu í Kirkjufelli langar mig til að skýra nánar hvað það er og hvaða jarðlög eru ofan og neðan við það.

Ein meginsetning jarðfræðinnar um afstöðu jarðlaga sem myndast lárétt svo sem setlög og hraunlög er að efra lagið er ávallt yngra en það sem undir liggur. Þessi setning var sett fram að Dananum Steno árið 1669 og hefur ekki verið hnekkkt. Neðst í Kirkjufellinu eru jarðlög sem halla um 5° til SA. Þetta eru jarð-

Kirkjufell frá Hamrahlíð. Lárétt hraunlög niður fyrir miðja hlíð, setlög þar fyrir neðan skriðu hulin, en neðan við þau hraunlög sem halla litillega í SA.

lög síðan á tertíer, þ.e. eldri en 6 milljóna ára. Mislægt ofan á þeim liggja setlög 20–50 m þykk og loks eru efstu láréttu hraunlögin um 2 milljóna ára gömul.

Jarðlögin neðst í Kirkjufellinu mynduðust þegar eldgosasvæði sem lá eftir endilöngu Snæfellsnesi var virkt. Eldgosasvæðið var svipað og nú liggur eftir miðju Íslandi. Mikil uppbygging átti sér stað á svæðinu og vegna þungans hallar jarðlögum beggja vegna sprungunnar að miðjunni. Sama má sjá á Austfjörðum, þar halla jarðlög í vestur inn að eldgosabeltinu sem liggur eftir miðju Íslands. Fyrir um 6 milljónum ára kulnaði eldgosasvæðið á Snæfellsnesi og eld-virkni færðist austar.

Roföflin, ár og síðar jöklar, náðu að rjúfa jarðlögin sem hlóðust upp meðan eldgosasvæðið á Snæfellsnesi var virkt og má búast við að 500–1000 m hafi rofist ofan af upprunalega jarðlagastaflanum áður en eldvirkni hófst á ný. Setlögin eru til marks um þetta rof og sú staðreynd að þau liggja mislægt ofan á jarðlög-unum frá tertíer bendir til að langur tími hafi liðið milli myndunartíma jarðlag-

anna. Þess vegna segir mislægi í jarðlögum okkur að jarðlagastaflinn sé ekki heill, í hann vanti nokkrar blaðsíður úr jarðsögunni svo vísað sé til bókar.

Setlögin eru úr grófu efni næst miðju skagans en þau eru fínkornaðri nær sjó. Þar er að finna merkar leifar steingervinga, aðallega skeljar, en einnig laufblöð. Góðar opnur eru í setlögin í Kirkjufelli, Mýrarhyrnu, Búlandshöfða og Stöðinni. Í neðstu lögum eru elstu skeljarnar af tegundum sem lifa í kaldari sjó en nú er hér við land en ofar eru skeljar sem lifa í sjó svipuðum og er hér við land nú. Laufblöð af elri, víði og lyngi er að finna ofarlega í setlögum í Stöðinni.

Ofan á setlögum eru hraunlög sem tilheyra eldvirkni sem hófst fyrir um 2 milljónum ára.

Upplýsingarnar sem hér eru birtar eru sóttar í eftirtaldar heimildir og eru áhugasamir lesendur hvattir til að leita þar frekari fróðleiks:

Jarðfræðikort af Íslandi, blað 2, Mið-Vesturland, Haukur Jóhannesson, 1994, Náttúrufræðistofnun Íslands og Landmælingar Íslands.

Haukur Jóhannesson, Yfirlit um jarðfræði Snæfellsness, *Árbók Ferðafélag Íslands* 1982.

Haraldur Sigurðsson, Geology of the Setberg Area, Snæfellsnes, Western Iceland, *Vísindafélag Íslendinga, Greinar IV.2*, 1966.

Þorleifur Einarsson, *Jarðfræði, Saga bergs og lands*, Mál og menning 1968.

Björg Ágústsdóttir, sveitarstjóri

Af sveitarstjórnarmálum

Annáll 2000

Þegar litið er til ársins 2000 er óhætt að segja að það hafi verið viðburðaríkt hjá okkur Grundfirðingum. Ég mun nú reyna að stikla á helstu framkvæmdum, starfsemi og öðrum viðburðum á vettvangi sveitarstjórnarmála á liðnu ári. Eflaust kann einhverjum að finnast að fleiru hefði mátt gera skil, en við það verður ekki ráðið þegar reynt er að tína til örfá brot af öllu því sem sveitarstjórnarvettvanginn snertir.

Smíðjan – bókasafn, slökkvilið, áhaldahús

Framkvæmdir hófust við byggingu slökkvistöðvar, almenningsbókasafns og áhaldahúss. Allir muna eftir gömlu vélsmiðjunni hans Bærings, sem síðustu árin hefur hýst Vélsmiðjuna Berg. Það húsnæði var keypt og ofan á það byggð heil hæð. Á neðri hæð verða slökkvistöð og áhaldahús í sitthvorum helmingnum og á efri hæðinni verður almenningsbókasafninu sköpuð aðstaða, auk þess sem hluti hæðarinnar er ætlaður fyrir fjarnám á framhaldsskólastigi og til notkunar fyrir fjarfundi með þar til gerðum búnaði sem sveitarfélagið á. Slökkvistöð og almenningsbókasafn hafa verið á hrakhólum með húsnæði og áhaldahúsinu, sem hefur verið til húsa í kjallara íþróttahússins, er betur fyrir komið utan skólahúsnæðisins. Hér verður því gjörbreyting á aðstöðu þessara stofnana, auk þess sem undirrituð er á þeirri skoðun að byggingin sem slík muni verða til mikillar þrýði. Það er Trésmiðja Guðmundar Friðrikssonar sem sér um bygg-

Nýtt bókasafn í byggingu.

ingarframkvæmdina, en fyrirtækið átti lægra tilboð af tveimur sem bárust í útboði á framkvæmdunum.

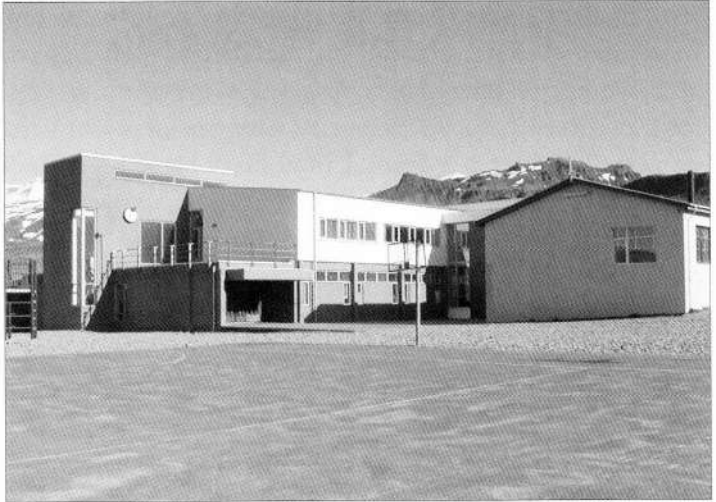
Í febrúar var gerður samningur við Almennu vörusöluna ehf. í Ólafsfirði um kaup og yfirbyggingu á nýrri Volvo-slökkvibifreið fyrir slökkviliðið, sem átti að afhendast í nóvember sl. Gamli Bedfordinn, árgerð 1965, hefur þjónað sínu hlutverki og kominn tími til að hann verði leystur frá störfum. Tafir á innflutningi bifreiðarinnar leiddu því miður til seinkunar á afhendingu til vorsins 2001.

Öflug uppbygging átti sér stað á innra starfi slökkviliðsins í árslok sem er mjög ánægjuleg, ekki síst fyrir þær sakir að þar tóku menn höndum saman og bættu úr því sem betur mátti fara hjá okkur. Liðið er mjög öflugt og áhugasamt, og gott til þess að vita nú þegar hillir undir gjörbreytta og bætta aðstöðu fyrir liðið.

Þéttbýlið vex

Þéttbýlið teygði sig lengra til austurs þegar nýju iðnaðar- og athafnahverfi var hleypt af stokkunum fyrri hluta ársins á svæðinu milli Grafarbæja og Kvernár. Tvær nýbyggingar litu þar dagsins ljós, en alls var þar úthlutað sex lóðum, auk tveggja lóða undir atvinnu- og þjónustuhúsnæði í eldri hverfum. Gatnaframkvæmdir fóru af stað í nýja hverfinu og var tekið lágsta tilboði frá Almennu

*Nýbygging við
grunnskólann.*

umhverfisþjónustunni ehf. í Grundarfirði. Ætlunin er að ljúka gatnagerð undir slitlag n.k. sumar. Þess má geta að nýju göturnar tvær í hverfinu hafa fengið nöfnin Ártún og Hjallatún.

Skólarnir – framkvæmdir og innra starf

Stærsta framkvæmd undanfarinna 4–5 ára hefur verið stækkun grunnskólans, en í áföngum stækkaði skólahúsnæðið um nær helming eða langt á níunda hundrað fermetra. Á árinu 2000 voru hnýttir nokkrir lausir endar í frágangi innanhúss auk þess sem framkvæmdir á skólalóð hófust. Skipt var um jarðveg í lóðinni og mikið af nýjum leiktækjum var sett upp í stað eldri. Erla Bryndís Kristjánsdóttir landslagsarkitekt í Grundarfirði hefur hannað útlit skólalóðar sem unnið var eftir en framkvæmdum er ekki lokið.

Skólastarf í grunnskóla, leikskóla og tónlistarskóla var með myndarbrag á árinu. Í grunnskóla og leikskóla bættust kennarar í hópinn og hefur grunnskólinn t.d. ekki verið jafn vel mannaður réttindafólki í langan tíma. Tónlistarskól- anum hefur vaxið fiskur um hrygg undanfarin misseri og starfsemin eflst mikið, en skólinn missti reyndar úr sínum röðum tvo góða kennara sl. haust.

Í leikskólanum voru að meðaltali rétt rúmlega 70 börn. Fyrir nokkrum árum voru þau reyndar mun fleiri, eða hátt í 90, enda óvenju stórir árgangar þá á

ferð. Skólatími hvers barns og mynstrið í heild hefur breyst mjög mikið. Þó nemendur séu færri er hvert barn mun lengur í leikskólanum en áður var hægt að bjóða upp á. Þannig er nýtingin ekki minni nú en þegar börnin voru sem flest. Auk þess hefur fjöldi barna í hádegismat aukist verulega, eru nú yfir 40 en voru örfá fyrir 2–3 árum. Um nokkurt skeið hefur verið rætt um stækkun leikskólans, en aðstaða, svo sem í eldhúsi, inngangi, fataherbergi og fyrir starfsmenn, er ekki í takti við kröfur dagsins í dag. Á sl. ári var farið í að greina þarfir leikskólans fyrir aukið rými svo hægt væri að sjá betur hver þörfin væri fyrir stækkun og hvaða áherslur þyrfti að leggja í því sambandi. Unnin var ágæt undirbúningsvinna og m.a. velt upp hugmyndum um hvort rétt væri að byggja alveg nýjan leikskóla annars staðar, t.d. í tengslum við grunnskóla. Sveitarstjórn tók ákvörðun um að miða fremur við stækkun núverandi hús-næðis leikskóla. Málið er í vinnslu til frekari undirbúnings stækkunar, en ekki hefur verið tekin ákvörðun um hvenær framkvæmdir skuli hefjast.

Fjarnám á framhaldsskólastigi – einstakt verkefni í Grundarfirði

Nýjung í skólamállum með fjarnámi á framhaldsskólastigi var í gangi frá því haustið 1999. Að vori var metinn árangur og afstaða nemenda, foreldra og fleiri aðila og samningur um verkefnið svo endurnýjaður sl. haust. Ekki verður dvalið við þetta mál hér þar sem sérstaka umfjöllun er að finna um það á öðrum stað í ritinu.

Aukið samstarf Snæfellinga – Félags- og skólaþjónusta

Þegar litið er til baka til liðins árs er undirritaðri ofarlega í huga aukið samstarf Snæfellinga á árinu, m.a. með stofnun Félags- og skólaþjónustu Snæfellinga (FSS). Það eru sveitarfélögin Snæfellsbær, Eyrarsveit, Helgafellssveit og Stykkishólmsbær sem eru aðilar að FSS. Með stofnun FSS er þjónusta við íbúa á Snæfellsnesi aukin og hún færð nær íbúunum. Skólaþjónustan, þ.e. sérfræðiþjónusta við grunn- og leikskóla, var áður rekin undir merkjum Skólaskrifstofu Vesturlands, með aðsetur í Borgarnesi, en hefur nú „færst heim“. Félagsþjónusta er nú rekin með einni félagsmálanefnd á Snæfellsnesi (barnaverndarmál

þar undir) í stað nokkurra áður. Sérstakur félagsmálastjóri, sem er forstöðukona FSS, er nú starfandi og sinnir verkefnum sem áður voru á hendi bæjar- og sveitarstjóra á svæðinu. Undirrituð er ekki í vafa um að með þessu hafa Snæfellingar bætt þjónustustigið á svæðinu verulega.

„Framhaldsskóli Snæfellinga“

Öflug samstaða, mikil undirbúningsvinna og óskir um framhaldsskóla á Snæfellsnesi ber hátt þegar litið er til liðins árs. Snæfellingar viðruðu óskir sínar um sérstakan framhaldsskóla á Snæfellsnesi í greinargerð sem afhent var menntamálaráðherra í apríl. Sveitarfélögin á Snæfellsnesi gerðu ennfremur með sér samkomulag um að miðað skyldi við að skólinn yrði staðsettur miðsvæðis, í Grundarfirði, og ráð fyrir því gert að um heimanakstur nemenda verði að ræða úr nærliggjandi sveitarfélögum. Unnið hefur verið að málinu og settar fram óskir um uppbyggingu og starfsemi skólans. Miðað hefur verið við að byggður verði upp „framhaldsskóli framtíðarinnar“ þar sem fjarnám er eðlilegur hluti skólastarfs og að nýttar verði helstu nýjungar í skólastarfi og fjarkennslu/fjarvinnslu.

Þeir eru fjölmargir sem hafa haldið að heiman til náms í framhaldsskóla og ekki komið aftur til baka. Og oft flytja fjölskyldur nemendanna einnig í burtu.

Nýtt iðnaðarhverfi.

Ótvírátt er að framhaldsskóli á svæðinu eykur líkurnar á að nemendur og fjölskyldur þeirra velji heimabyggðina sem búsetustað til framtíðar, auk þess sem skólastarf framhaldsskóla er mikil lyftistöng í atvinnulífi og kemur með alveg nýjan „vinkil“ inn í samfélag eins og hér á Snæfellsnesi. Framhaldsskólamálið er eitt mesta hagsmunamál okkar Snæfellinga og mikilvægt að vel takist til ef jákvætt svar fæst við beiðni okkar.

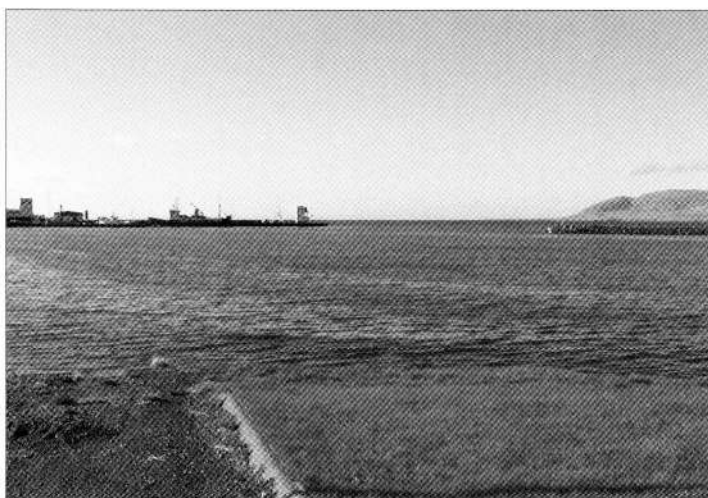
Bættar samgöngur á landi

Snæfellingar sjá fram á miklar umbætur í vegamálum á næstu árum.

Framkvæmdir hófust við uppbyggingu vegar yfir Vatnaheiði („Vatnaleið“) á árinu en áætlað er að framkvæmdum verði lokið síðla hausts 2001.

Ekki má gleyma þeim merka áfanga að Kolgrafarfjörður komst á vegaáætlun á vorþingi 2000 og er fyrirhugað að brúa fjörðinn á árunum 2002–2004.

Þess má ennfremur minnst hér að í nóvember 1999 var nýr vegur um Búlandshöfða vígður, langþráð samgöngumannvirki sem hefur fært Snæfellingum heim sanninn um það hvað góðar samgöngur skipta miklu máli. Það er líka deginum ljósara að samstaða heimamanna um óskir í samgöngumálum skiptir miklu máli. Og hún var til staðar í ofangreindum tilvikum.

Horft yfir Grundarfjarðarhöfn.

Hafnarframkvæmdir – tafir

Ákveðin vonbrigði urðu þegar ekki tókst að vinna langþráðar og fyrirhugaðar framkvæmdir við 100 metra lengingu Stóru-bryggju á tilsettum tíma.

Ný lög um mat á umhverfisáhrifum settu þar stærsta strikið í reikninginn og gerðu kröfu um að farið yrði eftir nýju ferli sem ekki varð séð fyrir í aðdraganda framkvæmdanna. Undirritaðri finnst full ástæða fyrir okkur að íhuga hvernig öll stjórnsýsla varðandi verklegar framkvæmdir, leyfisveitingar og annað þessu tengt, er sífellt að þyngjast og ákvæði laga virðast koma jafnvel stjórnsýslunni sjálfri í opna skjöldu. Þetta á reyndar við um svo margt annað og ekki tími til að staldra við það hér.

Landaður afli var meiri en fyrri ár. Alls komu á land 15.511 tonn á árinu 2000. Árið áður var landaður afli 15.380 tonn og mun meiri en fyrri ár, en til samanburðar má nefna að árið 1998 var landað 11.981 tonni og árið 1997 voru tonninn 11.300.

Ýmislegt

Ánægjuleg var heimsókn forseta Íslands í sýsluna dagana 3. til 4. október, þó ég leyfi mér að hafa þá skoðun að forsetinn mætti staldra lengur við á hverjum stað, auk þess sem athygli fjölmiðla á því sem snýr að gestgjöfunum er sérkennilega lítil og tilviljanakennd.

Grundfirðingum hlotnaðist heiður þegar *Skessuhorn* og fleiri aðilar veittu okkur verðlaun sem snyrtilegasta sveitarfélagið á Vesturlandi, en slík verðlaun hlutum við einnig árið 1998.

Árið 2000 var „Frakklandsvínaár“ Grundfirðinga, merk tengsl við Frakka voru eflid og var hápunkturinn þegar tvær franskar gólettur heimsóttu okkur í blíðskaparveðri um miðjan júnímánuð.

Hátíðarhöldin „Á góðri stund í Grundarfirði“ fóru fram í lok júlí. Var þetta fjórða árið í röð sem hátíð er haldin með þessu sniði en eins og margir muna hófst þetta allt með hátíðarhöldum árið 1997 þegar haldið var upp á að 100 ár voru liðin frá því Kristján IX. löggilti verslunarstað í Grafarnesi við Grundarfjörð. Aðsókn var sú mesta frá upphafi og kom gestgjöfum meira að segja nokkuð í opna skjöldu. Og veðrið lék við okkur, sem fyrr.

Hollvinasamtök Grundarfjarðar unnu frábært starf á árinu, m.a. við útgáfu

rits í *Safni til sögu Eyrarsveitar* í samstarfi við sögunefnd sveitarfélagsins og er það eitt af fjölmörgum dæmum um afrakstur jákvæðs hugarfars og samstöðu sem skilað hefur samfélaginu okkar miklum verðmætum.

Grundfirðingum fjölgaði

um tæp 2% á árinu. Íbúafjöldi þann 1. desember 2000 var 952 sem er fjölgun um átta íbúa frá árinu áður. Grundfirðingar hafa aldrei verið fleiri, en náðu því reyndar að verða 951 árið 1995.

Að lokum

er ekki hægt að segja annað en að bjart hafi verið yfir mannlífinu í Grundarfirði á árinu 1999. Atvinna var næg, fyrirtæki juku við sig atvinnutækjum, skipum og aflaheimildum, fyrirtæki uxu að umsvifum og stækkuðu við sig húsnæði, ný þjónustufyrirtæki voru sett á stofn og svo mætti lengi telja. Samgöngur bötnuðu verulega með tilkomu hins nýja, endurbætta vegar um Búlandshöfða sem vígður var í lok nóvember og barist var fyrir frekari umbótum í samgöngumálum, sem nú er fyrirsjáanlegt að munu koma til framkvæmda. Í heildina litið held ég að Grundfirðingar hafi á árinu borið gæfu til að standa saman í mörgum mikilvægum verkefnum, stórum og smáum, sem án vafa hefur leitt til betri árangurs en ella.

Grundarfirði, 1 febrúar 2001.

Björg Ágústsdóttir,
sveitarstjóri

Samþykktir Eyrbyggja, hollvinasamtaka Grundarfjarðar

I. kafli

Nafn og tilgangur

1. gr.

Samtökin heita Eyrbyggjar, hollvinasamtök Grundarfjarðar. Heimili þess og varnarþing er í Grundarfirði.

Samtökin eru frjáls félagasamtök einstaklinga, stofnana, samtaka og fyrirtækja.

2. gr.

Tilgangur samtakanna er að vinna að eflingu byggðar, atvinnulífs og menningar í Grundarfirði og standa vörð um sögu svæðisins.

3. gr.

Aðild að samtökunum:

Aðild að samtökunum er frjáls öllum sem vilja vinna að markmiðum félagsins.

Stjórn og stjórnarkosning

4. gr.

Stjórn samtakanna skipa sjö menn er skulu kosnir úr hópi félagsmanna til tveggja ára í senn, en þó skal kosið um þrjá stjórnarmenn á hverju ári.

Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Engum er heimilt að sitja samfelld í stjórn lengur en þrjú kjörtímabil, þ.e. 6 ár.

5. gr.

Kjör stjórnar fer fram við atkvæðagreiðslu á aðalfundi og eru allir félagsmenn kjörgengir til stjórnarsetu.

Aðalfundur

6. gr.

Aðalfundur skal auglýstur á tryggilegan hátt.

7. gr.

Aðalfundur skal halda fyrir lok ágústmánaðar ár hvert. Takist ekki að ljúka aðalfundarstörfum á einum fundi, skal boða til framhaldsaðalfundar.

1. Stjórn samtakanna gefur skýrslu um starfsemi félagsins á síðastliðnu ári.
2. Reikningar lagðir fram til afgreiðslu.
3. Tekin ákvörðun um tillögur til lagabreytinga.
4. Ályktanir aðalfundar afgreiddar.
5. Stjórnarkjör
6. Önnur mál.

Stjórnarfundir og stjórnarstörf

8. gr.

Formaður skal boða til funda og gegna öðrum venjulegum formannsstörfum. Varaformaður gegnir störfum formanns í forföllum hans. Ritari skal halda gerðabók um stjórnarfundir.

Stjórnarfundir eru lögmætir, ef meirihluti stjórnar mætir. Afl atkvæða ræður úrslitum mála á stjórnarfundum.

Félagsfundir

9. gr.

Félagsfundir skal boða svo oft sem þurfa þykir og er félagsstjórn skylt að boða þá ef fjórðungur fullgildra félagsmanna krefst þess og tilgreinir fundarefni.

10. gr.

Fundum skal stjórnað eftir almennum fundarsköpum. Ef ágreiningur verður um fundarsköp, úrskurðar fundarstjóri, en skotið getur hann ágreiningsefni undir atkvæði fundarmanna.

Afl atkvæða ræður úrslitum mála á félagsfundum, nema þar sem öðruvísi kann að verða ákveðið í lögum þessum.

Ýmis ákvæði

11. gr.

Komi fram tillaga um að leysa samtökin upp, verður hún eigi tekin til greina nema hún sé studd hið minnsta 1/4 félagsmanna, og skal þá höfð um hana allsherjaratkvæðagreiðsla. Tillagan telst því aðeins samþykkt, að hún hljóti 2/3 greiddra atkvæða.

Verði samtökin leyst upp skulu gerðarbækur þess og skjöl afhent sveitarfélaginu til fullrar eignar og umráða.

12. gr.

Lögum þessum má aðeins breyta á aðalfundi, enda hafi tillögur þar að lútandi borist til félagsstjórnar áður en aðalfundur er auglýstur og þeirra verið getið í fundarboði.

Á aðalfundi er heimilt að gera breytingartillögur við löglega fram komnar tillögur til lagabreytinga, enda feli breytingartillögur ekki í sér óskyld efni við upprunalegu tillögurnar.

Til að lagabreyting nái fram að ganga verður hún að vera samþykkt með 2/3 greiddra atkvæða. Um leið og samþykkt er breyting á lögum skal ákveðið með fundarsamþykkt, hvenær breytingin tekur gildi.

Samþykktir samtakanna, eins og þær eru birtar hér, voru samþykktar á ársfundi Eyrbyggja í Grundarfirði 29. júlí árið 2000.

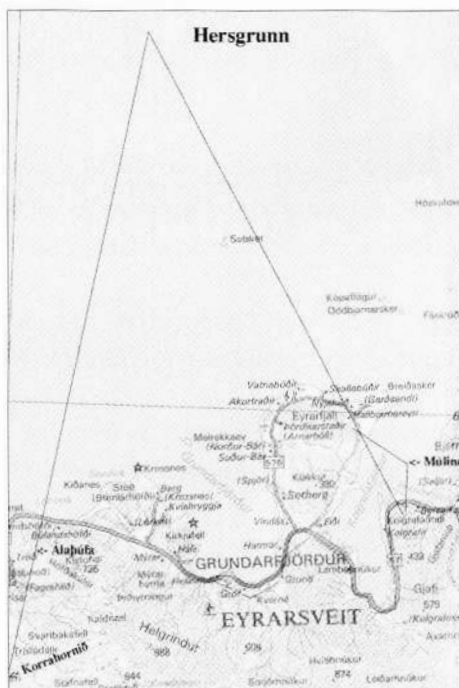
Elís Guðjónsson, fyrrv. verkstjóri og Guðjón Elísson, sjómaður

Gömul fiskimið

Austur-mið

Hersgrunn

Korrahornið við Álafúfu og lagt eftir múlanum. 6–8 f.

Fjallabrot

Helgafell í stalli á Háskerðingi og

stóra Berserk undan Eyrarfjalli. (Með vesturfalli lagt á Vatnabúðir.)

Fellnaklettur

(Lúðumið) ASA af Sigmundarbrún. Hafrafellstindar undan Bjarnarhafnarfjalli og (Elliðaey í Flekkudal) lagt undan tindunum. Selsker í Hnausana.

Breiddi

Hyrna í Leiðarhnúk og Helgafelli í tvö skörð á Háskerðingi.

Hnakkabrot

Helgafell samjaðra Háskerðingi og Hnaksi við Eyrarfjall og lagt í landið á Naustál.

Í brúninni

Ásbjarnarmið

Eftir Kvernárgili við vesturhorn á Stöð og Eyrarstrák í öxlina á Bjarnar-

hafnarfjalli. Eða eftir Girðing fyrir ofan Bugsmúla, eða Krossnesbæinn við Múlahornið og Holtsbæinn við Mávahlíðarhelluna. Krossaskaflinn er aðeins vestan við gilið í Ásbjarnarmiðinu. (Fiski og lúðumið.) Haukalóð lögð í landið eftir Gilinu.

Djúpiklettur

Girðingin ferskeytt (fram úr Vallarbjargi) og eftir Holusteini eða Fellsrönd í Ófærugil.

Tangi

Hnausavitinn í Bjargtána og Setbergs-
kirkja í austurhorn á eyjunni.

Díli

Rönd á Mýrarhrynu við staðarnef og
Dílakúla aðeins undan.

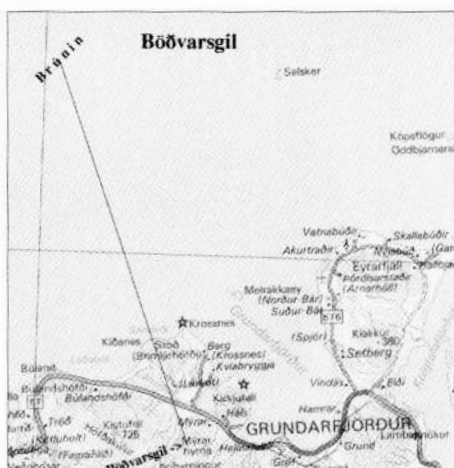
Dyrabrún

Eftir opnum Dyrabrúnardryrum og
fram í brún.

Böðvarsgil

Böðvarsgilið við vesturendann á Stöð,
og fram í brún.

Vesturrönd

Austurrönd á Mýrarhyrnu og austurrönd á Stöð liggja saman.

Austurrönd

Vesturrönd á Mýrarhyrnu og austurrönd á Stöð liggja saman.

Bekrablettur

Er á milli randa. Ljósgrænn hvannarblettur í Mýrarhyrnu.

Manntöl frá 1901, 1910, 1920 og 1930

Hér eru manntöl sem tekin voru í Eyrarsveit á fyrri hluta síðustu aldar. Manntölin eru nákvæm endurritun úr manntölunum sem tekin voru á sínum tíma, að því undanteknu að í þessari endurritun vantar upplýsingar um hjúskaparstöðu einstaklinga og hvenær viðkomandi flutti í sveitina sé hann aðfluttur. En ef þið, lesendur góðir, viljið fá að sjá þessar upplýsingar, þá eru ljósrit af manntölunum á bókasafninu í Grundarfirði. Svo eru manntölin geymd á Þjóðskjalasafninu í Reykjavík. Við höfum séð örlítið misræmi á milli manntala og einnig fengið ábendingar um það frá fólki sem þekkir til. Manntölin eru svolítið mismunandi. Manntalið 1930 er hér um bil í stafrófsröð og endar á byggðinni á Kvíabryggju. Manntalið 1920 er með alla bæina hér um bil í stafrófsröð, líka bæina á Kvíabryggju. Manntalið 1910 er aðeins öðruvísi að því leyti að það byrjar á Berserkseyri og er með bæjarnúmerum og fer svo vestur úr og endar á Höfðakoti við Búlandshöfða. En staða viðkomandi á heimilinu er skammstöfuð og er ekki alltaf auðvelt að lesa úr henni. Sem dæmi má nefna húsbóndi HB, húsmóðir HM, barn þeirra BAÞE, sonur þeirra SOÞE, gestur GE, dóttursonur hennar DOSOHE og fleiri svona skammstafanir, en undirrituð gátu ekki getið sér til um hvað skammstafanirnar TITILL og LAUMA stæðu fyrir. Manntalið 1901 byrjar á Hellnafelli og heldur svo vestur úr að Höfðakoti og svo Berserkseyri og endar á Gröf (engin byggð á Framnesinu). Þar á eftir kemur listi yfir bæina í sveitinni (50 bær og víða tvíbýli), nöfn eigenda jarðanna og fólksfjöldi sem þá var 316 manns.

Á þessum manntölum er líka fróðlegt að sjá búferlaflutninga fólks á milli manntala. Undirrituð, sem sátu á Þjóðskjalasafni marga eftirmiðdaga á liðnum vetri til að glugga í þessar upplýsingar, gátu oft á tíðum gleymt sér við grúsk-ið þar til bankað var í okkur af skjalaverði til að minna okkur á hvað tímanum leið. Hugur okkar reikaði oft á tíðum aftur í tímann og margar skemmtilegar vangaveltur runnu gegnum hugann. Þegar við sáum fjölda fólks á hverjum bæ og tengingu á milli manna þá rifjaðist upp hjá okkur skyldleiki og fleira sem gleymt var.

Hermann Breiðfjörð Jóhannesson og Elínbjörg Kristjánsdóttir

Manntal 1. nóv. 1901

<i>Heimili og fullt nafn</i>	<i>Staðan á heimilinu</i>	<i>Aldur</i>	<i>Fæðingarstaður</i>
Hellnafell			
Þorbjörg S. Jakobsdóttir	húsmóðir	23	Bjarnarhafnasókn
Jakob Júlíus Bjarnason	sonur hjónanna	1	hér í sókn
Salbjörg Bjarnadóttir	dóttir þeirra	2	hér í sókn
Petrína Guðný Bjarnadóttir	eins	á 1.	hér í sókn
Setselja Jónsdóttir	vinnukona	52	Helgafellssókn
Aðkomandi ekki getið hvaðan:			
Ólafur Sigurðsson	ættingi húsbóndans	15	Sauðafellssókn
Fjarverandi, í kaupstaðarferð í Stykkishólmi			
Bjarni Bjarnason	húsbóndi, bóndi, snikkari	37	Stóravatnshornssókn
Kirkjufell (efri bær)			
Pollríður Þorláksdóttir	húsmóðir, kona bónda	32	Akranessókn
Þorlákur Kristjánsson	sonur hjónanna	8	sömu sókn
Fjarverandi, í kaupstaðarferð:			
Kristján Magnússon	húsbóndi	37	Ingjaldshólssókn
Kirkjufell (neðri bær)			
Kristín Jónsdóttir	húsmóðir	53	hér í sókn
Ásgerður Sigurbjarnardóttir	dóttir húsbóndans	25	hér í sókn
Soffía Jónasdóttir	vinnukona	42	hér í sókn
Þórður Ásgeir Kristjánsson	sonur vinnukonunnar	6	hér í sókn
Cecil Sigurbjarnarson	sonur húsbóndans	5	hér í sókn
Steinn Jónsdóttir	systurdóttir húsbónda	13	hér í sókn
Aðkomandi frá Ólafsvík:			
Guðmundur Októ Guðmundsson	barn	5	hér í sókn
Fjarverandi, á ferð inn í Stykkishólmi:			
Sigurbjörn Helgason	húsbóndi, bóndi	52	
Búðir			
Kristín Karólína Jakobsdóttir	hjú	26	hér í sókn
Sigríður Magnúsdóttir	eins	53	Ingjaldshólssókn
Hinrik Guðmundsson	sonur húsbóndans	8	Helgafellssókn
Fjarverandi, í kaupstaðarferð til Stykkishólms:			
Guðmundur Atanasíusson	húsbóndi, óðalsbóndi	48	Helgafellssveit
Háls			
Sveinn Sveinsson	húsbóndi, bóndi, fv. jarðyrkjum.	37	Breiðabólstaðarsókn
Guðný Anna Eggertsdóttir	kona hans	30	Hítardalssókn
Jón Sveinsson	sonur hjónanna	4	Narfeyrarsókn
Vilborg Matthildur Sveinsdóttir	dóttir þeirra	2	hér í sókn
Kristín Eggertsdóttir	móðir bóndans, lifir á efnum sínum	73	Kolbeinsstaðasókn
Ólafur Guðmundsson	systursonur bóndans	10	
Mýrar			
Guðrún Sigurðardóttir	húsmóðir	54	hér í sókn
Hjörtur Jónsson	sonur bónda, vinnum.	18	hér í sókn

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Bjarni Jónsson	barn	8	hér í sókn
Fjarverandi, í kaupstaðarferð til Stykkishólms:			
Jón Bjarnason	húsbóndi, landbún.	54	Gilbakkasókn
Rimabær			
Hermann Hermannsson	húsbóndi, bóndi, sjóm.	32	hér í sókn
Hermann Hermannsson	sonur hans	8	Flateyjarsókn
Hjörtur Hermannsson	eins	5	sömu sókn
Margrét Elimundardóttir	bústýra	21	Ingjaldshólssókn
Strikað yfir:			
Björg Hermannsdóttir	dóttir bóndans	11	Flateyjarsókn
Ath. Kona Hermanns er á Laugarnessjúkrahúsinu vegna holdsveiki.			
Bakkabúð			
Bjarni Jónsson	húsbóndi, á framfæri barna sinna	77	Stórvatnshornssókn
Ragnheiður Jónsdóttir	húsmóðir, á framfæri barnanna sinna	74	Skarð, Skarðssókn
Rimabúð			
Jakob Jónsson	húsbóndi, sjómaður	53	hér í sókn
Ragnhildur Indriðadóttir	kona hans	48	hér í sókn
Jón Jakobsson	sonur þeirra, sjóm.	22	hér í sókn
Guðrún Jakobsdóttir	dóttir þeirra	9	hér í sókn
Karel Júlíus Jakobsson	sonur þeirra	5	hér í sókn
Pórdarbúð			
Þórður Bárðarson	húsbóndi, sjómaður	70	Miklaholtssókn
Margrét Sigurðardóttir	hjú	57	hér í sókn
Fjarverandi, í kaupstaðarferð:			
Sigurgeir Helgason	sonur bústýrinnar	34	hér í sókn
Hjallabúð			
Indriði Halldórsson	húsbóndi, lifir af styrk barna sinna að mestu	77	Hvammssókn
Guðrún Einarsdóttir	kona hans	68	hér í sókn
Krossnes			
Guðmundur Skúlason	húsbóndi, óðalsbóndi	57	Helgafellssókn
Guðrún Kristín Jóhannesdóttir	kona hans	37	Kvennabrekkusókn
Anna Soffía Guðmundsdóttir	dóttir hans	17	Ingjaldshólssókn
Guðrún Guðmundsdóttir	eins	16	hér í sókn
Ólafía Jensína Guðmundsdóttir	eins	15	hér í sókn
Guðmundur Skúli Guðmundsson	sonur hans	12	hér í sókn
Jóhannes Guðjón Guðmundsson	eins	11	hér í sókn
Kristensa Jakobína Guðmundsdóttir	dóttir hans	10	hér í sókn
Lárus Guðbjartur Guðmundsson	sonur hans	8	hér í sókn
Sigríður Blómlaug Guðmundsdóttir	dóttir hans	5	hér í sókn
Skúlína Hlíf Guðmundsdóttir	eins	3	hér í sókn
Gáluþröð			
Jóna Jónsdóttir	Húsmóðir, lifir af landbún. og saumum	59	Kvennabrekkusókn
Jósafína Ragnheiður Jóhannesdóttir	dóttir hennar	25	Ingjaldshólssókn

Lágarkot

Sigurður Hannesson	húsbóndi, slær og rær á sjó	29	Fróðársókn
Anna Erlendsdóttir	hjú	45	Ingjaldshólssókn
Hannes Pálsson	faðir bóndans, lifir af efnum sínum (mállaus af slagi)	67	hér í sókn
Páll Eiríksson	leigjandi, sjómaður	70	Ingjaldshólssókn

Efri-Lág

Kristján Hannesson	húsbóndi, landbún., fiskv.	37	hér í sókn
Friðrika Kristín Sveinsdóttir	kona hans	34	Narfeyrarsókn
Hannes Kristjánsson	sonur bóndans	14	hér í sókn
Sveinn Guðjón Kristjánsson	eins	12	hér í sókn
Guðrún Kristensa Kristjánsdóttir	dóttir hans	8	hér í sókn

Mýrarhús

Bjarni Jóhnsen Tjörfason	húsbóndi, bóndi	28	hér í sókn
Ingibjörg María Jónsdóttir	húsmóðir	32	Snóksdalssókn
Jón Bergmann Bjarnason	sonur þeirra	2	hér í sókn
Ingvar Alfreð Bjarnason	eins	1	hér í sókn
Jódis Jónsdóttir	hjú	68	Sauðafellssókn
Björn Bergmann Jónsson	leigjandi, sonur hennar, sjómaður	19	hér í sókn

Neðri-Lág

Jóhannes Bjarnason	húsbóndi, bóndi, trésm.	33	hér í sókn
Marta Málfríður Þórðardóttir	kona hans	30	hér í sókn
Þórður Jóhannesson	sonur þeirra	8	hér í sókn
Valdís Jóhannesdóttir	dóttir þeirra	6	hér í sókn
Bjarni Jóhannesson	sonur þeirra	4	hér í sókn
Efemía Jóhannesdóttir	dóttir þeirra	3	hér í sókn
Sigurjón Jóhannesson	sonur þeirra	á 1.	hér í sókn
Metta Sigurðardóttir	barn	12	hér í sókn

Skerðingsstaðir

Þorvaldur Þórðarson	húsbóndi, óðalsbóndi	22	hér í sókn
Soffía Jónsdóttir	hjú	21	hér í sókn
Jón Árnason	leigjandi, sjó- og landvinna	58	Fróðársókn
Þórður Einarsson	leigjandi, lifir af efnum sínum	67	hér í sókn
Valdís Jónsdóttir	kona hans	68	Dagverðarársókn
María Októína Jóhannsdóttir	barn	13	Dagverðarársókn

Látravík

Hallgrímur Jónsson	húsbóndi, óðalsbóndi	71	Kvennabrekkusókn
Kristín Illugadóttir	kona hans	66	Helgafellssókn
Jón Ólafsson		10	hér í sókn
2.			
Sigurður Jónsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	32	hér í sókn
Kristjana Helgadóttir	kona hans	30	Staðastaðarsókn
Hallgrímur Sigurðsson	sonur hans	10	hér í sókn
Kristín Elinborg Sigurðardóttir	dóttir hans	7	hér í sókn
Sigrún Lilja Sigurðardóttir	eins	4	hér í sókn
Sigurður Sigurðsson	sonur hans	1	hér í sókn
Krístún Jónsdóttir		14	hér í sókn
Kristín Sigurðardóttir	á framfæri fjölskyldu sinnar	57	hér í sókn

Höfði

Ólafur Björn Þorgrímsson	húsbóndi, landbún.	47	hér í sókn
Ingigerður Þorgeirsdóttir	kona hans	48	Kolbeinsstaðasókn
Jónas Ólafsson	sonur þeirra, sjóm.	22	hér í sókn
Sigurður Ólafsson	sonur þeirra	15	hér í sókn
Ingveldur Ólafsdóttir	dóttir þeirra	12	hér í sókn
Kristjón Ólafsson	sonur þeirra	8	hér í sókn
Þorgrímur Ólafsson	eins	6	hér í sókn
Hallbera Finnsdóttir	niðursetningur	83	Miklaholtssókn

Höfðakot

Sveinbjörn Finnsson	húsbóndi	46	Kolbeinsstaðasókn
Guðný Margrét Árnadóttir	kona hans	36	hér í sókn
Árni Sveinbjörnsson	sonur þeirra	10	hér í sókn
Kristín Sveinbjörnsdóttir	dóttir þeirra	14	hér í sókn
Kristján Júlíus Sveinbjörnsson	sonur þeirra	7	hér í sókn
Ingibjörg Hallbera Sveinbjörnsdóttir	dóttir þeirra	4	hér í sókn
Guðjón Sveinbjörnsson	sonur þeirra	1	hér í sókn
Árni Bjarnason	sjómaður, fv. bóndi	66	hér í sókn
Kristín Sigurðardóttir		67	Narfeyrarsókn

Berserkseyri

Elís Guðnason	húsbóndi, landbún.	35	Bjarnarhafnarsókn
Gróa Herdís Hannesdóttir	kona hans	45	Spjör, hér í sókn
Jóhanna Elisdóttir	dóttir hjónanna	11	hér í sókn
Hannes Elisson	sonur hjónanna	9	hér í sókn
Lárus Elisson	eins	7	hér í sókn
Ástrós Ágústa Elisdóttir	dóttir þeirra	6	hér í sókn
Guðni Elisson	sonur þeirra	4	hér í sókn
Bæring Elisson	sonur þeirra	2	hér í sókn
Guðbjörg Jónsdóttir	ættingi	72	Sauðafellssókn

Kolgrafir

Lárus E. Fjeldsted	húsbóndi, landbún.	72	Skarðsókn
Sigríður Hannesdóttir	kona hans	52	Rauðamelssókn
Ólafur Hannes Lárusson	sonur þeirra	17	hér í sókn
Elínborg Lárusdóttir	dóttir þeirra	14	hér í sókn
Sturlaugur Lárusson	sonur þeirra	13	hér í sókn
Gestur Lárusson	eins	11	hér í sókn
Júlíus Lárusson	eins	10	hér í sókn

Kolgrafasel

Jón Jóhannes Kristjánsson	húsbóndi, landbún.	26	Miklaholtssókn
Guðrún Jónsdóttir	húsmóðir	22	Bjarnarhafnarsókn
Guðrún Jónsdóttir	dóttir þeirra	2	hér í sókn
Kristján Sigurður Jónsson	sonur þeirra	1	hér í sókn

Hrafnkelsstaðir

Guðrún Guðmundsdóttir	húsmóðir	34	Hjarðarholtssókn
Guðmundur Bárðarson	sonur hennar	9	Hjarðarholtssókn
Torfi Jörgin Illugason	sonur hjónanna	6	Helgafellssókn
Ingibjörg Illugadóttir	dóttir þeirra	3	sömu sókn
Stefanía Guðrún Illugadóttir	eins	1	hér í sókn

Fjarverandi, Skógarströnd:			
Illugi Stefánsson	húsbóndi, jarðyrkjum.	34	hér í sókn
Eiði			
Kristján Ólafsson	húsbóndi, landbún.	52	Staðarsókn
Hildur Helgadóttir	húsmóðir	47	hér í sókn
Árni Kristjánsson	sonur þeirra	16	Stykkishólmur
Sígurbjörn Kristinn Kristjánsson	sonur hjónanna	2	hér í sókn
Setselja Kristjánsdóttir	dóttir þeirra	1	hér í sókn
Hansína Ingibjörg Jóhannesdóttir	dóttir konunnar	10	hér í sókn
Guðrún Jónsdóttir	niðurseta	9	Stykkishólmur
Ingibjörg Nielsdóttir	leigandi	70	Bjarnarhafnarsókn
Hjarðarból			
Páll Þorleifsson	bóndi, óðalsbóndi	24	Bjarnarhafnarsókn
Kristín Jónsdóttir	hjú	35	Rauðamelssókn
Skarphéðinn Sigurðsson	þarfadrengur	10	Helgafellssókn
Setselja Þorgrímsdóttir	þarfatelpa	13	hér í sókn
Fjarverandi, á Hallbjarnareyri:			
Kristján Þorleifur Þorleifsson	óðalsbóndi	25	Bjarnarhafnarsókn
Fjarverandi, í Bjarnarhöfn:			
Ragnheiður Ingveldur Benediktsdóttir	húsmóðir	26	Narfeyrarsókn
Tröð			
Jósefína Jósefsdóttir	húsmóðir	45	Helgafellssókn
Guðríður Gísladóttir	dóttir hjónanna	17	Bjarnarhafnarsókn
Óskar Jósef Gíslason	sonur þeirra	12	Helgafellssókn
Kristín Gísladóttir	dóttir þeirra	11	sömu sókn
Júlíana Gísladóttir	dóttir bóndans	7	sömu sókn
Sigríður Bjarnadóttir	vinnukona	18	hér í sókn
Aðkomandi, frá Saurum, Helgafellssókn:			
Loftur Gíslason	ferðamaður	34	Helgafellssókn
Fjarverandi, í Jónsnesi, Helgafellssókn:			
Gísli Jónsson	húsbóndi, lifir á sjó og landbúnaði	43	Bjarnarhafnarsókn
Sigurður Kristjánsson	vinnumaður	26	Stykkishólmssókn
Ytri-Tröð			
Kristín Jóhannesdóttir	húsmóðir, styrkt af hreppsfélagi, sinnisveik	41	Helgafellssókn
Gísli Jónsson			
Jakobína Jónsdóttir	sonur hennar	10	Stykkishólmssókn
Sigríður Jónsdóttir	dóttir hennar	6	hér í sókn
	ráðskona	69	Kolbeinsstaðasókn
Hallbjarnareyri			
Brandur Bjarnason	húsbóndi, hreppstjóri, landb., sjósókn	38	hér í sókn
Ólína Bjarnadóttir	kona hans	36	Ingjaldshólssókn
Kristín Brandsdóttir	dóttir þeirra	14	hér í sókn
Bjarni Brandsson	sonur þeirra	12	Ingjaldshólssókn
Ingveldur Brandsdóttir	dóttir þeirra	9	sömu sókn
Una Brandsdóttir	eins	7	sömu sókn
Þorsteinn Brandsson	sonur þeirra	5	hér í sókn
Brandur Sigurðsson	systursonur bóndans	10	hér í sókn

Aðkomandi, frá Gröf, hér í sókn:			
Bergur Þorsteinsson	sjóróðramaður	17	hér í sókn
Aðkomandi, frá Hjarðarbóli, hér í sókn:			
Kristján Þorleifsson	bóndi	25	Bjarnarhafnarsókn
Fjarverandi, á Spjör í Setbergssókn:			
Steinunn Sveinsdóttir	þarfakerling	46	Narfeyrarsókn
Garðsendi			
Jarðþrúður Guðný Pálsdóttir	húsmóðir	42	hér í sókn
Kristín Júlíana Þorleifsdóttir	dóttir hjónanna	14	Bjarnarhafnarsókn
Jónatan Þorleifsson	sonur þeirra	12	hér í sókn
Páll Þorleifsson	eins	10	hér í sókn
Þórdís Þorleifsdóttir	dóttir þeirra	6	hér í sókn
Þorvaldur Þorleifsson	sonur þeirra	4	hér í sókn
Guðrún Gísladóttir	hjú	53	hér í sókn
Fjarverandi, í Jónsnesi, Helgafellssókn:			
Þorleifur Jónatansson	húsb., lifir af sjóar- og landv.	43	Bjarnarhafnarsókn
Fjarverandi, í Árnabotni, Bjarnarhafnarsókn:			
Kristján Bjarnason	barn	10	hér í sókn
Þórðarbúð			
Geirmundur Gíslason	húsbóndi, lifir af landb. og fiskv.	29	hér í sókn
Guðlaug Jósefsdóttir	kona hans	25	Hellnasókn
Geirþrúður Geirmundsdóttir	barn hjónanna	3	hér í sókn
Guðmundur Geirmundsson	eins	1	hér í sókn
Þóra Valgerður Sæmundardóttir	leigandi, ýmis vinna	55	Skarðssókn
Nýjabúð			
Guðmundur Guðmundsson	húsbóndi, landbún. og fiskveiðar, sveitarstýrkur	40	hér í sókn
Guðrún Hallgrímsdóttir	kona hans	38	Stykkishólmsókn
Hólmfríður Guðmundsdóttir	barn þeirra	13	hér í sókn
Gunnar Guðmundsson	eins	11	hér í sókn
Margrét Guðmundsdóttir	eins	2	hér í sókn
Jóhanna Kristín Guðmundsdóttir	eins	5	hér í sókn
Sigurður Guðmundsson	eins	á 1.	hér í sókn
Naust			
Runólfur Jónatansson	húsbóndi, landbún., fiskv.	29	hér í sókn
Pálína Pálsdóttir	kona hans	26	hér í sókn
Þorkell Daníel Runólfsson	barn þeirra	7	Bjarnarhafnarsókn
Jóhanna Runólfsdóttir	eins	5	sömu sókn
Oddfríður Kristín Runólfsdóttir	eins	3	sömu sókn
Páll Guðfinnur Runólfsón	eins	á 1.	hér í sókn
Oddsúð			
Elís Gíslason	húsbóndi, sjósókn, landbún.	28	hér í sókn
Vilborg Jónsdóttir	kona hans	25	hér í sókn
Guðjón Elísson	barn hjónanna	5	hér í sókn
Gísli Karel Elísson	eins	3	hér í sókn
Guðrún Guðný Elísdóttir	eins	á 1.	hér í sókn
Elisabet Hildur Gísladóttir	hjú	14	hér í sókn

Miðbúð

Bjarni Bjarnason	húsbóndi, tómthúsm.	39	hér í sókn
Kristín Ágústína Andreasdóttir	kona hans	39	Hellnasókn
Kristján Ágúst Bjarnason	barn þeirra	6	Ingjaldshólmssókn
Kristján Júlíus Bjarnason	eins	á 1.	hér í sókn

Vatnabúðir

Gísli Guðmundsson	húsb., sjóm., hefur grasnytt	57	hér í sókn
Katrín Helgadóttir	kona hans	49	hér í sókn
Sezelja Gísladóttir	dóttir hjónanna	20	hér í sókn
Gísli Guðmundsson	barn hennar	á 1.	hér í sókn
Hólmfríður Gísladóttir	dóttir hjónanna	16	hér í sókn
Ingimundur Gíslason	sonur þeirra	12	hér í sókn
Hannes Gíslason	eins	9	hér í sókn
Aðkomandi, frá Kverná, hér í sókn:			
Ásmundur Jóhannsson	sjóróðramaður	17	hér í sókn

Móabúð

Jón Jónsson	húsb., landvinna, sjóróðrar	52	Ólafsvíkursókn
Guðrún Hallgrímsdóttir	kona hans	52	Breiðabólstaðarsókn
Kristján Jónsson	sonur þeirra, sjóm.	28	hér í sókn
Hallgrímur Jónsson	sonur þeirra.	11	hér í sókn
Valgerður Jónsdóttir	hjú	21	hér í sókn
Aðkomandi, úr Helgafellssveit:			
Elías Eliásson	til sjóróðra	35	Helgafellssókn

Akurtraðir

Finnur Jónsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	35	Kolbeinsstaðasókn
Sveingerður Sveinbjarnardóttir	kona hans	64	hér í sókn
Kjartan Ólafsson	hjú	25	hér í sókn
Salbjörg Jósefsdóttir	eins	24	Helgafellssókn
Jón Ólafsson	hjú	28	hér í sókn
Páll Leó Kjartansson	barn	1	hér í sókn
Halldór Jónsson	leigandi, sjómaður	28	Ólafsvíkursókn

Pórdísarstaðir

Jón Sigurðsson	húsbóndi, landbún.	72	hér í sókn
Björg Jónsdóttir	dóttir hans, bústýra	41	hér í sókn
Þorsteinn Ólafsson	hjú	16	hér í sókn
Guðrún Ingimundardóttir	eins	16	hér í sókn
Kristbjörg Jónsdóttir	eins	64	hér í sókn
Sigrún Geirborg Árnadóttir	barn	7	Stykkishólmssókn
Fjarverandi, á Hrauni, Helgafellssókn:			
Magnús Jónsson	sonur húsbónda, hjú	30	hér í sókn

Norður-Bár

Guðmundur Magnússon	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	44	Ólafsvíkursókn
Ólína Ólafsdóttir	hjú	32	Hellnasókn
Elinborg Magnúsdóttir	eins	30	Ólafsvíkursókn
Guðmundur Guðmundsson	eins (svo)	9	hér í sókn.
Kristján Cecil Jónsson	barn	4	hér í sókn.

Suður-Bár

Bjarni Jónsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	40	Fróðársókn
Jónía Herdís Einarsdóttir	kona hans	27	sömu sókn
Björgvín Bjarnason	sonur þeirra	4	hér í sókn
Sigríður Bjarnadóttir	dóttir þeirra	3	hér í sókn
Einar Bjarnason	sonur þeirra	1	hér í sókn
Jón Þorkelsson	faðir bóndans	79	Kolbeinsstaðasókn
Guðrún Illugadóttir	hjú	74	Helgafellssókn

Spjör

Skúli Sveinsson	húsbóndi, landbún.	63	Snóksdalssókn
Guðríður Guðmundsd.	húsmóðir	53	hér í sókn
Kristján Hjörtur Skúlason	hjú	17	hér í sókn
Skúli Sveinsson	ættingi	5	hér í sókn
2.			
Guðmundur Skúlason	leigandi, skipstjóri	27	Snóksdalssókn
Guðrún Helgadóttir	heimtrey hans	28	hér í sókn
Kristjana Guðmundsdóttir	barn þeirra	á 1.	hér í sókn
3.			
Páll Hannesson	húsbóndi, landbún.	39	hér í sókn
Þóra Jónsdóttir	húsmóðir	39	hér í sókn
Jónína Pálsdóttir	barn	5	hér í sókn
Guðrún Akurrós Pálsdóttir	eins	2	hér í sókn

Stekkjartróð

Stefán Ólafur Guðbrandsson	húsbóndi, landbún.	34	Ingjaldshólssókn
Sigríður Lárusdóttir	húsmóðir	30	hér í sókn
Guðrún Elin Stefánsdóttir	barn	7	Ólafsvíkursókn
Guðbranda Hansína Stefánsdóttir	barn	6	Ólafsvíkursókn
Hans Kristján Gram Stefánsson	eins	4	sömu sókn
Lárus Eggert Fjeldsted Stefánsson	barn	1	sömu sókn
Salbjörg Stefánsdóttir	barn	á 1.	sömu sókn

Setberg

Jens Vigfússon Hjaltalín	húsbóndi, prestur	59	Breiðabólstaðarsókn
Jensína J. Hjaltalín	kona hans	65	Stykkishólmur
Jensína Valgerður Bjarnadóttir	fósturbarn	11	Ingjaldshólssókn
Jensína Sigríður Helgadóttir	hjú	48	Flatey
Felix Guðmundur Arngrímsson	leigjandi, skipstjóri, útlærður af sjómannaskóla	24	Ingjaldshólssókn
Einar Markús Einarsson	tökubarn	9	Ólafsvík
Kristjánsína Kristjánsdóttir	léttastúlka, smali	13	hér í sókn
Arngrímur Jóhannesson	hjú	63	Ingjaldshólssókn
Guðjóna Jóhannesdóttir	eins	50	Hellnplássi
Brynjólfur Benedikt Arngrímsson	sonur þeirra	9	hér í sókn

Vindás

Kristján Atanasiússon	húsbóndi, landbún.	72	Sauðafellssókn
Jóhanna Jónasdóttir	hjú	48	Lónssókn
Kristjánsína Sigurást Kristjánsdóttir	dóttir þeirra	10	hér í sókn
Petrína Kristín Kristjánsdóttir	eins	5	hér í sókn

Hamrar

Jóhannes Þorsteinsson	húsbóndi, landbún.	36	Bjarnarhafnarsókn
Pálína Jónsdóttir	kona hans	42	sömu sókn
Steinunn Jóhanna Jóhannesdóttir	dóttir þeirra	12	hér í sókn
Guðrún Jóhannesdóttir	eins	9	hér í sókn
Jens Pétur Jóhannesson	sonur þeirra	8	hér í sókn
Guðbjörg Jóhannesdóttir	dóttir þeirra	4	hér í sókn
Pálína Jóhannesdóttir	eins	1	hér í sókn

Grund

Ágústína Matthíasdóttir	húsmóðir, landbún.	33	hér í sókn
Metta Magnúsdóttir	dóttir hennar	7	Fróðársókn
Guðrún Jóhannesdóttir	barn	11	hér í sókn
Fjarverandi, í Stykkishólmi: Stefán Jónsson Daníelsson	húsbóndi, landbún.	65	hér í sókn

Kverná

Jóhann Dagsson	húsbóndi, landbún.	53	hér í sókn
Halla Jónatansdóttir	kona hans	50	hér í sókn
Halldóra Jóhannsdóttir	dóttir þeirra	13	hér í sókn
Aðalheiður Guðrún Jóhanna Jóhannsd.	eins	3	Stykkishólms sókn
Fjarverandi, í Ólafsvík: Jónatan Jóhannsson	sonur hjóna, sjóm.	23	Ingjaldshólssókn
Fjarverandi, í Vatnabúðum: Ásmundur Jóhannsson	eins	17	hér í sókn

Gröf

Guðbjörg Bergsdóttir	húsmóðir, landbún.	49	hér í sókn
Kristjana Þorsteinsdóttir	dóttir hennar	22	hér í sókn
Bárður Þorsteinsson	sonur hennar, sjóm.	19	hér í sókn
Bergur Þorsteinsson	sonur hennar	17	hér í sókn
Steinunn Guðbjörg Þorsteinsdóttir	dóttir hennar	13	hér í sókn
Kristfinnur Þorsteinsson	sonur hennar	12	hér í sókn
Oðdfríður Þorsteinsdóttir	dóttir hennar	11	hér í sókn
Teódína Þorsteinsdóttir	eins	9	hér í sókn

FYLGISKJAL NR. I-V

<i>Nafn bæjarins</i>	<i>Nafn eigandans</i>	<i>Fólkstala</i>	<i>Jörð eða annað</i>
Hellnafell	Þjóðeign	7	Jörð
Kirkjufell, efri bær	Jóhann Hansson	3	Jörð
Kirkjufell, neðri bær	St. Benediktsson og Páll Jóhannesson	8	Jörð
Búðir	Guðm. Athanasiússon	4	Jörð
Háls	Kr. Eggertsd. og börn hennar	6	Jörð
Mýrar	Erfingjar sr. Sveins sál. á Staðarstað	4	Jörð
Rimabær	Lárus Skúlason	4	Jörð
Bakkabúð	Guðm. Skúlason	2	Þurrabúð
Rimabúð	Sami eigandi	5	Þurrabúð
Þórðarbúð	Lárus Skúlason	3	Þurrabúð
Hjallabúð	Sami eigandi	2	Þurrabúð
Krossnes	Guðm, Skúlason ábúandinn	11	Jörð
Gálutröð	Sami eigandi	2	Hjáleiga
Lágarkot	Arnarstapa umboð	4	Jörð
Efri-Lág	Sami eigandi	5	Jörð
Mýrarhús	St. Danielsson á Grund	6	Jörð
Lág neðri	Hreppstj. Brandur Bjarnason	8	Aðaljörð
Skerðingsstaðir	Þorvaldur Þórðarson ábúandi	6	Jörð
Látravík	Hallgrímur Jónsson ábúandi	11	Jörð
Höfði	Arnarstapa umboð	8	Jörð
Höfðakot	Sami eigandi	9	Hjáleiga
Berserkseyri	Sami eigandi	9	Jörð
Kolgrafir	Lárus Eggertsson Fjeldsted ábúandi	7	Jörð
Kolgrafasel	Arnarstapa umboð	4	Jörð
Hrafnkelsstaðir	Sami eigandi	6	Jörð
Eiði	Setbergskirkja	8	Jörð
Hjarðarból	Kristján og Páll Þorleifssynir	6	Jörð
Tröð, innri og ytri	Hallbjarnareyrar umboð	13	Hjáleiga, þurrabúð
Hallbjarnareyri	Sami eigandi	11	Aðaljörð
Garðsendi	Sami eigandi	9	Hjáleiga
Þórðarbúð	Sami eigandi	5	Hjáleiga
Nýjabúð	Sami eigandi	7	Hjáleiga
Naust	Sami eigandi	6	Hjáleiga
Oddsúð	Setbergskirkja	6	Hjáleiga
Miðbúð	Sami eigandi	4	Þurrabúð
Vatnabúðir	Sami eigandi	8	Jörð
Móabúð	Sami eigandi	5	Jörð
Akurtraðir	Hallbjarnareyrar umboð	7	Hjáleiga
Þórdísarstaðir	Sami eigandi	7	Aðaljörð
Norður-Bár	Erfingjar Eyjólfss sál. Jóhannss.	5	Jarðarhelfingur
Suður-Bár	Sami eigandi	7	Jarðarhelfingur
Spjör, neðri bær	Biskupinn yfir Íslandi	7	Jarðarpartur
Spjör, efri bær	Setbergskirkja	4	Jarðarpartur
Stekkjatröð	Sami eigandi	7	Hjáleiga
Setberg	Sami eigandi	10	Heimajörð

Vindás	Sami eigandi	5	Hjáleiga
Hamrar	Sami eigandi	7	Jörð
Grund	St. Danielsson ábúandinn	4	Jörð
Kverná	Setbergskirkja	6	Jörð
Gröf	Ekkjan Guðbjörg Bergsdóttir og börn hennar	8	Jörð
	Samtals	316	

Mannatal des. 1910

<i>Heimili og fullt nafn</i>	<i>Fæðingard. og ár</i>	<i>Fæðingarstaður</i>	<i>Staðan á heimilinu</i>
Berkserkseyri 4754			
Elís Guðnason	1866	Fjarðarhorn, Bjarnarhs	HB
Gróa Herdís Hannesdóttir	03.04.1857		KOHS
Hannes Elísson	19.04.1892		SOÞE
Lárus Elísson	31.07.1894		SOÞE
Ástrós Ágústa Elísdóttir	02.08.1895		DOÞE
Guðni Elísson	31.10.1897		SOÞE
Bæring Elísson	09.05.1899		SOÞE
Jón Sigurvin Elísson	25.12.1901		SOÞE
Ágúst Elísson	25.08.1903		SOÞE
Sigríður Elísdóttir	15.01.1905		DOÞE
Gróa Herdís Lárusdóttir	01.10.1880		GE
Kolgrafir 4755			
Magnús Jónsson	10.08.1870		HB
Ólína Ólafsdóttir	01.02.1863	Laugarbrekku Snæf	RK
Kristján Sesil Jónsson	03.10.1897		FOBA
Guðjón Jóhannes Jónsson	23.07.1893	Bjarnarhafnars Snæf	HJ
Pórarinn Jónsson	25.02.1863	Helgafellssókn Snæf	LE
Kristín Jóhannesdóttir	11.11.1854		GE
Eyði 4756			
Kristján Ólafsson	15.11.1853	Ststs Snæf	HB
Hildur Helgadóttir	31.07.1853		KOHS
Hansína Ingibj. Jóhannesd	18.11.1891		HJÞE
Sigurbj. Kristi Kristjánss	02.08.1898		SOÞE
Sesselja Kristjánsdóttir	20.12.1900		DOÞE
Kristín Jóhannesdóttir	22.04.1858	Helgafellss Snæf	NS
Jensína María Brynjúlfsd	25.06.1909		FOBA
Hjarðarból 4757			
Kristján Þorleifur Þorleifss	21.03.1876	Bjarnarhafnars Snæf	HB
Ragnheiður Ingveldur Benedikts	03.04.1875	Narfeyrars Snæf	KOHS
Oddur Hjaltalín Kristjánss	15.07.1903		SOÞE
Benedikt Kristjánsson	07.01.1906		SOÞE
Karl Þorleifur Kristjánss	29.08.1907		SOÞE
Gunnar Kristinn Kristjánss	01.10.1910		SOÞE
Skarphéðinn Sigurðsson	25.03.1891	Helgafellss Snæf	HJÞE
Kristín Júlíana Jónsdóttir	20.07.1866	Bjarnarhafnars Snæf	HJÞE
Páll Þorleifsson	11.07.1877	Bjarnarhafnars Snæf	LE
Jakobína Jónsdóttir	24.12.1895		HJ
Sigurðarbær 4758			
Ingveldur Hafliðadóttir	04.10.1878	Helgafellss Snæf	RK
Bjarni Sigurðsson	18.01.1896	Bjarnarhafnars Snæf	SOHB
Sigurður Jónsson	1869	Bjarnarhafnars Snæf	HB

Innri-Tröð 4759

Gisli Jónsson	18.07.1858	Bjarnarhs Snæf	HB
Jósefína Jósefsdóttir	09.03.1856	Helgafellss Snæf	HM
Júliana Gísladóttir	05.07.1893	Helgafellss Snæf	DOHS
Jónína Nikulásdóttir	14.03.1896		FOBA
Kristín Guðriður Kristjáns	11.10.1897		FOBA
Guðmundur Bæring Guðmunds	17.06.1890		HJÞE
Óskar Jósef Gíslason	1889	Helgafellss Snæf	SOPE
Brandur Bjarnason	16.09.1862		GE

Ytri-Tröð 4760

Jón Sigurðsson	16.04.1871	Álftanesh Mýr	HB
Elínveig Snæbjörnsdóttir	28.04.1868	Kolbeinsth Kolbsts.	HM
Geirþrúður Geirmundsdóttir	26.10.1898		FOBA
Valgeir Elíasson	22.01.1905		FOBA
Ingunn Valgerður Hjartard	29.09.1909		NS
Eliás Elíasson	14.05.1862	Helgafellss Snæf	GE

Hallbjarnareyri 4761

Konráð Jónsson	18.02.1882	Helgafellss Snæf	HB
Elisabet Stefánsdóttir	23.07.1887		HM
Guðlaugur Hjaltal Konráðss	02.12.1907	Bjarnarhafnars Snæf	SOPE
Jóhann Pétur Konráðsson	03.04.1908		SOPE
Helga Hjartardóttir	17.08.1904	Bjarnarhafnars Snæf	DOHE
Gestur L. Fjeldsted	27.01.1889		HJÞE
Jóhanna Jónasdóttir	26.07.1852	Hellnas Snæf	HUKO
Gróa Herdís Lárusdóttir	1882		HUKO
Petrína Kristín Kristjánsd.	1895		TITILL

Hallbjarnareyri 4762

Jón Jóhannesson	26.10.1844		HB
Guðlaug Bjarnadóttir	08.09.1853	Kolbeinssts Snæf	HM
Bjarni Elías Jónsson	12.07.1886	Helgafellss Snæf	SOPE
María Jónsdóttir	19.01.1888	Bjarnarhs Snæf	DOPE
Herborg Hallgrímsdóttir	15.05.1902		NS
Gunnar Jóhannesson	20.07.1904	Helgafellss Snæf	NS
Elís Hallgrímsson	02.09.1906		FOBA
Lárus Bjarnason	19.05.1890	Garðas Borg	HUMA
Ingvaldur Jónsdóttir	25.11.1889	Bjarnarhs Snæf	HUKO

Garðsendi 4763

Jón Jónsson	26.12.1867	Bjarnarhs Snæf	HB
Kristólína Kristjánsdóttir	01.04.1870	Miklaholtss Snæf	HM
Matthildur Hrefna Jónsd	04.10.1897	Stykkishólmi	DOPE
Kristensa Valdís Jónsd	19.06.1899	Stykkishólmi	DOPE
Þorsteinn Jónsson	07.08.1902	Stykkishólmi	SOPE
Karólína Amalía Jónsdóttir	28.08.1903	Stykkishólmi	DOPE
Guðbjörg Jóhannsdóttir	29.01.1896		GE

Nýjabúð 4764

Guðmundur Guðmundss	22.10.1859	Bjarnarh Helgafsv	HB
Guðrún Hallgrímsdóttir	18.06.1864	Stykkishólmi	HM
Guðmundur Guðmundsson	22.01.1891		BAPE

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRÐURINN

Gunnar Guðmundsson	06.10.1894		BAÞE
Kristín Jóhanna Guðmundsd	16.04.1897		BAÞE
Margrét Guðmundsdóttir	18.04.1899		BAÞE
Sigurður Guðmundsson	.04.1901		BAÞE
Guðrún Guðmundsdóttir	24.03.1905		BAÞE
Hannes Guðmundsson	15.04.1906		BAÞE
Guðriður Guðmundsdóttir	27.08.1908		BAÞE
Óskar Jósef Gíslason	25.06.1889	Kóngsbakka Helgafsv	GE
Kristján Guðmund Bjartmars	04.03.1886	V-Hópi Hún	GE
Naust 4765			
Runólfur Jónatansson	02.01.1879		HB
Pálína Pálsdóttir	16.06.1865		HM
Porkell Daniél Runólfsson	16.12.1894	Bjarnarhs Snæf	SOÞE
Jóhanna Runólfsdóttir	09.06.1896	Bjarnarhs Snæf	DOÞE
Óddfríður Kristín Runólfsd	21.02.1898	Bjarnarhs Snæf	DOÞE
Sigurþór Runólfsson	09.04.1900		SOÞE
Ólöf Tjörfadóttir	.1869		HJÞE
Þorvaldur Þorleifsson	24.07.1897		GE
Byrgisbúð 4766			
Gísli Guðmundsson	06.11.1853	Bjarnarhs Snæf	HB
Katrín Helgadóttir	23.04.1851		HM
Ingimundur Gíslason	04.10.1889		SOÞE
Gísli Guðmundsson	14.01.1900		FOBA
Vatnabúðir 4767			
Elís Gíslason	09.10.1873		HB
Vilborg Jónsdóttir	06.03.1877		HM
Guðjón Elísson	19.02.1896		SOÞE
Gísli Carel Elísson	10.05.1899		SOÞE
Guðrún Elísdóttir	27.06.1901		DOÞE
Snorri Elísson	04.07.1902		SOÞE
Þórður Elísson	25.02.1906		SOÞE
Lilja Elísdóttir	24.06.1907		DOÞE
Helga Elísdóttir	14.11.1908		DOÞE
Hannes Gíslason	02.08.1892		HJÞE
Guðrún Gunnlaugsdóttir	29.11.1885	Fróðárs Snæf	HJÞE
Móabúð 4768			
Jón Hermannsson	12.07.1865	Hjarðarfellss Mýr	HB
Guðbjörg Guðmundsdóttir	08.09.1866	Lundars Borg	HM
Hermann Jónsson	18.06.1896	ST:ST. Snæf	SOÞE
Kristín Gísladóttir	06.07.1890	Helgafellss Snæf	HJÞE
Jón Jónsson	07.09.1850	Fróðárs Snæf	HB
Guðrún Hallgrímsdóttir	01.01.1849	Helgafellss Snæf	HM
Kristján Jónsson	01.11.1884		SOÞE
Þorsteinn Jóhannsson	16.06.1885	Helgafellss Snæf	GE
Steinunn Sveinsdóttir	25.02.1854	Rauðamelss Snæf	GE
Akurtraðir 4769			
Finnur Jónsson	24.11.1867	Kálfalæk Sthraunss	HB
Sveingerður Sveinbjörnsd	22.03.1841		HM

Sigurður Valdimar Stefánss	17.01.1898	Efrih Helgafellss	DOSOHE
Halldór Jónsson	. .1873	Akurholt Rauðamelss	LAUMA
Katrín Júlíana Albergssd	21.05.1882	Grísh Helgafellsv	VK
Sigurður Jónsson	17.04.1868	Kothrauni Bjarnarhs	GE
Þorkell Jónsson	19.04.1866	Kálfalæk Mýr	GE
Þórdísarstaðir 4770			
Kjartan Ólafsson	15.11.1877	Ststs Snæf	HB
Salbjörg Jósefssdóttir	04.04.1876	Gríshól Helgafellss	HM
Páll Leó Kjartansson	15.11.1900		SOPE
Finnur Sveinbj Kjartansson	20.04.1903		SOPE
Jens Spendrup Kjartansson	10.06.1906		SOPE
Jósef Ólafur Kjartansson	20.06.1909		SOPE
Sigríður Jónsdóttir	05.01.1833	Hraunsh Kolbeinsts	MOHE
Sigurður Hólm Kristjánss	17.08.1876	Stykkishólms	GE
Arnarhóll 4771			
Jón Jóhann Kristjánsson	27.03.1873	Eyðhúsum Miklahs	HB
Jónína Guðrún Jónsdóttir	10.05.1887	Kothrauni Bjarnarhs	HM
Guðrún Jónsdóttir	30.11.1898		DOPE
Kristján Sigurður Jónsson	25.07.1901		SOPE
Kristín Pálína Jónsdóttir	04.06.1905	Brúarárholt Bjarnarhs	DOPE
Jóhanna Hallgerður Jónsd	27.07.1906		DOPE
Kristín Jónsdóttir	09.11.1873	Kothrauni Bjarnarhs	VK
Aðalsteinn Jóhannsson	06.04.1909	Þverá Rauðamelss	SOHE
Norður-Bár 4772			
Hjörtur Frimann Gíslason	25.09.1868	Hlíð Viðidalshr	HB
Sigríður Þóra Pálsdóttir	17.11.1878	Hraunh Kolbeinsts	HM
Gísli Hjartarson	25.09.1901	Ólafsvík	SOPE
Kristín Hjartardóttir	21.11.1902	Ólafsvík	DOPE
Benjamín Hjartarson	15.08.1904	Ólafsvík	SOPE
Friðjón Hjartarson	16.09.1905	Ólafsvík	SOPE
Magnús Sigurvin Hjartarson	03.11.1906	Ólafsvík	SOPE
Þórður Mattías Hjartarson	18.07.1909		SOPE
Suður-Bár 4773			
Bjarni Jónsson	23.09.1856	L-Kálfal Sthraunss	HB
Herdís Jónína Einarsdóttir	12.08.1873	Mávahlíð Nesþingum	HM
Björgvin Bjarnason	05.01.1896		SOPE
Sigríður Bjarnadóttir	29.12.1899		DOPE
Einar Bjarnason	18.07.1900		SOPE
Guðmundur Bjarnason	31.10.1902		SOPE
Kristlaugur Bjarnason	17.03.1904		SOPE
Lilja Bjarnadóttir	31.10.1906		DOPE
Helga Bjarnadóttir	18.05.1910		DOPE
Guðrún Illugadóttir	. .1840	Jónsnes Helgafellss	VK
Jaðar 4774			
Guðmundur Magnússon	06.06.1857	Nesþing Neshr	HB
Sesselja Gísladóttir	16.04.1881		HM
Magnús Þórður Guðmundsson	24.02.1904		SOPE
Móses Benedikt Guðmundsson	10.12.1909		SOPE

Traðarkot 4775

Bjarni Bjarnason	08.02.1862		HB
Ágústína Kristín Andrésd	19.10.1865	Brandsbúð Hellnas	HM
Kristján Ágúst Bjarnason	02.08.1895	Öndverðarnes	SOÞE
Kristján Júlíus Bjarnason	09.01.1901		SOÞE
Jón Sigurður Bjarnason	23.10.1902		SOÞE
Sigvaldi Bjarnason	14.08.1906		SOÞE

Bakkabær 4776

Andrés Pétur Jónsson	20.08.1875	Stykkishólmssókn	HB
Benedikta Pálína Jónsd	16.12.1875	Stykkishólmi	KOHS
Dagbjört Hansína Andrésd	29.09.1898	Stykkishólmi	DOPE
Guðriður Andrésdóttir	20.07.1900	Stykkishólmi	DOPE
Eiríkur Kúld Andrésón	03.07.1903	Bjarnarh Bjarnarhs	SOÞE
Magnús Andrésón	25.10.1906		SOÞE
Jón Þorsteinn Andrésón	24.06.1910		SOÞE
Sigurður Jóhannsson	11.01.1888	Helgafellss	GE

Hjallatún 4777

Páll Hannesson	27.06.1850		HB
Þóra Jónsdóttir	15.05.1850		HM
Jónína Pálsdóttir	11.01.1896		DOPE
Guðrún Akurrós Pálsdóttir	16.11.1898		DOPE

Spjör 4778

Skúli Sveinsson	08.08.1838	Snóksds Dal	HB
Guðriður Guðmundsdóttir	17.01.1848		HM
Kristjana Guðmundsdóttir	20.06.1901		SODOPE
Steinn Jónsdóttir	22.03.1887		VK
Sigurbjörg Kristín Elíasd	13.04.1909		DOHE
Kristján Hjörtur Skúlason	16.03.1884		RM

Spjör 4779

Sæmundur Skúlason	18.01.1876		HB
Ragnheiður Elín Guðbrandsd	20.10.1880	Klettak Búðas	HM
Gunnar Kristinn Sæmundsson	05.07.1901	Ólafsvík	SOÞE
Hildur Sæmundsdóttir	29.07.1903	Ólafsvík	DOPE
Eva Sæmundsdóttir	22.08.1908	Ólafsvík	DOPE

Stekkjartröð 4780

Illugi St Hjaltalín	25.11.1867		HB
Guðrún Guðmundsdóttir	24.06.1867	Hjarðarhs Dal	KOHS
Torfi Jörgen Illugason	22.07.1895	Helgafellss Snæf	SOÞE
Stefán Ingiberg Illugason	27.03.1904	Setbergss Snæf	SOÞE
Ágúst Lindal Guðmundsson	27.08.1910		SOSOHE

Setberg 4781

Jens Hjaltalín Vigfússon	12.01.1842	Narfeyrars	HB
Jensína Sigríður Helgadóttir	16.09.1851	Flatey	VK
Felix Guðmundur Arngrímsson	01.03.1878	Nesþing	RM
Dagur Gíslason	22.12.1849	Krossnes Mýr	TITILL
Pálína Jónsdóttir	25.01.1859	Bjarnarhs Snæf	VM

Pálína Jóhannesdóttir	20.11.1899		
Hannes Kristjánsson	08.09.1887		TITILL
Brynjúlf Benedi Arngrímss	07.12.1890		VM
Soffía Jónasdóttir	26.03.1859		VK
Garðshorn 4782			
Sigurbjörn Helgason	11.04.1847		HB
Kristín Jónsdóttir	12.04.1847		HM
Cecil Sigurbjörnsson	22.08.1896		SOHS
Ingibjörg Jóhannesdóttir	19.01.1907		TITILL
Ásgerður Sigurbjörnsdóttir	16.01.1874		DOPE
Ásgeir Þórður Kristjánsson	06.06.1895		FOBA
Guðrún Guðmundsdóttir	05.02.1885		GE
Vindás 4783			
Ágústína Matthíasdóttir	30.08.1869		HM
Metta Magnúsdóttir	20.11.1893	Ólafsvíkurs	DOHE
Kristján Eyfjörð Guðmundss	26.06.1904	Ólafsvík	SOHE
Ásgerð Sigurð Guðmundsd	08.10.1909		DOHE
Guðmundur Guðmundsson	14.03.1879	Reykjavík	HB
Hamrar 4784			
Þorleifur Jónatansson	30.07.1853		HB
Jarþrúður Pálsdóttir	17.07.1861		KOHS
Jónatan Þorleifsson	28.10.1889		SOPE
Páll Þorleifsson	09.06.1892		SOPE
Þórdís Þorleifsdóttir	12.10.1895		DOPE
Jónatan Halldór Runólfsson	14.02.1903		FOBA
Þorvaldur Þorleifsson	24.07.1897		SOPE
Pétur Jens Jóhannesson	02.10.1893		LAUMA
Guðbjörg Jóhannesdóttir	29.01.1897		TITILL
Árman Kristinn Björnsson	28.10.1874	Miklaholtss Snæf	LAUMA
Grund 4785			
Ólafur Stephensen	24.07.1863	Viðeyjars Gull	HB
Steinunn Stephensen	01.02.1870	Hólmas Reyðarfirði	KOHS
Áslaug Stephensen	23.04.1895	Lágafellss Gull	BAPE
Eiríkur Stephensen	10.03.1897	Lágafellss Gull	BAPE
Björn Stephensen	26.08.1898	Lágafellss Gull	BAPE
Stefán Stephensen	15.02.1900	Lágafellss Gull	BAPE
Helga Stephensen	22.12.1903	Lágafellss Gull	BAPE
Elin Stephensen	19.10.1904	Reykjavík	BAPE
Ingibjörg Stephensen	26.06.1906	Reykjavík	BAPE
Eyleifur Eyleifsson	11.06.1888	Reykjavík	VM
Magnús Stephensen	04.11.1891	Lágafellss Gull	BAPE
Sigríður Stephensen	06.08.1893	Lágafellss Gull	BAPE
Eiríkur Guðmundsson	01.01.1868	Lágafellss Gull	LAUMA
Ólöf Tjörfadóttir	01.06.1869		VK
Grund 4786			
Ásmundur Sigurðsson	15.09.1868	Brautarholtss Gull	HB
Óskar Ingiberg Ásmundsson	30.09.1899	Ólafsvík	SOHS
Einar Ásmundsson	15.06.1901	Ólafsvík	SOHS

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Kjartan Ásmundsson	14.09.1903	Ólafsvík	SOHS
Jakobína Ásdís Ásmundsd	06.08.1904		DOHS
Kristín Þorleifsdóttir	17.07.1887	Bjarnarhafnars Snæf	RK
Kverná 4787			
Jóhann Dagsson	04.04.1849		HB
Halla Jónatansdóttir	25.12.1850		HM
Ásmundur Jóhannsson	27.09.1884		SOÞE
Óskar Jóhannsson	26.09.1896		SOÞE
Halldóra Jóhannsdóttir	27.04.1888		DOPE
Aðalheiður G Jóhannsdóttir	12.03.1898		DOPE
Ása Steinunn Halldórsd	29.09.1904		FOBA
Steinunn Guðbjörg Þorstein	11.01.1888		LAUKO
Ásdór Óskar Halldórsson	10.09.1910		FOBA
Gröf 4788			
Björn Jón Lárusson	14.02.1864	Narfeyrars Snæf	HB
Helga Gróa Sigurðardóttir	08.02.1858	Breiðabsts Snæf	HM
Lárus Jónsson	01.10.1889	Narfeyrars Snæf	SOÞE
Jóhanna Lárusdóttir	08.12.1895	Ingjaldshólss Snæf	FOBA
Kristján Halldórsson	07.09.1850	Staðarstaðars Snæf	LAUMA
Laufey Jónsdóttir	20.08.1892	Narfeyrars Snæf	BAÞE
Þorgrímur Ólafsson	.10.1895		VM
Sigurður Sigurðsson	15.08.1877	Staðarbakkas Hún	LAUMA
Pétur Sigurðsson	09.08.1873	Skarðss Dal	TITILL
Páll Þorleifsson	16.06.1877	Bjarnarhafnars Snæf	LAUMA
Nikulás Þorsteinsson	15.06.1864	Bjarnarhafnars Snæf	HUMA
Gröf 4789			
Guðbjörg Bergsdóttir	19.11.1851		RK
Bárður Þorsteinsson	06.06.1882		HB
Kristfinnur Þorsteinsson	05.04.1889		LAUMA
Steinunn Þorsteinsdóttir	11.01.1888		LAUKO
Framnes 4790			
Rafn Júlíus Símonarson	01.07.1866	Lýtingstshr Skag	HB
Sigríður Ingibjörg Rafnsd	06.10.1904	Norðfirði	BAÞE
Gísli Rafnsson	20.03.1896	Norðfirði	BAÞE
Arnfríður Ágústa Rafnsd	07.08.1897	Norðfirði	BAÞE
Jón Rafnsson	07.03.1899	Norðfirði	BAÞE
Helga Rafnsdóttir	06.12.1900	Norðfirði	BAÞE
Jóhann Kristinn Rafnsson	10.02.1906	Reykjavík	BAÞE
Erlendur Rafnsson	11.07.1907	Reykjavík	SOÞE
Guðrún Rafnsdóttir	22.03.1910		DOPE
Guðrún Gísladóttir	27.06.1872	Reykjavík	HM
Haraldur G. Kröyer	23.09.1889	Reykjavík	GE
Gísli Gíslason	29.01.1890		GE
Kristj Júlíus Sveinbjörnss	01.07.1894		GE
Framnes 4791			
Albert Jónsson	14.12.1863	Vallas Eyf	HB
Hólmfríður Matthíasdóttir	06.02.1878		HM
Berta Hólm Albertsdóttir	22.10.1903	Ólafsvíkurs	BAÞE

Kristján Ólafsson	...		VM
Magnús Pétursson	06.12.1894	Miklaholtss Snæf	
Guðmundur Guðmundsson	14.03.1879	Reykjavík	GE
Hellnafell 4792			
Sveinbjörn Finnsson	26.01.1857	Kolbeinsts Snæf	HB
Guðný Margrét Árnadóttir	30.06.1865		HM
Finnur Sveinbjörnsson	27.09.1889		SOPE
Árni Sveinbjörnsson	03.12.1892		SOPE
Guðjón Sveinbjörnsson	09.12.1900		SOPE
Jóhannes Pálmi Sveinbjörnsson	05.04.1903		SOPE
Kristín Sveinbjörnsdóttir	07.09.1887		DOPE
Ingibj Hallbe Sveinbjörnsd	06.02.1897		DOPE
Þorbjörg Stefanía Jakobsd	30.09.1878	Bjarnarhafnars Snæf	HM
Sigurb Dorote Sveinbjörnsd	27.09.1906		DOPE
Árni Bjarnason	.08.1835		HUMA
Kristín Sigurðardóttir	.04.1834	Narfeyrars Snæf	HUKO
Jakob Júlíus Bjarnason	14.07.1900		SOHE
Salbjörg Bjarnadóttir	14.05.1899		DOHE
Þorkatla Bjarnadóttir	09.08.1904		DOHE
Ragnheiður Bjarnadóttir	08.06.1906		DOHE
Ólöf Bjarnadóttir	08.10.1907		DOHE
Kirkjufell 4793			
Guðlaug Björnsdóttir	08.02.1862	Garðas Gull	HM
Kristberg Dagsson	14.06.1893	Staðarstaðars Snæf	HJ
Karitas Matthíasdóttir	28.04.1883		HM
Sigríður Hansen Björnsd	10.08.1908		BAPE
Stefán Björnsson	22.03.1910		BAPE
Jóhannes Hansen Sveinsson	04.04.1864		HB
Ólafur Davíð Jóhannesson	05.07.1894	Garðas Gull	SOPE
Björn Jóhannesson	28.05.1886		HB
Þórunn Ingibjörg Sigurðard	20.04.1877	Bergstaðas Húin	
Búðir 4794			
Hafliði Jóhann Jóhannsson	18.05.1875	Hagas Rang	HB
Helga Jónsdóttir	23.03.1874	Miklaholtss Snæf	KOHS
Guðbjörg Jónsdóttir 1840	Miklaholtss Snæf	MOHM
Jóhanna Dagsdóttir	29.09.1889	Helgafellss Snæf	HJPE
Runólfur Jónsson Dagsson	14.09.1896	Ólafsvíkurs Snæf	HJPE
Helgi Jóhannsson Hafliðas	18.08.1908		SOPE
Mínerva Hafliðadóttir	20.07.1903	Ólafsvíkurs Snæf	BAPE
Karlotta Jónbjörg Hafliðad	10.08.1904	Ólafsvíkurs Snæf	BAPE
Ólöf Gunnlaugsdóttir	26.03.1872	Staðarstaðars Snæf	KOHS
Kristján Ágúst Kristjánsson	16.11.1899	Ólafsvíkurs Snæf	BAHE
Hákon Dagsson	11.03.1881	Staðarfellss Dal	HB
Kristjana Sigurrós Jónsd	23.12.1892	Búðas Snæf	HJ
Aðalgunnur Bríet Hákonard	29.09.1907	Ólafsvíkurs Snæf	BAPE
Dagur Jónsson Hákonarson	12.07.1909	Ólafsvíkurs Snæf	SOPE
Háls 4795			
Sveinn Sveinsson	28.05.1864	Breiðabsts Snæf	HB
Guðný Anna Eggertsdóttir	25.12.1870	Staðarhraunss Mýr	KOHS

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRÐURINN

Jón Sveinsson	28.04.1897	Narfeyrars Snæf	SOÞE
Vilborg Matthildur Sveinsd	15.10.1899		DOPE
Hallgrímur Sveinn Sveinss	02.12.1901		SOÞE
Ingibjörg Sveinsdóttir	03.09.1904		DOPE
Eggert Sveinsson	24.12.1906		SOÞE
Bárður Sveinsson	23.08.1909		SOÞE
Kristín Eggertsdóttir	19.09.1828	Haukatunga Kolbsts	MOHB
Steinn Sveinsdóttir	25.02.1854	Rauðamelss	SYHB
Mýrar 4796			
Jón Bjarnason	20.04.1851	Snóksdalss Dal	HB
Guðrún Sigurðardóttir	22.12.1847		KOHS
Bergur Bjarnason	01.05.1903		ÆT
Hjörtur Rósmann Jónsson	04.03.1884	Stórvatnshorns Dal	SOHB
Tjarnarkot 4797			
Halldór Egilsson	16.04.1872	Stóruþúfu	HB
Sigríður Benjamínsdóttir	30.08.1859	Staðarhraunss Mýr	HM
Sigurjón Halldórsson	01.02.1898	Miklaholtss	BAÞE
Ágúst Halldórsson	03.08.1899	Staðarsts Snæf	BAÞE
Rímabær 4798			
Sigurgeir Helgason		HB
Sigurborg Sigurðardóttir	Gríshóll	HM
Guðrún Á Sigurgeirsdóttir	14.08.1905	Helgafellss Snæf	BAÞE
Sesselja Jónsdóttir	Helgafellss Snæf	LE
Sveinn Kristjánsson	.. 1889		
Rímabær 4799			
Jóhann Eyjólfsson	02.07.1876		HB
Magdalena	07.10.1870	Búðas Snæf	HM
Jón Jóhannsson	21.07.1903	Ólafsvíkurs	BA
Eggert Jóhannsson	29.03.1909		BA
Magnús Gíslason	07.12.1892	Staðarstaðars Snæf	
Jónshús 4800			
Pétur Jónsson	30.10.1906		BA
Lárus Guðmundsson	25.01.1878		ÆT
Anna Guðmundsdóttir	11.12.1886		ÆT
Guðmundur Friðriksson	1878	Dumpu	HB
María Ó Jóhannsdóttir	29.10.1887	Hrappsey	HM
Ragnhildur P Guðmund	10.09.1910		BAÞE
Lilja Kristjánsdóttir	24.10.1895	Mávahlíð	
Guðrún Guðmundsdóttir	05.02.1885		HM
Hjörtur Jónsson	23.07.1883	Skarð Snóksdalss	TITILL
Hólshús 4801			
Ólafur B Þorgrímsson	19.04.1853		HB
Ingigerður Jónasdóttir	05.07.1853	Hítarness	HM
Sigurður Ólafsson	17.09.1886		LAUMA
Þorsteinn Ólafsson	02.07.1883		HB
Björg Jónsdóttir	21.02.1860		HM
Kristinn Jóhannsson	24.01.1907	Ólafsvíkurs	FOBA

Verzlunarhús 4802			
Pétur Sigurðsson	09.09.1873	Fellsströnd	HB
Einarshús 4803			
Einar Skúlason	03.12.1878		HB
Ingibjörg Sveinsdóttir	28.11.1859	Breiðabsts Snæf	KOHS
Jónmundur Einarsson	27.09.1902	Ólafsvíkurs Snæf	BA
Ólafur Guðmundsson	08.10.1891		ÆT
Guðmundur Guðmundsson	08.10.1891		ÆT
Guðriður Sveinsdóttir	28.10.1897		ÆT
Ingibjörg Sveinsdóttir	09.08.1909	Ólafsvíkurs Snæf	ÆT
Valdís Jóhannesdóttir	29.05.1895		
Sigurðarhús 4804			
Jónas Ólafsson	10.05.1879		HB
Elinborg Hjálmarsen	05.07.1864	Skarðss Fellstr	HM
Filippía Hjálmarsen	20.06.1897	Búðas Snæf	BA
Jón Ólafsson	12.09.1891		ÆT
Sigurður Hannesson	19.01.1872		TITILL
Ingjaldshús 4805			
Árni Kristjánsson	26.11.1886	Stykkishólms Snæf	HB
Guðrún Helgadóttir	30.05.1871		HM
Hjálmtyr Ragnar Árnason	06.10.1907		BA
Guðrún Sólveig Árnadóttir	11.07.1910		BA
Jón Indriðason	06.01.1871		LE
Magnús Stephenson Ólafsson	04.11.1891	Mosfellss Kjós	LE
Hjallabúð 4806			
Halldór Indriðason	04.11.1877		HB
Dagfríður Jóhannsdóttir	09.07.1879		HM
Jóhann Halldórsson	10.10.1898		SOPE
Halla Halldórsdóttir	10.12.1900		DOPE
Guðrún Halldórsdóttir	11.07.1903		DOPE
Helga Halldórsdóttir	23.01.1906		DOPE
Indriði Halldórsson	13.02.1908		SOPE
Jón Indriði Halldórsson	13.06.1909		SOPE
Jónatan Jóhannsson	03.11.1877	Ingjaldshólss Snæf	HB
Margrét Magnúsdóttir	...	Helgafellss Snæf	HM
Ólafur Jónatansson	15.02.1907		
Ásdór Óskar Halldórsson	10.09.1910		BA
Dagur Jóhannsson	12.07.1891	Hvammss Dal	
Þórðarbúð 4807			
Þórður Bárðarson	20.07.1833	Miklaholtss	HB
Margrét Sigurðardóttir	12.09.1845		HM
Guðmundur Guðmunds	08.09.1902		DOSOHE
Rimabúð 4808			
Karel Jakob Jónsson	26.07.1849		HB
Ragnhildur Indriðadóttir	06.05.1854		KOHS
Bjarný Guðrún Jakobsdóttir	25.10.1892		DOPE
Karel Júlíus Jakobsson	29.07.1896		SOPE

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRÐURINN

Elberg Guðmundsson	10.12.1901		DOSOPE
Guðrún Einarsdóttir	19.12.1834		HUKO
Bergshús 4809			
Bergur Þorsteinsson	30.09.1884		HB
Ólafía Jensína Guðmundsd	25.04.1886		KOHS
Sigríður Blómlaug Guðmunds	19.04.1896		HJ
Krossnes 4810			
Guðmundur Skúlason	24.04.1845	Stykkishólmss	HB
Guðrún Kristín Jóhannesd	10.09.1862	Vatnshorn Haukadals	KOHS
Jóhannes Guðjón Guðmundss	07.03.1890		SOPE
Kristensa Jakóbína Guðmund	07.10.1889		DOPE
Skúlína Hlíf Guðmundsd	10.11.1898		DOPE
Gáluþröð 4811			
Björn Bergmann Jónsson	12.03.1882		HB
Jósefína Ragnhe Jóhannesd	24.08.1878	Ingjaldshólss Snæf	KOHS
Jóna Anna Björnsdóttir	06.04.1905		DOPE
Jóhannes Ástþór Björnsson	17.01.1904		SOPE
Jódís Kristín Björnsdóttir	24.07.1906		DOPE
Guðmundur Skúli Björnsson	06.03.1909		SOPE
Jóna Jónsdóttir	31.05.1843	Vatnshorn Haukadals	HJ
Lágarkot 4812			
Gísli Magnússon	06.11.1855	Narfeyrars Snæf	HB
Guðbjörg Jóhannsdóttir	08.08.1862	Breiðabsts Snæf	KOHS
Margrét Guðrún Gíslad	06.03.1891	Kolbeinssts Snæf	DOPE
Herdís Sigurlín Gíslad	26.02.1899	Staðarstaðars Snæf	DOPE
Guðmund Katarínus Gíslason	23.01.1902	Staðarstaðars Snæf	SOPE
Kristján Guðjón Gíslason	22.08.1905		SOPE
Magnús G Gíslason	07.12.1892	Kolbeinssts Snæf	VM
Efri-Lág 4813			
Kristján Hannesson	04.03.1864		HB
Friðrikka Kristín Sveinsd	15.08.1867	Helgafellss Snæf	KOHS
Guðrún Kristensa Kristjáns	01.03.1893		BAPE
Sveinn Guðjón Kristjánsson	21.05.1889		VM
Mýrarhús 4814			
Bjarni J Tjörfason	30.07.1874		HB
Ingibjörg María Jónsdóttir	05.05.1869	Snóksdalss Dal	KOHS
Jón Bergmann Bjarnason	26.01.1898		BAPE
Ingvar Alfreð Bjarnason	01.03.1899		BAPE
Sigfús Guðsteinn Bjarnas	23.06.1904		BAPE
Jódís Bjarnadóttir	07.09.1907		BAPE
Jódís Jónsdóttir	03.11.1832	Kvennabrs Dal	MOHM
Neðri-Lág 4815			
Jóhannes Bjarnason	25.03.1866		HB
Marta Málfríður Þórðard	25.10.1869		KOHS
Bjarni Jóhannesson	17.11.1897		BAPE
Efemía Jóhannesson	12.10.1898		BAPE

Sigurjón Jóhannesson	18.12.1901		BAPE
Gunnar Jóhannes Jóhanness	02.08.1902		BAPE
Þórður Matthías Jóhanness	03.02.1907		BAPE
Brandur Jóhannesson	05.06.1908		BAPE
Valdís Jóhannesdóttir	29.05.1895		BAPE
Skerðingsstaðir 4816			
Porvaldur Þórðarson	02.04.1879		HB
Kristín K Jakobsdóttir	30.07.1876		KOHS
Guðmund H Guðmundsson	30.07.1903		SOHE
Þórður V Þórðarson	22.08.1905		SOPE
Ragnhildur Þorvaldsdóttir	01.12.1907		DOPE
Jakob Þorvaldsson	28.07.1910		SOPE
Tjörfi Oddsson	10.08.1894		NS
Dagur Björnsson	..1891		HJ
Látravík 4817			
Sigurður Jónsson	18.09.1869		HB
Kristjana Helgadóttir	28.09.1871	Staðarstaðars Snæf	KOHS
Hallgrímur Sigurðsson	29.09.1891		VM
Kristín Elinborg Sigurðard	09.10.1894		BAPE
Vilborg Sigurðardóttir	05.08.1909		BAPE
Jón Árnason	04.08.1853	Ólafsvíkurs Snæf	FAHB
Sveinn Jóhannesson	14.11.1888	Garðas Gull	LE
Kristrún Jónsdóttir	15.07.1887		RK
Oddgeir Sveinsson	25.07.1910		BAPE
Jóhann Á Kristjánsson	01.08.1892	Nesþingas Snæf	VM
Sigrún Lilja Sigurðard	24.08.1897		BAPE
Sigurður Sigurðsson	24.03.1900		BAPE
Höfði 4818			
Arngrímur Magnússon	24.07.1872	Búðas Snæf	HB
Anna Sigurbjörg Kristjánsd	11.07.1875	Hellnas Snæf	KOHS
Magnús Jón Arngrímsson	19.05.1897	Búðas Snæf	BAPE
Kristensa Guðrún Arngrímsd	27.07.1896	Búðas Snæf	BAPE
Óskar Guðb. Arngrímsson	24.06.1902	Arnarhól Snæf	BAPE
Óli Jóhann Arngrímsson	27.01.1908		BAPE
Vilhjálmína Jóhanna Arngríms	22.06.1909		BAPE
Kristján Sigurður Arngríms	30.08.1910		BAPE
Björg Hermannsdóttir	20.11.1890	Flasteyjars Barð.	VK
Anna Jónsdóttir	..1843	Hellnas Snæf	MOSYHM
Höfðakot 4819			
Hermann Hermannsson	13.01.1867		HB
Margrét Elimundardóttir	08.01.1881	Nesþingas Snæf	RK
Hermann Hermannsson	29.07.1883	Flateyjars Barð.	SOHS
Hjörtur Hermannsson	01.10.1896	Flateyjars Barð.	SOHS
Svanfríður Jóhannesdóttir	23.01.1902		DOHE
Svanhvít Hansdóttir	09.07.1904		DOHE

Manntal 1. des 1920

<i>Heimili og fullt nafn</i>	<i>Staðan á heimilinu og atvinna</i>	<i>Fæðingard. og ár</i>	<i>Fæðingarstaður</i>
Akurtraðir			
Sveingerður Sveinbjarnardóttir	húsmóðir, bóndakona	1839	Þórðarbúð, Setbergssókn
Sigurður Stefánsson	vinnumaður	19.1.1898	Efrihlöð, Helgafellssveit
Porkell Jónsson	lausamaður, landvinna og sjóróðrar	22.4.1858	Hróbjargarst. Staðarhraunssókn
Ásfríður Árnadóttir	vinnukona	6.2.1891	Breiðuvík, Snæfellsness.
Jósep Ólafur Hjartarson	barn	10.6.1909	Þórðisarstaðir, Setbergss.
Gunnar Jóhann Stefánsson	gestur, sjóróðramaður	22.11.1903	Efrihlöð, Helgafellssveit
heimili: Skollatunga, Setbergssókn.			
Arnarhóll			
Bjarni Bjarnason	húsbóndi, bóndi	15.2.1863	Garðsendi, Setbergssókn
Ágústína Kristín Andrésdóttir	húsmóðir	ca.1860	Garðsbúð við Hellna, Snæf.
Kristján Júlíus Bjarnason	vinnumaður	2.8.1896	Öndverðarnes, Snæf.
Sigvaldi Bjarnason	barn	15.8.1906	Miðbúð, Setbergssókn
Þórir Valgeir Jakobsson	eins	1.5.1914	Stykkishólmur
Skarphéðinn Nordal Jakobsson	eins	23.7.1916	Grænhóll, Setbergssókn
fjarverandi, á Eiði, Setbergssókn:			
Jón Sigurður Bjarnason	vinnumaður	23.10.1902	Miðbúð, Setbergssókn
Bakki			
Gisli Guðmundsson	húsbóndi, lifir á efnum sínum	14.11.1843	Bjarnarhöfn, Helgafellssveit
Katrín Helgadóttir	húsmóðir	16.10.1853	Hrafnkellsstaðir, Eyrarsveit
Gisli Guðmundsson	dóttursonur, fyrirvinna hjónanna	14.1.1901	Vatnabúðir, Eyrarsveit
Ingimundur Gislason	sonur hjónanna, sjómaður	12.10.1889	Vatnabúðir, Eyrarsveit
Suður-Bár			
Ingibjörg Pétursdóttir	húsmóðir	7.1.1887	Brimisvellir, Snæfellsness.
Porkell Jóhann Sigurðsson	barn	18.9.1908	Ólafsvík
Pétur Kristþór Sigurðsson	eins	17.7.1910	Tunga, Fróðárhreppi
Guðriður Stefanía Sigurðardóttir	eins	17.7.1910	s.st.
Halldór Eggerts Sigurðsson	eins	19.9.1915	Haukabrekka, Fróðárh.
Margrét Sigurðardóttir	eins	5.7.1917	s.st.
Jóhanna Guðmundsdóttir	ættingi, á framf. sonar síns	1841	Melnes, Rauðasandi
Soffía Ingibjörg Jóhannesdóttir	vetrarstúlka	30.11.1904	Brimisvellir, Fróðárhreppi
heimili: Brimisvellir			
Júlíus Kristján Bjarnason	vinnumaður	9.1.1901	Miðbúð, Eyrarsveit
Guðm. Sigurðsson	eins	20.8.1899	Vatneyri, Patreksfirði
fjarverandi, á Breiðarfjarðarbátnum Svan:			
Sigurður Eggertsson	skipstjóri, bóndi	21.9.1876	Lambavatn, Rauðasandi
Bár nyrðri			
Þorsteinn Ólafsson	húsbóndi, land- og sjávarb.	6.7.1885	Búðir, Setbergssókn
Ingibjörg Hallbera Sveinbjarnard.	húsmóðir	7.2.1897	Kirkjufell, Setbergssókn
Björgvin Þorsteinsson	barn	12.8.1919	Bár nyrðri
stúlka Þorsteinsdóttir	barn	26.10.1920	Bár nyrðri

Kristinn Jóhannsson	vikadrengur	9.2.1907	Arnarhóll, Neshr., Snæf.
Magnús Guðmundsson	vinnumaður	24.2.1905	Jaðar, Setbergssókn
Sigurbjörn Kristjánsson	gestur, sjómaður	2.8.1899	Eiði, Setbergssókn
heimili: Eiði, Setbergssókn			
Kristín Jónsdóttir	gestur, vinnukona	20.7.1860	Kothraun, Bjarnarhafnars.
heimili: Hjarðarból, Setbergssókn			
Ólafur Björn Þorgrímsson	húsbóndi, bátaútgerðarmaður	15.4.1854	Kolgrafir, Setbergssókn
fjarverandi, í Sigurðarhúsi, Kviabryggju			
Ingigerður Þorgeirsdóttir	húsmóðir	1855	Flejustaðir, Hraunhreppi.
Berkserkseyri			
Bjarni Sigurðsson	húsbóndi, sjóróðrar, landbúnaður	18.1.1896	Seljar, Bjarnarhafnarsókn
Ástrós Ágústa Elísdóttir	húsmóðir	2.8.1895	Berkserkseyri
Guðni Elísson	lausamaður, sjóróðrar og landbúnaður	31.10.1897	s.st.
Sigríður Elísdóttir	hjú	15.1.1905	s.st.
Pétur Guðlaugsson	barn	20.10.1911	Stykkishólmur
Sigurður Jónsson	húsmaður, lifir á efnun sínum	15.4.1870	Kothraun, Bjarnarhafnars.
Ingveldur Hafliðadóttir	ráðskona	4.10.1878	Valabjörg, Helgafellssókn
Bjarg			
Bergur Þorsteinsson	húsbóndi, formaður á árabát	30.9.1884	Eyrarsveit
Ólafía Jensína Guðmundsdóttir	húsmóðir	26.4.1886	s.st.
Sigurvin Bergsson	barn	7.11.1919	s.st.
fjarverandi, í Reykjavík:			
Sigríður Blómlaug Guðmundsd.	ættingi	19.4.1896	Krossnes, Setbergssókn
Búðir			
Cecil Sigurbjarnarson	húsbóndi, sjómaður, bóndi	22.8.1896	Hamrar, Setbergssókn
Kristín O. Runólfsdóttir	húsmóðir	21.2.1898	Fjarðarhorn, Helgafellss.
Soffía Jónasdóttir	móðir húsbóndans	27.3.1859	Bryggja, Setbergssókn
Kristján S. Jónsson	dvelur til sjóróðra	25.7.1901	Kolgrafarsel, Setbergssókn
heimili: Vindás Setbergssókn			
Sigurbjörn Helgason	faðir húsbóndans	11.4.1848	Gröf, Setbergssókn
Hallgrímur Pétursson Jóhannss.	tökubarn	8.3.1911	Rimabær, Setbergssókn
Þorkell Runólfsson	húsmaður, land- og sjávarvinna	16.12.1895	Fjarðarhorn, Helgafellss.
Eiði			
Felix Arngrímsson	húsbóndi, landbúnaður	1.3.1878	Ingjaldshólssókn
Jensína Helgadóttir	bústýra	16.9.1851	Flateyjarsókn
Jens V. Hjaltalín	pastor emeritus, á eftirlaunum	12.1.1842	Breiðabólstaðarsókn
Olga M. Hansen	tökubarn	8.10.1911	Setbergssókn
Ásgerður Sigurbjarnardóttir	hjú	11.1.1879	s.st.
Ingibjörg Jóhannsdóttir		19.1.1908	s.st.
Jón Sigurvin Bjarnason	vikadrengur	í jan 1902	s.st.
heimili: Arnarhóll, Setbergssókn			
Kristján Ólafsson	húsbóndi, landbúnaður	15.11.1854?	Staðarstaðarsókn
Hildur Helgadóttir.	húsmóðir	31.7.1855	Setbergssókn
Sesselja Kristjánsdóttir	barn þeirra	20.12.1900	s.st.

Marja Jensína Brynjúlfsdóttir Guðbrandur Þorkell Sæmunds. fjarverandi, í Bár nyrðri hér í sókn: Sigurbjörn Kristjánsson fjarverandi, á m/b Svan: Petrína Kristjánsdóttir	tökubarn eins hjá foreldrum, sjómaður hjá foreldrum, (svo)	25.6.1909 16.7.1915 2.8.1899 15.3.1864?	Setbergssókn s.st. Setbergssókn Eiði, Eyrarsveit
Einarshús			
Sveinn Einar Skúlason	húsbóndi, landbúnaður sjóróðrar	3.12.1878	Hrafkelsstaðir, Eyrarsveit
Ingibjörg Sveinsdóttir	húsmóðir	28.11.1860	Vörðufell á Skógarströnd
Jónmundur Sveinn Einarsson	barn, vinnumaður	27.9.1902	Vararhús í Ólafsvík
Ingibjörg Sveinsdóttir	ættingi	9.8.1909	Lind í Ólafsvík
Sigurást Anna Sveinsdóttir fjarverandi, í Reykjavík: Skúli Sveinsson	eins ættingi, lausamaður	7.6.1907 19.11.1895	s.st. Hafnkelsstaðir, Setbergss.
Garðsendi			
Þorsteinn Jónsson	hjú	6.8.1902	Stykkishólmur
Karólína Amalía Jónsdóttir	eins	28.8.1904	s.st.
Geirarður Jónsson	barn	9.6.1918	Garðsendi
Setselja Jónsdóttir (ath. húsbóndi er nýlega dáinn, heimilið húsföðurlaust)	hreppsómagi	17.10.1852	Dældarkot, Helgafellssveit
Gunnar Guðmundsson	húsmaður, sjóvinna	14.10.1894	Nýjabúð, Eyrarsveit
Hrefna Matthildur Sveinsdóttir	húsmóðir	4.10.1897	Stykkishólmur
Friðjón Gunnarsson	barn	10.1.1918	Garðsendi
Ingibjörg Stefánsdóttir	léttastúlka	24.8.1906	Efrihlíð, Helgafellssveit
Grafarnes			
Jón Hallgrímsson	húsbóndi, verzlun	19.5.1855	Smiðjuhóll, Álftaneshr. Mýr.
Guðný Jónsdóttir	húsmóðir	12.8.1857	Grashús á Álftanesi
Hallgrímur Jónsson	ættingi, leigjandi, verzlun	21.4.1898	Skildinganes við Reykjavík
Ingibjörg Jónsdóttir	ættingi	13.9.1894	Litlibær á Álftanesi
Pálína Bjarnadóttir	leigjandi innanhússtörf	2.11.1895	Jórvík í Álftaveri, Skaft.
Bjarni Bjarnason	vinnumaður	24.1.1891	Tunga í Landbroti, Skaft.
Elisabet Stefánsdóttir heimili: Hallbjarnareyri, Setbergssókn	vinnukona um tíma	23.7.1877	Vindás, Eyrarsveit.
Olga Fanný Konráðsdóttir heimili: Hallbjarnareyri fjarverandi, á Hömrum, hér í sveit: Guðný Björnsdóttir	barn hennar barn á skóla	20.11.1913 6.8.1908	Hallbjarnareyri, Setbergss. Bakki, Arnarfirði
Grund			
Andrés Brynjólfsson	húsbóndi, landbúnaður	8.10.1848	Brunngil í Bitru, Strandas.
Anna Herdís Þorsteinsdóttir	húsmóðir	18.7.1850	Hjallaland, Sveinsthr. Hún.
Ásgeir Andrésson	ættingi, fjármaður	13.3.1889	Fremribrekka, Saurbæ, Dal.
Þorsteinn Guðmundsson	ættingi, ýmis störf utanhúss	29.7.1907	Bræðrabrekka, Bitru, Strand.
Þorsteina Hannesdóttir	hjú	19.8.1906	Puranes, Saurbæ, Dal.
Valbjörg Kristmundsdóttir	ættingi	10.1.1910	Ísafjarðarsýslu
Sigríður J. Einarsdóttir fjarverandi, við róðra á Hamri, hér í sókn:	hjú	13.1.1899	Hvítahlíð, Bitru

Helgi Andr�sson	sonur hjónanna	18.4.1892	Fremri-Brekka, Saurb�e Dalasýslu
Gröf efri			
Björn Jón Lárusson	húsbóndi, bóndi, �tger�arm.	14.2.1864	Geitarey, Narfeyrarsókn
Helga Gróa Sigurðardóttir	húsmóðir	8.2.1858	Valshamar, Skógarströnd
Guðrún Gunnlaugsdóttir	h�ju	15.12.1887	Ólafsvík
Óskar Guðbjartur J�lius Arngrímsson	h�ju	22.6.1902	Arnarhóll, Fr��ars�kn
Petrína Ragnhildur Guðmundsdóttir	barn	10.9.1910	Kviabryggja h�r � sókn
Lárus Jónsson	húsbóndi, bóndi, útgerðarm.	1.10.1889	�s, Skógarströnd
Halldóra Jóhannsdóttir	húsmóðir	27.4.1888	Kviabryggja h�r � sókn
Björn Jón Lárusson	barn	13.9.1917	h�r á heimilinu
Jóhann Lárusson	eins	26.8.1920	s.st.
Helga Halldórsdóttir	h�ju	23.1.1906	Kviabryggja h�r � sókn
Kristensa Guðrún Anna Arngr�msd�ttir	h�ju	26.7.1898	Selvellir, Breiðuvík, Snæf.
Óskar Halldórsson	barn	10.9.1910	Kviabryggja h�r � sókn
Anton Ingólfur Arngrímsson	eins	22.12.1914	Höfði h�r � sókn
Halldór Kristjánsson	húsbóndi, sjómaður	28.3.1888	Stykkishólmur
El�nberg Magnúsdóttir	ráðskona	17.6.1862	Brimilsvellir, Fróðárhreppi
Geirmundur Guðmundsson		28.8.1914	B�r h�r � sókn
Bjarni Jónsson	gestur, landvinna,	1857	Litli-K�lfal�ekur, M�r.
heimili: Tjarnarkot, Kviabryggju	sjóróðrar		
Jóhannes Sveinbjarnarson	gestur, sjómaður	5.4.1903	Höfðakot h�r � sókn
heimili: Hellnafell h�r � sókn			
Pálína Pálsdóttir	gestur, húsmóðir	11.1.1866	Su�urb�� h�r � sókn
heimili: Spj�r h�r � sókn			
Gröf neðri			
Bárður Þorsteinsson	húsbóndi, landbún.	11.6.1882	Kirkjufell, Eyrarsveit
	sjóróðrar		
Jóhanna Magnúsdóttir	húsmóðir	27.1.1889	Ballar�, Skarðsströnd
Unnur Bárðardóttir	barn	16.8.1914	Gröf, Eyrarsveit
Þorsteinn Bárðarson	eins	13.4.1916	s.st.
Guðbjörg Bárðardóttir	eins	25.5.1917	s.st.
Móses Guðmundsson	eins	10.12.1909	B�r, Eyrarsveit
Guðlaugur Rögnvaldsson	h�ju	16.7.1902	Fagridalur, Saurb�e Dalas.
Þorbjörg Jakobsdóttir	húsmóðir	30.9.1878	Akureyjar, Bjarnahafnars.
Ólöf Bjarnadóttir	barn	8.10.1907	Hellnafell, Eyrarsveit
Sigurður Sigurðsson	eins	27.5.1917	Bryggja, Eyrarsveit
G�lutr��			
Björn Bergmann Jónsson	húsbóndi, sjómaður, bóndi	13.3.1882	Eyrarsveit
J�safina Ragnheiður Jóhannesd.	húsmóðir	24.8.1877	Neshreppur, ytri
Jóhannes Ástþór? Bjarnason	barn, sjómaður	17.1.1904	Eyrarsveit
J�dis Kristín Bjarnardóttir	barn	24.7.1906	s.st.
Gumundur Skúli Bjarnarson	eins	6.3.1909	s.st.
Ólafur Kristján Bjarnarson	eins	6.12.1912	s.st.
Guðrún Kristín Bjarnardóttir	eins	24.5.1914	s.st.

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Valgerður Bjarnardóttir	eins	13.8.1916	s.st.
Jóna Anna Bjarnardóttir	eins	6.4.1905	s.st.
stríkað yfir á aukaskýrslu: Sigríður Blómlaug Guðmundsd.		19.4.1896	Krossnes hér í sókn
Hallbjarnareyri			
Bjarni Elías Jónsson	húsbóndi, bóndi, sjómaður	15.7.1887	Hraunsfjörður, Bjarnarhs.
Jensína Valgerður Bjarnadóttir	húsmóðir	27.4.1890	Þæfusteinn, Neshr. utan Ennis
Guðlaug Elín Elíasdóttir	barn	6.6.1914	Hallbjarnareyri
María Magdalena Elíasdóttir	eins	17.12.1915	Setberg, Eyrarsveit
Guðmundur Geirmundsson	hjú	3.11.1900	Þórðarbúð, Eyrarsveit
Jóhannes Jónsson	húsbóndi, bóndi	24.7.1893	Horn, Bjarnarhafnarsókn
Guðríður Sigurðardóttir	húsmóðir	3.6.1891	Pingvellir, Helgafellssveit
Ingibjörg Jóhannesdóttir	barn	12.5.1917	Hallbjarnareyri
Anna Bjarnadóttir	eins	8.2.1911	Mýrarhús, Eyrarsveit
Kristín Jóhannesdóttir	föðursystir húsb.	1859	Selvellir, Bjarnarhafnarsókn
Háls			
Sveinn Sveinsson	húsbóndi, bóndi	28.5.1864	Vörðufell á Skógarströnd
Guðný A. Eggertsdóttir	húsmóðir	25.12.1870	Syðri-Skógar, Hitardalssókn
Vilborg Matthildur Sveinsdóttir	barn hjónanna	15.10.1899	Háls
Ingibjörg Sveinsdóttir	eins	3.9.1904	s.st.
Eggert Sveinsson	eins	24.12.1907	s.st.
Bárður Sveinsson	eins	23.8.1909	s.st.
Kristján Sveinsson	eins	19.11.1912	s.st.
fjarverandi, á Kviabryggju hér í sveit:			
Jón Sveinsson	barn hjónanna, sjóm.	28.4.1897	Klungurbrekka, Skógarstr.
fjarverandi, s.st.:			
Hallgrímur Sveinn Sveinsson	eins	2.12.1902?	Háls, hér í sókn
Hamrar			
Þorleifur Jónatansson	húsbóndi, bóndi	20.11.1854	Setbergssókn
Jarðþrúður Guðný Pálsdóttir	húsmóðir	17.7.1861	s.st.
Kristín Júlíana Þorleifsdóttir	hjá foreldrum	17.7.1887	Bjarnarhafnarsókn
Jarðþrúður Ásmundsdóttir	hjá móður sinni	1.5.1915	Setbergssókn
Þorleif Ásmundsdóttir	eins	20.5.1917	s.st.
Ásmundur Ásmundsson	eins	23.7.1919	s.st.
Ólafur Jónatansson	vikadrengrur	16.2.1906	s.st.
Ásgeir Þórður Kristjánsson	húsbóndi, sjóvinna	7.6.1895	s.st.
Þórdís Þorleifsdóttir	húsmóðir	13.10.1895	s.st.
Kristín Ásgeirsdóttir	barn hjónanna	3.1.1919	s.st.
Kristensa V. Jónsdóttir	vinnukona	19.6.1900	Stykkishólmur
Páll Guðfinnur Þorleifsson	lausamaður, bátaútgerðarm.	13.6.1892	Setbergssókn
Bjarni Tjörfason	lausamaður ýms landvinna	6.8.1875	sömul.
Skarphéðinn Sigurðsson	gestur, sjómaður	15.3.1892	Helgafellssókn
heimili: Hjarðarb., Eyrarsveit			
Helgi Andrésson	gestur, sjómaður	18.4.1892	Staðarhóllsókn
heimili: Grund, Eyrarsveit			
Petrína Guðlaug Sæmundsdóttir	farkennari	8.7.1893	Bjarnarhafnarsókn
heimili: Seljar, Helgarfellssveit			

Eva Sæmundsdóttir	tökubarn	22.8.1908	Ólafsvíkursókn
Guðný Björnsdóttir heimili: Grafarnes fjarverandi, á Breiðarfjarðarbátnum Svan: Þorvaldur Þorleifsson	við nám lausamaður, vélamaður	7.8.1908 24.7.1897	Selárdalssókn Setbergssókn
Helnafell			
Sveinbjörn Finnsson	húsbóndi, landbúnaður	20.1.1856	Yztu-Garðar, Kolbeinssthr.
Guðný M.? Árnadóttir	húsmóðir	28.6.1865	Kirkjufell, Setbergssókn
Sigurborg D. Sveinbjarnardóttir	barn hjónanna, innanhúsv.	27.9.1906	Höfðakot, Eyrarsveit
Guðrún D. Sveinbjarnardóttir	eins	23.3.1912	Hellnafell
Kristín Sigurðardóttir	móðir húsmóðurinnar	4.4.1834	Stórilangidalur, Skógarstr.
Þórður Bárðarson	leigjandi, lifir á ellistryk	7.7.1832	Miklaholt, Miklaholtshreppi
fjarverandi, við róðra á Kviabryggju: Finnur Sveinbjarnarson	barn hjónanna, sjóm., skipst.	27.9.1889	Krókur hér í sókn
fjarverandi, s.st.:			
Árni Sveinbjarnarson	eins	3.12.1892	s.st.
fjarverandi, s.st.:			
Guðjón Sveinbjarnarson	eins	9.12.1899	Kirkjufell hér í sókn
fjarverandi, á Gröf, Eyrarsveit: Jóhannes Sveinbjarnarson	barn hjónanna, sjóm.	5.4.1903	Höfðakot, Eyrarsveit
Hjallabúð			
Dagfríður Ingibjörg Jóhannsd.	húsmóðir	10.7.1878	Hreggstaðir í Hrutafirði
Jóhann Kristinn Halldórsson	barn, háseti á þilskipi	10.10.1898	Eyrarsveit
Guðrún Halldórsdóttir	barn	11.7.1903	s.st.
Indriði Halldórsson	eins	13.2.1908	s.st.
Helgi Halldórsson	eins	12.7.1912	s.st.
Halldór Dagur Halldórsson	eins	3.2.1913	s.st.
Finnur Sveinbjarnarson	gestur, skipstjóri á þilskipi	27.9.1889	s.st.
heimili: Hellnafell, Eyrarsveit. fjarverandi, á leið til Reykjavíkur	með m/s Svan:		
Halla Halldórsdóttir	dóttir húsmóðurinnar	10.12.1900	Setbergssókn
Jóhannes Bjarnason	húsbóndi, trésmiður	25.3.1865	Lág neðri, Eyrarsveit
Marta Málfríður Þórðardóttir	húsmóðir	20.10.1871	Suður-Bár, Eyrarsveit
Efímía Jóhannesdóttir	vinnukona	17.10.1899	Lág neðri, Eyrarsveit
Sigurjón Jóhannesson	vinnumaður	17.12.1901	s.st.
Hjarðarból			
Kristján Þorl. Þorleifsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	21.3.1876	Bjarnarhöfn, Snæfellsness.
Ragnheiður Ingv. Benediktsd.	húsmóðir	3.4.1875	Haugabrekka, Narfeyrars.
Oddur Hjaltalín Kristjánsson	barn húsbænda, vinnum	15.7.1903	Hjarðarból, Eyrarsveit
Benedikt Kristjánsson	eins	7.1.1906	s.st.
Karl Þorleifur Kristjánsson	barn húsbændanna	29.8.1907	s.st.
Gunnar Kristinn Kristjánsson	eins	1.10.1910	s.st.
Helga Hjartardóttir	hjú	17.8.1905	Selvellir, Bjarnahafnarsókn
Salbjörg Pétursdóttir	lausakona, ýmis vinna, hefur styrk frá bróður sínum	16.1.1840	Akur, Hvammssókn, Dalas.
fjarverandi, á Hömrum, Eyrarsveit:			
Skarphéinn Sigurðsson	hjú	15.3.1892	Berkserkjahraun, Helgafellss.

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

fjarverandi, á Syðri-Bár, Eyrarsveit:

Kristín Júlíana Jónsdóttir lausakona, ýms vinna 20.7.1860 Kothraun, Bjarnarhafnars.

Hólshús

Jónas Ólafsson húsb., formaður á bát 10.11.1879 Spjör í Eyrarsveit
 Elinborg Jóhanna Aradóttir ráðskona 5.7.1864 Skarð á Skarðsströnd
 Ragnar Þóram (svo) Pétursson barn 30.1.1908 Götuhús í Ólafsvík

María Málfríður Mattíasdóttir húsmóðir, ýms störf 23.3.1876 Skerðingsstaðir, Eyrarsveit
 Karl Pétursson barn 18.5.1913 Framnes, Eyrarsveit
 Guðjón Sveinbjörnsson, gestur sjómaður 9.12.1899 Kirkjufell, Eyrarsveit
 heimili: Hellnafell, Eyrarsveit

Hóp

Halldór Jónsson húsb., formaður, útgerðarm. 25.11.1872 Akurholt, Eyjahreppi
 Guðrún Helgadóttir húsmóðir 30.3.1871 Rimabær, Eyrarsveit
 Guðrún Solveig Árnadóttir barn 10.7.1910 Bryggja, Eyrarsveit
 Hjálmtýr Ragnar Árnason eins 7.10.1907 s.st.

Sæmundur Skúlason húsbóndi, sjómaður 18.1.1876 Hrafnkelsstaðir?, Eyrarsveit
 Júlíana Gísladóttir ráðskona 1895 Hóp, Helgafellssveit
 Ragnar Elís Sæmundsson barn 29.8.1918 Naustab. Eyrarsveit?

Höfði

Kristján Guðmundsson húsbóndi, landbúnaður 11.4.1872 Ós, Narfeyrarsókn
 Þórunn Sigurðardóttir húsmóðir 10.11.1872 Álfvatn, Staðarsveit
 Björn Kristjánsson barn, háseti á þilskipi 18.7.1899 Ós, Narfeyrarsókn
 Sigurður Kristjánsson barn, starfar að búskap 9.6.1902 Örlygsst., Helgafellssveit
 Unnur Kristjánsdóttir barn 24.4.1905 s.st.
 Jóhann Gunnar Kristjánsson eins 16.1.1908 s.st.
 Jóséfína Guðrún Kristjánsdóttir eins 2.6.1910 s.st.
 Anna Kristjánsdóttir eins 29.10.1913 s.st.
 Guðbjörg Kristjánsdóttir eins 14.10.1916 s.st.

Kirkjufell

Gisli Magnússon húsbóndi, bóndi 4.11.1856 Litli-Langidalur, Skógarst.
 Guðbjörg Magnúsdóttir húsmóðir 8.8.1861 Laxárdalur, Skógarströnd
 Margrét Gísladóttir barn hjónanna, yfirsetuk. 6.3.1891 Skjál, Kolbeinsstaðahreppi
 Magnús G. Gíslason barn hjónanna, vinnum. 7.12.1892 Haukatunga, Kolbeinssthr.
 Herdís S. Gísladóttir barn hjónanna, vinnuk. 24.2.1899 Þorgeirsfell, Staðarsveit
 Guðm. K. Gíslason barn hjónanna, háseti 23.7.1902 s.st.
 á þilskipi
 Kristján G. Gíslason barn hjónanna, landb. 22.8.1905 Lárkot hér í sókn

Kolgrafir

Magnús Jónsson húsbóndi, bóndi 10.8.1870 Þórdísarstaðir hér í sókn
 Jóhanna Elisdóttir húsmóðir 7.4.1890 Nýjabúð hér í sókn
 María Magnúsdóttir barn þeirra 13.9.1915 á heimilinu
 Þóra Jónsdóttir ættingi, lifir á efnum sínum 15.5.1861 Þórdísarstaðir, hér í sókn
 Björn Gíslason barn 9.5.1912 Horn, Bjarnarhafnarsókn
 Eggert Jóhannsson barn 29.3.1909
 Ágúst Elísson vinnumaður 25.8.1903 Berserkseyri hér í sókn
 Jón Sigurvin Elísson eins 25.12.1901 s.st.

Kristín Jóhannesdóttir	lausakona	11.11.1854	Norður-Bár hér í sókn
Kristín Jónsdóttir	vinnukona	9.11.1874	Kothraun, Bjarnarhafnars.
Elís Guðnason	húsm., lifir á efnunum sínum	28.10.1866	Fjarðarhorn, Bjarnarhafnars.
Gróa Herdís Hannesdóttir	kona hans	1857	Spjör hér í sókn
Krókur			
Sveinn Skúlason	húsb., bóndi, form. á arabát	7.6.1872	Hrafnabj., Hörðudal, Dalas.
Katrín Guðríður Árnadóttir	ráðskona	12.9.1873	Syðra-Lágafell, Miklah.hr.
Guðmundína Halld. Sigurlaug Sveinsdóttir	barn	22.8.1903	Ólafsvík
Guðmundur Sveinsson	eins	6.3.1909	s.st.
Krossnes			
Guðmundur Skúlason	húsbóndi, landbóndi, fv. útgerðarm.	25.4.1840	Hrappsey, Dagverðarness.
Guðrún Kristín Jóhannesdóttir	húsmóðir	24.9.1863	Litla-Vatnshorn, Dalasýslu
Jóhannes Guðjón Guðmundsson	ráðsmaður	7.3.1890	Eyrarsveit
Lárus Guðbjartur Guðmundsson	leigjandi, form. á vélbát	26.1.1893	s.st.
Málmfríður Sigurðardóttir fjarverandi, í Reykjavík:	aettingi	29.12.1908	Ísafjarðarkaupstaður
Skúlína Hlíf Guðmundsdóttir fjarverandi, í Reykjavík:	dóttir hjónanna	10.11.1898	Krossnes, Setbergssókn
Kristensa Jakóbína Guðmd.	eins	6.10.1891	s.st.
Kverná			
Ásmundur Jóhannsson	húsbóndi, bóndi, sjóm.	27.9.1884	Þórðarbúð, Eyrarsveit
Steinunn G. Þorsteinsdóttir	húsmóðir	11.1.1888	Kirkjufell, Eyrarsveit
Þorsteinn Ásmundsson	barn	5.10.1911	Kverná
Ásta E. Ásmundsdóttir	eins	11.5.1913	s.st.
Jóhann Ásmundsson	eins	7.3.1915	s.st.
Búi Ásmundsson	eins	21.6.1917	s.st.
Guðbjörg Bergsdóttir	aettingi	19.11.1851	Hellnafell, Eyrarsveit
Jóhann Dagsson	eins	4.4.1849	Skerðingsstaður, Eyrarsveit
Óskar J. Jóhannsson	lausamaður, sjóvinna	26.9.1890	Bryggja, Eyrarsveit
Ingjaldshús			
Ólafur Guðmundsson	húsbóndi, formaður á vélbát, útgerðarmaður	8.10.1891	Eyrarsveit
Filipía Pálína Þorsteinsdóttir	húsmóðir	20.6.1897	Búðir, Staðarsveit
Ása Steinunn Halldórsdóttir	vetrarstúlka	29.9.1904	Eyrarsveit
Jón Indriði Jakobsson Halldórss.	tökudrengur	13.6.1909	s.st.
Jón Sveinsson, gestur heimili: Háls í Eyrarsveit	leigjandi, sjómaður	28.4.1897	Klungurbrekka, Skógarstr.
Jónshús			
Helgi Þorsteinsson	húsbóndi, sjómaður	4.5.1884	Akur, Staðarsveit
Guðrún Guðmundsdóttir	ráðskona	5.2.1885	Krossnes, Eyrarsveit
Pétur Jónsson	barn	30.10.1906	Jónshús
Sigurður Gunnleifur Helgason	eins	21.5.1916	s.st.
Stúlka Helgadóttir	eins	25.1.1919	s.st.
Ólöf Guðmundína Tjörfadóttir	leigjandi, ýms vinna	1.6.1871	Bersekseyri, Eyrarsveit
Ingunn Valgerður Hjartardóttir	barn	30.9.1909	Norður-Bár, Eyrarsveit

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Bergur Bjarnason, gestur heimili: Mýrar hér í sókn Sveinn Guðjón Kristjánsson heimili: Ingjaldarhús, Bryggju?	landvinna og sjóróðrar leigjandi, sjómaður	1.5.1903 15.5.1889	Hellnafell, Eyrarsveit Háls, Eyrarsveit
---	---	-----------------------	--

Lág efri

Halldór Egilsson	húsbóndi, bóndi, sjóm.	12.4.1872	Stóra-búfa, Miklaholtshr.
Sigríður Benjaminsdóttir	(húsmóðir) ráðskona	30.8.1859	Hjörsey, Hraunhr., Mýr.
Jónína Katrín Bjarnadóttir	tökubarn	14.9.1914	Mýrarhús, Setbergssókn
Kristján Hannesson	leigjandi, landbúnaður	12.3.1864	Höfðakot, Setbergssókn

Lágarkot

Björg Hermannsdóttir	ráðskona	20.11.1890	Svefneyjar, Flateyjarsókn
Pétur Breiðfjörð Sigurjónsson	barn	30.11.1918	Lágarkot
Niels Egilsson	vinnumaður	?	Hellnasókn, Snæfellssýslu
Elís Hallgrímsson	barn, á fátækraframfæri	14.9.1907	Hrafnkelsstaðir, Setbergss.
Haraldsína Haraldsdóttir heimili: Þórdísarstaðir hér í sókn fjarverandi, í Rimabæ, Bryggju: Sigurjón Halldórsson fjarverandi, á Sæböli, Bryggju: Ágúst Halldórsson	leigjandi, ýms vinna húsbóndi, bóndi, bátsformaður leigjandi, háseti á þilsk.	12.3.1872 1.2.1898 3.8.1899	Neshreppur innri, Ólafsvs. Miklaholt, Miklaholtshreppi Garðar, Staðarsveit, Snæf.

Látravík

Sigurður Jónsson	húsbóndi, landbóndi	14.9.1869	Höfðak., Setbergssókn
Kristjana Helgadóttir	húsmóðir	28.9.1871	Taðarb., Staðarsveit
Sigurður Sigurðsson	barn þeirra, sinnir búskap og sjó	24.5.1900	Látravík,
Vilborg Sigurðardóttir	barn þeirra	5.8.1909	s.st.
Brandur Jóhannesson	barn, lifir á fátækrastryrk	26.5.1908	s.st.
Arngrímur Magnússon	leigjandi, verkamaður	26.7.1868	Knör, Breiðuvíkurbreppi
Magnús Jón Arngrímsson	leigjandi, sjómaður	18.5.1896	Selvöllur, Breiðuvíkurbreppi
Hallgrímur Sigurðsson	húsbóndi, landbóndi	10.10.1891	Látravík
Guðrún Bjarnína Jakobsdóttir	húsmóðir	25.10.1892	Rimabúð, Setbergssókn
Sigurður Hallgrímsson	barn	25.5.1920	Látravík
Sigfús Guðsteinn Bjarnason	vinnumaður	4.6.1904	Mýrarhús, Setbergssókn
Jódis Bjarnadóttir fjarverandi, í Ólafsvík:	léttastúlka	9.9.1907	s.st.
Sigrún Lilja Sigurðardóttir	barn húsbænda	24.8.1897	Látravík

Móabúð

Kristján Jónsson	húsbóndi, bóndi, sjávarútvegur	1.11.1874	Hallbjarnareyri, Eyrarsveit
Kristín Gísladóttir	húsmóðir	6.7.1890	Hóp, Helgafellssókn
Guðríður Kristjánsdóttir	barn	29.8.1911	Móabúð
Gísli Kristjánsson	eins	16.11.1913	s.st.
Guðrún Lindal Kristjánsdóttir	eins	12.1.1915	s.st.
Jósefína Kristjánsdóttir	eins	10.4.1917	s.st.
Una Kristjánsdóttir	eins	11.1.1919	s.st.
Sigurður Kr. Hólm Kristjánsson	hjú	17.2.1875	Stykkishólmur
Porkatla Bjarnadóttir	eins	9.8.1904	Hellnafell í Eyrarsveit
Illugi St. Hjaltafín, gestur heimili: Garðabrekka, Staðarsveit, Snæfellsnessýslu	bóndi, útróðarmaður	25.11.1867	Tröð ytri, Eyrarsveit

Jón Jónsson	húsmaður, fv., bóndi	2.9.1849	Neshreppur innri, Snæf.
Guðrún Lindal Hallgrímsdóttir	húsmóðir	1.1.1849	Saurlátur, Stykkishólmss.
Mýrar			
Jón Bjarnason	húsbóndi, landbúnaður	30.4. 1851	Gilsbakki, Miðdölum, Dal.
Guðrún Sigurðardóttir	húsmóðir	10.12.1847	Búðir, Setbergssókn
Hjörtur Jónsson	húsbóndi, landbúnaður	14.7.1883	Skarð í Haukadal, Dal.
Kristín Sveinbjarnardóttir	húsmóðir	7.9.1887	Krókur, Setbergssókn
Ágúst B. Hjartarson	barn húsbændanna	3.3.1914	Kvíabryggja, Setbergssókn
Rósbjörg Hjartardóttir	eins	9.9.1916	Mýrar
Sveinbjörn K. Hjartarson	eins	6.5.1919	s.st.
Steinunn Sveinsdóttir	húskona, lifir á efnum sínum	26.1.1855	Höfði, Hnappadal, Snæf.
fjarverandi, á Kvíabryggju: Bergur Bjarnason	hjú, ættingi húsbónda	1.5.1903	Hellnafell, Setbergssókn
Mýrarhús			
Hermann Hermannsson	húsbóndi, landbóndi, form. á árabát	13.1.1869	Nýjabúð, Setbergssókn
Margrét Elimundardóttir	húsmóðir, ráðskona	8.1.1881	Keflavík, Ytri-Neshreppi
Hjörtur Hermannsson	barn húsbónda, sjóm.	1.10.1896	Svefneyjar, Flateyjarsókn
Árni Runólfur Jóhannesson	tökubarn	2.7.1911	Lág, Setbergssókn
Júlíus Kristján Sveinsson	eins	10.7.1912	Ólafsvíkurhreppur
fjarverandi, í Hrísum, Fróðárhreppi:			
Svanfríður Hansdóttir	ættingi, við landbúskap	9.7.1904	Bryggja, Setbergssókn
fjarverandi, í Ólafsvík:			
Svanfríður Hermannsdóttir	dóttir	23.1.1901	Rífabær, Eyrarsveit?
Naust			
María Jónsdóttir	húsfreyja, búandi	19.1.1891	Horn, Bjarnarhafnarsókn
Guðlaug Bjarnadóttir	móðir húsfreyju	5.9.1855	Hallkelsstaðahlíð, Kolbeinsst.
Guðlaugur Konráðsson	tökubarn, bróðursonur húsr.	2.12.1907	Hraunsfjörður, Bjarnarhs.
Jónas Guðberg Konráðsson	eins	24.8.1915	Hallbjarnareyri, Eyrarsveit
Guðrún Konráðsdóttir	tökubarn, bróðurdóttir húsr.	24.7.1918	Tröð ytri, Eyrarsveit
Jóhann Eyjólfsson	hreppsómagi	5.7.1876	Bryggja, Eyrarsveit
Jóhann Pétur Konráðsson	tökub. um tíma, bróðursonur húsr.	4.4.1909	Hallbjarnareyri, Eyrarsveit
heimili: Tröð ytri, Eyrarsveit			
Nýjabúð			
Guðmundur Guðmundsson	húsbóndi, landb., sjávarút.	22.1.1891	Nýjabúð
Jensína Nielsdóttir	húsmóðir	30.12.1883	Eydhús, Miklaholtshreppi
Guðmundur Guðmundsson	barn	9.6.1915	Nýjabúð
Nielsína Guðmundsdóttir	eins	18.7.1916	s.st.
Sigurlín Guðmundsdóttir	eins	17.9.1917	s.st.
Guðrún Guðmundsdóttir	eins	13.3.1919	s.st.
Marta Stefánsdóttir	hjú	1.3.1905	Efri-hlíð, Helgafellssveit
Guðmundur Guðmundsson	húsmaður, sjómaður	1. vetrard.1860	Bjarnarhöfn, Snæfellsnes
Sigurður Guðmundsson	hjú, hjá föður sínum	18.4.1901	Nýjabúð
Hannes Guðmundsson	eins	15.4.1906	s.st.
Kristín Guðmundsdóttir	eins	16.4.1897	s.st.
Guðrún Hallfríður Pétursdóttir	barn	4.10.1916	Sandur, Neshr. utan Ennis

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Jóhannes Páll Pétursson	eins	6.6.1920	Nýjabúð
Pétur Jóhannesson	húsmáður, sjómaður	2.10.1893	Hjarðarból, Eyrarsveit
Rimabær			
Jónatan Jóhannsson	húsbóndi, sjómaður	4.11.1877	Eiði, Neshreppi, utan Ennis
Sigurborg Oddný Sigurðardóttir	ráðskona	5.5.1863	Gríshóll, Helgafellssveit
Guðrún Agústa Sigurgeirsdóttir	barn	14.8.1905	Norður-Bár, Eyrarsveit
Sigurjón Halldórsson, gestur	húsbóndi, bátsformaður við sjóróðra	1.2.1898	Miklaholt, Miklaholtshreppi
heimili: Lágarkot, Eyrarsveit			
Árni Sveinbjörnsson, gestur	sjóróðramaður	3.12.1891	Krókur, Eyrarsveit
heimili: Hellnafell, Eyrarsveit			
Sigurður Einarsson	húsbóndi, sjóvinna, fátækrastrykur	31.1.1854	Pórdísarstaðir hér í sókn
Steinunn Sveinsdóttir	húsmóðir	12.7.1866	Böðvarsholt, Staðarsveit
Ingjaldr Hólm Sigurðsson	barn	29.3.1907	Ingjaldshóll, Neshr. utan Ennis
Rimabúð			
Karel Jakob Jónsson	húsbóndi, á framf. sonar síns	1.8.1850	Eyrarsveit
Ragnhildur Indriðadóttir	húsmóðir	6.5.1854	sömuleiðis
Karel Júlíus Jakobsson	háseti á árabát, barn	29.7.1896	sömuleiðis
Jón Indriðason	háseti á þilskipi, ættingi	5.1.1869	sömuleiðis
Setberg			
Jósef Jónsson	húsbóndi, prestur	24.12.1888	Öxl í Þingi, Húnavatnssýslu
Hólmfríður Halldórsdóttir	húsmóðir	19.2.1891	Reykjavík
Halldór Jósefsson	barn	23.5.1917	Sauðanes, Langan., N-Þing.
Kristjana Jósefsdóttir	eins	20.7.1918	Reykjavík
Skafti Jósefsson	eins	1.3.1920	Setberg
Páll Þorleifsson	hjú	16.7.1877	Bjarnarhöfn, Helgafellssveit
Ágústa Stefánía Stefánsdóttir	eins	9.8.1902	Efri-Hlíð, Helgafellssveit
Jakobína Jónsdóttir	eins	25.12.1895	Tröð innri, Eyrarsveit
Þórður Matthías Jóhannesson	eins, vikadregur	10.2.1907	Lág neðri, Eyrarsveit
Sigurðarhús			
Jón Ólafsson	húsbóndi, fiskkaupm.	12.9.1891	Lágarkot, Eyrarsveit
Guðmundur Guðmundsson	vinnumaður	8.9.1902	Bryggja, Eyrarsveit
Inga Kristfinnsdóttir	barn, ættingi	4.7.1915	Sigurðarhús
Kristfinna Guðbjörg Sigrún			
Kristfinnsdóttir	eins	2.9.1916	s.st.
Ingigerður Þorgeirsdóttir, gestur	ættingi	1. júlí 1855	Flejustaðir, Hraunhreppi
heimili: Norður-Bár, Eyrarsveit			
fjarverandi, fór með Svan til Reykjavíkur:			
Ingveldur Ólafsdóttir	húsmóðir	5.6.1889	Lágarkot, Eyrarsveit
Skallabúðir			
Ólafía Hjálmrós Ólafsdóttir	húsmóðir, landbúnaður	14.1.1875	Hrisdalur, Miklaholtshreppi
Hólmfríður Sigurást Stefánsdóttir	barn	19.8.1907	Efri-Hlíð, Helgafellssveit
Karl Breiðfjörð Stefánsson	eins	1.7.1908	s.st.
Haraldur Stefánsson	eins	6.7.1909	s.st.
Ingigerður Stefánsdóttir	eins	12.7.1910	s.st.
Alexander Stefánsson	eins	26.6.1913	s.st.

Aðalheiður Kristín Stefánsdóttir	eins	13.7.1914	s.st.
Bjargmundur Jónsson	eins	10.7.1915	Norður-Bár, Eyrarsveit
Torfhildur Jónsdóttir	eins	20.7.1918	s.st.
fjarverandi, í Akurtröðum, Eyrarsveit:			
Gunnar Stefánsson	sonur ekkjunnar	22.11.1903	Efri-Hlíð, Helgafellssveit

Skerðingsstaðir

Þorvaldur Þórðarson	húsbóndi, landbúskapur	6.2.1878	Bár, Setbergssókn
Kristín Karólína Jakobsdóttir	húsmóðir	1876	Bryggja, Eyrarsveit
Guðmundur Hinrik Guðmundss.	barn húsfreyju	31.7.1903	Búðir, Eyrarsveit
Þórður Valdimar Þorvaldsson	barn hjónanna	22.8.1905	Skerðingsstaðir
Ragnhildur Þorvaldsdóttir	eins	2.12.1907	s.st.
Jakob Þorvaldsson	eins	28.7.1910	s.st.
Jón Indriði Þorvaldsson	eins	23.9.1914	s.st.
Þorvaldur Kristinn Þorvaldsson	eins	23.6.1917	s.st.
Gunnar Júlíus Þorvaldsson	eins	19.6.1918	s.st.
fjarverandi, á Sæböli, Eyrarsveit:			
Elberg Guðmundsson	barn húsfreyju	10.12.1901	Búðir, Setbergssókn

Spjör

Runólfur Jónatansson	húsbóndi, land og sjávarbóndi	2.1.1873	Vindás, hér í sókn
Jóhanna Runólfsdóttir	dóttir hjónanna	9.6.1896	Fjarðarhorn, Bjarnarhafnars.
Páll Runólfsson	sonur hjónanna, sjóm.	8.8.1901	Naust, hér í sókn
Jónatan Runólfsson	sonur hjónanna, landv.	13.2.1904	s.st.
Sigurþór Runólfsson	sonur hjónanna	9.4.1907	s.st.
Lára Sæmundsdóttir	tökubarn	28.9.1913	Tröð ytri, Eyrarsveit
Ingibjörg Ásmundsdóttir	eins	7.7.1913	Grund, hér í sókn
Sigurlín Jónsdóttir	vetrarstúlka	12.12.1903	Eiðhús, Miklaholtshreppi
heimili: Vindás, hér í sókn			
fjarverandi, í Gröf efri, hér í sókn:			
Pálína Pálsdóttir	húsmóðir	11.1.1866	Suðurbúð, hér í sókn

Steinshús

Ágústína Matthíasdóttir	húsmóðir	30.8.1870	Eyrarsveit
Kristján Eyfjörð Guðmundsson	barn, sjómaður	26.6.1904	Innrineshreppur
Ásgerður Sigurdóra Guðmundsd.	barn	8.10.1909	Eyrarsveit
Halldór Guðmundsson	eins	10.5.1914	s.st.
Sigurður Hannesson	leigjandi, smáskammtalæknir	13.3.1872	Innrineshreppur
Hallgrímur Sveinn Sveinsson	leigjandi, sjómaður	2.12.1902	Eyrarsveit
Hannes Kristjánsson	á fátækkrastyrk	8.9.1887	s.st.
ath: Hallgrímur á heima á Hálsi, Eyrarsveit			

Stekkjartöð

Kristján Skúlason	húsb., landvinna, sjóróðrar	16.3.1884	Setbergssókn
Steinunn Jónsdóttir	húsmóðir	19.3.1888	s.st.
Kristín Elíasdóttir	dóttir húsmóður	13.4.1909	s.st.
Guðmundur Kristjánsson	barn hjónanna	18.5.1912	s.st.
Oddgeir Ágúst Kristjánsson	eins	3.9.1914	s.st.
Una Kristjánsdóttir	eins	7.8.1915	s.st.
Ásthildur Kristjánsdóttir	eins	6.9.1917	s.st.
Setselja Kristjánsdóttir	eins	10.6.1919	s.st.
Setselja Gísladóttir	húskona, ýms vinna	18.4.1880	s.st.
drengur Runólfsson	barn hennar	9.10.1920	

Sæból

Dagbjört Ingibjörg Jónsdóttir	húsmóðir	28.6.1892	Hergilsey, Eyjahreppi
Kristín Jóna Guðmundsdóttir	barn	20.9.1911	Eyrarsveit
Kristín Theodóra Guðmundsd.	eins	20.8.1914	s.st.
Sveinsína Kristbjörg Guðmundsd.	eins	21.8.1918	s.st.
Jóhann Ágúst Kristjánsson	leigjandi, sjóróðramaður	9.6.1892	Vaðstakksheiði, Ytri-Neshr.
Elberg Guðmundsson, gestur heimili: Skerðingsstaðir, Eyrarsveit	háseti á þilskípi	10.12.1901	Eyrarsveit
Ágúst Halldórsson, gestur heimili: Lágarkot, Eyrarsveit	eins	3.8.1899	Garðar, Staðarsveit
fjarverandi, í Stykkishólmi: Guðmundur Júlíus Sigurðsson	húsbóndi, vélamaður á bát	9.1.1884	Stykkishólmi

Tjarnarkot

Jónína Herdís Einarsdóttir	húsmóðir	12.8.1873	Mávahlíð, Neshreppi innri
Björgvin Bjarnason	vinnumaður	5.1.1897	Suður-Bár, Eyrarsveit
Einar Bjarnason	eins	20.7.1901	s.st.
Helgi Kornélius Bjarnason	barn	3.7.1911	s.st.
Lilja Bjarnadóttir fjarverandi, í Gröf, Eyrarsveit:	eins	31.10.1906	s.st.
Bjarni Jónsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	1857	Litli-Kálfalækur, Mýr.

Tröð ytri

Sigurást Kristjánsdóttir	húsmóðir	6.6.1891	Stekkartröð, Eyrarsveit
Ingvi Hraunfjörð Pétursson	barn	29.10.1914	Stykkishólmur
Hugi Hraunfjörð Pétursson fjarverandi, á m/b Hans frá Stykkishólmi:	eins	17.7.1918	Sandur, Neshr. utan Ennis
Pétur J. Hraunfjörð fjarverandi, í Grafarnesi, hér í sókn	húsbóndi, skipstjóri á flutningaskípi	14.5.1885	Valabjörg, Helgafellssveit
Elisabet Stefánsdóttir fjarverandi, í Nausti, Eyrarsveit:	húsmóðir	23.7.1877	Vindás, Eyrarsveit
Jóhann Pétur Konráðsson fjarverandi, í Grafarnesi, hér í sókn	barn	3.4.1909	Hallbjarnareyri, Eyrarsveit
Olga Fanney Konráðsdóttir	barn	20.11.1913	s.st.

Tröð innri

Gísli Jónsson	húsbóndi, landbún., sjóróðrar	19.7.1857	Kothraun, Bjarnarhafnars.
Jósefína Jósefsdóttir	húsmóðir	15.3.1856	Staðarbakki, Helgafellssveit
Kristín Guðríður Kristjánsdóttir	tökubarn, dótturdóttir	11.10.1908	Móabúð, Eyrarsveit
Kristlaugur Bjarnason	hjú	11.3.1904	Bár syðri, Eyrarsveit

Vatnabúðir

Elís Gíslason	húsbóndi, landbún., sjávarútvegur	9.10.1873	Vatnabúðir
Vilborg Jónsdóttir	húsmóðir	6.3.1877	Tröð innri, Eyrarsveit
Guðrún Elísdóttir	dóttir húsbændanna	27.6.1901?	Oddsþúð, Eyrarsveit
Snorri Elísson	sonur þeirra	4.6.1904	s.st.
Pórður Elísson	eins	25.2.1906	s.st.
Lilja Elísdóttir	dóttir þeirra	24.6.1907	s.st.
Helga Elísdóttir	eins	14.11.1908	s.st.
Kristberg Elísson	sonur þeirra	15.9.1912	Vatnabúðir

Guðjón Elísson	sonur þeirra, lausam.	19.2.1897	Móabúð, Eyrarsveit
Gisli Karel Elísson	eins	10.05.1899	Oddsbúð, Eyrarsveit

Vindás

Jón Kristjánsson	húsbóndi, landbúnaður	26.3.1874	Miklaholtssókn
Guðrún Jónsdóttir	húsmóðir	10.5.1879	Bjarnarhafnarsókn
Guðrún Jónsdóttir	vinnuk. hjá foreldrum sínum	30.11.1898	Setbergssókn
Nói Jónsson		16.9.1911	s.st.
Laufey Jónsdóttir		18.3.1914	s.st.
Jóhanna Jónsdóttir		25.7.1906	s.st.
Sigríður Jónsdóttir		5.2.1916	Setbergssókn
Halldóra Jónsdóttir		27.4.1918	s.st.
Jón Elí Jósefsson	húsmaður, landvinna	8.8.1854	Staðarstaðarsókn
fjarverandi, á Búðum, hér í sókn:			
Kristján Jónsson	vinnumaður, barn hjóna	25.7.1901	Setbergssókn
fjarverandi, á Spjör, hér í sókn:			
Sígurlín Jónsdóttir	vinnukona, barn hjóna	12.12.1903	Miklaholtshreppur

Þórdísarstaðir

Kjartan Ólafsson	húsbóndi, landbóndi	15.11.1876	Bolavellir, Staðarsveit
Salbjörg Jósefsdóttir	húsmóðir	3.4.1876	Gríshóll, Helgafellssveit
Finnur Kjartansson	vinnumaður	20.4.1904	Akurtraðir, hér í sókn
Jens Spendrúp Kjartansson	barn	18.6.1907	s.st.
Kristján Kjartansson	eins	20.7.1911	Þórdísarstaðir
Jeremías Kjartansson	eins	28.6.1913	s.st.
Svanborg Rósamunda	eins	23.1.1916	s.st.
Kjartansdóttir			
fjarverandi, í Lágarkoti, hér í sókn:			
Haraldína Haraldsdóttir	lausakona, ýms vinna	12.3.1872	Fróðársókn, Snæfellss.

Manntal 2. des 1930

<i>Heimili og fullt nafn</i>	<i>Staðan á heimilinu</i>	<i>Fæðingard.</i>	<i>Fæðingarstaður og ár</i>
Búðir			
Cecil Sigurbjarnarson	húsb. bóndi, sjóm.	22.8.1896	Hamrar, Eyrarsveit
Oddfríður Kristín Runólfsd.	húsmóðir	21.2.1898	Fjarðarhorn, Helgafsv.
Sigurbjörn Helgason	faðir húsbónda	11.4.1847	Gröf, Eyrarsveit
Soffía Jónasdóttir	móðir húsbónda	26.3.1859	Mýrar, Eyrarsveit
Hallgr. Pétursson Jóhannss.	vinnumaður	22.3.1912	Kvíabryggja, Eyrarsveit
Kristín Cecilsdóttir	dóttir	20.6.1921	Búðir, Eyrarsveit
Bæring Cecilsson	sonur	24.3.1923	s.st.
Soffonías Cecilsson	eins	3.5.1924	s.st.
Guðbjartur Cecilsson	eins	7.3.1927	s.st.
Norður-Bár			
Sigurjón Halldórsson	húsbóndi, bóndi, sjóm.	1.2.1898	Akur, Staðarsveit
Björg Hermannsdóttir	húsmóðir	20.11.1890	Svefneyjar, Breiðafirði
Pétur Breiðfjörð Sigurjónsson	sonur	30.11.1918	Lágarkot, Eyrarsveit
Hermann Kristberg Sigurjónsson	eins	27.8.1922	s.st.
Ágúst Sigurjónsson	eins	7.7.1925	Norður-Bár
Halldór Sigurjónsson	eins	15.8.1926	s.st.
Ágúst Halldórsson	lausamaður, sjóvinna	3.8.1899	Akur, Staðarsveit
Elís Hallgrímsson	eins	14.9.1907	Hrafnkellsst., Eyrarsv.
Suður-Bár			
Ingibjörg Pétursdóttir	húsmóðir, búandi	6.1.1887	Brimilsvellir, Fróðárh.
Porkell Sigurðsson	sonur, landbún., fiskv.	18.9.1908	Ólafsvík
er á Látrum, Rauðasandshreppi			
Pétur Kristþór Sigurðsson	sonur, sjómaður	17.7.1910	Tunga, Fróðárhreppi
er á Bakka			
Guðfríður Sigurðardóttir	dóttir, vinnukona	17.7.1910	s.st.
Halldór Sigurðsson	sonur, landbún.	9.9.1915	Haukabrekka, Fróðárh.
Þórarinn Sigurðsson	sonur	31.1.1922	Suður-Bár
Guðmundur Sigurðsson	stjúpsonur, vélam.	20.8.1899	Vatneyri, Patreksfirði
er í Reykjavík	á mótorbát		
Kristján Kristjánsson		8.5.1925	Móabúð, Eyrarsveit
heimili Móabúð			
Eiði			
Kristján Sigurður Jónsson	húsbóndi, landb., fiskv.	25.7.1901	Kolgrafarsel, Eyrarsv.
Guðrún Guðný Elísdóttir	húsmóðir	27.6.1901	Oddsúð, Eyrarsveit
Guðmundur Kristjánsson	sonur þeirra	5.1.1928	Vindás, Eyrarsveit
Jón Jóhann Kristjánsson	eins	24.3.1929	Eiði, Eyrarsveit
Dagbjört Pétursdóttir	fósturdóttir þeirra	18.6.1922	Garðsendi, Eyrarsv.
Ingólfur Ólafsson	vetrarmaður	8.7.1912	Brimilsvellir, Fróðárh.
Gunnar Jóhann Stefánsson	húsb., landbún., fiskv.	22.11.1903	Efrihlíð, Helgafellssv.
Lilja Elísdóttir	húsmóðir	24.6.1907	Oddsúð, Eyrarsveit
Elís Gunnarsson	sonur þeirra	25.2.1929	Eiði, Eyrarsveit
Benedikt Gabriel Brynjólfsson	vinnudrengur	28.10.1915	Stykkishólmur

Akurtraðir

Gunnar Guðmundsson	húsb., landb., fiskv.	15.10.1894	Nýjabúð, Eyrarsveit
Hrefna Matthildur Jónsdóttir	húsmóðir	4.10.1897	Stykkishólmur
Friðjón Gunnarsson	barn þeirra	10.1.1918	Garðsendi, Eyrarsveit
Gísli Gunnarsson	eins	30.12.1920	s.st.
er á Bakka, Eyrarsveit			
Porkell Gunnarsson	eins	8.87.1924	Akurtraðir
Kristólína Guðrún Gunnarsdóttir	eins	4.5.1929	s.st.
Geirarður Jósef Antoníus Jónss.	bróðir húsm.,sjómaður	9.7.1912	Garðsendi
Þorsteinn Jónsson	eins	6.8.1902	Stykkishólmi
er á Bakka, Eyrarsveit			
Porkell Jónsson	húsbóndi, sjómaður	22.4.1858	Hrófbjargarst., Hraunh.

Bakkabær

Guðmundur Guðmundsson	húsbóndi, fyrrv. sjóm. á framf. vandamanna	23.10.1861	Bjarnarhöfn, Helgafellss.
Marta Ólöf Stefánsdóttir	ráðskona	1.3.1905	Efrihlíð, Helgafellssveit
Hólmfríður Guðmundsdóttir	dóttir þeirra	26.8.1927	Bakkabær
Gísli Guðmundsson	sonur þeirra	26.9.1929	s.st.
Sigurður Guðmundsson	sonur húsb., verkam.	18.4.1901	Nýjabúð, Eyrarsveit
heimili: Reykjavík			

Bakki

Ingimundur Gíslason	húsb., útg., form. á róðrabát	12.10.1889	Vatnabúðir, Eyrarsv.
Katrín Helgadóttir	húsmóðir	..1853	Hrafnkelsstaðir, Eyr.
Gísli Gunnarsson	næturgestur	30.12.1920	Garðsendi, Eyrarsv.
heimili: Akurtraðir			
Þorsteinn Jónsson	eins	6.8.1920	Stykkishólmur
heimili: Akurtraðir			
Pétur Kristþór Sigurðsson	eins	17.7.1910	Tunga, Fróðarhreppi
heimili: Suður-Bár			

Berserkseyri

Guðni Elisson	húsbóndi, bóndi	31.10.1897	Berserkseyri
Sigríður Guðrún Halldórsdóttir	húsmóðir	4.10.1900	Kothraun, Helgafellssv.
Halldór Guðnason	sonur þeirra	26.8.1922	Berserkseyri
Elís Guðnason	eins	29.7.1926	s.st.
Jón Lárus Guðnason	eins	13.9.1928	s.st.
Bernharð Guðnason	eins	11.10.1929	s.st.

Bjarni Sigurðsson	húsb., bóndi, póstur	18.1.1896	Sel, Helgafellssveit
Ástrós Ágústa Elísadóttir	húsmóðir	2.8.1895	Berserkseyri
Dagbjört Ragnhildur Bjarnadóttir	dóttir þeirra	22.8.1923	s.st.
Lárus Sigurjón Bjarnason	sonur þeirra	25.9.1926	s.st.

Sigurður Jónsson	húsbóndi, landbún.	18.4.1869	Kothraun, Helgafellss.
Ingveldur Hafliðadóttir	ráðskona	4.10.1878	Valabjörg, Helgafellss.

Fagurhóll

Porkell Runólfsson	húsb., sjómaður	16.12.1895	Árnabotn, Helgafellss.
Margrét Gísladóttir	húsmóðir	6.3.1891	Skjálög, Kolbeinsst.hr.
Runólfur Þorkelsson	sonur þeirra	31.7.1923	

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Guðbjörg Þorkelsdóttir	dóttir þeirra	27.5.1925	
Gísli Þorkelsson	sonur þeirra	23.5.1926	
Páll Þorkelsson	eins	10.4.1928	
Ingibjörg Þorkelsdóttir	dóttir þeirra	3.5.1929	
Garðsendi			
Illugi Stefánsson	húsb., landb., fiskv.	25.11.1867	Tröð, Eyrarsveit
Guðrún Guðmundsdóttir	húsmóðir	24.6.1867	Gröf, Laxárdal
Stefán Ingiberg Illugason	sonur þeirra	27.3.1905	Stekkjatröð, Eyrarsv.
Guðrún Torfadóttir	fósturdóttir	30.7.1918	Selvellir, Helgafellss.
Torfi Jörgen Illugason	húsb., landb., fiskv.	22.7.1895	Helgafell, Helgafellssv.
Ingibjörg Kristín Finnsdóttir	húsmóðir	30.6.1893	Fjarðarhorn, Helgaf.sv.
Lilja Torfadóttir	dóttir þeirra	26.1.1920	Ógur, Stykkishólmskr.
Kristján Torfason	sonur þeirra	2.6.1927	Garðsendi, Eyrarsv.
Páll Torfason	eins	27.9.1928	s.st.
Unnur Torfadóttir	dóttir þeirra	23.4.1930	s.st.
Grund			
Kristján Þorleifur Þorleifsson	kostgangari, landb.	21.3.1876	Bjarnarhöfn, Helgaf.sv.
Gísli Karel Elísson	húsb., landb., fiskv.	10.5.1899	Oddsþúð Eyrarsveit
Jóhanna Hallgerður Jónsdóttir	húsmóðir	27.7.1906	Arnarhóll, Eyrarsveit
Vilborg Guðrún Gísladóttir	dóttir þeirra	16.7.1927	Skallabúðir, Eyrarsv.
Pálína Gísladóttir	eins	27.1.1929	s.st.
er á Vindási, Eyrarsveit			
Katrín Ólafsdóttir	vinnustúlka	29.4.1916	Geirakot, Fróðárhreppi
er á Vindási, Eyrarsveit			
Guðrún Hallfríður Pétursdóttir	dvelur um tíma	4.10.1916	
heimili: Hjarðarbrekka, Eyrarsveit			
Forna-Grund			
Ásgeir Þórður Kristjánsson	húsbóndi, sjómaður	7.6.1895	Setberg, Eyrarsveit
Þórdís Þorleifsdóttir	húsmóðir	13.10.1895	Garðsendi, Eyrarsveit
Kristín Ásgeirsdóttir	dóttir þeirra	3.6.1919	Hamrar, Eyrarsveit
Þorleifur Halldór Ásgeirsson	sonur þeirra	6.2.1922	s.st.
Jarðþrúður Soffía Ásgeirsd.	dóttir þeirra	3.4.1924	s.st.
Björn Kristján Ásgeirsson	sonur þeirra	5.5.1926	s.st.
Ásdís Ásgeirsdóttir	dóttir þeirra	4.7.1927	s.st.
Ragnheiður Ásgeirsdóttir	dóttir þeirra	14.3.1930	Forna-Grund
Ingunn Valgerður Hjartardóttir	vinnukona	30.9.1909	Bakkabær, Bárarplássi
Jón Magnússon	lausamaður, sjóm.	5.9.1909	Stykkishólmur
Jósafína Kristjánsdóttir	dvelur um tíma	10.8.1917	Móabúð, Eyrarsveit
heimili: Móabúð			
Guðbjörg Bárðardóttir	næturgestur	25.5.1917	Gröf, Eyrarsveit
heimili: Gröf			
Helgi Andrésson	sniður	18.4.1892	Bessatunga, Saurb.hr.
Jón Bjarnason	næturgestur	25.7.10.1903?	Miðbúð, Eyrarsveit
heimili: Haugabrekka, Fróðárhreppi			
Felix Guðmundur Arngrímss.	húsbóndi, sjómaður	8.3.1878	Gufuskálar, Neshreppi
Ásgerður Sigurbjarnardóttir	ráðskona	11.7.1.1876	Kolgrafir, Eyrarsveit

Gröf, innri

Bárður Þorsteinsson	húsb., Íshússtj., bóndi	11.6.1882	Kirkjufell, Eyrarsveit
Jóhanna Magnúsdóttir	húsmóðir	26.1.1889	Ballará, Skaröströnd
Unnur Bárðardóttir	dóttir þeirra	16.8.1914	Gröf
Þorsteinn Bárðarson	sonur þeirra	14.3.1916	s.st
Guðbjörg Bárðardóttir	dóttir þeirra	25.5.1917	s.st
er á Fornu-Grund			
Oliver Bárðarson	sonur þeirra	21.6.1921	s.st
Guðlaugur Rögnvaldsson	vinnumaður	16.7.1901	Fagradalstunga, Saurbæ

Gröf, ytri

Lárus Jónsson	húsb., landbún.	1.10.1889	Ósi, Skógarströnd
Halldóra Jóhannsdóttir	húsmóðir	27.4.1888	Kvíabryggja, Eyrarsveit
Helga Lárusdóttir	dóttir þeirra	22.4.1924	Gröf
Sigurður Lárusson	sonur þeirra	31.1.1927	s.st.
Inga Hrefna Lárusdóttir	dóttir þeirra	23.6.1929	s.st.
Björn Jón Lárusson	faðir bónda, framf. af eignum sínum	14.2.1864	Geitareyjar, Skógarstr.
Helga Gróa Sigurðardóttir	hans kona	8.2.1858	Valshamar, Skógarstr.

Götuhaus

Runólfur Jónatansson	húsb., sjóm., daglaunam.	2.1.1873	Vindás, Eyrarsveit
Sesselja Gísladóttir	ráðskona	18.4.1879	Garðsendi
Guðmundur Runólfsson	sonur þeirra	9.10.1920	Stekkjatraðir
Þórarinn Ögmundsson	mótoristi	9.5.1910	Litla-Hella, Breiðuvík
heimili: Hjallasandur			

Hallbjarnareyri

Bjarni Elías Jónsson	húsbóndi, bóndi	4.7.1886	Hraunháls, Helgafellssv.
Jensína Valgerður Bjarnadóttir	húsmóðir	27.4.1890	Pæfusteinn, Neshreppi
María Magðalena Elísdóttir	dóttir þeirra	17.12.1915	Setberg, Eyrarsveit
Þorsteinn Guðmundss.	leigjandi, útgerðarm., form. mótorbáts	25.6.1907	Bræðrabrekka, Bitruhr.
heimili: Hjarðarból			
Guðjón Jóhannes Jónsson	húsbóndi, bóndi	29.07.1895	Horn, Helgafellssveit
Guðríður Sigurðardóttir	húsmóðir, bóndi	3.6.1891	Pingvellir, Helgafellssv.
Ingbjörg Sigríður Jóhannesd.	dóttir þeirra	12.5.1918	Hallbjarnareyri
Una Jóhannesdóttir	eins	3.1.1924	s.st.
Magnús Jóhannesson	sonur þeirra	13.7.1928	s.st.

Háls

Hallgrímur Sveinn Sveinsson	húsbóndi, bóndi	2.12.1901	Háls, Eyrarsveit
Guðný Anna Eggertsdóttir	húsmóðir	25.12.1870	Syðri-Skógar, Kolb.
Bárður Sveinsson	ættingi, verkamaður	23.8.1909	Háls, Eyrarsveit
Gísli Ólafsson	fóstursonur	17.6.1918	Geirakot, Fróðárhreppi

Hamrar

Páll Guðfinnur Þorleifsson	húsb., landb., fiskv.	13.6.1892	Tröð innri, Eyrarsveit
Ólöf Þorleifsdóttir	húsmóðir	5.2.1903	Stykkishólmi
Sigríður Breiðfjörð Pálsdóttir	dóttir þeirra	14.8.1925	Hamrar, Eyrarsveit
Leifur Pálsson	sonur þeirra	13.6.1927	s.st.
Hörður Pálsson	eins	6.11.1928	s.st.

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRÐURINN

Porleifur Jónatansson	faðir bónda, ráðsm.	30.7.1855	Hallbjarnareyri
Jarðþrúður Guðný Pálsdóttir	móðir bónda	17.7.1861	Kvíabryggja, Eyrarsv.
Kristín Júlíana Þorleifsdóttir	lausak., systir bónda	1.7.1887	Árnabótn, Helgafarsv.
Jarðþrúður Ásmundsdóttir	vinnukona	1.5.1915	?Bár, Eyrarsveit
Þorleif Ásmundsdóttir	fósturbarn	20.5.1917	s.st.
Ásmundur Jónatan Ásmundss.	systursonur bónda	23.7.1919	Hamrar, Eyrarsveit
Alexander Stefánsson	vinnumaður	7.6.1913	Efrihlíð, Helgafellssv.
Jóhannes Ólafur Þorgrímsson	barnakennari	20.11.1902	Miklhóll, Skagafirði
heimili: Krossnes, Eyrarsveit			
Þjarni Jóhann Guðmundsson	dvelur um tíma	15.7.1919	Stykkishólmi
heimili: Kolgrafir, Eyrarsveit			
Hellnafell			
Árni Sveinbjarnarson	húsb., bóndi, fiskv.	3.12.1892	Krókur, Eyrarsveit
Herdís Sigurlín Þórláfsdóttir	húsmóðir	24.2.1899	Þorgeirsfell, Staðarsv.
Ingibjörg Hallbera Árnadóttir	dóttir	5.9.1923	Hellnafell
Guðbjörg Árnadóttir	dóttir	13.3.1925	s.st.
Sveinbjörn Árnason	sonur	20.8.1926	s.st.
Guðný Margrét Árnadóttir	dóttir	26.4.1928	s.st.
Gísli Árnason	sonur	3.3.1930	Hellnafell
Móses Benedikt Guðmundsson	leigjandi, sjómaður	10.12.1909	Jaðar, Eyrarsveit
Sveinbjörn Finnsson	húsb., á framf. sonar	22.1.1856	Garðar, Kolbeinsst.hr.
Guðný Margrét Árnadóttir	húsmóðir, sömul.	28.6.1865	Kirkjufell, Eyrarsveit
Sigurborg Dórótea Sveinbjarnard.	dóttir, sjúklingur	27.9.1907	Höfðakot, Eyrarsveit
Jóhannes Pálmi Sveinbjarnarson	sjómaður, fyrirvinna	5.47.1903	s.st.
er á Hringbr. 146 Reykjavík			
Hjarðarból			
Páll Þorleifsson	húsbóndi, bóndi	16.7.1877	Þjarnarhöfn, Helgafellss.
Jakobína Jónsdóttir	húsmóðir	25.12.1894	Tröð ytri, Eyrarsveit
Dagmar Árnadóttir	fósturdóttir	29.12.1924	Garðsendi, Eyrarsveit
Skarphéðinn Sigurðsson	húsb., bóndi, fiskv.	25.3.1892	Berserkjahraun
Jóna Sigríður Einarsdóttir	húsmóðir	13.1.1899	Hvítahlíð, Bitru
Einar Skarphéðinsson	sonur þeirra	24.8.1927	Hjarðarból Eyrarsveit
Kristín Júlíana Jónsdóttir	móðir húsbóndans	20.7.1860	Kothvammur, Helgafarsv.
Hjarðarbrekka			
Jens Pétur Jóhannesson	húsb., landb., fiskv.	2.10.1893	Hjarðarból, Eyrarsveit
Jóhanna Kristín Guðmundsdóttir	húsmóðir	16.4.1897	Nýjabúð, Eyrarsveit
Guðrún Hallfríður Pétursdóttir	dóttir þeirra, er á Grund	4.10.1916	Hvammur, Hellissandi
Jóhannes Páll Pétursson	sonur þeirra	6.6.1920	Nýjabúð, Eyrarsveit
er í Skallabúðum			
Hallgrímur Pétursson	eins	23.7.1924	Garðsendi, Eyrarsveit
Jens Pétursson	eins	30.3.1927	Hjarðarbrekka
Áslaug Pétursdóttir	dóttir þeirra	26.5.1930	s.st.
Höfði			
Kristján Guðmundsson	húsbóndi, bóndi	11.4.1872	Geitareyjar, Skógarstr.
Þórunn Sigurðardóttir	húsmóðir	10.11.1872	Álfarvatn, Staðarsv.
Jóhann Gunnar Kristjánsson	sonur þeirra, sjóm.	16.1.1908	Örlygsstaðir, Helgafarsv.
er á Bryggju, Eyrarsveit			

Unnur Kristjánsdóttir	dóttir þeirra	24.4.1905	s.st.
Anna Kristjánsdóttir	eins	29.10.1913	s.st.
Björn Kristjánsson	húsb., bóndi, form.	18.7.1899	Ós, Skógarströnd
Kristný Guðmundsdóttir	húsmóðir	17.9.1903	Selhóll, Neshreppi
Stella Jöfriður Björnsdóttir	dóttir þeirra	13.8.1925	Höfði
Guðmundur Björnsson	sonur þeirra	21.8.1926	s.st.
Kristján Björnsson	eins	29.7.1927	s.st.
Arnólfur (?) Björnsson	eins	6.9.1928	s.st.
Ríkarður Björnsson	eins	9.9.1929	s.st.
Kirkjufell			
Magnús Gísli Gíslason	húsbóndi, bóndi	7.12.1892	Haukatunga, Kolbeinsst
Þorbjörg Valgerður Skarphéðins.	húsmóðir	5.11.1899	Tannstaðir, Húnavatnss.
Gunnar Skarphéðinn Magnúss.	sonur þeirra	14.9.1922	Kirkjufell
Gísli Guðberg Magnússon	eins	7.6.1925	s.st.
Haraldur Ellert Magnússon	eins	19.5.1927	s.st.
Elsa Magnúsdóttir	dóttir þeirra	20.11.1928	s.st.
drengur	sonur þeirra	7.6.1930	s.st.
Gísli Magnússon	húsbóndi, bóndi	4.11.1854	Litli-Langidalur, Skógars.
Guðbjörg Jóhannsdóttir	húsmóðir	8.8.1861	Laxárdalur, Skógarstr.
Kristján Guðjón Gíslason	sonur, vinnumaður	22.8.1905	Lágarkot?, Eyrarsveit
Kolgrafir			
Magnús Jónsson	húsbóndi, bóndi	17.8.1870	Þórdísarstaðir
Jóhanna Elísóttir	húsmóðir	7.4.1890	Nýjabúð
María Magnúsdóttir	dóttir þeirra	13.9.1915	Kolgrafir
Áslaug Kristensa Georgsdóttir	fósturdóttir þeirra	17.10.1924	Reykjavík
Bjarni Jóhann Guðmundsson	fóstursonur þeirra	15.7.1919	Stykkishólmur
er á Hömrum hér í sveit.			
Björn Gíslason	vinnumaður	9.5.1912	Horn, Helgafellssveit
er á m/b Svan Grundarfirði.			
Sæmundur Halldórsson		4.7.1910	Kothraun, Helgafellssv.
heimili: Reykjavík			
Elís Guðnason	húsb., fyrrv. bóndi	4.11.1867	Fjarðarbotn, Helgafellss.
Gróa Herdís Hannesdóttir	kona hans	3.4.1857	Spjör, Eyrarsveit
Krossnes			
Guðrún Kristín Jóhannesdóttir	húsmóðir	26.9.1864	Litlavatnsholti?, Dalas.
Jóhannes Guðjón Guðmundsson	sonur hennar, húsb. vitavörður	7.3.1890	Krossnes, Eyrarsv.
Jóhannes Ólafur Þorgrímsson	leigjandi, barnakennari	20.11.1901	Míklhóll, Skagafirði
er á Hömrum Eyrarsveit			
Skúlína Hlíf Guðmundsdóttir	dóttir húsmóður	10.11.1898	Krossnes
Reimar Snæfells	dóttursonur húsmóður	26.6.1924	Reykjavík
drengur Jóhannesson	eins	10.3.1930	Krossnes
Lárus Guðbjartur Guðmundss.	húsbóndi, bóndi	23.1.1892	Krossnes
Sígurlaug Skarphéðinsdóttir	húsmóðir	14.6.1904	Heydalssel, Strandas.
Guðm. Vernharður Lárusson	sonur þeirra	12.7.1926	Krossnes
Lára Lárusdóttir	dóttir þeirra	12.7.1927	s.st.
stúlka Lárusdóttir	eins	16.4.1930	s.st.

Kverná

Ásmundur Jóhannsson	húsb., bóndi, fiskv.	27.9.1884	Pórðarbuð, Eyrarsveit
Steinunn Þorsteinsdóttir	húsmóðir	11.1.1888	Kirkjufell
Þorsteinn Ásmundsson	sonur þeirra	5.10.1911	Kverná
Jóhann Ásmundsson	eins	7.3.1915	s.st.
Búi Ásmundsson	eins	21.6.1918	s.st.
Hallfríður Ásmundsdóttir	dóttir þeirra	4.4.1923	s.st.
Vilhjálmur Ásmundsson	sonur þeirra	20.05.1926	s.st.
Kristinn Ferdinand Ásmundsson	eins	8.6.1928	s.st.
Fríðrik Heiðar Ásmundsson	eins	20.3.1930	s.st.

Lágarkot

Helgi Þorsteinsson	húsbóndi, bóndi	4.5.1885	Akur, Staðarsveit
Guðrún Guðmundsdóttir	húsmóðir	5.2.1886	Krossnes, Eyrarsveit
Pétur Jónsson	sonur hennar	30.10.1906	Rimabær, Eyrarsveit
er á Bryggju, Eyrarsveit			
Sigurður Gunnleifur Helgason	sonur hennar	21.5.1916	s.st.
Þórunn Helgadóttir	dóttir þeirra	25.1.1920	s.st.

Látravík

Björn Bergmann Jónsson	húsb., landb., fiskv.	14.3.1882	Mýrhús?, Eyrarsveit
Jósafína Ragnheiður Jóhannesd.	húsmóðir	24.8.1880	Teinahringur, Neshreppi
Ólafur Kristján Björnsson	sonur þeirra	7.12.1911	Gáluþröð, Eyrarsveit
Valgerður Björnsdóttir	dóttir þeirra	13.8.1916	s.st.
Guðrún Kristín Björnsdóttir	eins	24.5.1914	s.st.
er á Hellu, Neshreppi			

Hallgrímur Sigurðsson	húsbóndi, landbún.	29.9.1891	Látravík, Eyrarsveit
Guðrún Bjarmína Jakobsdóttir	húsmóðir	25.10.1892	Rimabúð, Eyrarsveit
Sigurður Hallgrímsson	sonur þeirra	25.5.1920	Látravík
Ragnhildur Guðrún Hallgrímsd.	dóttir þeirra	23.2.1924	s.st.
Árni Jóhannes Hallgrímsson	sonur þeirra	16.12.1926	s.st.

Móabúð

Kristján Jónsson	húsb., landb., fiskv.	1.11.1874	Hallbjarnareyri
Kristín Gísladóttir	húsmóðir	6.7.1889	Hóp, Helgafellssveit
Guðriður Kristjánsdóttir	dóttir hjóna, vinnuk.	29.8.1911	Móabúð
Guðrún LINDAL Kristjánsdóttir	eins	12.1.1915	s.st.
Jósefína Kristjánsdóttir	dóttir hjóna	10.8.1917	s.st.
er á Fornu-Grund, Eyrarsveit			
Una Kristjánsdóttir	eins	11.1.1919	s.st.
Jón Kristjánsson	sonur þeirra	24.12.1920	s.st.
Kristján Kristjánsson	eins	8.5.1925	s.st.
er í Suður-Bár, Eyrarsveit			
Gísli Kristjánsson	eins	21.1.1928	s.st.
Ragnar Kristjánsson	eins	17.6.1929	s.st.
stúlka	dóttir þeirra	21.11.1930	s.st.
Sigurður Valdim(ar) Stefánsson	næturgestur	19.1.1898	Efrihlíð, Helgafellssv.
heimili: Þórdísarstaðir, Eyrarsveit			

Mýrar

Hjörtur Rósmann Jónsson	húsbóndi, bóndi	25.7.1881	Skarð, Haukadalsrh.
Kristín Sveinbjarnardóttir	húsmóðir	7.10.1886	Krókur, Eyrarsveit

Ágúst Breiðfjörð Hjartarson	sonur þeirra	30.3.1914	Kvíabryggja
Rósbjörg Anna Hjartardóttir	dóttir þeirra	9.9.1916	Mýrar
Sveinbjörn Kristján Hjartarson	sonur þeirra	6.5.1919	s.st.
Hrefna Kristín Hjartardóttir	dóttir þeirra	31.7.1922	s.st.
Jón Bjarni Hjartarson	sonur þeirra	18.12.1925	s.st.
Guðný Ingibjörg Hjartard.	dóttir þeirra	28.2.1928	s.st.
Guðrún Sigurðardóttir	stjúpa húsbónda	27.12.1846	Búðir, Eyrarsveit
Mýrarhús			
Pétur Jóhann Konráðsson	húsb., landb., fiskv.	3.4.1909	Hallbjarnareyri, Eyrarsv.
Elisabet Hjaltalín Stefánsd.	húsmóðir	23.7.1877	Vindás, Eyrarsveit
Olga Fanney Konráðsdóttir er á Laugav. 49b, Reykjavík	dóttir hennar, vinnuk.	20.11.1913	Hallbjarnareyri
Guðrún Konráðsdóttir	dóttir hennar	24.7.1918	Ytri-Tröð, Eyrarsveit
Haukur Garðar Georgsson	tökubarn	8.2.1927	Reykjavík
Kristján Hannesson	leigjandi, framf. sonar	?3.1863	Höfðakot, Eyrarsveit
Naust			
Kristján Hjörtur Skúlason	húsb., landb., fiskv.	16.3.1884	Hrafnkelsst., Eyrarsveit
Steinunn Jónsdóttir	húsmóðir	24.3.1888	Vindás
Guðmundur Kristjánsson	sonur þeirra	18.5.1912	Spjör, Eyrarsveit
Oddgeir Ágúst Kristjánsson	eins	3.9.1913	s.st.
Una Kristjánsdóttir	dóttir þeirra	7.8.1915	s.st.
Ásthildur Kristjánsdóttir	eins	6.9.1917	Stekkjartarðir, Eyrarsv.
Cecilía Kristjánsdóttir	eins	10.5.1919	s.st.
Helgi Kristjánsson	sonur þeirra	2.11.1925	Naust
Skúli Kristjánsson	eins	14.10.1927	s.st.
Naustáll			
Björgvin Bjarnason	húsb., landb., fiskv.	5.11.1897	Suður-Bár, Eyrarsveit
Herdís Jónína Einarisdóttir	húsmóðir, móðir bónda	12.8.1873	Mávahlíð, Fróðárhreppi
Bjarni Jónsson	faðir húsbónda	..1856	Litli-Kálfalækur, Hraunhr.
Helgi Kornelíus Bjarnason	bróðir húsbónda	3.7.1911	Suður-Bár, Eyrarsveit
Nýjabúð			
Guðmundur Guðmundsson	húsbóndi, landb., fiskv.	21.1.1891	Nýjabúð
Jensína Ingibjörg Nielsdóttir	húsmóðir	29.12.1883	Eyðhús, Miklaholtshr.
Guðmundur Guðmundsson	sonur þeirra	9.6.1915	Nýjabúð
Nielsína Guðmundsdóttir er á Setbergi	dóttir þeirra	18.7.1916	s.st.
Sígurlín Guðmundsdóttir	eins	17.9.1917	s.st.
Guðrún Guðmundsdóttir	eins	13.3.1919	s.st.
Kristólína Guðmundsdóttir	eins	26.8.1924	s.st.
Hannes Kristjánsson	hreppsómagi	8.6.1887	Háls, Eyrarsveit
Ós			
Halldór Kristjánsson	húsb., ýms vinna	29.3.1884	Stykkishólmur
Elinborg Magnúsdóttir	bústýra, verkakona	14.5.1867?	Brimilsvellir
Rímabær			
Sveinn Einar Skúlason	húsbóndi, bóndi	3.12.1878	Hrafnkelsstaðir, Eyrarsv.
Ingibjörg Sveinsdóttir	húsmóðir	28.11.1859	Vörðufell, Skógarstr.
Jónmundur Sveinn Einarsson	sonur þeirra	27.9.1902	Ólafsvík

FÓLKID, FJÖLLIN, FJÖRDURINN

Þórður Valdimar Þorvaldsson	húsb., sjómaður	22.8.1906	Skerðingsstaðir, Eyrarsv.
Ingibjörg Sveinsdóttir	húsmóðir	9.8.1909	Ólafsvík
Guðmundur Ólafur Þórðarson	sonur þeirra	8.12.1929	Kvíabryggja, Eyrarsveit

Setberg

Jósef Jónsson	húsb., prestur, bóndi	24.12.1888	Öxl, Húnaþingi
Hólmfríður Halldórsdóttir	húsmóðir	19.2.1891	Reykjavík
Kristjana Jósefsdóttir	dóttir þeirra	20.7.1918	s.st.
Skafti Jósefsson	sonur þeirra	1.3.1920	Setberg
Jón Jósefsson	eins	5.8.1925	s.st.
Ása Gunnarsdóttir	fósturdóttir	21.1.1928	Reykjavík
Ingibjörg Jóhannsdóttir	vinnukona	19.1.1908	Kirkjufell, Setbergssókn
Eggert Jóhannsson	vinnumaður	29.3.1909	Kvíabryggja, Eyrarsveit
Nielsína Guðmundsdóttir	vinnukona	18.7.1916	Nýjabúð, Eyrarsveit

heimili: Nýjabúð

Skerðingsstaðir

Þorvaldur Þórðarson	húsbóndi, bóndi	22.4.1877	Bár, Eyrarsveit
Kristín Karólína Jakobsdóttir	húsmóðir	28.6.1876	Rímabær, Eyrarsveit
Guðm. Hinrik Guðmundsson	sonur húsmóður	31.7.1903	Búðir, Eyrarsveit
Ragnhildur Þorvaldsdóttir	dóttir hjóna	1.12.1907	Skerðingsstaðir
er á Laugav. 49b, Reykjavík			
Jakob Karel Þorvaldsson	sonur hjónanna	28.7.1910	Skerðingsstaðir
Jón Indriði Þorvaldsson	eins	6.9.1914	s.st.
Þorvaldur Kristinn Þorvaldsson	eins	23.5.1916	s.st.
Gunnar Júlíus Þorvaldsson	eins	14.6.1918	s.st.

Skallabúðir

Guðjón Elísson	húsb., bóndi, fiskv.	19.2.1897	Móabúð, Eyrarsveit
Sigríður Elísdóttir	húsmóðir	15.1.1905	Berserkseyri
Högni Guðjónsson	barn hjóna	1.9.1928	Skallabúðir
Þórólfur Beck Guðjónsson	eins	24.3.1930	s.st.
Jóhannes Páll Pétursson	næturgestur	6.6.1920	Nýjabúð, Eyrarsveit

heimili: Hjarðarbrekka, Eyrarsveit

Spjör

Finnur Sveinbjörnsson	húsb., sjóm., bóndi	27.9.1889	Krókur, Eyrarsveit
Halla Halldórsdóttir	húsmóðir	10.12.1900	Kvíabryggja
Freyja Finnsdóttir	dóttir	11.7.1922	Hellnafell, Eyrarsveit
Halldór Finnsón	sonur	2.5.1924	Stykkishólmur
Ása Finnsdóttir	dóttir	7.8.1926	Spjör
Helgi Halldórsson	fóstursonur	16.6.1912	Kvíabryggja
fjarv., ekki getið hvar (er í Laugarvatnsskóla)			
Kristlaug Einarisdóttir	leigjandi, verkakona	31.1.1887	Ólafsvík

Tröð

Gísli Jónsson	húsb., landbún., fiskv.	13. sunnud.	Kothraun, Helgafellssv.
		í sumri 1858	
Jósefína Jósefsdóttir	húsmóðir	4. sunnud.	Staðarbakki?, Helgaf.
		í Góu 1858	
Kristín Guðríður Kristjánsd.	fósturdóttir þeirra	11.10.1908	Móabúð, Eyrarsveit
er í ljósmæðraskólanum í Reykjavík			

Kristlaugur Bjarnason er í Reykjavík	fóstursonur þeirra	í mars 1904	Suður-Bár, Eyrarsveit
Jósefína Kristjánsdóttir er í Grund (á heima í Móabúð, talin þar)	dótturdóttir þeirra	10.8.1917	Móabúð
Kristín Jónsdóttir heimili: Vindás	við tövinnu um tíma	9.11.1875	Kothraun, Helgafellssv.
Vatnabúðir			
Elís Gíslason	húsbóndi, útg., bóndi	9.10.1873	Vatnabúðir
Vilborg Jónsdóttir	húsmóðir	6.3.1877	Tröð
Snorri Elísson	sonur hjóna	4.6.1904	Oddsbúð
Kristberg Elísson	eins	15.9.1912	Vatnabúðir
Haraldur Valdim. Hólmst. Egilss.	tökubarn	15.6.1921	Reykjavík
Vindás			
Jón Jóhann Kristjánsson	húsb., landbún.	27.3.1874	Eyðhús, Miklaholtshr.
Jónína Guðrún Jónsdóttir	húsmóðir	10.75.1879	Kothraun, Helgafellssv.
Nói Jónsson	sonur hjónanna	16.9.1911	Naust, Eyrarsveit
Laufey Jónsdóttir	dóttir þeirra	18.3.1914	s.st.
Margrét Sigríður Jónsdóttir	eins	5.2.1916	s.st.
Halldóra Jónsdóttir	eins	27.9.1918	s.st.
Katrín Ólafsdóttir heimili: Grund í Eyrarsveit	næturgestur	29.4.1916	Geirakot, Fróðárhreppi
Pálína Gísladóttir heimili: Grund í Eyrarsveit	eins	27.1.1929	Skallabúðir
Kristján Hjaltason	húsb., landbún.	27.7.1899	Rifgirðingar, Skógarstr.
Guðrún Jónsdóttir	húsmóðir	30.11.1898	Hrafnkelsst., Eyrarsveit
Valgerður Þórunn Kristjánsd. drengur	dóttir þeirra	22.10.1927	Arnarhóll, Eyrarsveit
Kristín Jónsdóttir er í Tröð	sonur þeirra	6.8.1930	Vindás
	leigjandi, ullarvinna	9.11.1874	Kothvammur, Helgafellssv.
Þórdísarstaðir			
Kjartan Ólafsson	húsbóndi, bóndi	15.11.1877	Bolavellir, Staðarsveit
Salbjörg Jósefsdóttir	húsmóðir	3.4.1877	Gríshóll, Helgafellssv.
Finnur Sveinbjartur Kjartanss.	sonur þeirra	20.4.1904	Akurtraðir, Eyrarsveit
Jens Spendrúp Kjartansson	eins	18.6.1907	s.st.
Jósef Ólafur Kjartansson	eins	10.6.1909	Þórdísarstaðir
Kristján Kjartansson	eins	20.7.1911	s.st.
Jeremías Kjartansson	eins	28.6.1913	s.st.
Svanborg Rósam. Kjartansdóttir	dóttir þeirra	23.1.1916	s.st.
Gunnl. Anton Finnsson	sonarsonur hjónanna	8.4.1926	Gröf, Eyrarsveit
Sigurður Valdimar Stefánsson er í Móabúð, Eyrarsveit.	leigjandi, sjómaður	19.1.1898	Efrihlíð, Helgafellssv.
KVÍABRYGGJA:			
Ágústínubær			
Ágústína Mattíasdóttir	húsmóðir	30.8.1872	Skerðingsst., Eyrarsv.
Halldór Guðmundsson	sonur hennar, sjómaður	10.5.1914	Vindás, Eyrarsveit

Ásgeirshús

Ásgeir Kristmundsson	húsbóndi, bóndi	23.6.1905	Meirahraun, Hólshreppi
Elisabet Helgadóttir	húsmóðir	8.9.1908	Reykjavík
Valdimar Agnar Ásgeirsson	sonur þeirra	26.11.1928	Ásgeirshús

Bergshús

Bergur Þorsteinsson	húsb., bóndi, sjóm.	30.9.1884	Kirkjufell, Eyrarsveit
Ólafía Jensína Guðmundsdóttir	húsmóðir	26.4.1886	Krossnes, Eyrarsveit
Guðmundur Bergsson	sonur þeirra	9.1.1924	Bergshús
Sigurvin Blómberg(?) Bergsson	sonur	7.11.1919	s.st.
er á Kverná, Eyrarsveit (er ekki heimili: Lágarkot, Eyrarsveit)	húsmáður, sjómaður	30.9.1906	Bryggja, Eyrarsveit
Pétur Jónsson	leigjandi, verkakona	19.4.1896	Krossnes, Eyrarsveit
Sigríður Blómlaug Guðmundsd.	sonur hennar	14.11.1928	Bergshús
Kristinn Hlíðar			

Halldórsbær

Halldór Guðgeir Egilsson	húsbóndi, bóndi	12.4.1873	Stóraþúfa, Miklahr
Sigríður Benjamínsdóttir	húsmóðir	30.8.1857	Hjörsey, Hraunshreppi

Hólsshús

Jónas Ólafsson	húsbóndi, sjómaður	11.5.1880	Spjör, Eyrarsveit
Þorkatla Bjarnadóttir	ráðskona	9.8.1904	Hellnafell, Eyrarsveit
Sigríður Inga Jónasdóttir	dóttir þeirra	10.1.1930	Kvíabryggja
Petrína Guðný Pálsdóttir	dóttir ráðskonunnar	14.1.1926	s.st.

Hjallabúð

Jóhannes Bjarnason	húsb., fyrrv. trésmiður	25.3.1865	Neðrilág, Eyrarsveit
Marta Málfríður Þórðardóttir	húsmóðir	23.10.1870	Bár, Eyrarsveit
Brandur Jóhannesson	sonur þeirra, sjóm.	26.5.1908	Neðrilág

Hjartarhús

Hjörtur Hermannsson	húsbóndi, sjómaður	1.10.1895	Flatey
Arnfríður H. Friðgeirsdóttir	húsmóðir	14.12.1901	Brimilsvellir, Fróðárh.
Friðjón Hjartarson	sonur þeirra	12.12.1926	Lágarkot, Eyrarsveit

Hóp

Halldór Jónsson	húsbóndi, bóndi	25.11.1872	Akurholt, Eyjarhreppi
Guðrún Helgadóttir	húsmóðir	30.3.1873	Kvíabryggja
Hjálmtyr Ragnar Árnason	sonur húsmóður	7.10.1907	s.st.
Guðrún Sólveig Árnadóttir	dóttir húsmóður	11.7.1909	s.st.
Kristín María Magnúsdóttir	saumakona	5.9.1905	Ólafsvík
heimili: Ólafsvík			
Metta Magnúsdóttir	leigjandi, verkakona	20.11.1893	Kötluholt, Fróðárhreppi

Ingjaldshús

Filipía Pálína Þorsteinsdóttir	húsmóðir, landbún.	20.6.1897	Búðir, Staðarsveit
er á Patreksfirði			
Elínborg Hjálmarsen	móðir hennar	5.7.1864	Búðir, Staðarsveit
er í Reykjavík			
Þorsteinn Sofonías Ólafsson	sonur húsmóður	29.4.1921	Bryggja, Eyrarsveit
Ólafur Ólafsson	eins	21.4.1924	s.st.
er á Patreksfirði			

Ólöf Bjarnadóttir heimili:Tjarnarkot, Bryggju	vinnukona	8.10.1907	Hellnafell, Eyrarsveit
Jóhann Gunnar Kristjánsson heimili: Búlandshöfði, Eyrarsveit	leigjandi, sjómaður	16.1.1908	Örlygsstaðir, Helgafellssv.
Pálinubær			
Sigurður Einarsson	húsb., á framf. sonar síns, fyrrv. sjóm.	1.2.1857	Þórdísarstaðir, Eyrarsv.
Steinunn Sveinsdóttir	húsmóðir	12.7.1868	Böðvarsholt, Staðarsv.
Ingjalður Hólm Sigurðsson	sonur þeirra, sjóm.	29.3.1907	Ingjaldshöll, Neshr. Ytri
Rímabúð			
Ragnhildur Indriðadóttir	húsmóðir, á framf. sonar síns	10.5.1854	Bryggja, Eyrarsveit
Júlíus Karel Jakobsson	sonur hennar, sjóm.	29.7.1896	s.st.
Elberg Guðmundsson	húsbóndi, sjómaður	10.12.1901	Búðir, Eyrarsveit
Ásgerður S. Guðmundsdóttir	húsmóðir	8.10.1910	Vindás, Eyrarsveit
Guðmundur Hinrik Elbergsson	sonur þeirra	1.2.1927	Bryggja, Eyrarsveit
María Ragnheiður Elbergsd. stúlka	dóttir þeirra eins	14.1.1929	s.st.
		14.7.1930	s.st.
Sigurðarhús			
Kristján Eyfjörð Guðmundsson	húsbóndi, sjómaður	26.7.1904	Ólafsvík
Jóhanna Steinþórsdóttir	húsmóðir	12.9.1907	Stykkishólmur
Klara Kristjánsdóttir	dóttir þeirra	28.9.1928	s.st.
Guðmundur Skúli Kristjánsson	sonur þeirra	16.12.1929	Bryggja, Eyrarsveit
Sæból			
Guðmundur Júlíus Sigurðsson	húsb., bóndi, form.	9.1.1886	Stykkishólmur
Dagbjört Ingibjörg Jónsdóttir	húsmóðir	26.7.1892	Hergilsey, Barðastr.
Svensína K. Guðmundsdóttir	dóttir þeirra	21.8.1918	Bryggja, Eyrarsveit
Guðrún Guðmundsdóttir	eins	5.2.1921	s.st.
Jón Ingjalður Guðmundsson	sonur þeirra	7.7.1929	s.st.
Jóhann Ágúst Kristjánsson	leigjandi, sjómaður	9.6.1892	Vaðstakksheiði, Neshr.
Tjarnarkot			
Þorbjörg Stefánía Jakobsdóttir	húsmóðir, búandi	30.9.1878	Akureyjar, Breiðafirði
Ólöf Bjarnadóttir	dóttir hennar, verkak.	8.10.1907	Hellnafell, Eyrarsveit
er í Ingjaldshúsi, Kvíabryggju			
Sigurður Sigurðsson	sonur húsmóður, smali	27.5.1917	Kvíabryggja
Hinrik Guðmundsson	fóstursonur hennar	10.1.1926	Vestmannaeyjar
Guðmundur Bjarnason	leigjandi, form. á m/b	19.10.1902	Suður-Bár
Þórubær			
Jóhann Eyjólfsson	húsb., bóndi, fyrrv. sjóm.	10.7.1876	Bryggja, Eyrarsveit

Eyrbyggjar, hollvinasamtök Grundarfjarðar og sögunefnd Eyrarsveitar standa saman að útgáfu þessa rits sem er annað hefti í flokki sem við köllum „Safn til sögu Eyrarsveitar“. Í ritinu er fjallað um efni frá 19. öld til loka 20. aldar. Grein er um Collingwood listmálara sem ferðaðist um Ísland 1897, dvaldi á Grund og birtar eru nokkrar myndir sem hann málaði í Eyrarsveit. Fjallað er um örnefnasöfnun og birtar nokkrar litmyndir af Kirkjufelli með örnefnum. Nokkrar greinar fjalla um þróun mannlífs, atvinnu og sveitarfélags á 20. öldinni. Í ritinu eru gamlar og skemmtilegar ljósmyndir, vísur eftir hagræðinga í Eyrarsveit um kvenfélagskonur og einnig um tískuna 1974. Birt er gamalt ljóð og nýtt lag um Grundarfjörð. Rakin er saga Grundarfjarðarhafnar. Annáll Eyrarsveitar 2000. Sagt er frá fjarnáminu í Grundarfirði. Fjallað er um áhugaverða jarðfræði. Einnig eru nokkur kort sem sýna gömul fiskimið. Loks eru birt manntöl í Eyrarsveit frá 1901, 1910, 1920 og 1930.

EYRBYGGJAR
Hollvinasamtök
Grundarfjarðar